voice
ATHENS
31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ - 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019 · ΤΕΥΧΟΣ 721 · 210 Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ · WWW.ATHENSVOICE.GR · FREE PRESS ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ

No1
FREE PRESS
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(στοιχεία Focus Bari 2019)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

BOOK lovers

Τι θα διαβάσουμε φέτος τον χειμώνα

Επιμέλεια: Αγγελική Μπιρμπίλη

60ό ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Του Κωνσταντίνου Καϊμάκη

Ο Νίκος Κούνδουρος δεν σταματά να μας ξαφνιάζει

Του Γιάννη Νένε

Είναι πολλά τα χειροκροτήματα, Άρη (Μπινιάρη)

Της Ερρικας Ρούσου

Μία ώρα με τον Γιάννη Ψυχοπαίδη

Του Στέφανου Τσιτσόπουλου

Η επόμενη δεκαετία ανήκει στον iLLEOo

Του Μάνου Νομικού

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος
Εθνικής Λυρικής Σκηνής

9, 10, 16, 17, 24
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Κέντρο Πολιτισμού
Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Μάνος Χατζιδάκις
ΧΟΡΟΣ ΜΕ ΤΗ ΣΚΙΑ ΜΟΥ

Χορογραφία, σκηνικό:
Κωνσταντίνος Ρήγος

Εθνική Λυρική Σκηνή
Greek National Opera

ΜΠΑΛΕΤΟ
Κύκλος Μάνος Χατζιδάκις

Ώρα έναρξης: 20.00
(Κυριακές: 18.30)

Μουσική διεύθυνση: Λουκάς Καρυτινός
Καλλιτεχνική επιμέλεια Κύκλου Μάνος Χατζιδάκις: Γιώργος Χατζιδάκις
Κοστούμια: Deux Hommes
Φωτισμοί: Χρήστος Τζιόγκας
Συνεργάτιδα αρχιτέκτονας: Μαίρη Τσαγκάρη
Βίντεο: Βασίλης Κεχαγιάς

Σολίστ: Διονύσης Σούρμπης (βαρύτονος)
Πιάνο: Θοδωρής Τζοβανάκης, Λευτέρης Μιχαλόπουλος

Με μουσικά σύνολα, τους Α΄ Χορευτές, τους Σολίστ,
τους Κορυφαίους και το Corps de ballet της ΕΛΣ

Τιμές εισιτηρίων από €15

Προπώληση: 213 088 5700
www.nationalopera.gr
www.ticketservices.gr
http://tickets.public.gr

STAVROS NIARCHOS FOUNDATION CULTURAL CENTER
ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
ΙΣΝ/SNF ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ STAVROS NIARCHOS FOUNDATION
APIVITA
attica bank
AEGEAN A STAR ALLIANCE MEMBER
ZEUS-AIONE
Eurolife ERB INSURANCE GROUP
CENTIVA
INGLOT
L'ORÉAL
ΕΡΤ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΣΚΑΪ
αθηνόραμα
Μετρό 93
ΣΚΑΪ 100.3
athina 984
protagon.gr
monopoli.gr
culture now.gr
JOIN
dancepress.gr

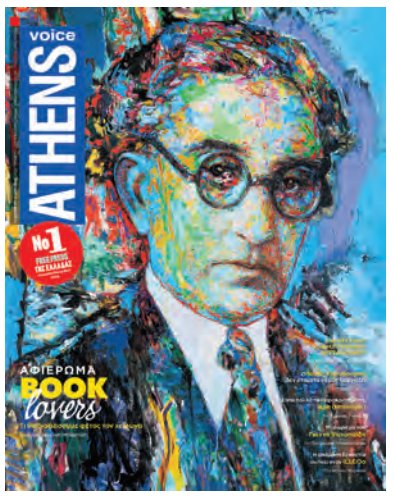
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΤΕΛΟΣ

Ο Σπύρος

Της ΜΙΚΑΣ ΣΥΜΠΟΥΡΑ

Βγαίνοντας στη Λεωφόρο Βασ. Σοφίας λίγο έξω από τον Ευαγγελισμό σταματάω ένα ταξί προς Γλυφάδα στο κέντρο, στην πλατεία. Ο οδηγός ή αυτοκινητιστής είχε ψαρά μαλλιά κομμένα παλιομοδίτικα, μέση ηλικία και το στόμα του από την μία μεριά δεν είχε δόντια. «Πάω προς τη Γλυφάδα» του λέω. Η ατμόσφαιρα του ταξί έδειχνε ότι μόλις είχε καπνίσει ένα ή περισσότερα τσιγάρα. Με το που ξεκινάει, όπως συνήθως οδηγούν οι αυτοκινητιστές, του λέω: «Λίγο πιο ομαλά η οδήγησή σας, αν γίνεται, επειδή έχω πρόβλημα υγείας και δεν κάνει να τραντάζομαι». «Βέβαια» μου απαντάει. «Είστε καλά, θέλετε να σας ανοίξω περισσότερο το παράθυρο;» «Όχι, καλά είμαι» του κάνω. «Ο δρόμος μάς βγάζει Σύνταγμα και Συγγρού, δεν μπορώ να πάω από αλλού». «Σύμφωνοι». Το ραδιόφωνο από την αρχή έπαιζε κάποια μουσική στο στιλ ελληνικής έντεχνης μουσικής ή πιο ροκ. «Αν γίνεται, σας παρακαλώ, να χαμηλώσετε το ραδιόφωνο ή να το κλείσετε γιατί έχω πρόβλημα με τους ήχους, ή μάλλον όχι, έχω τις ωτοασπίδες μου» τις οποίες και βάζω, «εσείς αφήσετε το ραδιόφωνο τελικά, δεν με πειράζει, μόνο που δεν θα σας ακούω». Ακολούθως η διαδρομή εξελίχθηκε πολύ ομαλά και ήταν η καλύτερη διαδρομή που έχω πάει ποτέ δεδομένου ότι δεν υπήρχε και καθόλου κίνηση. Το ταξί ρόλαρε σαν να πήγαινε στις δικές του ράγες και ο οδηγός του πρόσεχε να μην πηγαίνει από λακκούβες. Το αεράκι στον Φλοίσβο και στο Μπάτη φύσαγε δροσερά και εγώ είχα χαλαρώσει. Φτάνοντας στο φανάρι της Γλυφάδας μου λέει «εδώ θα στρίψουμε αριστερά, έτσι;». «Ναι, ναι, όπου μπορείτε να με αφήσετε εδώ ή και παρακάτω, θέλω να κάνω κάτι δουλειές στο κέντρο». Σταματάει. «Τι χρωστάω;» Μου δείχνει το ταξίμετρο, «15 και κάτι ψιλά». «Σας ευχαριστώ πολύ και ιδιαίτερα για την πολύ ομαλή οδήγηση». «Α! Τι γλυκιά που είστε!» μου κάνει. «Πάρτε την κάρτα μου να με φωνάζετε να σας πηγαίνω όπου θέλετε». Μου δίνει την κάρτα του στρίβοντας προς τα πίσω. Η κάρτα έγραφε «Σπύρος, Ταξί 24 ώρες» και το κινητό του. Την κάρτα του την έχω ακόμα στο πορτοφόλι μου παρότι ξέρω ότι δεν θα τον καλέσω ποτέ. ●

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο **Γιάννης Ψυχοπαίδης.** Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1945. Σπούδασε στο εργαστήριο χαρακτικής της ΑΣΚΤ και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη ζωγραφική, στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Μονάχου. Έχει κάνει πολλές ατομικές και ομαδικές παρουσιάσεις του έργου του σε Ευρώπη και Αμερική, σε ιδιωτικές γκαλερί, πινακοθήκες και μουσεία. Αυτόν τον καιρό παρουσιάζεται μεγάλη αναδρομική του έκθεση με τίτλο *«Ποιητικά»* (έως 12 Ιανουαρίου 2020) στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Η έκθεση πραγματοποιείται με ελεύθερη είσοδο χάρη στην αποκλειστική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος *(www.snfcc.org).*

KEEP WALKING

JOHNNIE WALKER

KANE FOLLOW ΤΑ ΠΙΟ HIGHBALL ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

10 ψαγμένα μπαρ στην καρδιά της πόλης, οι φίλοι σου και το πρωτοπόρο JOHNNIE WALKER

JOHNNIE & PEACH
Inspired by NEW YORK

JOHNNIE & GINGER
Inspired by CAPE TOWN

JOHNNIE & LEMON
Inspired by RIO

Πόσες φορές μια late night καθημερινή αποδείχτηκε καλύτερη από ένα σουκού επειδή δεν πολυσκέφτηκες την κούραση, τις υποχρεώσεις, blah blah blah, και είπες κατευθείαν «yeap» στο chat της παρέας σε μια βόλτα στο κέντρο; Η about last night selfie που ποστάρατε όλοι την επόμενη μέρα λέει πάντα την αλήθεια. Οι **HIGHBALL** εμπειρίες είναι αυτές που ζεις με τη σωστή παρέα στο σωστό μέρος. Και αυτό το φθινόπωρο η Αθήνα ακολουθεί νέες γευστικές διαδρομές ανακαλύπτοντας τη **HIGHBALL** τάση στο fine drinking. Τρία νέα serves με βάση το **Johnnie Walker Black Label**, καινούργιες γευστικές εμπειρίες με **Ginger Ale**, με **ανθρακούχο iced tea ροδάκινο** και **ανθρακούχα λεμονάδα**. Ποιος είναι ο τέλειος συνδυασμός; Βολτάροντας στον **HIGHBALL** χάρτη του ιστορικού κέντρου της πόλης, μπορείς να ταιριάξεις φιλίες, στιγμές, φάσεις, αρώματα και προπόσεις με το κορυφαίο whisky του κόσμου. 10 ψαγμένα μπαρ της Αθήνας, τα **42 Barstronomy**, **BARRUS**, **CRUST**, **FAUST Bar-Theatre-Arts**, **Gulliver Athens Bar**, **TALL'S TOY**, **The Dude Bar**, **TYCO**, **ΦΟΥΑΡ** και **ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΟΝ** σου δίνουν το σκηνικό για **HIGHBALL** στιγμές που θα θυμάσαι. Ψηλά τα ποτήρια, με όσες και όσους θέλεις κοντά σου, εκεί που η πόλη αλλάζει.

KEEP WALKING
JOHNNIE WALKER
KEEP WALKING
JOHNNIE WALKER
KEEP WALKING

Περπάτησε στην καρδιά του ιστορικού κέντρου, χάραξε τη δική σου πορεία και μοιράσου τη HIGHBALL εμπειρία σου με το #JohnnieWalkerHighball

Johnnie Walker

www.apolafste.ypefthina.eneap.gr

Απολαύστε υπεύθυνα

ATHENS VOICES

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ★

Διαδήλωση στην Ακαδημίας. Από τα μεγάφωνα ακούγονται τραγούδια. Ένας τύπος παρακολουθεί ξεκαρδισμένος στα γέλια και λέει στον φίλο του:

«Μαλάκα, θα τρελαθώ, παίζουνε το Μπέλα Τσάο, χαχαχα!»

(Τετάρτη πρωί)

Συζήτηση 85άρηδων:

-Πώς πάει το πράγμα;
-Ουουου, πολύ καλά!
-Δηλαδή σα να λέμε, έχει προχωρήσει το πράμα;
-Φιλί στο μάγουλο, πιάσιμο χεριού.

(Απολλώνιο, Παλαιό Φάληρο, Τρίτη πρωί)

Παρέα αγόρια - κορίτσια βλέπουν το παλιό διαστημικό φιλμ «Dune» του Ντέιβιντ Λιντς. Σχόλια:

-Ρε συ, τι ρούχα τους έχουνε βάλει; Σαν Λουδοβίκου 14ου είναι.
-Εντάξει, μωρέ, μόδες είναι και γυρίζουν.

(Πετράλωνα, Σάββατο βράδυ)

ΣΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ Α8

(Νέα Ιωνία, Πέμπτη μεσημέρι)

Ηλικιωμένος κύριος, γύρω στα 80, μιλάει στο κινητό...

-Ναι, έχω μεταφορική εταιρεία, στείλτε μου την προσφορά σας σε φαξ να τη δω... Σας λέω, δεν μπορώ να σας πω από το κινητό, στο κάτω κάτω δεν σας ξέρω... Πόσα χρόνια είστε εταιρεία; 130;... Και τώρα με βρήκατε; Διερωτώμαι!... Να τα διακοστήσετε».

Στο ίδιο λεωφορείο ανεβαίνει μία ηλικιωμένη, ενώ ο προηγούμενος κύριος έχει σηκωθεί για να κατέβει. Η γιαγιά αρχίζει και φωνάζει:

«Είμαι από τις 7 στο ΙΚΑ, τους πού....ηδες, στο μπουρδέλο!»

Ο παππούς τη διακόπτει:

-Μη φωνάζεις, καλέ! Μας ξεκούφανες! Και άλλαξε λεξικό.

Στο ίδιο λεωφορείο. Ανεβαίνει μία κυρία και εκείνη την ώρα φταρνίζεται λέγοντας:

«Άι στο καλό! Κάποιος θα κατούρησε».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

→ *panikoval500@gmail.com*

ATHENS VOICE RADIO 102.5

Η αγαπημένη στήλη **Athens Voices** στα ηχεία και τα ακουστικά σας. Οι φωνές της Αθήνας, όσα κρυφακούει ο Γιάννης Νένες στο δρόμο, στο Μετρό, στο γραφείο, σε γνωστά, πολυσύχναστα μέρη αλλά και απίθανα σημεία, κάθε μέρα στο **Athens Voice Radio 102.5**

5' ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ

«Εσύ, κοπέλα μου, έχεις φωνάρα»

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**

Γυναίκα που ζει τα περισσότερα χρόνια της ζωής της μέσα στη μόδα. Μέλος της ομάδας του ιστορικού περιοδικού «Γυναίκα» και φωτογράφος μόδας και η ίδια, απολαμβάνει μία μποέμικη ζωή γεμάτη χιούμορ και στιλ. Εδώ και λίγες μέρες τη βλέπουμε σαν απολαυστική κυρία, στέλεχος δισκογραφικής, στο τηλεοπτικό σποτ «Δε ρόκσταρ στόρι» της εταιρείας delivery efood. Η ατάκα της έχει γίνει ήδη viral: «Εσύ, κοπέλα μου, έχεις φωνάρα».

Μπορείς να μας περιγράψεις τη ζωή σου μέσα σε 4 γραμμές;

«Ζωή, θα σε ζήσω». Περιορίστηκα σε 4 λέξεις. Over.

Μία αξέχαστη ανάμνηση από την ιστορία του περιοδικού «Γυναίκα»;

Οι δυσκολίες που αντιμετώπισα στα πρώτα μου editorial μόδας λόγω άγνοιας και δυσπιστίας των εμπόρων / καταστηματαρχών, αλλά και τα υπέροχα επαγγελματικά ταξίδια.

Έχεις περπατήσει ποτέ σε πασαρέλα;

Ναι, για φιλανθρωπικό σκοπό.

Έχεις φωτογραφηθεί για fashion editorial;

Ναι. Όχι με επαγγελματική σχέση αλλά σίγουρα με επαγγελματικό αποτέλεσμα.

Τι νοσταλγείς από τη μόδα που δεν υπάρχει πια;

Δεν έχω νοσταλγία γενικώς για τίποτα. Μόδα υπάρχει και θα υπάρχει. Το Ίντερνετ βοηθάει στη γρήγορη ενημέρωση και διευκολύνει τις επιλογές. Κάπου εκεί βέβαια υπάρχει και το μπέρδεμα...

Ποιο είναι το αγαπημένο σου fashion trend για φέτος;

Οι καουμπόικες μπότες μου και τα καινούργια μου αθλητικά ροζ-σομόν μποτάκια.

Έχεις instagram;

Απορώ πώς με ρωτας;;;!!! Είμαι φουλ φαν. Αγαπάω την εικόνα και βαριέμαι τα μεγάλα κείμενα.

Είναι «φίλη σου» η κάμερα;

Αν είναι φίλη μου η κάμερα; Τόσα χρόνια δούλευα και σαν φωτογραφος. Ξέχασες, Γιάννη μου; Μεγάλωσες κι εσύ, αγαπημένε μου...

Πώς βρέθηκες να υποδύεσαι μία power lady διευθύντρια δισκογραφικής στο γνωστό διαφημιστικό σποτ;

Δεν είναι καιρός να ξεκινήσω μια καινούργια επαγγελματική καριέρα; Τώρα που μεγάλωσα αποφάσισα να πάω και εμπρός από την κάμερα.

Το styling δικό σου;

Όχι. Υπήρχε στιλίστας της εταιρείας παραγωγής και δεν μου αρέσει να επεμβαίνω στη δουλειά άλλου. Ήμουν εκεί με άλλο ρόλο.

Εσύ χρησιμοποιείς delivery; Τι είναι αυτό που παραγγέλνεις πιο συχνά;

Δεν χρησιμοποιώ delivery, αν και δεν μαγειρεύω γιατί βγαίνω συχνά και γιατί έχω κολλητή φίλη γειτόνισσα που μαγειρεύει εξαιρετικά και μ' αγαπάει...

Πού μένεις και τι αγαπάς περισσότερο στη γειτονιά σου;

Μένω στο Παλαιό Φάληρο και αγαπάω ιδιαίτερα να περπατάω στην παραλία μπροστά στο σπίτι μου.

Πας στη λαϊκή;

Ναι, αραιά και πού, για φρούτα, ξηρούς καρπούς και προπαντός για χάζι.

Πού και πώς θα περάσεις τον φετινό χειμώνα;

Στην Ινδονησία, όπως τα τελευταία 15 χρόνια. Αγαπώ τη ζέστη και την υγρασία και αντιπαθώ το κρύο και τα βαριά χειμωνιάτικα ρούχα.

ATHENS voice

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσιρμάς

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης
Αρχισυντάκτες Γιάννης Τσάκαλος, Έρρικα Ρούσσου

Συντακτική ομάδα: Ν. Αμανίτης, Ν. Αργυροπούλου, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ν. Γεωργελέ, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Α. Γκόρου, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Γ. Δημητρακόπουλος, Φ. Δημητριάδη, Θ. Ευθυμίου, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Μ. Κοντοβά, Ε. Κυριακίδου, Μ. Μαρμαρά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένες, Ευτ. Παλλήκαρης, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Κ. Περρή, Κ.Ρήγος, Ν. Σταμάτη, Ζ. Σφυρή, Σ. Τριανταφύλλου, Ευ. Τσαβδάρη, Σ. Τσιτσόπουλος, Σ. Χαραμή, Λ. Χουρμούζη

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Μορφούλα Βογιατζόγλου, Sotos Anagnos
Εικονογραφήσεις Θοδωρής Μπαργιώτας, Β. Γκογκτζιλάς, art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσης

Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Direct Market Στεφανία Μουστάκη, Κατερίνα Μπουρνέλη, Βασίλης Ζαφειρούλης, Κρύστα Φωτεινοπούλου
Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
marketing@athensvoice.gr
Digital Advertorial Coordinator Έφη Ορφανάκου
efiorfanakou@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Μαρία Καραχοντζίτη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»
Διανομή: Free Sunday

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648. 213
Αγγελίες: 210 3617. 369
Λογιστήριο: 210 3617. 170

www.athensvoice.gr
Αν δεν βρίσκετε την Α.V. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369

ATHENS voice

Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΥΤΛΛΟ

URBANLINES

Αγία Παρασκευή

ΝΕΑ ΣΤΗΛΗ

Της ΕΛΕΝΗΣ ΧΕΛΙΩΤΗ

Κρατάω το εισιτήριο στο χέρι μου, ένα από τα πολλά που φυλάω στο πορτοφόλι και επαναφορτίζω. Μου 'ρχεται η μνήμη των εισιτηρίων λεωφορείου που χρησιμοποιούσα για να πάω σχολείο το 1995. Σσσς, δεν το ακούσατε αυτό. Μεταξύ μας, πρόλαβα και τα παλιά λεωφορεία που έκανες αναρρίχηση για να ανέβεις και η επιβράβευσή σου ήταν ένα σκληρό, ξύλινο κάθισμα. Πώς ανέβαιναν οι ηλικιωμένοι εκείνα τα σκαλιά; Στο άλλο χέρι κρατάω το κλειδί του αυτοκινήτου. Βρίσκω μια θέση σε αυτή την ωραία γωνίτσα δίπλα στη δίοδο προς το άλλο βαγόνι. Μ' αρέσει να κάθομαι εδώ, νιώθω πως είναι προσωπικός χώρος.

«Δεν έμαθα ποτέ να οδηγώ» ακούω μια φωνή. Γυρνάω και βλέπω τον κύριο που κάθεται πλάι μου να μου απευθύνει τον λόγο. Κοιτάω το κλειδί μου με το μαύρο-κίτρινο FOLLOW ME (τύπου remove before flight) μπρελόκ, και επαναφέρω το βλέμμα μου επάνω του. «Γιατί όχι;» «Κάποια στιγμή το θέλησα, αλλά από την άλλη δεν χρειάστηκε και ποτέ. Στη δουλειά πάντα πήγαινα με το λεωφορείο, ταξίδι ολόκληρο». «Καλά, και τώρα με τόση κίνηση ταξίδι είναι και με το αυτοκίνητο, μη νομίζετε» του λέω.

«Τι δουλειά κάνατε;»

«Πουλούσα υφάσματα σ' ένα κατάστημα στο Κολωνάκι. Το 'χαμε με τα αδέρφια μου. Πολύ γνωστό τότε, δεν θα το ξέρεις εσύ, νέο κορίτσι. Τότε οι άνθρωποι ραβόντουσαν».

«Α! Αυτό το πρόλαβα! Και η μητέρα μου το έκανε όταν ήμουν μικρή. Μου 'χε ράψει και μένα δυο συνολάκια. Ακόμα θυμάμαι εκείνο το τσόχινο, κυπαρισσί μπλέιζερ... το απεχθανόμουν. Για κάποιο λόγο δε, θυμάμαι λεπτομερώς και το μαρμάρινο, παγωμένο σπίτι της μοδίστρας, λες και ήταν χθες. Πρέπει να βλέπατε πολύ κόσμο! Ποιο ήταν το πιο περίεργο περιστατικό που σας συνέβη;»

«Αχ κορίτσι μου, τι να πρωτοθυμηθώ!»

«Τι σας έρχεται πρώτα στο μυαλό;»

«Μια κυρία, χαρτοπαίχτρα. Έπαιζαν πολύ χαρτί τότε, έτσι περνούσαν τις μέρες τους. Ήθελε στο σακάκι του ταγιέρ της να έχει ειδικό τσεπάκι για να χωράει μέσα μια τράπουλα».

«Έκλεβε, ε;»

«Ποιος ξέρει; Είναι παράξενη ασθένεια ο τζόγος, μια που ποτέ δεν κατάλαβα. Ίσως απλά ήθελα να έχει πάντα μία μαζί της αλλά να μη φαίνεται στην τσάντα της.»

«Ποτέ, λοιπόν, αυτοκίνητο...»

«Όχι. Μ' άρεσε το λεωφορείο. Και ύστερα έμαθα να μ' αρέσει και το μετρό. Σε αυτοκίνητο θα μπω μόνο με τα παιδιά μου. Με βάζουν πάντα και κάθομαι μπροστά. Ωραία είναι».

«Και εγώ τον παππού μου πάντα μπροστά τον έβαζα. Ήταν ο μόνος που ποτέ δεν παραπονέθηκε για τον τρόπο οδήγησής μου».

«Γιατί, πώς οδηγείς;»

«Γρήγορα».

«Να προσέχεις, κορίτσι μου. Και να μη βιάζεσαι. Όλοι κάποια στιγμή φτάνουμε εκεί που πρέπει».

«Το πιστεύετε αλήθεια;»

«Σαφώς. Απλά πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε τον προορισμό μας». Η ματιά μου έπεσε στο κλειδί.

«Σε απασχολώ, συγχώρα με».

«Όχι, μην το ξαναπείτε».

«Ξέρεις, πάντα είχα δυο πράγματα στις τσέπες μου. Ένα ψαλίδι και ένα μικρό κομμάτι τσόχας να καθαρίζω τα παπούτσια μου. Μη με βλέπεις έτσι ντυμένο. Τότε στη δουλειά πηγαίναμε αλφάδι: κουστούμι, λευκό πουκάμισο, σκαρπίνι...»

«Και τώρα;»

«Τώρα;» είπε δείχνοντας τον εαυτό του, «όπως βλέπεις ο άνθρωπος είναι ένα άκρως προσαρμοστικό ον. Σε σημείο υπερβολής καμιά φορά».

«Είναι λεπτή η γραμμή μεταξύ προσαρμοστικότητας και...»

«...συγκαταβατικότητας;»

«Ναι. Από την άλλη η κάθε εποχή φέρνει τα δικά της κλειδιά απελευθέρωσης συνάμα με τα δικά της φορτία».

«Έτσι είναι. Απλά πολλές φορές οι άνθρωποι για να αισθανθούν ασφάλεια κλειδώνονται στην εκάστοτε εποχή τους».

Πολλές φορές οι άνθρωποι για να αισθανθούν ασφάλεια κλειδώνονται στην εκάστοτε εποχή τους. Σαν ένα περίεργο σύνδρομο Στοκχόλμης.

«Σαν ένα περίεργο σύνδρομο Στοκχόλμης».

«Δεν το ξέρω αυτό, παιδί μου».

«Δεν πειράζει», είπα χαμογελώντας.

«Εμένα με κούρασε κάποια στιγμή το κουστούμι. Τώρα είμαι πιο άνετος».

«Ελπίζω μια στο τόσο να το φοράτε ακόμα».

«Και βέβαια το φοράω, για να τιμήσω αυτούς που αγαπώ και είναι κοντά μου. Πλέον είναι επιλογή και όχι καθήκον».

«Τι σας λείπει από την εποχή σας;»

«Η ευγένεια. Είναι αυτό που θέλησα περισσότερο απ' όλα να περάσω στα παιδιά μου. Νομίζω καλά τα πήγαμε. Δεν μ' αρέσει όμως να κοιτάω συνέχεια πίσω. Δεν κάνει καλό».

Ξαφνικά μου 'ρθε στο μυαλό ένα ντοκιμαντέρ που είχα δει πρόσφατα. «Ξέρετε, οι επιστήμονες εξεπλάγησαν όταν ανακάλυψαν ότι η ανάκληση παλιών αναμνήσεων πυροδοτεί και "φωτίζει" τα ίδια σημεία στον εγκέφαλό μας όπως και οι σκέψεις, οι ελπίδες ή οι φαντασιώσεις για το μέλλον. Και αυτοί που είχαν χάσει, από ατύχημα ή εγχείρηση, κομμάτια του παρελθόντος, δεν μπορούσαν να σκεφτούν το μέλλον».

«Αλήθεια; Εγώ πάντα πίστευα ότι και τα δύο ανήκουν και αλληλοεπιδρούν στο παρόν. Άλλωστε μόνο αυτό επηρεάζουμε». ●

RUSSIAN DOLL

Του **ΚΩΣΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗ**

Την Παρασκευή, πριν αλλάξει η ώρα, συζητούσα με τους ακροατές στο ραδιόφωνο για αυτή την ευκαιρία που σου δίνει το ρολόι μία φορά τον χρόνο: να ξαναζήσεις μία ώρα από τη ζωή σου. Να γυρίσεις πίσω, μαζί με τους δείκτες και να ξαναδείς τα πράγματα διαφορετικά. Όμως οι περισσότεροι κοιμόμαστε. Ρώτησα τους ακροατές τι συμβουλή θα έδιναν στον δεκαοκτάχρονο εαυτό τους έτσι και μπορούσαν να τον συναντήσουν για ένα λεπτό. Λίγοι θα του πρότειναν να σπουδάσει, να κάνει οικονομία ή να φύγει στο εξωτερικό. Οι περισσότεροι θα του έλεγαν να αγαπήσει τους ανθρώπους και τις καλές αξίες. Εγώ θα τον άρχιζα στα μπινελίκια και θα απαιτούσα να μου ζητήσει συγγνώμη – τα περισσότερα από αυτά που με βασανίζουν οφείλονται στον μικρό. Το πιθανότερο είναι ότι και εκείνος θα έδειχνε τους γονείς ως υπεύθυνους. Και δεν θα είχε άδικο. Είναι μία εξωφρενική αντίφαση, αν την καλοσκεφτείτε. Τα παιδιά συνήθως ευχαριστούν τους γονείς για πράγματα που οι ίδιοι οι γονείς πρέπει να ζητήσουν συγγνώμη. Τέλος πάντων, για να μη ξεφεύγω από το θέμα, η αλλαγή της ώρας με έστειλε στο Netflix όπου έβαλα να δω το «Russian Doll». Ωραία σειρά. Από τις πιο έξυπνες που έχω δει τα τελευταία χρόνια. Μία γυναίκα πεθαίνει συνέχεια και επιστρέφει στη ζωή μέσα στο μπάνιο του κτιρίου όπου γιορτάζει τα γενέθλιά της. Κάτι σαν τη «Μέρα της μαρμότας», αλλά στο πιο μεταφυσικό. Η γυναίκα πεθαίνει με διαφορετικούς τρόπους, αλλά πάντα επιστρέφει στην ίδια χρονική στιγμή, βρίσκεται αντιμέτωπη με τις ίδιες καταστάσεις, πλην όμως μπορεί να τις χειριστεί διαφορετικά και να οδηγηθεί σε άλλα αποτελέσματα. Η μοναδική βεβαιότητα στη ζωή της είναι ότι κάποια στιγμή, μέσα στη μέρα, θα πεθάνει. Τι είναι αυτό που της συμβαίνει; Μπορεί να μετακινείται ανάμεσα σε παράλληλα σύμπαντα. Μπορεί απλώς να είναι μία φιλοσοφική αναφορά με το μήνυμα της αναγέννησης ή ένα σχόλιο για τους πολλούς συνεχόμενους θανάτους μας. Αυτό που με γοητεύει στη σειρά είναι η δυνατότητα, η ευκαιρία, να πιάσεις κάποια πράγματα από την αρχή. Και να τα χειριστείς αλλιώς.

ΤΡΕΧΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΛΑΒΟΥΝ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΟΡΘΩΣΟΥΝ ΤΑ ΛΑΘΗ ΠΟΥ ΕΚΑΝΑΝ. ΚΑΠΟΤΕ ΟΙ ΜΕΣΗΛΙΚΕΣ ΑΝΔΡΕΣ ΑΓΟΡΑΖΑΝ ΣΠΟΡ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΚΑΙ ΕΚΑΝΑΝ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΤΣΙΡΙΚΕΣ. ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΣΠΟΝΔΗ ΣΤΗΝ ΗΤΤΑ ΤΟΥΣ.

Όσο μεγαλώνεις έχεις περισσότερο παρελθόν και λιγότερο μέλλον. Και έρχεται η στιγμή που σχεδόν σταματάς να επεξεργάζεσαι το μέλλον και διαχειρίζεσαι κυρίως το παρελθόν σου. Και επειδή δεν μπορείς να επιστρέψεις πίσω στον χρόνο, δεν έχεις την ευκαιρία να το πάρεις από την αρχή, προσπαθείς να διορθώσεις τα πράγματα. Θα μου πείτε ότι όλα αυτά περιγράφονται σε τόσα και τόσα άρθρα για την κρίση της μέσης ηλικίας. Ω, ναι. Εγώ τα βλέπω και αλλού. Κυρίως πάνω σε μένα και στους φίλους μου. Είναι ένας αγώνας που αρχίζει εκεί, γύρω στα 50, για να διορθώσεις λάθη του παρελθόντος και να τη βγάλεις κάπως καλύτερα στο μέλλον. Κάποιοι κόβουν το τσιγάρο, άλλοι μαζεύουν το ποτό. Κάνουν ψυχοθεραπεία για να διαχειριστούν τα λάθη και τις παραλείψεις στη σχέση τους με τον πεντάχρονο που ζει και σαπίζει μέσα τους. Χτυπιούνται, ή παριστάνουν ότι το κάνουν, στα γυμναστήρια για να διώξουν από πάνω τους το λίπος που τους πότισε όπως η υγρασία έναν παλιό τοίχο. Ακόμα και αν δεν το παραδέχονται, τρέχουν να προλάβουν τον χρόνο που φεύγει και να διορθώσουν τα λάθη που έκαναν. Κάποτε οι μεσήλικες άνδρες αγόραζαν σπορ αυτοκίνητο και έκαναν σχέσεις με πιτσιρίκες. Ήταν μία σπονδή στην ήττα τους. Σήμερα αρνούνται να αποδεχθούν το μοιραίο. Διαβάζω σε μία μελέτη ότι χρόνο με τον χρόνο αυξάνεται θεαματικά ο μέσος όρος ηλικίας των συμμετεχόντων σε τρίαθλο και μαραθώνιο. Ειδικά στις διοργανώσεις τριάθλου, διεθνώς, ο κανόνας θέλει τους περισσότερους πάνω από τα σαράντα. Δεν είναι μία αναδρομή στη χαμένη νιότη. Είναι μία προσπάθεια ανάκτησής της για να διορθώσεις τα λάθη που έκανες όταν τη ζούσες. Είναι ένας πόλεμος με τον ίδιο σου τον εαυτό. Δεν του επιτρέπεις να γεράσει. Και εκείνος μέσα του ξέρει ότι το μόνο που έχει να κάνει, είναι να περιμένει. ●

→ *kostas@giannakidis.com*

Πώς συζητούσαν την έξοδο από το ευρώ το 2015

Του **ΣΠΥΡΟΥ ΒΛΕΤΣΑ**

Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας, κατά την παρουσίαση του βιβλίου «Η τελευταία μπλόφα» της Ελένης Βαρβιτσιώτη και της Βικτωρίας Δενδρινού, θύμισε όσα αναφέρουν από το 2016 στο βιβλίο τους με τίτλο «Ενας πρόεδρος δεν έπρεπε να πει κάτι τέτοιο...» οι Γάλλοι δημοσιογράφοι Ζεράρ Νταβέ και Φαμπρίς Λομ ως εξομολογήσεις του πρώην προέδρου της Γαλλίας Φρανσουά Ολάντ. Ο Ολάντ τους μίλησε για το τηλεφώνημα που δέχτηκε την επομένη του ελληνικού δημοψηφίσματος από τον Ρώσο πρόεδρο, ο οποίος τον ενημέρωσε ότι ο Αλέξης Τσίπρας επικοινώνησε μαζί του και διερεύνησε τη δυνατότητα να τυπωθούν δραχμές στη Ρωσία.

Ούτε ο Ολάντ ούτε ο Πούτιν είχαν κανένα λόγο να πουν ψέματα. Δεν είναι η μόνη μαρτυρία που δείχνει ότι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ συζητούσε το 2015 το ενδεχόμενο της αποχώρησης της Ελλάδας από τη ζώνη του ευρώ. Ο Αλέξης Τσίπρας από την εποχή της αντιπολίτευσης είχε δηλώσει ότι *«το ευρώ δεν είναι φετίχ»* και όταν επισκέφτηκε την Αγία Πετρούπολη στις 18/5/2015, στη διάρκεια συνέντευξης Τύπου που ακολούθησε τη συνάντησή του με τον Ρώσο πρόεδρο, δήλωσε: *«Βρισκόμαστε στη μέση μιας φουρτούνας, αλλά ο ελληνικός λαός είναι λαός της θάλασσας, δεν φοβάται και θα φτάσει σε νέα λιμάνια»*.

Ο Αλέξης Τσίπρας παραδέχτηκε σε τηλεοπτική του συνέντευξη, αμέσως μετά τη συμφωνία του Ιουλίου του 2015, ότι ήταν ανοιχτό το ενδεχόμενο της εξόδου από το ευρώ, λέγοντας: *«Και πράγματι, μου ήρθε μια στιγμή μια μελέτη που έδειχνε ποιες είναι οι επιπτώσεις, τι θα γίνει, τι δεν θα γίνει, πώς απαντά κανείς, και όταν το διάβασα φυσικά αυτό προφανώς κατάλαβα ότι δεν αποτελεί εναλλακτική. Όταν το διάβασα, πείστηκα»*. Η αντιπολίτευση τότε είχε ζητήσει να κατατεθεί η μελέτη αυτή στη βουλή.

Η εφημερίδα «Πρώτο Θέμα» αποκάλυψε ηλεκτρονικό μήνυμα του Κορεάτη συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών Γκλεν Κιμ προς τον Γ. Βαρουφάκη, τον Απρίλιο του 2015, στην οποία ανέλυε την εμπειρία από την κυκλοφορία παράλληλου νομίσματος στο Εκουαδόρ και μεταξύ άλλων ανέφερε: *«Μία έξοδος από το ευρώ αυτή τη χρονική περίοδο θα έθετε περισσότερες και όχι λιγότερες δυσκολίες και ρίσκα στις πλάτες μιας κακοποιημένης οικονομίας και των πολιτών της. Οποιαδήποτε λάθος κίνηση ή υπολογισμός σίγουρα θα επιβάρυνε ακόμη περισσότερο τη χώρα και πιθανόν θα απέκλειε οποιοδήποτε όφελος από μία έξοδό της στο μέλλον. Τα ακραία κοινωνικά γεγονότα είναι μία πραγματική πιθανότητα στο εγγύς μέλλον λόγω της εξόδου της χώρας από το ευρώ, ανεξάρτητα από τον βαθμό σχεδιασμού (για την αποτροπή τους)»*.

Για την οργάνωση της μετάβασης σε νόμισμα εκτός του ευρώ εργάστηκε και ο Αμερικανός καθηγητής οικονομικών Τζέιμς Γκαλμπρέιθ ως στενός συνεργάτη του Βαρουφάκη. Σύμφωνα με το βιβλίο του με τίτλο *«Καλώς όρισες στη μαρτυρική αρένα»*, την περίοδο του πρώτου εξαμήνου του 2015 είχαν συγκροτήσει μια μικρή ομάδα μέσα στο υπουργείο, που επεξεργαζόταν τι θα έπρεπε να γίνει στην περίπτωση ενός Grexit.

Σε εμπιστευτικό υπόμνημα του Γκαλμπρέιθ προς τον Βαρουφάκη, στις 2/5/2015, ο καθηγητής αναπτύσσει τα πλεονεκτήματα της μετάβασης της Ελλάδας σε δικό της νόμισμα, ενώ σε άλλο υπόμνημά του πέντε μέρες μετά το δημοψήφισμα προτείνει για τη μετάβαση να σφραγιστούν τα χαρτονομίσματα του ευρώ: *«Το μόνο που χρειάζεσαι είναι μία σφραγιδομηχανή. Θα μπορούσε να γίνει με το χέρι, η σφραγίδα δεν χρειάζεται να είναι περίτεχνη. Κανείς δεν θα πλαστογραφούσε μια Νέα Δραχμή σφραγίζοντας ένα γνήσιο χαρτονόμισμα ευρώ»*. Εδώ ο Γκαλμπρέιθ θεωρεί αυτονόητο ότι το νέο νόμισμα θα ήταν τόσο ασθενές, ώστε κανείς δεν θα ήθελε να αλλάξει ευρώ με νέες δραχμές.

Όλα αυτά φυσικά, υποστηρίζει ο Γκαλμπρέιθ, προϋποθέτουν κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης με μέτρα για την εγγύηση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας που θα αναλάβουν οι υπουργοί Άμυνας και Εσωτερικών. Τρεις μέρες πριν το δημοψήφισμα σε επίσκεψη του Αλέξη Τσίπρα στο υπουργείο Εθνικής Άμυνας ο Πάνος Καμμένος δήλωνε: *«Οι Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας διασφαλίζουν τη σταθερότητα στο εσωτερικό, την προάσπιση της εθνικής κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, τη σταθερότητα σε σχέση με τις συμμαχίες της χώρας»*.

Η δήλωση αυτή του Καμμένου έρχεται να κουμπώσει με τη δήλωση του Γιάννη Δραγασάκη στις 30/11/2018: *«Ο λόγος που απορρίψαμε το ενδεχόμενο συνολικής ρήξης, ή μάλλον την παράταση της συνθήκης ρήξης στην οποία βρισκόμαστε, δεν ήταν στενά οικονομικός, αλλά ήταν ο κίνδυνος να δημιουργηθεί μια κατάσταση τόσο χαοτική, που να μην μπορεί να ελεγχθεί με δημοκρατικά μέσα. Αυτό θα οδηγούσε σε μια πρόωρη απονομιμοποίηση της κυβέρνησης και του αριστερού εγχειρήματος για ίσως πολλά χρόνια»*.

Όλα τα παραπάνω δείχνουν ότι ο σχεδιασμός της εξόδου από το ευρώ ήταν υπαρκτός και ισχυρός, με την ανησυχία για τις χαοτικές καταστάσεις που θα ακολουθούσαν και την επιβολή της τάξης να επανέρχεται συνεχώς στις συζητήσεις.

Ο ίδιος ο Αλέξης Τσίπρας στις 30/7/2015 είχε πει αναφερόμενος στα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ που διαφωνούσαν με τη συμφωνία που μόλις είχε υπογράψει: *«Με ορισμένους συντρόφους, με πολλούς από αυτούς τους συντρόφους, δίναμε μάχες και καθόμασταν στο ίδιο τραπέζι με την ίδια αγωνία λίγες μέρες πριν. Με την αγωνία που εξέφραζαν και αυτοί, ότι αν κλείσει μια τράπεζα θα καταστραφούμε πολιτικά και ηθικά απέναντι στο λαϊκό κίνημα, στους εργαζόμενους και στην ιστορία της Αριστεράς»*. Ο Τσίπρας με αυτά τα λόγια παραδέχεται ότι η κυβέρνησή του δημιούργησε συνθήκες κατάρρευσης που δεν υπήρχαν προηγουμένως, αλλά και αποκαλύπτει γιατί αποφασίστηκε η κωλοτούμπα.

Από όλα τα στοιχεία επιβεβαιώνεται ότι ο κίνδυνος για μια ολοκληρωτική καταστροφή ήταν υπαρκτός και ότι γλιτώσαμε παρά τρίχα γιατί οι πρωταγωνιστές της περιόδου εκείνης σκέφτηκαν το προσωπικό τους συμφέρον και την πολιτική τους επιβίωση. Γιατί τελικά κατάλαβαν –αφού έβαλαν τη χώρα σε μεγάλες περιπέτειες– ότι αν η Ελλάδα γινόταν Βενεζουέλα, τίποτε δεν θα τους έσωζε. Ούτε ο στρατός. ●

ATHENS ID

Το πρώτο σας διαμέρισμα; Στον Λυκαβηττό, 50 τ.μ. Οι γείτονές μου ήταν πολλοί φίλοι που κάναμε παρέα.
Πού ζείτε τώρα; Στον Κεραμεικό.
Η πρώτη δουλειά που κάνατε στην Αθήνα; Ηθοποιός.
Ποιο είναι το πρώτο αθηναϊκό στιγμιότυπο που θυμάστε; Οι άμαξες.
Τι σας λείπει από την Αθήνα της παιδικής σου ηλικίας; Το πάρκο με την άμμο και το χώμα που παίζαμε, τα πέτρινα λιοντάρια που ανέβλυζε από το στόμα τους νερό.
Τα 3 πράγματα που σας αρέσουν περισσότερο στην πόλη; Το ηλιοβασίλεμα στην Ιερά Οδό, τα αδέσποτα ζώα και οι απρόσμενες συναντήσεις.
Τα 3 πράγματα που, αν έλειπαν, θα την έκαναν λίγο ομορφότερη; Οι οίκοι ανοχής, οι ξεχειλισμένοι κάδοι ανακύκλωσης, τα παρκαρισμένα αυτοκίνητα.
Τι κάνει κάποιον Αθηναίο; Η ευγένεια.
Το καλύτερο σύνθημα που έχετε δει σε αθηναϊκό τοίχο; «Ο φόβος και η συνήθεια πυροβολούν πισώπλατα».
Η πιο τρελή αθηναϊκή ιστορία που έχετε ακούσει; Κάποιος που έψαχνε κάποιον μέσα στη νύχτα παραπάτησε κι έχασε τη ζωή του στον λόφο του Φιλοπάππου.
Αγαπημένος αθηναϊκός ήχος; Το τρένο της Κωνσταντινουπόλεως.
Ποιος μουσικός δικαιούται να γράψει το σάουντρακ της Αθήνας; Η Nalyssa Green γιατί είναι νέα και όμορφη και μπορεί να τραγουδάει σαν μια σύγχρονη μούσα.
Ο μεγαλύτερος αθηναϊκός φόβος σας; Το airbnb.
Σε ποιες πόλεις του εξωτερικού έχετε ζήσει; Ένα μειονέκτημα και ένα πλεονέκτημά τους σε σχέση με την Αθήνα; Δεν έχω ζήσει μεγάλα διαστήματα. Ζηλεύω την οργάνωση της ζωής στη Σουηδία και στη Δανία. Θα μου έλειπε μόνο ο θόρυβος της νύχτας.
Ένα επίθετο που χαρακτηρίζει τους Αθηναίους; Λίγοι.
Ένα επίθετο που δεν ταιριάζει καθόλου στους Αθηναίους; Ωραίοι.
«Αθηναϊκές» λέξεις που δεν υπάρχουν πια; Μαντάμ, παρτόν κτλ

Ποιος σκηνοθέτης θα θέλατε να γυρίσει μία ταινία για την Αθήνα; Εγώ.
Ποιο στέκι της Αθήνας χάθηκε και σας λείπει; Το γαλακτοπωλείο στην πλατεία της Ομόνοιας που διανυκτέρευε.
Πώς θα περνούσατε ένα ελεύθερό σας Σάββατο στην πόλη; Στην πισίνα του Χίλτον.
Πού θα πηγαίνατε έναν ξένο καλεσμένο σας; Στα Καμίνια.
Μια συναυλία που δεν θα ξεχάσετε ποτέ; Της Πάτι Σμιθ.
Αγαπημένο εστιατόριο; Η Κανέλλα.
Κάτι μοναδικά αθηναϊκό που αγαπάτε; Η λαϊκή αγορά.
Το πιο τυπικό αθηναϊκό πράγμα που δεν έχετε κάνει ποτέ; Ίσως να αγοράσω μια εφημερίδα την Κυριακή και να τη διαβάζω σ' ένα καφενείο.
Αν αλλάζατε ένα πράγμα στην Αθήνα ποιο θα ήταν; Τα πεζοδρόμια με τις εξωτικές καφετέριες στο Γκάζι.
Ο αγαπημένος σας περίπατος; Το Μοναστηράκι.
Έχετε κατοικίδιο; Έχω μερικές γάτες στο μπαλκόνι.
Αγαπημένη θεατρική αίθουσα; Πειραιώς 260.
Ποια ήταν η πρώτη σας παράσταση; Ο «Μισάνθρωπος» του Μολιέρου στο Κτίριο Καλλιτεχνών της 3ης Σεπτεμβρίου (κατάληψη) το 1994.
Θυμάστε το πρώτο θεατρικό έργο που είδατε; Ένα μπουλβάρ με την Τζένη Καρέζη σε κάποιο κεντρικό θέατρο.
Πώς προσεγγίσατε την ανύπαρκτη ιστορικά αλλά σημαντική θεατρική αναμέτρηση των δύο γυναικών στον κήπο, όπως τη φαντάστηκε ο Σίλερ στο «Μαρία Στιούαρτ»; Αυτή η συνάντηση φαντάζομαι θα συνέβη στα όνειρα και τους εφιάλτες των δύο βασιλισσών. Στο έργο είναι μια συνάντηση παγίδα σκηνοθετημένη από την Ελισάβετ. Ουσιαστικά είναι δύο γυναίκες που εξυπηρετούν κοινωνικά και οικονομικά συμφέροντα μέσα από τον μανδύα της ηθικής και της θρησκείας και όχι ακριβώς μια προσωπική υπόθεση. Η σύγκρουσή τους είναι αναπόφευκτη μέσα από τη γυναικεία ματαιοδοξία και τον ανταγωνισμό που λειτουργεί σαν μοχλός έχθρας για την επικράτηση της κάθε μίας για εξουσία.
Τι σημαίνει να αρνείται κανείς τον συμβιβασμό; Ότι είναι αρκετά γενναίος να χάσει τα πάντα.
Η νικήτρια είναι τελικά το θύμα; Όλοι είναι θύτες και θύματα μέσα στον μηχανισμό της εξουσίας. Είναι θέμα οπτικής.
Ποια είναι τα επόμενα σχέδια; Μια συνεργασία με το Εθνικό θέατρο και τα εργαστήριά μου με νέους ηθοποιούς.

Η ΣΚΗΝΟΘΕΤΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ«ΜΑΡΙΑ ΣΤΙΟΥΑΡΤ» ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΙΛΕΡ

ΑΝΤΖΕΛΑ ΜΠΡΟΥΣΚΟΥ

«Μου αρέσει το ηλιοβασίλεμα στην Ιερά Οδό, τα αδέσποτα ζώα και οι απρόσμενες συναντήσεις»

Επιμέλεια: **Γιώργος Δημητρακόπουλος**
Φωτό: **Ελίνα Γιουνανλή**

INFO

Η Α.Μ. είναι σκηνοθέτης. Η παράσταση «Μαρία Στιούαρτ» του Σίλλερ ανεβαίνει από την ομάδα της «5η Εποχή» στην Κεντρική Σκηνή του θεάτρου Άλμα από τις 2 Νοεμβρίου σε δική της σκηνοθεσία, με πρωταγωνίστριες την Κατερίνα Μαραγκού και την Παρθενόπη Μπουζούρη.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΜΕΝΟΙ ΝΑ ΕΠΙΒΙΩΣΟΥΝ
FOX
WAR OF THE WORLDS
ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ
ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 21.50
ΤΟ FOX ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΜΕΣΩ
COSMOTE TV
nova
Vodafone TV
WIND | VISION
www.fox-greece.gr
/FOXtvGR
@fox-greece

«FEMALE TROUBLE», ΤΖΟΝ ΓΟΥΟΤΕΡΣ

«MARRIAGE STORY», ΝΟΑ ΜΠΟΜΠΑΚ

«ZIZOTEK»

60ό ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ & ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Για 11 μέρες η πόλη θα κινείται στον ρυθμό ενός επετειακού φεστιβάλ που αναμένεται να έχει δυνατές συγκινήσεις και ακόμη δυνατότερες εκπλήξεις

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ**

Η φετινή εκδήλωση ξεκινάει την Πέμπτη 31 Οκτωβρίου στο Ολύμπιον με την προβολή της *«Ιστορίας γάμου»* του Νόα Μπόμπακ και ρίχνει αυλαία την Κυριακή 10 Νοεμβρίου με το ιλαροτραγικό *«Τζότζο»* του Τάικα Γουατίτι – και στις δύο ταινίες πρωταγωνιστεί η Σκάρλετ Γιόχανσον. Η αφοπλιστική πολιτική σάτιρα του Νεοζηλανδού Γουατίτι με τον Χίτλερ σε κομβικό κωμικό ρόλο κέρδισε το βραβείο Κοινού στο Φεστιβάλ του Τορόντο κι αναμένεται να είναι η έκπληξη των φετινών Όσκαρ.

Το event του φετινού φεστιβάλ δεν είναι άλλο από το *«This Filthy World»* του **Τζον Γουότερς** στον οποίο το Φεστιβάλ έχει παραχωρήσει carte blanche και θα του απονείμει τον Χρυσό Αλέξανδρο σε ειδική εκδήλωση. Στο ανατρεπτικό one-man-show του εμβληματικού cult αμερικανού σκηνοθέτη, το κοινό του Ολύμπιον θα γίνει μάρτυρας την Τετάρτη 6 Νοεμβρίου μιας stand-up ντελιριακής παράστασης, όπου ο Γουότερς ξεναγεί στις προσωπικές του εμμονές και μοιράζεται το απόσταγμα της αντισυμβατικής του σοφίας. Θυμίζουμε ότι ο «Πάπας» του κινηματογραφικού trash και ορκισμένος εχθρός κάθε μορφής καθωσπρεπισμού παρουσίασε για πρώτη φορά τον μονόλογο «This Filthy World» πριν από 15 χρόνια και έκτοτε δεν έχει σταματήσει να διαμορφώνει, να ανανεώνει και να εμπλουτίζει το περιεχόμενό του.

Άλλοι επίσημοι καλεσμένοι που θα φτάσουν στην πρωτεύουσα του βορρά είναι ο καταλανός σκηνοθέτης **Άλμπερτ Σέρα** (*«Ο θάνατος του Λουδοβίκου ΙΔ»*) και η αγγλίδα πρωτοπόρος του νέου ρεύματος κοινωνικού ρεαλισμού στο βρετανικό σινεμά, **Τζοάνα Χογκ** (*«The souvenir»*).

Το ενισχυμένο από φέτος **Διεθνές τμήμα** έχει ένα δεύτερο διαγωνιστικό τμήμα πλάι στο καθιερωμένο Διεθνές πρόγραμμα, που φέτος περιλαμβάνει 14 ταινίες οι οποίες διαγωνίζονται υπό τον τίτλο *«Overview Effect»*. Τρεις ελληνικές συμμετοχές συναντάμε φέτος στο συγκεκριμένο τμήμα: ο *«Απόστρατος»* του **Ζαχαρία Μαυροειδή**, το *«Ζίζοτεκ»* του **Βαρδή Μαρινάκη** και το *«Cosmic Candy»* της **Ρηνιώς Δραγασάκη**. Το νέο διαγωνιστικό τμήμα ονομάζεται *«Meet the Neighbors»* και αποτελείται από 10 φιλμ νέων δημιουργών από την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης που φτάνουν στη Θεσσαλονίκη με την πρώτη ή τη δεύτερη ταινία τους. Ανάμεσά τους συναντάμε και δύο ελληνικές ταινίες.

Το ελληνικό τμήμα περιλαμβάνει 17 ταινίες σε πρώτη προβολή, 5 ταινίες που βραβεύτηκαν στο πρώτο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης το 1960, 2 ταινίες από δημιουργούς που έφυγαν πρόσφατα από τη ζωή, του **Τάκη Σπυριδάκη** και του **Γιώργου Καρυπίδη**, 2 ταινίες στην ενότητα *«Ξεπερνώντας τα σύνορα»*, οι βραβευμένες 16 μικρού μήκους ταινίες από το πρόσφατο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας κ.ά. Ανάμεσα στις ταινίες ξεχωρίζει η προβολή της νέας ταινίας του **Σύλλα Τζουμέρκα** *«Το θαύμα της Θάλασσας των Σαργασσών»* με πρωταγωνίστρια την **Αγγελική Παπούλια** σε έναν εκρηκτικό ρόλο που έκανε πρεμιέρα στο φεστιβάλ Βερολίνου.

Στα αφιερώματα του φεστιβάλ ξεχωρίζει εκείνο στο αντισυμβατικό σινεμά του τρομερού Γιουγκοσλάβου **Ντούσαν Μακαβέγιεφ** (μη χάσετε το *«Sweet movie»* με τη μουσική του Μάνου Χατζιδάκι), η ρετροσπεκτίβα στον **Γκρέγκορι Μαρκόπουλος**, καθώς και η προβολή των ταινιών του πρωτοπόρου **Ρόμπερτ Μπίβερς**. Στο πλαίσιο των αφιερωμάτων θα πραγματοποιηθεί ανοιχτή συζήτηση ανάμεσα στον Ρόμπερτ Μπίβερς και τον **Μαρκ Γουέμπερ**, κιθαρίστα των Pulp, μελετητή του έργου του Μαρκόπουλου.

Με ειδικό ενδιαφέρον αναμένεται και το αφιέρωμα *«Μεγαλώνοντας στα 80s»* όπου ο **The Boy** επιλέγει 10 ταινίες γεμάτες τρόμο, τρυφερότητα και χιούμορ από τη συγκεκριμένη δεκαετία. Θυμίζουμε ότι ο Έλληνας σκηνοθέτης συμμετέχει και στο ελληνικό πρόγραμμα με την προβολή της *«Winona»*, της πέμπτης ταινίας του γυρισμένη σε 16mm, που αφορά στην εκδρομή τεσσάρων γυναικών που υποδύονται οι **Ανθή Ευστρατιάδου, Σοφία Κόκκαλη, Ηρώ Μπέζου** και **Δάφνη Πατακιά**. Επίσης ο ηθοποιός **Γιώργος Πυρπασόπουλος** θα είναι ο φετινός ambassador της Αγοράς.

Τέλος, στις παράλληλες εκδηλώσεις διακρίνουμε μια έκθεση αφιερωμένη στον άγνωστο εικαστικό **Νίκο Κούνδουρο** που περιλαμβάνει ζωγραφικά έργα, ελαιογραφίες, σκίτσα, κοστούμια, μάσκες, επιστολές, ημερολόγια, σημειώσεις και προσωπικά αντικείμενα του δημιουργού, ενώ η δράση «Βρες το Φεστιβάλ», όπου 120 φωτογραφίες από τα παλιά φεστιβάλ θα εκτεθούν σε καταστήματα, εστιατόρια, μπαρ της πόλης, προτρέπει το κοινό να τις ανακαλύψει. **Α**

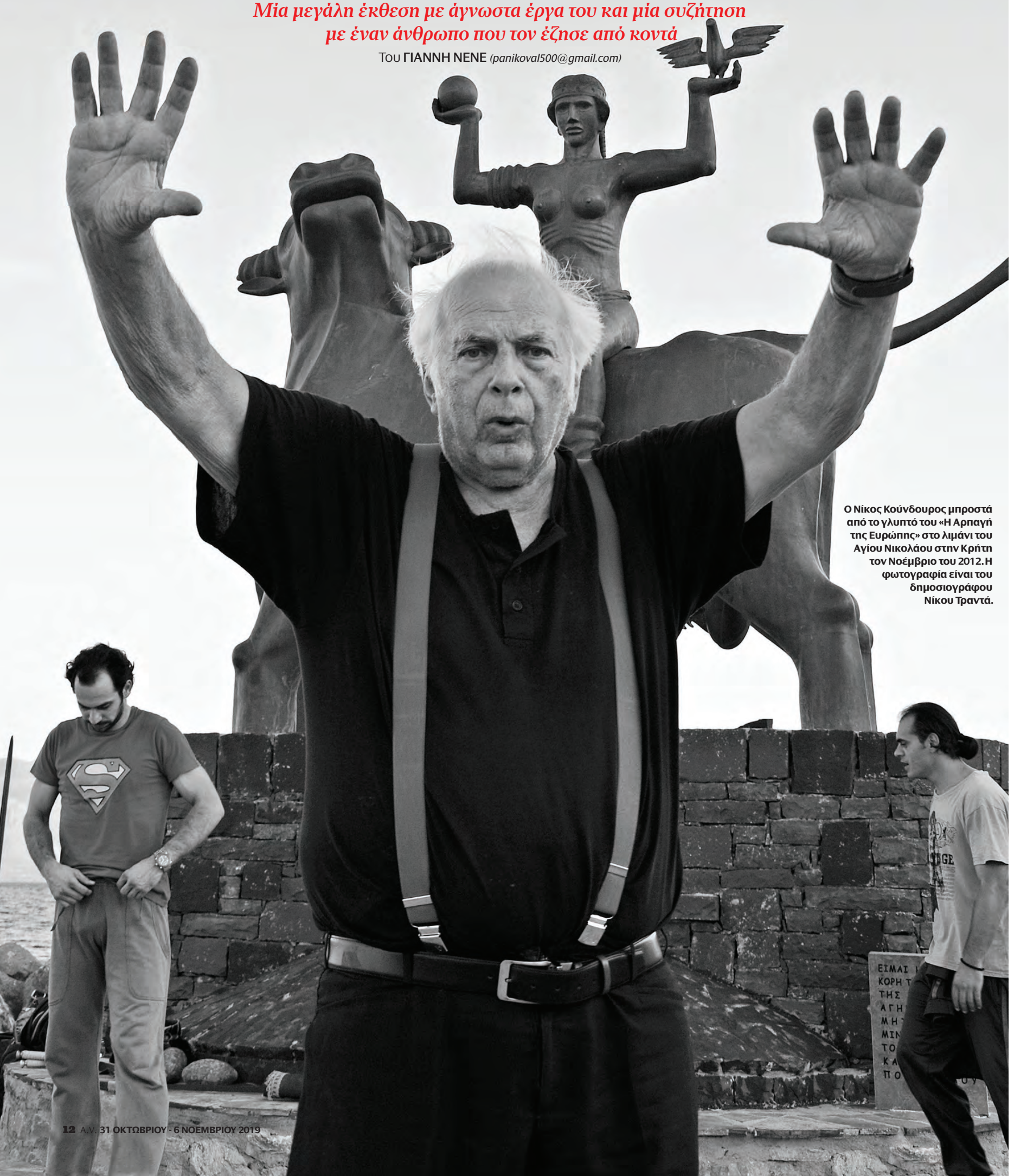

«LA LLORONA»

Ο ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ ΔΕΝ ΣΤΑΜΑΤΑ ΝΑ ΜΑΣ ΞΑΦΝΙΑΖΕΙ

Μία μεγάλη έκθεση με άγνωστα έργα του και μία συζήτηση με έναν άνθρωπο που τον έζησε από κοντά

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ** *(panikoval500@gmail.com)*

Ο Νίκος Κούνδουρος μπροστά από το γλυπτό του «Η Αρπαγή της Ευρώπης» στο λιμάνι του Αγίου Νικολάου στην Κρήτη τον Νοέμβριο του 2012. Η φωτογραφία είναι του δημοσιογράφου Νίκου Τραντά.

Ο ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ ήταν ένας θυελλώδης καλλιτέχνης. Η έκφρασή του είχε διεξόδους όχι μόνο στον κινηματογράφο αλλά σε κάθε στιγμή της ζωής του. Ένα θαυμάσιο και πλούσιο εικαστικό έργο που άφησε πίσω του, παρουσιάζεται σε μία μεγάλη έκθεση στο 60ό Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης από τις 31/10. Πολλά από τα έργα παρουσιάζονται για πρώτη φορά στο κοινό και εξηγούν με ιδανικό τρόπο το τόσο εικαστικό βλέμμα που είχε κάθε κάδρο των ταινιών του. Στην έκθεση περιλαμβάνονται ελαιογραφίες, σκίτσα, κοστούμια, μάσκες, επιστολές, ημερολόγια, σημειώσεις και προσωπικά αντικείμενα — ανάμεσά τους και η αγαπημένη του παλέτα με την αυτοπροσωπογραφία του και το σκίτσο του Θανάση Βέγγου που είχε κάνει στη Μακρόνησο, όταν ήταν και οι δύο εξόριστοι. Δυναμικό, αχόρταγο βλέμμα, δικοί του κώδικες με βυζαντινά χρώματα, ενώ ανάμεσα στη λαϊκή παράδοση και στην εικόνα του ταύρου που τόσο τον ενέπνεε, συναντάμε γυναίκες, άγιους κι επαναστάτες, δαίμονες, μάσκες, ήρωες του πραγματικού κόσμου, γυμνά σώματα ανυψωμένα σε σύμβολα και μύθους.

Με αφορμή την έκθεση, συναντήσαμε τον βραβευμένο κινηματογραφιστή και εικαστικό **Άγγελο Σπάρταλη** (ο οποίος συμμετέχει και ο ίδιος στο φετινό Φεστιβάλ με την ταινία του «@9»). Ο Άγγελος έζησε από κοντά τον Νίκο Κούνδουρο στα τελευταία χρόνια της ζωής του και μάλιστα σε στιγμές έμπνευσης και δημιουργίας πολλών από τα έργα της έκθεσης. Η στενή σχέση τους, σχέση φίλου-συγγενή-μαθητευόμενου-συμπολεμιστή, περιγράφεται και απεικονίζεται απολαυστικά στο βιβλίο του ***«Μέρες με τον Νίκο»*** (εκδόσεις Ροπή).

Ένθερμος, πολύπλευρος, πλούσιος και αφηγηματικός στην ομιλία του, ο Α. Σπάρταλης, γνήσιος Κρητικός αλλά και με το φόβο «μη γίνω Κουνδουρολόγος» μας οδήγησε στο Κουνδουρέικο σαν να περιέγραφε ταινία...

«Με τον Κούνδουρο είμαστε συντοπίτες. Το σπίτι της μάνας μου είναι από τα πρώτα σπίτια στον Άγιο Νικόλαο, ο δε Κούνδουρος και το σόι του είναι οι ιδρυτές του Αγίου Νικολάου. Φύγανε με βεντέτα από τα Σφακιά και ήρθανε στον Άγιο Νικόλαο και ορίσανε την πόλη. Φέρανε τράπεζες, πιάνο, γαλλικά, ήτανε αστοί. Και μ' αυτό τον τρόπο ιδρύθηκε ο Άγιος Νικόλαος που πριν ήταν μία πόλη 20 ψαράδων και λεγότανε Μανδράκι – και έφτασε να είναι πρωτεύουσα νομού. Συνυπήρχαμε στον Άγιο Νικόλαο χωρίς όμως να γνωριζόμαστε ώσπου το 2005 παντρεύομαι την πρώτη μου γυναίκα που είναι ανιψιά του. Αμέσως μετά τον γάμο λαμβάνω ένα τηλεφώνημα σχεδόν απειλητικό που με εγκαλεί να παρουσιαστώ μπροστά του γιατί "ποιος είμαι που τόλμησα να του αρπάξω την ανιψιά και να χωθώ βιαίως στο Κουνδουρέικο σόι;" Εκ των υστέρων ήταν αστείο γιατί μου μιλούσε κρητικά. Ο Νίκος όταν ήθελε να κάνει πλάκα μιλούσε κρητικά. Αλλά εκείνη την ώρα εγώ τα 'κανα πάνω μου γιατί δεν ήξερα... είχε και μία στεντόρεια φωνή, σεβόμουνα και το έργο του. Ήξερα ότι έχει τρυφερά και βίαια στοιχεία μαζί. Κανονίσαμε να πάω την επόμενη μέρα στη βίλα του γιατί τον παρακάλεσα να του πάρω μία συνέντευξη. Έκανα τότε μία ταινία που λεγόταν "Ένας κόσμος φτιαγμένος από δάκρυα" και έκανα 7 ερωτήσεις για τα δάκρυα σε 7 διαφορετικούς ανθρώπους. Ένας από τους 7 ήταν ο Νίκος. Το αστείο δεν είναι η ταινία μου αλλά το ότι πήγα για τη συνέντευξη και έφυγα μετά από μία εβδομάδα. Κυριολεκτικά. Ξεκίνησε πολύ εκρηκτικά η σχέση μας. Δεν μ' άφηνε να φύγω. Όταν πήγα μου λέει "Θα σε κερνούσα κάτι αλλά μου έχουνε φέρει 2 κιλά χοχλιούς και δεν ξέρω να τους μαγειρέψω". Εγώ είμαι περιβόητος για τους χοχλιούς μου, έρχονται και μου τους ζητάνε απ' όλο τον κόσμο. Οπότε του έφτιαξα τους χοχλιούς, συν το κουβεντολόι, συν την κουβέντα για το σινεμά, συν τις φιλοσοφίες, συν του ότι εγώ έπινα ρακές... Ο Νίκος δεν έπινε και δεν κάπνιζε ποτέ. Έπινε μια-δυό μπίρες το χρόνο και πολύ κόκα κόλα και καφέδες. Κι έτσι κολλήσαμε».

→

Αριστερά: **Η αγαπημένη παλέτα του Νίκου Κούνδουρου με την αυτοπροσωπογραφία του σε νεανική ηλικία.**

Κάτω: **«Θεογαμία» (1968), λάδι σε ξύλο.**

Πέρναγε έξω από τα ξωκλήσια και έλεγε «Θεέ, άμα σε πετύχω θα σε γα...» και έκανε τον σταυρό του. Έμπαινε μέσα, τα καθάριζε, σκούπιζε, άναβε τα καντήλια. Και το μπινελίκι, μπινελίκι.

«Η μέριμνά μου τώρα που πέθανε ο Νίκος είναι να μη γίνω "κουνδουρολόγος". Δεν έχω κανένα λόγο τέτοιο. Αγαπιόμασταν πολύ, μου είχε αδυναμία αλλά είχαμε και καβγάδες. Ούτε εγώ ήμουνα ο υποταχτικός, ούτε ο Νίκος το αφεντικό. Η σχέση μας δεν ξεκίνησε σαν ισότιμη, δε γινότανε, αλλά εξελίχθηκε. Μη ξεχνάμε, τον γνώρισα στα 79 του χρόνια κι εγώ ήμουνα 32. Γι' αυτό κι εγώ από το περιβάλλον του γνωρίζω πάρα πολύ καλά συγκεκριμένα κομμάτια και κάποια άλλα καθόλου. Κοντινούς του ανθρώπους, δεν τους έχω δει ποτέ. Τον Θεοδωράκη, ας πούμε. Ή τον Θανάση τον Βέγγο· μια φορά μόνο του μίλησα στο τηλέφωνο. Ούτε τον Χατζηδάκι. Άνθρωποι που του ήτανε ό,τι για μένα ο Νίκος. Μέντορες ας πούμε».

«Ο Κούνδουρος δεν σπούδασε ποτέ του ούτε σινεμά, ούτε θέατρο. Ήταν απόφοιτος της Σχολής Καλών Τεχνών. Μάλιστα, είχε κάνει γλυπτική την οποία τελείωσε μετά δυσκολίας γιατί ήταν τότε τα πολιτικά γεγονότα. Ήταν όμως πολύ καλός και αυτό τον ακολούθησε και στο σινεμά και στις σκηνογραφίες. Στις περισσότερες ταινίες του, αυτός έκανε αφίσες, σκηνικά κλπ. Είχε σπουδαίους συνεργάτες αλλά αν δεν περνούσαν από τα χέρια του δεν γινόταν.
» Ήταν της σχολής του Μόραλη, του Γκίκα, δεν ακολούθησε όμως αυτή την πορεία. Τα έργα του, τα παλιά, του '55-'60, δείχνουν έναν ζωγράφο που είχε όλα τα φόντα να γίνει σπουδαίος σε εκείνη τη γενιά της ελληνικότητας που υπήρχε τότε. Δεν συνέβη αυτό, αλλά δεν παράτησε ποτέ τη ζωγραφική. Ο ζωγράφος, έλεγε, είναι ένας αναχωρητής των πραγμάτων, της ζωής. Ένας μοναχός. Κάθεται στο κελλάκι του και ζωγραφίζει. Ενώ ο κινηματογραφιστής είναι ένας φαφλατάς, ένας νάρκισσος που πατάει στα κόκκινα χαλιά και χειροκροτείται. Αυτή ήταν η φιλοσοφία του. Ως νάρκισσος λοιπόν που είμαι κι εγώ, πιστεύω ότι ενυπάρχει η αυταρέσκεια σε όλους τους καλλιτέχνες με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, αρκεί να μην την κάνεις παντιέρα. Ότι, ας πούμε, επειδή είμαι καλλιτέχνης μπορώ να φέρομαι με ελεεινό τρόπο στους άλλους. Η αυταρέσκεια του καλλιτέχνη λοιπόν, τρέφεται περισσότερο με το σινεμά παρά με τη ζωγραφική».

«Μπορώ να ξεχωρίσω τρεις βασικές ενότητες στα έργα του. Η πρώτη ήταν οι ζωγραφιές που έκανε για τα σκηνικά του. Όπως για τα σκηνικά του "Μπάιρον", που έχτισε μια ολόκληρη πόλη στη Ρωσία. Έχει κάνει καμιά δεκαριά πίνακες για τα σκηνικά αυτά, κανονικά τοπία.
» Η δεύτερη ενότητα είναι η "Ευρώπη με τον Δία", με τον οποίο ο Νίκος ταυτίζονταν απόλυτα. Αυτό το δίδυμο τον γοήτευε. Ο Δίας που είναι και ταύρος και πνεύμα, που εμπεριέχει και το διονυσιακό και το απολλώνιο. Ταύτιζε τον εαυτό του με τον ταύρο. Ο Νίκος ήταν σαν θηρίο, η ρώμη του ήταν αξεπέραστη. Τον φοβόσουνα. Η αρπαγή της Ευρώπης από τον ταύρο-Δία ήταν που τον ενέπνευσε και για το φοβερό γλυπτό που έκανε στο λιμάνι του Ηρακλείου.
» Και η τρίτη ενότητα που εμένα με ενθουσίασε γιατί ξεκίνησε ενώ εγώ ήμουν εγκατεστημένος στο σπίτι του, ως αξιοσέβαστο πρόσωπο πια και όχι ο πιτσιρικάς για όλες τις δουλειές –όσο αξιοσέβαστος μπορεί να ήσουνα μπροστά στον Νίκο, ε;– ήταν οι "Επαναστάτες". Με την ευρύτερη έννοια. Δηλαδή ο Τσε Γκεβάρα, ο Δαλάι Λάμα, ο ιρλανδός Μάικλ Κόλινς, η Ούλρικε Μάινχοφ. Κυρίως αναζητούσε προσωπικότητες επαναστατικές οι οποίες είτε δολοφονήθηκαν, είτε αυτοκτόνησαν. Αυτά είναι περίπου είκοσι έργα. Όλα αυτά τα έργα τα έζησα από κοντά, σε πολλά από τα οποία έκανα και την προετοιμασία. Το μοντέλο για το έργο με την Ούλρικε Μάινχοφ ήταν η γυναίκα και σύντροφος της ζωής μου, η Αγγελική Σβορώνου. Στην ταινία μου "Το σύνδρομο της Χιονάτης" ο Κούνδουρος υποδύεται τον αρχηγό της 17 Νοέμβρη και ζωγραφίζει ζωντανά, μπροστά στον φακό, την τελευταία εκτελέστρια που του απέμεινε, τη Μάινχοφ, με την Αγγελική να ποζάρει. Αυτό το έργο θα υπάρχει στην έκθεση».

«**Ο Νίκος έγραφε, ζωγράφιζε, έκανε γλυπτική,** έκανε σινεμά. Σίγουρα την περίοδο που έκανε σινεμά δεν έκανε τίποτα απ' όλα τα άλλα. Και αντιστρόφως. Αλλά δεν ζωγράφιζε για διασκέδαση. Αυτό το έκανε μόνο καλοκαίρι, στα βότσαλα. Είχε ζωγραφίσει καμιά πεντακοσαριά βότσαλα. (Ένα από αυτά είναι και στο εξώφυλλο του βιβλίου). Γενικά και στη βίλα του στην Κρήτη και στο σπίτι του στο Μετς, ήταν τέτοιες οι κουβέντες που δεν μπορούσες να μείνεις σε εγρήγορση, δηλαδή ήταν το κλίμα τέτοιο. Ένα καζάνι που έβραζε. Και όταν δεν είχαμε έμπνευση που λέει ο λόγος, σκουπίζαμε, σφουγγαρίζαμε, μαγειρεύαμε, κουβεντιάζαμε και μας ερχόταν. Δεν περιμέναμε με το πινέλο να μας κατέβει λες και είναι κάτι θεόσταλτο».

«Ο Νίκος είχε μία πολύ παράξενη σχέση με το Θεό. Σε ένα απόσπασμα στο βιβλίο λέει "Η μάνα μου η συχωρεμένη δεν πέθανε κι ας με συγχωρήσει ο Θεός ο μεγαλοδύναμος αν υπάρχει". Δηλαδή, η μάνα του που έχει πεθάνει εδώ και 50 χρόνια δεν πέθανε και ο Θεός μπορεί και να μην υπάρχει. Οι αντιφάσεις αυτές ήταν μέρος της καθημερινής μας ζωής. Δεν θέλαμε να είμαστε σίγουροι για τίποτα. Με το ίδιο θράσος που υποστηρίζαμε κάτι σήμερα, αύριο μπορεί να υποστηρίζαμε το αντίθετο. Αυτό δεν το κάναμε όμως από μαγκιά. Το κάναμε για να βρούμε την αλήθεια. Με τη βεβαιότητα που υποστηρίζαμε το ένα, με την ίδια υποστηρίζαμε και το άλλο. Και όχι από δειλία, έχει σημασία αυτό. Ήταν ένα κουβεντολόι, μία έρευνα. Πέρναγε έξω από τα ξωκλήσια και έλεγε "Θεέ, άμα σε πετύχω θα σε γα...." και έκανε τον σταυρό του. Έλεγες, τι γίνεται εδώ; Έμπαινε μέσα, τα καθάριζε, σκούπιζε, άναβε τα καντήλια. Και το μπινελίκι, μπινελίκι. Είχε μια σχέση πολύ φιλική με το Θεό. Όπως και με τους ανθρώπους· αν σε πήγαινε, ήταν πολύ εγκάρδιος και ανοιχτοχέρης».
«Τα περισσότερα έργα τα ζωγράφιζε στο σπίτι στο Μετς, στον πρώτο όροφο. Εκεί ήταν το εργαστήριό του που ήταν και το γραφείο του. Εκεί εκ των πραγμάτων δεν ανέβαινε κάποιος αν δεν ήταν κοντινός του άνθρωπος ή δεν τον καλούσε ο ίδιος. Αλλά δεν είχε πρόβλημα. Και το κουβεντολόι του άρεσε, και στο τηλέφωνο μπορεί να διέκοπτε για να μιλήσει, δεν ήταν μοναχός, δεν είχε απαιτήσεις απόλυτης ηρεμίας».

«Το γλυπτό, η "Αρπαγή της Ευρώπης", είναι δύο έργα. Το ένα ξεκίνησε να το σχεδιάζει ο Νίκος μαζί με τους αδερφούς Παναγιώτη και Νίκο Σωτηριάδη, αλλά μετά από λίγο καιρό ο Κούνδουρος το παράτησε. Το ανέλαβαν εξ ολοκλήρου οι Σωτηριάδηδες και το ολοκλήρωσαν, είναι δικό τους. Αυτό το έργο το έκανε δωρεά η Περιφέρεια Κρήτης στο Ευρωκοινοβούλιο, στο Στρασβούργο, και εκεί απ' έξω υπάρχει τώρα. Μάλιστα, με πήρε απ' το αυτί ο Νίκος και με έβαλε στο φορτηγό να ακολουθήσω το έργο μέχρι το Στρασβούργο, δεκαπέντε μέρες ταξίδι και, κατά παραγγελία του, έφτιαξα ένα ντοκιμαντέρ που λέγεται "Η αρπαγή της Ευρώπης" και περιγράφει την κατάσταση στην Ευρώπη καθώς το τεράστιο αυτό γλυπτό τη διανύει. Μετά, καταπιάνεται ο Κούνδουρος να κάνει το δικό του έργο πια, όπως ακριβώς το ήθελε. Έχει πολλά κοινά στοιχεία με το αρχικό, ίδιο μέγεθος, ίδιο βάρος, αλλά διαφορετικό σχέδιο και διαφορετικά υλικά. Είναι άλλο. Το οποίο πάλι το εκτελούνε τα αδέρφια Σωτηριάδη και αυτό, τώρα, βρίσκεται στο λιμάνι του Αγίου Νικολάου. Η ταύτισή του με τον ταύρο ήταν ξεκάθαρα το πνεύμα και η εξουσία με το άγριο, τη ρώμη. Τα είχε αυτά ο Κούνδουρος. Ήταν αρχηγός και στο σώμα και στο πνεύμα».

«Με το που πεθαίνει ο Νίκος, η πρώτη έκθεση που αφορά στο εικαστικό του έργο γίνεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο στον Άγιο Νικόλαο, όπου επιμελήτρια είναι ένας πολύ κοντινός άνθρωπος του Νίκου τα τελευταία χρόνια, η ανθρωπολόγος Μαρία Καραμητσοπούλου, και βοηθός επιμελητή εγώ. Εκεί υπήρχαν αρκετά από τα έργα που θα υπάρχουν και στην έκθεση στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, όχι τόσο πλούσια όμως, και αρκετό αρχειακό υλικό. Όλοι οι επισκέπτες, Κρητικοί και μη, εντυπωσιάστηκαν με το εικαστικό έργο του Κούνδουρου που δεν το γνώριζαν. Οπότε το πρώτο μας μέλημα μιάς τέτοιας έκθεσης είναι να κάνουμε γνωστό αυτό στον κόσμο, κάτι που θα εξηγήσει πολύ και το κινηματογραφικό του έργο, αυτή την εμμονή που είχε με τα κάδρα, την αρτιότητα που υπήρχε σε αυτά. Και αυτό είναι σημαντικό για μία καταρχήν ανάγνωση του κινηματογραφικού του έργου. Φαντάζομαι κάπως έτσι θα σκέφτηκαν και στο Φεστιβάλ και ο διευθυντής του, ο κύριος Ανδρεαδάκης, και μπράβο τους.
» Από εκεί και πέρα, η ζωγραφική του Νίκου στέκει αυτόνομα. Αν εξαιρούσαμε το ότι είναι ένας σπουδαίος κινηματογραφιστής, έχει να επιδείξει ένα ολοκληρωμένο

έργο με περισσότερα από 40-50 αξιόλογα έργα συν τα story boards που τα ζωγράφιζε μόνος του, συν τις αφίσες για τις ταινίες του, συν τα σχέδια που έκανε στο πλάι, συν τα βότσαλα… πολύ πράμα! Μόνο μουσική δεν έγραφε – αλλά γι' αυτό είχε τον Χατζηδάκι, τον Θεοδωράκη, τον Μαρκόπουλο».

«Με επηρέασε πάρα πολύ ο Κούνδουρος και στη δική μου ζωγραφική. Αυτή που κάνω τώρα μπορείς να την πεις ρεαλισμό αλλά δεν είχα καμία σχέση με αυτό. Τη ζωγραφική μου ο Νίκος την περιφρονούσε τελείως. Και πιο πολύ –ξέρω γω; για να του αρέσω;– στράφηκα στον ρεαλισμό ο οποίος, ξέρεις, μας κανακεύει εμάς τους καλλιτέχνες. Κάνεις ένα έργο και σου λένε όλοι "α, πολύ ωραίο, επειδή μοιάζει"! Κι εγώ το επιζητούσα αυτό, ιδίως για τον Νίκο στην αρχή, και μετά μού έγινε συνήθεια. Βέβαια διατήρησα όλα τα εξπρεσιονιστικά στοιχεία που είχα.

» Η τεχνική μου είναι πολύ βίαιες χειρονομίες από κοντά, στα όρια της πιτσίλας, της εξπρεσιονιστικής χειρονομίας, αλλά τόσο μικρές και ενταγμένες που από μακριά το έργο μοιάζει στα όρια της φωτογραφίας αλλά αν το δεις από κοντά μοιάζει με ένα χάος. Το ωραίο μυτάκι και τα χειλάκια της κοπέλας, ας πούμε, από κοντά μοιάζουν με ένα βουνό σε ηλιοβασίλεμα. Έτσι, διατήρησα τις αρετές της παλιάς μου ζωγραφικής εντάσσοντάς τες σε έναν ρεαλισμό για να αρέσω στον Νίκο καταρχήν και μετά στον πατέρα μου, στη μάνα μου, να πέφτει κανένα μεροκάματο του δρόμου, κάνα πουρμπουάρ και καμιά παραγγελία δηλαδή. Γιατί, για να πω την αλήθεια, από εκεί ορθοπόδησα εγώ. Όσο έκανα γεωμετρική αφαίρεση δεν… Τι να κάνουμε».

«Εγώ ξεκίνησα να ζωγραφίζω πορτρέτα. Στα 17 μου, το πρώτο έργο που έκανα ήταν ένα πορτρέτο της μάνας μου και ένα δικό μου. Αν ήταν ο Φρόιντ εδώ, καταλαβαίνεις τι θα έλεγε. *(γέλια)* Μετά τα παράτησα, άρχισα να κάνω αφηρημένα σχήματα, γεωμετρικά και μετά ξαναγύρισα στα πορτρέτα γιατί έχω πάθος με αυτά. Υπάρχει μία υπερβατική διάθεση, μια μεταφυσικότητα τη λέω εγώ. Εντελώς θεωρητικά δεν πιστεύω στη μεταφυσική. Κι ο Θεός· πιστεύω ότι υπάρχει αλλά δεν έχει συνείδηση. Ο Νίκος τσατιζότανε με αυτό. Ο Νίκος έλεγε ότι ο Θεός υπάρχει και δεν υπάρχει. Και γινότανε χαμός. Ανεξάρτητα με το αν υπάρχει ή δεν υπάρχει όμως, δεν μπορούμε να ζούμε μέσα στον ρεαλισμό. Γι' αυτό και η ζωγραφική μου είναι ψευτο-ρεαλιστική. Αν δεν έχει μία μεταφυσική, αν δεν αγαπήσεις τρελά, αν δεν θεοποιήσεις κάποιον, να σε πάει κάπου αλλού, τότε τι νόημα έχουν όλα αυτά. Δηλαδή τι, θα περιμένουμε να πεθάνουμε; Οπότε, ακόμα κι αν δεν πιστεύω σε κάποια πράγματα, ζω σαν να ήτανε έτσι γιατί είναι πιο διασκεδαστικό;… πιο χρήσιμο;… ξέρω γω; Ας είναι μια ψευδαίσθηση, δεν γίνεται αλλιώς». A

❶ «Γυναικείο γυμνό» (1974), λάδι σε καμβά

❷ «Γυναίκα με ραπτομηχανή» (1973), λάδι σε ξύλο

❸ «Ερωτόκριτος», μακέτα για την παράσταση (1965)

❹ Ο Θανάσης Βέγγος με στολή εργασίας στη Μακρόνησο (1951)

❺ Ο Ν.Κ. στις 15/2/2009 παρακολουθώντας με τον Ά.Σπάρταλη τα γεγονότα ενός δελτίου ειδήσεων το οποίο στάθηκε η έμπνευση για την επόμενη ταινία που ήταν και η τελευταία του.

1

INFO *Έκθεση με έργα του Νίκου Κούνδουρου. Προβλήτα Α΄ του Λιμανιού Θεσσαλονίκης. Διάρκεια 31/10 - 10/11/2019*
Με τη συμβολή και συνεργασία της Σωτηρίας Ματζίρη - Κούνδουρου, σε επιμέλεια του ιστορικού τέχνης Γιώργου Μυλωνά. Επιστημονικός σύμβουλος της έκθεσης, η ανθρωπολόγος Μαρία Καραμπτσοπούλου.

ΚΟΥΝΔΟΥΡΟλεξικό

Βοηθίνα Η γραμματέας. Αντίθετα με το πώς ακούγεται δεν είχε καθόλου απαξιωτικό χαρακτήρα.
Διαχείριση Ο ερωτικός δεσμός. Παράδειγμα: «Και ποιος σε διαχειρίζεται εσένα;»
Εγώ Σχεδόν απαγορευμένη λέξη. Έπρεπε πάντα και όλοι γύρω από τον Νίκο να λέμε «εμείς».
Ε! Γάμησέ την… Ας μπούμε αμέσως στο θέμα χωρίς υπεκφυγές.
Είμαι εναντίον Εγώ το έκανα.
Ζητάω συγγνώμη Είμαι δειλός και ανόητος καλλιτέχνης. «Δεν απολογούμαστε», αυτό με συμβούλευε συχνά.
Ζουμί Ο καφές και όλα τα άλλα υγρά ροφήματα.
- Τι θα πιεις, Νίκο; -Ένα ζουμί από πορτοκάλια.
Θρίαμβος! -Πώς είναι οι χοχλιοί, Νίκο;
-Θρίαμβος! Εύγε, νέε!
Ιερή καύλα Η έμπνευση. Κάποτε ο Κούνδουρος έκανε πρόβα στο Ηρώδειο, για τον «Διγενή» νομίζω, και τους είχε εξαντλήσει όλους με τη γνωστή τελειομανία του. Είχε πάει πέντα τα χαράματα και ο χορός πρόβαρε ακόμα. Ο Νίκος, που καθότανε ψηλά στα σκαλοπάτια και σκηνοθετούσε, αντιλαμβάνεται ξαφνικά ότι στα πόδια του έχει βάλει το κεφαλάκι της και έχει ξεραθεί στον ύπνο μία νεαρή «βοηθίνα» του. «Βρε!» την ξυπνά και της λέει: *«Δεν ντρέπεσαι είκοσι χρονών σκατό και να κουράζεσαι και ο γερο Δάσκαλος, ταύρος βουνίσιος να στέκει στις επάλξεις;».* Και η κοπέλα, χωρίς την παραμικρή αιδώ, του απαντά: *«Εγώ εδώ για ένα μεροκαματάκι δουλεύω. Εσύ, δάσκαλε, έχεις την ιερή καύλα!».* Μόνο κορίτσι μπορούσε να μιλήσει έτσι στον Νίκο, αν ήταν άντρας, θα τον είχε τσακίσει. Αγκάλιασε με γέλια τη νεαρή κοπέλα κι από εκείνη τη στιγμή πρόσθεσε στο λεξικό του αυτή την έκφραση. Την λέγαμε κι εμείς οι υπόλοιποι.
Καπετάνισσα Σεβάσμια «μεγαλοκοπέλα».
Κουνδουρίζω Έχω αρχοντική συμπεριφορά.
Κουντουραίοι Το πρώτο νεκροταφείο Αγίου Νικολάου Κρήτης. -Νίκο, από πού να περάσω να σε πάρω; -Έλα στις δύο στους Κουντουραίους.
Παρθένα πόρνη Χαρακτηρισμός για όποιον διαφωνούσε με τον Νίκο.
Ποτέ στη ζωή μου! Θα το φάω, ευχαριστώ. Όταν του πρόσφεραν κρέας έλεγε: «Κρέας; Δεν έχω φάει ποτέ στη ζωή μου!» και μετά έτρωγε. Κάθε φορά το ίδιο.
Γυναίκα-πούστης Γυναίκα με δόλιο χαρακτήρα.
Άκομψο Θα σου φανεί άκομψο, αν σου πω να πας στο διάολο;
Ποθώ Με ποθείς, με χρειάζεσαι για να συνεχίσεις να αναπνέεις;
Σούρνω Σούρνεις έναν αποκρουστικό μικροαστισμό.
Σπεύδω, μέθεξη «Ας σπεύσουμε να μεθέξουμε στο μέγα μυστήριο του κινηματογράφου».

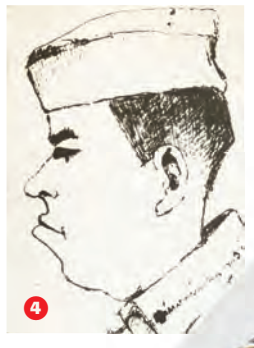
(απόσπασμα από το βιβλίο «Μέρες με τον Νίκο», εκδ. Ροπή)

2

3

4

Ένα από τα βότσαλα που ζωγράφιζε ο Ν.Κ., στο εξώφυλλο του βιβλίου «Μέρες με τον Νίκο» του Άγγελου Σπάρταλη

5

Περίπου 245.000 στα-
γόνες ιδρώτα αράζουν στο πάτωμα. Η πρα-
κτική έχει τελειώσει και μια ομάδα είναι πια έτοιμη για την πρόβα. *«Η γιόγκα σε ματαιώνει ώριμα γιατί σου δείχνει τι μπορείς αλλά και τι δεν μπορείς να κάνεις. Αυτή η συνειδητοποίηση είναι πολύ σημαντική, όταν γίνεται πριν από μια παράσταση»* θα πει και θα αφήσει το επόμενο στιγμιαίο κλικ της κάμερας που βρίσκεται σε αναπνοή από τη μύτη του να τον απαθανατίσει. Όλες οι πρόβες του ξεκινούν με την πρακτική της γιόγκα. Στη συνέχεια θα έρθουν οι παραστάσεις του, η πίστη του για την εύρεση μιας λύσης συνύπαρξης, το εξωτερικό. Σαν σπόντα, πετάχτηκε από τα χείλη του ένα «άμα φοράω μάσκα τράγου μπορώ να φωτογραφηθώ πολύ πιο εύκολα». Ναι, απέναντί μου βρισκόταν ο Άρης Μπινιάρης. Ο καλλιτέχνης που έδωσε στις *«Βάκχες»* ροκ πρόσημο, ο σκηνοθέτης που μας χάρισε την απολαυστική διαφορετικότητα του *«Ξύπνα Βασίλη»* από το «Ξύπνα Βασίλη» της μεγάλης οθόνης, ο ηθοποιός που δεν μπορεί να ξεπεράσει το κείμενο από το *«Θείο Τραγί»*. Αν κάτι πρέπει να γνωρίζεις για τον Άρη είναι ότι προέρχεται από μια οικογένεια ηθοποιών, ότι δεν έχει πάει σε κάποια δραματική σχολή, ότι μετράει τα λόγια του ενώ σου μιλάει αποφεύγοντας επιμελώς τις φανφάρες του τελευταίου του ήρωα και ότι μιλάει σιγανά και ήρεμα.

Η στάση του μωρού ή το «δεν μπορείς να βγάζεις τα ψυχολογικά σου στη σκηνή» «Η τέχνη δεν είναι χώρος ψυχοθεραπείας. Υπάρχουν ειδικοί γι' αυτό. Δεν γίνεται να πας επί τούτου να εκδραματίσεις τη δική σου ανάγκη για να θεραπεύσεις δικά σου προβλήματα. Μια σκηνοθεσία για έναν σκηνοθέτη λειτουργεί κάθε φορά με έναν ψυχοφελή τρόπο: Το να έχεις ένα σκηνοθετικό όραμα και να το δεις να πραγματώνεται». *Κάνει μια παύση που μοιάζει θεατρική και συνεχίζει:* «Όταν αυτό είναι εξελικτικό, φυσικά». *Μου ξέφυγε ένα «εννοείται». Του γλίστρησε μια άρνηση:* «Δεν εννοείται. Εξέλιξη σημαίνει ότι θα πρέπει να θέσεις έναν πήχη που μπορεί να σε οδηγήσει και σε ανεξερεύνητες πηγές».

Η στάση της κόμπρας ή γιατί «επιτίθεσαι σε κάποιον που δεν συμφωνεί μαζί σου» Τον ενδιαφέρει το κομμάτι της ψυχολογίας. «Θεωρώ ότι οι αναγωγές μας γίνονται σε ψυχικό επίπεδο. Με απασχολεί πάντα σε αυτό το επίπεδο ποιες μπορεί να είναι αυτές οι δυνάμεις που μας κάνουν να συμπεριφερόμαστε ρατσιστικά ή να αντιτιθέμεθα σε τέτοιες αντίστοιχες συμπεριφορές. Υπάρχουν πράγματα μέσα μας που αποζητούν μια "εκκαθάριση"; Μια συνύπαρξη με το διαφορετικό ή με το άλλο ή με ανεξιχνίαστες περιοχές. Για μένα εκεί είναι το ζήτημα. Δεν γίνεται επειδή δεν μπορώ να συνυπάρξω με τον άλλο να αποφασίζω να τον σκοτώσω. Κάπου όλο αυτό είναι λίγο παρανοϊκό ότι συμβαίνει μέχρι σήμερα». *Παίζει με τα δάχτυλα κάποιο άηχο κομμάτι ενώ ταυτόχρονα χαμηλώνει και άλλο τη φωνή του.* «Είναι δυνατόν στις μέρες μας να μην έχουμε βρει έναν τρόπο να συνυπάρξουμε;»

Η στάση του βουνού ή «ας περιμένουν οι πολιτικές» «Η ελληνική κοινωνία σε κάποια πράγματα είναι κλειστή και σε κάποια όχι. Προσπαθώ να αποφεύγω γενικεύσεις και αφορισμούς. Πιστεύω ότι θα έκανε πάρα πολύ καλό στην κοινωνία εάν προχωρούσε σε μια αποδοχή αφενός των ορίων και αφετέρου της διαφορετικότητας. Αυτά όμως πρέπει να συμβούν ταυτόχρονα. Από τη μια δηλαδή να υπάρχει μια απενοχοποίηση σε κάποιες οριοθετήσεις και, ταυτόχρονα, να δημιουργηθεί χώρος για την αποδοχή ανεξερεύνητων περιοχών». *Επιμένει όμως ότι αυτό πρέπει να γίνει παράλληλα.* «Συνήθως γίνεται είτε μόνο το ένα είτε μόνο το άλλο. Νομίζω ότι είναι προϋπόθεση και για τα δύο η κοινή τους συνύπαρξη».

Αν ήταν βιβλίο, θα ήταν... «Το "Θείο Τραγί" του Γιάννη Σκαρίμπα, ποιο άλλο;»

Η στάση του σκύλου ή πόσο «πιστός είσαι στα πιστεύω σου» «Πρέπει να κάνεις μια εσωτερική ενδοσκόπηση. Να δεις τι είσαι ή τι δεν είσαι ώστε να καταφέρεις να συνυπάρξεις με τον άλλον. Είμαστε σε μια καλή φάση να μπούμε ο καθένας μας σε μια διαδικασία προσωπικής εμβάθυνσης, πιο ψυχικής αν θες. Το κοινωνικό, το πολιτικό έρχονται δεύτερα. Καμιά φορά ο πολιτικός δογματισμός κρύβει την αδυναμία μας να συσχετιστούμε με κάτι που πραγματικά μας απασχολεί».

Μια παράσταση: «Ο χορός της φωτιάς» «Έχουμε να κάνουμε με μία ιστορία που θεωρείται ταμπού για την Ελλάδα, όπως συμβαίνει με οποιοδήποτε ιστορικό θέμα. Ένα καθαρά εθνικιστικό κίνημα, αυτό των νεότουρκων, αποφασίζει στις αρχές του 1900 να δημιουργήσει ένα έθνος μόνο από Τούρκους και μουσουλμάνους και να καθαρίσει, να σφάξει και να εκτοπίσει όσους δεν είναι Τούρκοι ή μουσουλμάνοι, αλλά Πόντιοι, Αρμένιοι, Ασσύριοι. Η παράσταση εστιάζει μόνο σε αυτά τα γεγονότα ακριβώς γιατί θέλει να δείξει το πόσο αποτρόπαιο και φρικτό ήταν αυτό που συνέβη. Ήταν ένα έγκλημα κατά της ανθρωπότητας και θεωρώ ότι είναι μια ιστορία που καλό είναι να τη μάθουμε. Ξαφνικά, αποδεικνύεται ότι είναι και πολύ επίκαιρη. Έχουμε μια επανάληψη των ίδιων μοτίβων τώρα».
«Από τα ιστορικά γεγονότα εγώ έχω αντλήσει τα σύμβολα. Δεν προσδιορίζεται στην παράστασή μας ο χρόνος και ο τόπος, ακριβώς για να δούμε τον πανανθρώπινο χαρακτήρα του θέματος αυτού αλλά και αφετέρου για να γίνει μια συνάντηση αρχετύπων και συμβόλων ούτως ώστε ο καθένας να κάνει τη δική του παραπομπή σε σχέση με αυτό. Οπότε, έχουμε ένα χορό μνημόνων που εμφανίζεται στη σκηνή και μέσα από το τραγούδι, την κίνηση και την αναπαράσταση, φέρνει στη σκηνή σπαράγματα της ιστορίας αυτής. Η παράσταση στο σύνολό της συνιστά μια πράξη ενθύμισης επί της ουσίας».
Σημείωση: Η παράσταση έχει επίσημη πρώτη στις 30 Οκτωβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά.

Χαιρετισμός στον ήλιο ή «η αρχή στο θέατρο του δρόμου» «Είναι άλλο είδος τέχνης. Στο θέατρο δρόμου δεν έχουν έρθει να σε δουν, πρέπει εσύ να τους καλέσεις και να τους κρατήσεις και να τους πείσεις να πληρώσουν ενδεχομένως. Βέβαια εμείς είχαμε φτιάξει μια ομάδα που ταξιδεύαμε πιο οργανωμένα, τέλος πάντων, έξω είναι πιο άγρια. Δεν έχεις τη σιωπή, δεν έχεις την προσοχή του άλλου, πρέπει να τις κερδίσεις και τις δύο. Την εποχή που το έκανα, όλο αυτό για μένα λειτούργησε ως σχολείο. Όταν μπήκα μετά μέσα στο θέατρο, μου φάνηκαν πιο ομαλές οι συνθήκες. Είναι άλλου τύπου η συγκέντρωση και η ποιότητα συγκέντρωσης. Η σιωπή είναι ένα κεκτημένο που έχεις όταν βρίσκεσαι σε κλειστό χώρο. Η απόλυτη σιωπή είναι από τα πιο δύσκολα πράγματα που μπορεί ένας σκηνοθέτης και ένας ηθοποιός να διαχειριστούν».

Η στάση της σανίδας ή η «ισορροπία μουσικής και κειμένου στο θέατρο» *Η μουσική είναι κάτι σαν το σήμα κατατεθέν του. Είναι ο τρόπος που αντιλαμβάνεται το θέατρο.* «Είναι πολύ σημαντικό όταν βλέπεις μια παράσταση να ακολουθείς τη ροή του έργου αλλά ταυτόχρονα να αισθάνεσαι έναν εσωτερικό παλμό των νοημάτων αυτών. Η μουσική σε βοηθάει πάρα πολύ να δώσεις την ένταση, το πάθος, την οδύνη, όλη την γκάμα των συναισθημάτων. Θεωρώ ότι αυτές οι δύο λειτουργίες πρέπει να διατρέχουν παράλληλα μια παράσταση. Πρέπει ο θεατής να καταλαβαίνει αλλά να αισθάνεται κιόλας. Η πρόκληση του συναισθήματος δεν γίνεται μόνο μέσα από μια εγκεφαλική διεργασία όπως είναι η κατανόηση αλλά και από την πρόσληψη ενός εσωτερικού παλμού, δηλαδή πληροφοριών που μέσω της μουσικής μπορούν να ελευθερωθούν».

Μια επανάληψη –εκπληκτικής– παράστασης: «Ξύπνα Βασίλη» *Ένα χρόνο πριν, τέτοιες μέρες, στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου ανέβαινε μια παράσταση που κουνούσες το πόδι ασυναίσθητα στους ρυθμούς της λάιβ μπάντας που έπαιζε ακριβώς δίπλα σου, που χειροκρότησες δυνατά και που στο πρώτο μισό της την παρακολουθούσες μέσα από μια οθόνη.* «Είναι σαν να κρυφοκοιτάμε μέσα από την κλειδαρότρυπα. Αυτή η σκηνοθετική συνθήκη σήμαινε πολλά. Αυτό το κουτί ας πούμε που κλεινόμαστε όλοι, ή ακόμα η πίσω μεριά από το σπετσάτο, το ασυνείδητο κομμάτι μας, όλη αυτή η τρέλα που κρύβουμε και που μετά βγαίνεις ως παρατηρητής έξω από αυτό ώστε να καταφέρεις να το αντιμετωπίσεις».
«Είναι ο τρόπος που έχουμε μάθει εμείς να παρατηρούμε τα γεγονότα. Η συνθήκη της κάμερας έχει τον ρόλο του παρατηρητή. Είναι σαν το μάτι ενός ψυχαναλυτή που σου λέει πού να εστιάσεις κάθε φορά για να μπορέσει τελικά όλο αυτό που συμβαίνει να έρθει στο συνειδητό».

Ο πρώτος πολεμιστής ή το «δεν ξέρω αν θα φύγω στο εξωτερικό» «Για την ώρα δεν έχω σκεφτεί να φύγω στο εξωτερικό. Όλα, όμως, ρευστά. Δεν ξέρεις τι έρχεται. Μου αρέσει πολύ να ταξιδεύουν οι παραστάσεις μου όπως συνέβη με το "Ύψωμα 731" το καλοκαίρι που πήγαμε Ιταλία κι όλα ήταν πολύ συγκινητικά. Αυτή θα ήθελα με κάποιον τρόπο ως συνθήκη να συνεχιστεί».

Ο δεύτερος πολεμιστής ή το «γιατί δεν εξάγουμε θέατρο» «Δεν υπάρχει μέριμνα και είναι πραγματικά κρίμα να μην ταξιδεύουν ελληνικές παραστάσεις στο εξωτερικό ενώ έρχονται εδώ –και καλά κάνουν και έρχονται– αντίστοιχα, παραστάσεις από το εξωτερικό. Καλό θα είναι να βοηθηθεί αυτό από όλες τις μεριές. Και από την πολιτεία και από τον ιδιωτικό τομέα. Με οποιονδήποτε τρόπο και αν επιτευχθεί θα ήταν πάρα πολύ καλό για το ελληνικό θέατρο να ανοίξει και προς τα έξω, να δοκιμαστεί στο εξωτερικό και να φέρει μετά αυτή την εμπειρία εδώ».

Η στάση του δέντρου ή «τι κάνεις όταν ξεφεύγεις για λίγο από το δάσος» *Δεν έχει ελεύθερο χρόνο. Παρόλα αυτά όταν τον βρίσκει τον διασκεδάζει να πηγαίνει για κρασί με φίλους ή να βλέπει ταινίες και σειρές. Ειδικά για τις τελευταίες θέλησε να δείξει τον θαυμασμό του ανεβάζοντας ελάχιστα τα ντεσιμπέλ στην ένταση της φωνής του.* «Είναι συγκλονιστικό αυτό που συμβαίνει με τις σειρές αυτή τη στιγμή. Το λέω και από καλλιτεχνικής άποψης». *Σε αυτά που του αρέσουν πολύ μπαίνουν οι βόλτες στον Πειραιά και φυσικά η γιόγκα.* «Για τα ταξίδια τρελαίνομαι, αλλά για την ώρα μου δίνεται η ευκαιρία μόνο μέσω των παραστάσεων».

Η στάση της γάτας ή το σοφό «αν δεν ήμουν τι θα μπορούσα να είμαι» «Ακόμα σκέφτομαι τι θα μπορούσα να είμαι εάν δεν είχα ασχοληθεί με το θέατρο. Ποτέ δεν ξέρεις πότε μπορεί να κλείσει ένας κύκλος ή να ανοίξει ένας άλλος. Δεν είμαι από εκείνους που υποστηρίζουν ότι "είμαι αυτό" και τελείωσε. Μπορεί κάποιος, κάποια στιγμή, να θυμηθεί ότι έχει ένα απωθημένο ή ένα όνειρο το οποίο στον παρόντα χρόνο να είναι άσχετο με την εργασία του. Έχω ακούσει ιστορίες ανθρώπων που φτάνουν στα 60 και θυμούνται ένα απωθημένο και θέλουν να το κάνουν και έτσι προσαρμόζουν τη ζωή τους προς τα εκεί. Είναι ωραίο να έχεις αυτή την ευελιξία».

(Κα)μια υπερδύναμη «Δεν ξέρω εάν θέλω να έχω υπερδυνάμεις. Δεν υπέρ των υπερηρώων ούτε των υπερδυνάμεων στη ζωή. Είμαι υπέρ των δυνάμεων που μπορείς να αναπτύξεις και που μπορεί να μη φαντάζεσαι καν ότι τις έχεις και, ξαφνικά, κάποιος ή κάτι μπορεί να σε εμπνεύσει και να το βγάλεις προς τα έξω».

Μια παράσταση που έρχεται: «Ηλέκτρα» *Μετά την απόλυτη επιτυχία της πιο ροκ εκδοχής της τραγωδίας «Βάκχες» στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, ο Άρης έκλεισε να κάνει:* «Την "Ηλέκτρα" του Σοφοκλή στο Θέατρο Τέχνης. Θέλω πολύ να επιστρέψω στην παρουσίαση του αρχαίου δράματος σε εσωτερικό χώρο. Όταν είσαι μέσα νιώθεις πιο ελεύθερος να δεις και δραματουργικά κάποια πράγματα αλλά και κάποιες ιδέες που έχεις για τη σκηνοθεσία».

Και, στη μεγάλη εικόνα, μια μεγάλη ατάκα «Θέλω να το κάνω γιατί αυτό το κείμενο διακρίνω ότι το διατρέχει μια σπάνια ποιότητα αγάπης για τη γυναικεία γονιμότητα και το γυναικείο φύλο και θέλω αυτό να αναδειχθεί». A

ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΗΜΑΤΑ, ΑΡΗ (ΜΠΙΝΙΑΡΗ)

΄Ενας από τους πιο συζητημένους σκηνοθέτες μιλάει στην ATHENS VOICE λίγο πριν η τρίτη του παράσταση, για φέτος, κάνει πρεμιέρα

Της **ΕΡΡΙΚΑΣ ΡΟΥΣΣΟΥ**- Φωτό: **ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ**

INFO

Ο Άρης Μπινιάρης σκηνοθετεί φέτος τις παραστάσεις:
«Ύψωμα 731» στο Θέατρο Πορεία
«Ξύπνα Βασίλη» στο Εθνικό Θέατρο
«Ο χορός της φωτιάς» στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά

Κανείς δεν μπορεί να εξηγήσει την απότομη έκρηξη του τραπ στην Ελλάδα, ίσως ούτε οι ίδιοι οι καλλιτέχνες. Μάλλον πέτυχαν τη στιγμή, μαζί με το ταλέντο, με αυτό το ιδιαίτερο ραπ στιλ να κυριαρχεί παγκοσμίως. Προέρχεται από τις νότιες πολιτείες των ΗΠΑ, εκεί που πολλοί νιώθουν trapped ή κινούνται σε traps (χώροι εμπορίας ναρκωτικών), παγιδευμένοι σε μία ζωή γεμάτη αδιέξοδα. Η μουσική ίσως είναι η μόνη τους διέξοδος. Από τα projects της Ατλάντα στα charts και κλαμπ όλου του κόσμου, με τα μπάσα φωνητικά, 808 drums και beats να φέρνουν κοντά το ραπ με την ηλεκτρονική μουσική και την dance κουλτούρα.

Η Ελλάδα δεν είναι η Ατλάντα της Τζόρτζια, αλλά ούτε και η «Γη της Επαγγελίας». «Είμαι από τη Νέα Ιωνία, περιοχή που βγάζει ράπερ. Τα πάντα βγάζει» μας λέει ο 27χρονος iLLEOo. Η Νέα Ιωνία είναι μία περιοχή της Αθήνας που δεν τη λες και προνομιούχα, περιοχή από την οποία έχουν ξεπεταχτεί πολλοί ράπερ και όχι μόνο, από τον Τάκι Τσαν και τον DJ ALX, μέχρι τους Terror X Crew και τους... Rotting Christ.

Αν κάποιος πρέπει να δείξει ένα άτομο αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα που ασχολείται σοβαρά με την παραγωγή και το ραπ, είναι ο iLLEOo, ή αλλιώς η φανέλα με το νούμερο 9 του νεοσύστατου urban label της Cobalt Music, **Jungle Juice**. Το ντεμπούτο άλμπουμ *«iLLEOominati»* κυκλοφόρησε το καλοκαίρι σε όλες τις digital πλατφόρμες, χτυπώντας τις κορυφές των ελληνικών charts. Περιέχει κομμάτια όπως το *«Block»* (με νέο video να κυκλοφορεί εδώ και λίγες ώρες), *«Kontra / Loumidis»*, *«Μόνο Χασίς»*, *«Πόσο Και Τι»*, *«Fendi»*, *«NATO»*, *«GRIND»* , *«LOBY»*, *«CEO»*, και άλλα, με feats και μουσική από Mad Clip, Slogan, Hawk, Mente Fuerte, FY, Sapranov, Night Grind, Benz, ενώ ο ίδιος ετοιμάζει και πολλά άλλα πράγματα κάτω το δικό του label με το όνομα Keep It Pure. Την Πέμπτη 31 Οκτωβρίου στην Death Disco *(Ωγύγου 16, Ψυρρή)* θα γίνει η επίσημη παρουσίαση του άλμπουμ, σε ένα Halloween Special live, μαζί με τους υπόλοιπους καλλιτέχνες της Jungle Juice, Moose και Gio Melody και φυσικά τους Black Athena στα decks. Αν δεν έχετε φροντίσει για τις προσκλήσεις σας, ψαχτείτε πριν είναι αργά!

Ο ILLEOO ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗΝ ATHENS VOICE

ILLEOOMINATI

«Γουστάρουν πάρα πολύ. Και γουστάρουν κομμάτια που είναι λογικό να τους αρέσουν, αλλά γουστάρουν και κομμάτια που εγώ δεν περίμενα να αρέσουν. Στο άλμπουμ υπάρχουν κομμάτια που είναι πάνω εδώ και κάποιο διάστημα και άλλα που δεν είχαν βγει. Τα είχα για πάνω από ένα χρόνο στην άκρη και απλά τα έβγαλα τώρα μαζεμένα».

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

«Η δουλειά μου είναι να είμαι παραγωγός. Με αυτό ασχολούμαι και είναι η βασική μου δουλειά. Έχω στούντιο, κάνω παραγωγές σε βίντεο, σε μουσικές, γράφω κομμάτια κ.λπ. Πέραν του δικού μου ραπ δουλεύω σε διάφορες παραγωγές από άλλους ράπερ ή καλλιτέχνες».

Η ΑΡΧΗ

«Άκουγα από πολύ παλιά ραπ και καλλιτέχνες που μεσουρανούσαν, πριν καν γεννηθώ. Με επηρέασε ο ήχος του '90, πιο πολύ στο ύφος του Redman, των Delinquent Habits. Από Έλληνες άκουγα ΖΝ (Ζωντανοί Νεκροί). Το πήγαν ταβάνι. Όταν ήταν οι ΖΝ στη φάση όλοι οι άλλοι κοιμόντουσαν, δεν ήξεραν καν πού βρίσκονται. Δεν ξέρω αν το έκαναν κατά λάθος ή το είχαν συνειδητοποιήσει. Πιο παλιά είχαμε κάνει κάποια συνεργασία. Και με τον ΥΠΟ, με τον Τάκη (Τσαν), και με τον Άλεξ έχουμε μιλήσει, με τον Μήδε».

ILLEOO

«Πιο μικρός είχα και άλλα ονόματα, αλλά από ένα σημείο και μετά, 16-17 χρονών, είδα ότι αυτό τράβαγε και κράτησα το iLLEOo. Έκανα και boom bap δίσκους τότε, πιο underground φάση».

ΤΡΑΠ

«Είχε έρθει πιο παλιά αλλά δεν το είχαν νιώσει εδώ. Και στα μέσα των 90s έπαιζαν κάτι σαουθιές, κάτι σαν και αυτά που έκανε αργότερα ο ASAP Rocky. Αυτό το wave, τέλος πάντων, το μύρισα από την αρχή γιατί ψαχνόμουν γενικά παρά πολύ και τσέκαρα τι γίνεται έξω. Έκανα καιρό τραπ στο σπίτι μου για χαβαλέ, πριν «σκάσει» εδώ. Όταν είδα ότι το επίπεδο άρχισε να ανεβαίνει έξω και άρχισαν να το ακούνε ακόμα πιο πολλοί, τότε έκανα και εγώ το boom, στην ουσία εδώ και ένα χρόνο και κάτι».

ΤΡΑΠ Ή ΡΑΠ

«Δεν υπάρχει τραπ. Ραπ είναι, η εξέλιξή της. Δεν έχει καμία διαφορά με το παλιό ραπ, άλλαξαν τα tempo, άλλαξαν τα wave. Και παλιά αυτά έλεγαν, ναρκωτικά, χασίσια, πουτάνες. Και τώρα αυτά λένε, δεν έχει καμία διαφορά. Δεν ξέρω αν όντως είναι η εξέλιξη του ραπ, γιατί με την εξέλιξη πας προς το καλό, αλλά είναι το ίδιο πράγμα».

ΣΤΙΧΟΙ

«Όποιος έχει πρόβλημα με το τι λέμε "κωλοδάχτυλο στο... χέρι του!" Αλλά γενικά είναι σωστό να μη δίνεις κακά μηνύματα σε νέα παιδιά. Και τα νέα παιδιά εντάξει, τα μεγάλα παιδιά όταν παίρνουν τέτοια μηνύματα είναι ακόμα χειρότερα. Εγώ το πήγα από την αρχή ότι θα μιλήσω για λεφτά, για πουτάνες και τέτοια, αλλά ο απώτερος σκοπός είναι να μη μαλακιστείς πολύ. Π.χ., εγώ δεν κάνω χρήση, κάνω μαριχουάνα από μικρός, με βοηθάει στα ψυχολογικά μου γιατί έχω πολύ άγχος. Δεν το δικαιολογώ έτσι, είναι όντως αυτός ο λόγος που πήρα παραπάνω για την ψυχολογία μου και το χέζω.
Από εκεί και πέρα έχω δει τα καλά και τα κακά του. Εμένα με βοηθάει, σε άλλους κάνει κακό. Δεν μπορώ να το προτείνω ή να το διαφημίσω στα κομμάτια μου τόσο πολύ. Στην τελική, αν κάνεις μαλακία, κάνε την με όρια. Μην ξεφύγεις.
Είναι ο κάθε ένας τι περνάει στα κομμάτια του. Εγώ είμαι λίγο κατά των ναρκωτικών. Θα μου πει ο άλλος, μα εσύ έχεις κομμάτι που λέγεται "Μόνο χασίς"... Δεν σου λέω, μαλακίσου, μην μπλέξεις όμως με τίποτα άλλα. Ο πιτσιρικάς δεν το αντιλαμβάνεται βέβαια και γι' αυτό θα αρχίσω να το αλλάζω και εγώ από εδώ και πέρα».

ΕΠΙΤΥΧΙΑ

«Είναι το μόνο που δεν έχω καταλάβει ακόμα. Ήταν η ώρα του να γίνει, σίγουρα, αλλά και πάλι ήταν πολύ huge όλο αυτό. Δεν το περίμενα τόσο πολύ, τόση επιτυχία.
Δεν το έχω καταλάβει ακόμα. Έχω απομακρυνθεί από όλα. Δεν διαβάζω τίποτα που γράφεται. Ήταν ένα σημείο που ανέβαινε η φάση και έλεγα "α, ωραία". Όταν έγινε το μπουμ και άρχισε να ξεφεύγει, δεν το πήρα στα σοβαρά τότε. Όπα λέω, κάτσε στην άκρη.
Προσωπικά ήταν αναμενόμενη και η δική μου επιτυχία. Δεν ήταν ότι είχα κάποιο τρομερό ταλέντο ή ήμουν κάτι το ιδιαίτερο, αλλά έχω δουλέψει πιο πολύ από τον οποιονδήποτε. Μιλάω καθαρά στο θέμα μουσικής γιατί είναι δουλευταράδες πολλοί εκεί έξω».

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

«Σκέφτομαι τον Mad Clip που δεν σταματάει να κάνει συναυλίες. Εγώ δεν θα το έκανα ποτέ. Το παιδί δεν σταματάει, είναι θεός, κατάλαβες; Εγώ έχω μείνει στο στούντιο άπειρες ώρες, έχω δουλέψει με πάρα πολύ κόσμο. Έχω τεράστια εμπειρία αλλά δεν έχω «καεί». Υπάρχουν πολλοί επίσης με τεράστια εμπειρία αλλά είναι όλοι «καμένοι». Και όταν λέω όλοι, λέω για το 100%!
Θα κάνω φυσικά τα live μου, αλλά το πάω αλλιώς. Π.χ., δύο μήνες συνέχεια συναυλίες, ένας μήνας όμως φουλ μόνο στούντιο. Αν κάνεις το ίδιο συνέχεια και συνέχεια, καίγεσαι. Να τρέχεις από μέρος σε μέρος. Οκ, το κάνω και εγώ. Βλέπεις όμως ότι το χάνεις στο κεφάλι. Κάτι πάει στραβά, περίμενε. Με 10-15 σερί live, χρειάζεσαι και κάποια κενά ενδιάμεσα να κάνεις και κάτι άλλο».

ΛΕΦΤΑ

«Με τόσα λεφτά, όμως, τα πάντα κάνεις. Όταν στα 24 σου παίρνεις για 10΄ όσο ο μισός μισθός ενός μήνα ή στα 25 σου βγάζεις έναν ολόκληρο μισθό για 15-30΄ live, δεν λέω κουβέντα. Σου λέω "σε ευχαριστώ, χτύπα με!"»

ΝΕΟΙ

«Έχουν τρελαθεί όλοι, τι εννοείς; Δεν είναι κανείς καλά! Όλοι έχουν τα ψυχολογικά τους. Ειδικά οι ράπερ είναι όλοι ψυχάκια. Και είναι λογικό ως ένα σημείο, εντάξει».

ΠΑΛΙΟΙ

«Τους αγαπάω και με αγαπάνε. Μπορεί να παίξει εδώ και εκεί κάποιο θέμα, αλλά οκ. Αυτοί έχουν κάνει τα πάντα. Αυτό είναι θέμα, επειδή έβγαλαν λεφτά, κάποιοι –όχι όλοι– δεν ήθελαν και οι νέοι να βγάλουν λεφτά. Τα λεφτά που έπαιρναν την εποχή 2002-2005 δεν τα έχει φτάσει κανείς μας τώρα. Ούτε ένας. Και αν σου πω πόσα ζήταγε και έπαιρνε ο πιο ακριβός, θα μου πεις "Μαλάκα, που κρύβανε τόσα λεφτά;" Οι παλιοί έκαναν καλές μπίζνες, εμείς έχουμε πιο καλή αντίδραση».

MAMA?

«Άκου να δεις, είναι ο Sin Boy στη μέση. Είναι μία ενέργεια ο ίδιος, που αν αυτή η ενέργεια θα σου πει "πάμε να κάνουμε αυτή την κίνηση", ξέρεις ότι θα είναι 100% επιτυχημένη. 100% δική του! Σκάει με το vision του ρεφρέν ο Sin Boy στο σπίτι μου, οπότε τελειώνει το πρόβλημα αμέσως. Ήταν ήδη το χιτ έτοιμο! Από εκεί και πέρα ήταν πώς το κατευθύναμε το χιτ για να γίνει σούπερ.
Το κομμάτι όλοι μαζί το κάναμε, τον μεγαλύτερο ρόλο φυσικά έπαιξε ο Sin Boy. Όλοι έπαιξαν μεγάλο ρόλο. Και εγώ προσωπικά έκανα πολλά πράγματα εκτός από το ραπ στο κομμάτι. Είμαι ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα, δεν θέλω τίποτα. Στο δικό μου home studio έγινε, προχωράμε. Το γατί έχεζε δίπλα όταν το γράφαμε, περνούσε ο ΥΠΟ, τσακωνόμασταν.
Μόλις το άκουσε και ο Mad Clip, σιγουρεύτηκα. Εκείνη τη στιγμή πήραμε τηλέφωνα. "Πού είσαι; Θεσσαλονίκη; Κατέβα τώρα!"
Εντωμεταξύ, ήθελαν να κάνουν και feat μεταξύ τους όλοι αυτοί, ήταν ευκαιρία. Εγώ τους έλεγα στην αρχή να μην μπω στο κομμάτι, με έκραζαν.
Το ξέραμε ότι θα πάει το βίντεο τέρμα. Αν ήταν ακόμα πάνω, σε 2-3 χρόνια θα χτύπαγε επίπεδα εξωτερικού, 200 εκατομμύρια views και παραπάνω. Με όλη την επιτυχία που έχουμε εμείς οι τέσσερις, όλοι θα κοίταγαν την πρώτη μεγάλη επιτυχία. Δεν έχει ξαναγίνει ποτέ αυτό».

ΕΛΛΑΔΑ

«Ξέρεις γιατί πέτυχε τόσο; Είναι ο καθρέφτης της Ελλάδας αυτό το κομμάτι. Αν ακούσεις το "Mama?" έχεις καταλάβει τι συμβαίνει στην Ελλάδα, από την αρχή μέχρι το τέλος. Από το πώς αποφεύγουμε καταστάσεις, πώς αποφεύγουμε να πληρώνουμε φόρους, τι μας ενδιαφέρει, τι δουλειές κάνουμε, πώς σπαταλάμε τον χρόνο μας. Και αυτό είναι που επηρέασε τους Έλληνες και το άκουσαν μαζικά. Δείξαμε την Ελλάδα μέσα από ένα τραγούδι, το οποίο είναι χαρούμενο, για κάποιους και αστείο. Θέλαμε να φτάσει σε όλα τα αυτιά και έφτασε».

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΣΚΟΥ

«Θα είναι πριβέ η παρουσίαση του δίσκου. Ο δίσκος κυκλοφόρησε το καλοκαίρι, αλλά δεν έκανα παρουσίαση γιατί είχα πολλές συναυλίες και δεν μπορούσα. Τώρα κάνω μία παύση από τις συναυλίες και θα κάνω την επίσημη παρουσίαση με την εταιρία (Jungle Juice). Θα είναι μόνο με προσκλήσεις, φροντίστε!»

instagram.com/illeoo_kip

Ο παραγωγός και ράπερ από την Αθήνα και ένας από τους συντελεστές της επιτυχίας «Mama?» παρουσιάζει live το ντεμπούτο άλμπουμ του «iLLEOominati» Του ΜΑΝΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ

Η επόμενη δεκαετία ανήκει στον iLLEOo

Τα 10 καλύτερα Halloween πάρτι της πόλης

Οδηγός επιβίωσης για ξεφάντωμα με κολοκύθες, βαμπίρ και ζόμπι

Του ΜΑΝΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ

Η γιορτή του Halloween έρχεται στις 31 Οκτωβρίου και εμείς επιλέγουμε τα καλύτερα θεματικά πάρτι της Αθήνας

Η **νύχτα του Halloween** (Χαλοουίν) γιορτάζεται κάθε 31η Οκτωβρίου, με τις ρίζες της να μας πηγαίνουν πίσω στον χρόνο και στο αρχαίο κέλτικο φεστιβάλ Samhain που εορταζόταν κυρίως στην Ιρλανδία, Αγγλία και σε κάποιες περιοχές της βόρειας Γαλλίας. Με αρκετά μυστικιστικό χαρακτήρα, το Halloween σηματοδοτεί το τέλος της συγκομιδής και μας κάνει να θυμηθούμε τους νεκρούς και τους ανθρώπους που έχουν φύγει. Όλα αυτά πολύ κοντά στη γιορτή των Αγίων Πάντων την 1η Νοεμβρίου, αλλά και τη μεξικάνικη «Ημέρα των Νεκρών» (Dia de los Muertos) στις 2 Νοεμβρίου. Όλα συνδέονται με κάποιο τρόπο. Μέχρι που όλα αυτά πέρασαν στους απογόνους των Ιρλανδών και Άγγλων στις ΗΠΑ και οι Αμερικάνοι μετέτρεψαν την παραδοσιακή αυτή γιορτή, που έτεινε να ξεχαστεί, σε μία βιομηχανία δισεκατομμυρίων και αναπόσπαστο κομμάτι της ποπ κουλτούρας! Το είχαν ξανακάνει και με τον... Άγιο Βασίλη! Στην Ελλάδα, φυσικά, δεν γιορτάζουμε το Halloween όπως στις ΗΠΑ, δεν σκαλίζουμε κολοκύθες, αλλά είναι μια καλή αφορμή για θεματικά πάρτι και ξεφάντωμα, ντυμένοι βαμπίρ και ζόμπι για μια και... δυο βραδιές. «No harm», που λένε και οι φίλοι μας οι Άγγλοι.

Horror After Dark

Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου
Παρασκευή 1 Νοεμβρίου

Μετά την επιτυχία των προηγούμενων late night events, το Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου της Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, σε συνεργασία με το British Council Greece και το IEK DELTA, επανέρχεται για τρίτη φορά με horror διάθεση! Dj sets, make-up special effects, παιχνίδια ρόλων, προβολές και πολλά ακόμα μας προ(σ)καλούν να ξενυχτήσουμε στους χώρους του παλιού εργοστασίου φωταερίου της Αθήνας. Η διάσημη Βρετανίδα dj & ραδιοφωνική παραγωγός **Jamz Supernova**, από τα κορυφαία ονόματα της νέας γενιάς με έδρα το Λονδίνο έρχεται να δώσει μια γεύση από τους ήχους του ανανεωμένου Selector, τη διεθνή ραδιοφωνική εκπομπή του British Council. Μέχρι τότε, ο 102.5 αναλαμβάνει να «ντύσει» ηχητικά την πιο horror βραδιά της χρονιάς με τον **Στέφανο Τσιτσόπουλο** να καταλαμβάνει τα decks. Επίσης θα υπάρχουν προβολές horror ταινιών εποχής μαζί με πολλές ακόμα εκπλήξεις που θα μας βάλουν στο... σκοτεινό κλίμα!
Παλαιοί Φούρνοι, Πειραιώς 100, € 5, 21.00

Halloween - Day Of The Dead

Second Skin Club,
Σάββατο 26 Οκτωβρίου

Για άλλη μία φορά, τόνοι ξηρού πάγου θα μεταμορφώσουν το στενάκι της Δαμοκλέους σε κινηματογραφικό σκηνικό... Μπαίνοντας στο club, το ανάλογο decor, πάντα με νέες προσθήκες που έρχονται από την Αμερική και το Μεξικό. Ένα από τα πιο αυθεντικά και spooky Halloween parties της πόλης. Έχετε επίσης την επιλογή να σας βάψει η make up artist **Elizabeth Petrou**, μέσα στον χώρο, και μουσικές από τον **Γιώργο Φακίνο** και **Γιώργο Καραγιάννη** στο main floor και τον **Νικόλαο Χανακούλα** (Dr D) στο red room.
Δαμοκλέους 8, Γκάζι, €5, 00.00

Horror Hotel Halloween

Μπάγκειον Ξενοδοχείο
28-31 Οκτωβρίου

Το πρώτο διαδραστικό σινεμά της Ελλάδας Cinema Alive μετατρέπει το εγκαταλελειμμένο ξενοδοχείο Μπάγκειον στο πρώτο Horror Hotel Event για τέσσερις μοναδικές παραστάσεις και προσκαλεί όλους τους λάτρεις των ταινιών τρόμου σε μία πρωτόγνωρη εμπειρία με περισσότερους από 20 ηθοποιούς, πολύ σκοτάδι και ειδικά εφέ.
28/10 The Exorcist (1973)
29/10 Dawn of the Dead (1978)
30/10 The Texas Chain Saw Massacre (1974)
31/10 Halloween (1978)
Σκηνοθ. επιμέλεια: Θοδωρής Ελευθεριάδης
Πλατεία Ομονοίας 18 €10 (early bird), €13-15, στις 20.00

ILLEOO Halloween Special

Death Disco
Πέμπτη 31 Οκτωβρίου

Η Jungle Juice, το νέο urban label της Cobalt Music, γιορτάζει τη μεγάλη επιτυχία του παρθενικού αλμπουμ του ράπερ **iLLEOo**, με ένα μεγάλο Halloween Party. Το event θα ανοίξουν οι νέοι καλλιτέχνες της **Jungle Juice**, **Moose** και **Gio Melody**. Ένα θεματικό πάρτι μόνο με προσκλήσεις, με τη δημοφιλή αισθητική και show εμπνευσμένο από το Halloween!
Ωγύγου 16, Ψυρρή, στις 20.00

A Spooktacular Halloween Night #8

Six d.o.g.s.
Πέμπτη 31 Οκτωβρίου

Την Πέμπτη 31 Οκτωβρίου το six d.o.g.s γιορτάζει για 8η φορά το Halloween. Ντυθείτε φαντάσματα, βαμπίρ και σκελετοί, ντυθείτε κούκλες του σατανά και σχιζοφρενείς δολοφόνοι. Ντυθείτε Ghostbusters με την ηλεκτρική σας σκούπα στην πλάτη (έχει συμβεί), ντυθείτε άλογο (άσχετο αλλά επίσης έχει συμβεί) ή μη ντυθείτε τίποτα κι ελάτε να σας βάψουν. Ολόκληρο το six d.o.g.s θα μεταμορφωθεί, θα μας ταΐσουν (κολοκυθόσουπα, και άλλα σπέσιαλ Halloween Treats), θα μας ποτίσουν (αχνιστά Halloween cocktails όπως πάντα στα 5 ευρώ) και κυρίως θα μας χορέψουν. Οι δαιμόνιοι DJs **The Great Illuminati Party Soundsytem** (πάνω) και **Jack Heart** vs. **Panos Dimitropoulos** (κάτω) υπόσχονται guilty pleasures, party anthems, sing alongs και καθολικό ντραβαντούρι! Είσοδος ελεύθερη.
Αβραμιώτου 6-8, Μοναστηράκι, στις 21.00

Joker's Halloween Party

Ρομάντσο
Πέμπτη 31 Οκτωβρίου

«Η τρέλα, όπως θα ξέρεις, είναι σαν τη βαρύτητα, χρειάζεται απλά λίγο σπρώξιμο». It's time to put on a happy face! Αν νιώθεις ότι έχεις μόνο αρνητικές σκέψεις, αν πιάνεις τον εαυτό σου να αναρωτιέται για την ίδια του την ύπαρξη και αν πιστεύεις ότι όλη σου η ζωή είναι μια τραγωδία, τότε αυτή η συνεύρεση είναι για σένα. Στο πάρτι θα υπάρχουν πολλές δυσάρεστες εκπλήξεις. Sneak peek: Freaking photo booth και Face-painting από τον ίδιο τον Τζόκερ, μεταξύ άλλων. Line up: **Roman & Saradis, Bekha Mujiri, G. Dimitrakopoulos**
Αναξαγόρα 3-5. Είσοδος ελεύθερη, στις 22.00

Stranger Thrills Halloween Night

Temple Athens
Πέμπτη 31 Οκτωβρίου

Ο Ναός ντύνεται αναλόγως για να γιορτάσει το πρώτο του Halloween με τη χρονομηχανή να δείχνει κάπου στα 80s του «Stranger Things» και φυσικά με το σκοτεινό του πέπλο να διακοσμείται για την περίσταση, με τα projections να τα αναλαμβάνει το The Film Pit. Σε ζωντανή εκτέλεση οι φοβεροί **Wedding Singers** παίζουν σε ένα στοιχειωμένο prom night, ενώ στη συνέχεια τα dj sets στο club night αναλαμβάνουν οι **Morah**, **Calqulus** και **Fro**.
Ιάκχου 17, Γκάζι, Είσοδος: €10, στις 21.00

Spooky Halloween Party

Hard Rock Cafe
Πέμπτη 31 Οκτωβρίου

Το πιο SPOOKY Halloween Party! Το Hard Rock Café γιορτάζει το Halloween με «τρομακτική» playlist από τον DJ του, μεταμφιεζόμαστε σε τέρατα, βαμπίρ, ζόμπι και ό,τι άλλο τρομακτικό για τον διαγωνισμό καλύτερου κοστουμιού, διαλέγουμε το face painting που θα μας κάνουν οι σπουδαστές του **Ι.Ε.Κ Ακμή**, απολαμβάνουμε τα BOO-zy shakes από τις 26 Οκτώβρη έως τις 3 Νοέμβρη.
Αδριανού 52, Κρατήσεις 2103245170, 20.00

Joker's Halloween Party

TRES
Τετάρτη 2 Νοεμβρίου

Το Σάββατο 2 Νοεμβρίου η Level Up Athens και τα Hideout Events παρουσιάζουν το Joker's Halloween Party κατευθείαν από την Gotham City και το σύμπαν της DC comics! Ετοιμάσου για μια βραδιά γεμάτη ιστούς, νεκροκεφαλές, σκαλιστές κολοκύθες και πολύ μουσική για τα ανήσυχα πνεύματα (προφανώς τα κακά). Για να ξεχάσεις τους φόβους σου στο bar θα βρεις special Halloween cocktails με βάση κολοκύθα και marshmallow και «αχνιστά» fruit punch (γνωστά και ως μαντζούνια της μάγισσας). Περισσότεροι από 10 ηθοποιοί με επαγγελματικό sfx make up και στολές σε περιμένουν καθώς και free Joker make up για όλους και όλες!
Tricks and Treats: Horror Photo Booth, Joker Face painting, Special Halloween Cocktails
Μουσική από τους: Charge, Chex, Fiyahkidd, Lovecraft, William, El Tigre, Sider, Craytham.
Ζωοδόχου Πηγής 3, Αθήνα, €5, στις 22.00

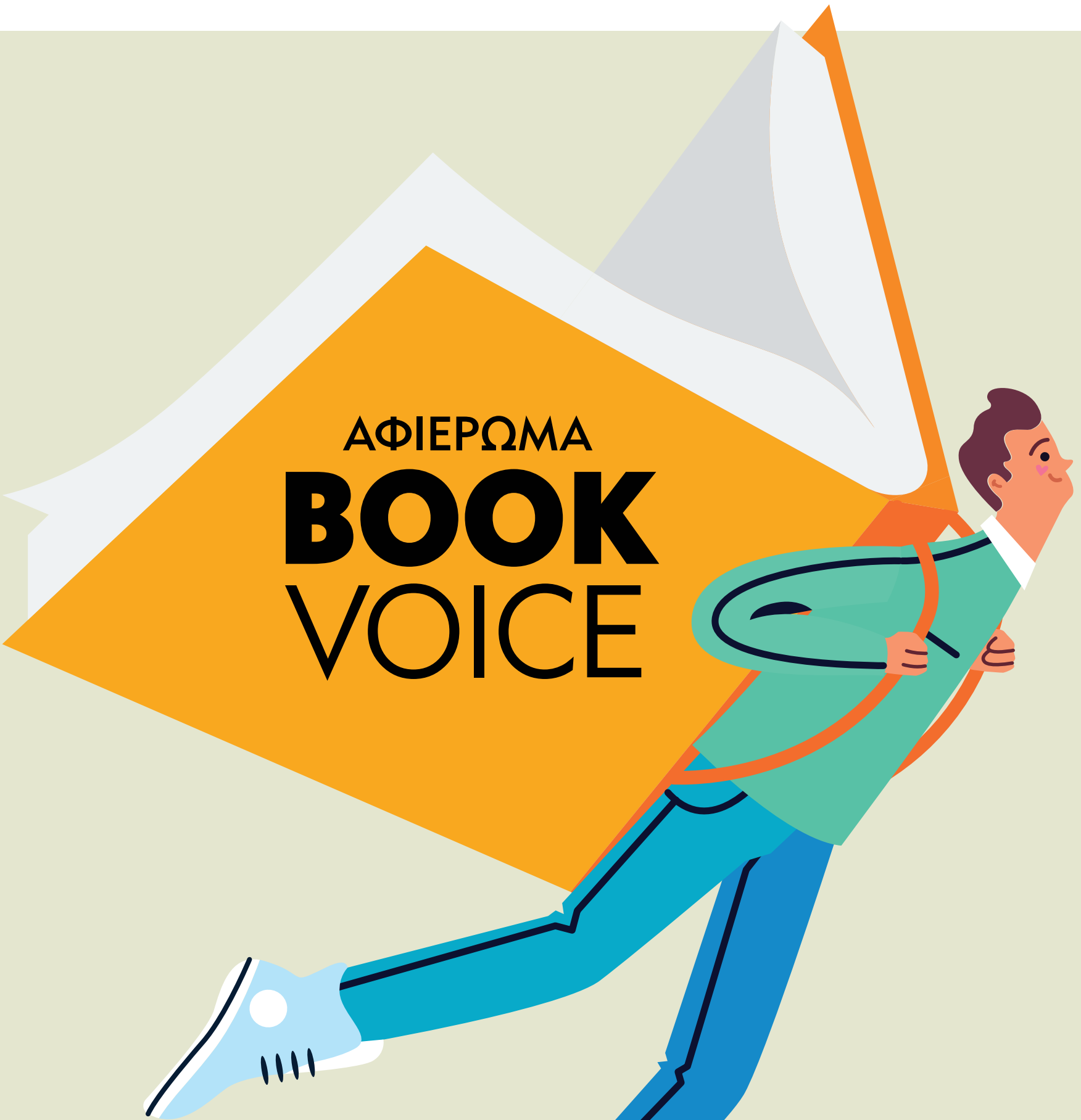
HallowFest Athens

Boiler
Σάββατο 9 Νοεμβρίου

Το HallowFest Athens είναι το πρώτο ευρύ και οργανωμένο φεστιβάλ τέχνης και τρόμου, το οποίο έχει επί της ουσίας στόχο την υποστήριξη και διάδοση της κουλτούρας του φανταστικού στη χώρα μας. Κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να διασκεδάσουν σε ένα μοναδικό πάρτι τρόμου και φαντασίας με ακούσματα δεκαετίας 80s, 90s με διασκευές Disco, Pop, Rock (DJ N. Giourelis), αλλά και με τα πιο σκληρά Giallo Disco, Dark synthwave, Horror synthwave (DJ K. Vouranis), να απολαύσουν καλλιτεχνικά δρώμενα, να παρακολουθήσουν κάποιο από τα ενδιαφέροντα σεμινάρια, να διασκεδάσουν παίζοντας επιτραπέζια παιχνίδια και να συναντήσουν καλλιτέχνες του χώρου.
Επίσης οι επισκέπτες μπορούν να δοκιμάσουν τις γνώσεις τους σε Quiz, να εμπλουτίσουν τις συλλογές τους από την έκθεση βιβλίων, χειροποίητων αντικειμένων, διακοσμητικών και παιχνιδιών, να παίξουν παιχνίδια ρόλων μα πάνω από όλα να ενημερωθούν για τα τελευταία νέα στον χώρο όπως και να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους που έχουν την ίδια αγάπη για το Halloween.
Βλαχάβας 9, Αθήνα, ελεύθερη είσοδος, στις 19.00

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

BOOK VOICE

Τι θα διαβάσουμε φέτος τον χειμώνα

▶ Τα printouts έχουν φύγει για τυπογραφείο, στις προθήκες των βιβλιοπωλείων φιγουράρουν ήδη καινούργιοι τίτλοι, η εκδοτική σεζόν ξεκίνησε δυναμικά με ξένα και ελληνικά βιβλία. Φαντασία, κατασκοπεία, αστυνομικά, θρίλερ, μυθιστορήματα, πολιτικά, τα βιβλία της χρονιάς είναι εδώ!

▶ Ζητήσαμε από 26 επιμελητές, συγγραφείς, μεταφραστές και ανθρώπους από τον χώρο του βιβλίου να μας προτείνουν τα 3 βιβλία που τους έκαναν να μην μπορούν να σταματήσουν την ανάγνωση.

▶ Ετοιμάσαμε και ένα κουίζ που παρακολουθεί τη φετινή εκδοτική σοδειά για να μετρήσεις τις επιδόσεις σου.

Επιμέλεια: **Αγγελική Μπιρμπίλη**

Μία ώρα με τον ΓΙΑΝΝΗ ΨΥΧΟΠΑΙΔΗ

Γιατί τα «Ποιητικά», η αναδρομική έκθεσή του που τρέχει στο Κέντρο Πολιτισμού Σταύρος Νιάρχος, είναι μακράν ένα τεράστιο εικαστικό «γεγονός».

Συνέντευξη: **ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ**
Φωτό: **ΝΙΚΟΣ ΜΑΛΙΑΚΟΣ**

ΑΝΤΑΜΩΝΟΥΜΕ ΕΝΤΟΣ, ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ. Μακρά, συστηματική, συνεχής και δοκιμασμένη μέσα στα χρόνια της καλλιτεχνικής πορείας του, η σχέση του Γιάννη Ψυχοπαίδη με την ποίηση καταλαμβάνει ένα ευρύ πεδίο του δημιουργικού του έργου αλλά και το συνολικό θέμα-θέαμα της έκθεσης με τίτλο «Ποιητικά» στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. 22 ενότητες, μια μεγάλη και επική αναδρομική έκθεση, ένα εντυπωσιακό χωροχρονοταξικά αλλά και καλλιτεχνικά έργο, που απλώνεται στα μάτια του επισκέπτη. Έργα διαφορετικών χρονικών στιγμών και διαφορετικών τεχνικών, χαρακτικά, ακουαρέλες, ελαιογραφίες και σειρές από πορτρέτα ενορχηστρώνουν την εικαστική συνομιλία και τη βαθύτερη σχέση ζωής με την ποίηση. Μια εικαστική συνομιλία που ξεκινά από την «Οδύσσεια» του Ομήρου, τον Παρμενίδη, τον Ηρώνδα, τον Κάλβο, τον Μπάιρον, τον Παλαμά, τον Καβάφη, τον Καρυωτάκη, τον Λόρκα και που, καθώς σκρολάρεις περιπατητικά και χρονολογικά ανάμεσα στους Σεφέρη, Ελύτη, Ρίτσο, Εμπειρίκο, Σαχτούρη και Κική Δημουλά, φτάνεις ως και τη σημερινή, απέναντι σύγχρονη όχθη: Κοντός, Φωστιέρης, Βλαβιανός, Κυπαρίσσης, Μεταξάς, Σιώτης. Στη *«Συνάντηση»* (εκδόσεις Ίκαρος, 2007) ο ζωγράφος είναι ξεκάθαρος ως προς αυτή του την επιλογή του, να συμβιώνει με τους ποιητές αλλά και να προσπαθεί να εικονογραφήσει εκείνες τις λέξεις που φτερούγισαν μέσα του, του προκάλεσαν συναισθήματα, τον καθόρισαν και συνεχίζουν ακόμα να μένουν επιδραστικά στο είναι του μα και στο άπειρο της δημιουργίας του. *«Η ροή της ποίησης και αυτή της ζωγραφικής είναι δυο ανυπότακτα ποτάμια που τρέχουν παράλληλα... Όταν η ζωγραφική συνομιλεί με την ποίηση, δεν υποτάσσεται σ' αυτήν. Διατρέχει μαζί μ' αυτήν σε διαφορετικές διαδρομές έναν κοινό εκφραστικό τόπο με κοινούς στόχους, έχοντας το βλέμμα στραμμένο η μια στην άλλη».*

Τι ζωγραφίσατε πρώτα, όταν ξεκινήσατε να «εικονογραφείτε» επί του «πεδίου», έναν ποιητή ή ένα ποίημα; Τίποτα από τα δυο, με μυθιστόρημα ξεκίνησα! Με τους «Άθλιους» του Ουγκό και τον Γιάννη Αγιάννη. Μια σκηνή συγκεκριμένη του βιβλίου, από τις εκατοντάδες που με είχαν συγκλονίσει, κρίμα που δεν είμαστε στο εργαστήριό μου να σου τη δείξω, η μάνα μου τη φύλαξε, τη διέσωσε, όταν την είχα κάνει τεσσάρων ή πέντε χρονών. Ένα μπλε πράγμα στο χαρτί που υποτίθεται είναι η θάλασσα, κάτι άλλο μπλε σαν ουρανός, ένα ανθρωποειδές σχήμα κι από πάνω είχα σκαλίσει εντελώς ανορθόγραφα «Γάνης Αγάνης». Εκείνη τη σκηνή όπου ο Αγιάννης αλυσοδεμένος με τους άλλους κατάδικους στο καράβι βλέπει το ατύχημα με τον εργάτη, που πέφτοντας από μια σκαλωσιά μένει κρεμασμένος στο κατάρτι να αιωρείται στο κενό. Σαν σε ικρίωμα, κάποιος πρέπει να τον σώσει. Λύνουν τις αλυσίδες του, ο Γιάννης Αγιάννης εθελοντής ρισκάρει, σκαρφαλώνει, φορτώνει το σώμα του εργάτη επάνω του, αλλά χάνει την ισορροπία του κι αυτός –υποτίθεται όμως, ε;– και πέφτει στο νερό. Νομίζουμε πως πεθαίνει, όμως ο Αγιάννης με ένα τρομερό μακροβούτι περνάει στη στεριά, δραπετεύει και ξαναρχίζει την καινούργια του ζωή, γίνεται δήμαρχος. Αυτό το κατέγραψα μέσα μου, πολύ έντονα, το πώς στην ουσία, ενώ του δίνουν την ελευθερία του, μπορεί να εξαφανιστεί, αυτός πρώτα σώζει τον άγνωστο συγκατάδικο, διασφαλίζοντας τη ζωή του και ύστερα τη δική του. Τα Κλασικά Εικονογραφημένα ήταν για μένα η βασική μου τροφή, τα πρώτα μου διαβάσματα. Μέσα τους ανακάλυπτα κόσμους, αλλά έχω τρέλα ειδικά με τους «Άθλιους» του Ουγκό, ανά πενταετία από τότε που το διάβασα όλο και το ξανακοίταζα. Και πριν δυο χρόνια που το ξαναδιάβασα, δεν πίστευα τι έγκυρη, τι υψηλή λογοτεχνία, τι αξεπέραστη φόρμα ήταν και παραμένει αυτό το έργο... Το πρώτο μου ποίημα ή ποιητή που με ρωτάς, τι να σου πω, πώς δεν το θυμάμαι; *(γελάει)*

First cut is the deepest! Θυμάστε το μυθιστόρημα, μα δεν θυμάστε το ποίημα... Δεν θυμάμαι το πρώτο μου, μα θυμάμαι όλους τους ποιητές ξεκάθαρα, τον Λειβαδίτη, τον Σεφέρη, τον Καββαδία, τους έχω πολύ καθαρούς στη μνήμη μου, εν ζωή, να κυκλοφορούν στην Αθήνα. Αυτό που ζήσαμε εμείς τότε σαν γενιά ήταν μοναδικό. Γεννήθηκα στην Αθήνα το 1945, πήγα στο γερμανικό σχολείο και μπήκα στην Καλών Τεχνών το 1962. Είχαμε, από τη μια, την τύχη να κληρονομήσουμε την πολύ ζωντανή παρακαταθήκη της γενιάς του '30, αλλά όχι μόνο σαν μνήμη, αφού αυτοί οι άνθρωποι κυκλοφορούσαν ανάμεσά μας, ήταν ζωντανό παρόν. Και ειδικά μετά τα χρόνια του '50, που υπήρχε το αίσθημα πως ο κόσμος ξαναγράφεται από την αρχή, το πρόταγμα της ουτοπίας, αυτοί οι άνθρωποι που μας διαμόρφωσαν με τα γραπτά τους ήταν δίπλα μας. Σε μια Ελλάδα χωρίς τηλεόραση, με μόνα Μέσα τον λόγο και το σινεμά, και μιλώ για τις εικόνες των ευρωπαίων κινηματογραφιστών, η ύπαρξή τους μας καθόρισε. Και δεν ήταν μονάχα βασικά αξιακά μνημεία παιδείας, αλλά παρέμεναν δημιουργικοί ακόμα. Δεν ήταν τιμημένοι νεκροί, παρελθόν ένδοξο, δεν ήταν παρωχημένοι, ζούσαν, κυκλοφορούσαν, δημιουργούσαν, τελούσαν σε μια διαρκή ανανέωση της φόρμας τους...

Τον Σεφέρη, ας πούμε, με τον οποίο ξέρουμε πως έχετε μια διαρκή «συνομιλία», έτυχε να τον δείτε, να τον γνωρίσετε; Όχι, δεν έτυχε, κι όχι μόνο δεν έτυχε, αλλά δεν το επιδίωξα κιόλας. Ίσως και να το απέφευγα ή να μην ήταν στο μυαλό μου...

Για να παραμένει, λέτε, ο μύθος αλώβητος; Ναι, ώστε να αποσυνδεθεί τελείως από το πρόσωπο και η σχέση να μείνει αδιαμεσολάβητη. Τον μόνο που είχα συναντήσει από κοντά ήταν ο Καββαδίας, κι αυτόν τελείως τυχαία. Η ανιψιά του, η Έλντα Καββαδία, ήταν συμφοιτήτριά μου στην Καλών Τεχνών και πηγαίναμε κάποια μεσημέρια και τρώγαμε «στον θείο της»! Αλλά και τότε δεν είχα την αίσθηση πως βρισκόμουν ενώπιον κάποιου τόσο έντονα «παρόντος» σε αυτό που λέμε ελληνικά γράμματα. Ήταν τόσο χαλαρός, τόσο φυσικός, αυτό εννοώ όταν λέω πως η γενιά του '30 ήταν και μεγάλη κληρονομιά αλλά και τόσο δίπλα μας. Θυμάμαι και τον Βάρναλη, βέβαια.

Βρήκαμε άλλον έναν, επιτέλους, για πείτε μου. Εγώ γεννήθηκα στην οδό Υψηλάντου στο Κολωνάκι, εκεί έζησα τα πρώτα είκοσι πέντε χρόνια της ζωής μου, άρα και τα φοιτητικά μου χρόνια. Υπήρχε μια ταβέρνα εκεί, μια τρύπα, δώδεκα σκαλιά κάτω από τη γη, κατέβαινες κι έβγαινες σε μια υπόγα που πουλούσε κρασί χύμα και ξύλα. Το είχε σε κάτι ψευτοβαρέλια και ημιπαράνομα έβγαζε κι έσφαζε και καμιά κονσέρβα για μεζέ, με ντομάτα, ο περίφημος «Γρηγόρης» ή «η τρύπα του Γρηγόρη». Μόνο μεσημέρια δούλευε. Εκεί μαζευόταν πολύ περίεργος κόσμος, συν κάτι άσχετοι της γειτονιάς, κι ένας θυρωρός, που ήταν και ποιητής(!) αλλά και ασφαλίτης(!). Ο Πάλλης. Η ασφάλεια ήταν στη γωνία της Υψηλάντου, και επειδή σύχναζε κι αυτός εδώ, κατάφερνε ο «Γρηγόρης» να βγάζει και μεζέδες. Και κάθε μεσημέρι γινόταν η εξής ιεροτελεστία, χάπενινγκ. Ανάμεσά μας, θαμώνες, ήταν ο Θανάσης Τσίγκος, ο ζωγράφος που πέθανε από το κρασί, και ο Βάρναλης, που έμενε λίγο παραπάνω στη Δεξαμενή. Ήμασταν όλοι μεθυσμένοι, παραπαίοντες, σε κατάσταση αλλοπρόσαλλη, οπότε ο θυρωρός και ασφαλίτης Πάλλης, που θεωρούσε τον εαυτό του ποιητή, μέσα στη σούρα και την παραζάλη ούρλιαζε: «Τώρα σταματήστε ό,τι κάνετε, γιατί θα σας απαγγείλω το νέο μου ποιητικό πόνημα».

Ήταν καλός; Βρε, τι καλός, αυτός αντέγραφε ποιήματα από το ημερολόγιο και τα πέρναγε για δικά του προσθέτοντας και μερικές ακόμα φράσεις: *«Ετίναξα την ανθισμένη αμυγδαλιά / κι ακούστηκε η τρομερή μας η λαλιά / και μόνη στον βοριά ξεπαγιασμένη / μου ψιθύρισε δειλά πως είναι μοναχή και λυπημένη».* Εμείς από δίπλα, βέβαια, «μπράβο Πάλλη, θεέ Πάλλη, κι άλλο, κι άλλο», εκλιπαρούσαμε να συνεχίσει τις απαγγελίες. Όμως ο Πάλλης έμοιαζε πολύ ανήσυχος και ανικανοποίητος: «Αυτός ο τελευταίος στίχος δεν μου βγαίνει όπως θέλω, κάτι, κάτι δεν μου αρέσει, δεν μου ταιριάζει το μοναχή και λυπημένη». Και γυρνώντας προς τον Βάρναλη, που άκουγε, τον ρωτούσε: «Τι λες κι εσύ, Κώστα;». Μετά, γυρνώντας σε εμάς τους χειροκροτητές, έλεγε: «Παιδιά, γράφει κι ο Κώστας, είναι συνάδελφος». Αλλά το έλεγε με απόλυτη σοβαρότητα, δεν έκανε πλάκα, «ρωτάω επομένως τον Βάρναλη τον καλό συνάδελφο να πει μια γνώμη, να εκφέρει μια κρίση, γιατί το πρόβλημα είναι σοβαρό. Τίθεται ζήτημα εκφραστικής φόρμας» έλεγε ο Πάλλης.

Κι ο Βάρναλης; Βοηθούσε; «Πάλλη, μην το πειράξεις, θα το χαλάσεις!». Αυτό ήταν το κλου, «Πάλλη, μην το πειράξεις, θα το χαλάσεις», πάντα αυτή την παρατήρηση έκανε ο «συνάδελφος» Βάρναλης, ήταν σαν σλόγκαν. Κλαίγαμε! Αλλά έχω κι άλλη μια ιστορία να σου πω για τη γνωριμία μου και τη μη γνωριμία μου με άλλον έναν μέγα ποιητή, μια κυριολεκτική σχέση και... μη σχέση!

Απολύομαι και επιστρέφω το '70 στην Αθήνα, τρελαμένος που δεν είχα διαβατήριο και δεν ήξερα πώς και από πού να φύγω, ως και κολυμπώντας σκεφτόμουνα...

Τι εννοείτε σχέση αλλά και μη σχέση, για ποιον λέτε; Άκου: τελείωσα την Καλών Τεχνών το 1968, έναν χρόνο μετά την επιβολή της δικτατορίας. Αυτός ο χρόνος με υποχρέωσε να μείνω στην Ελλάδα για να πάρω το πτυχίο μου και αυτομάτως να πάω στον στρατό, στο σώμα των Μουλαράδων, άλλη μεγάλη ιστορία. Εν πάση περιπτώσει απολύομαι και επιστρέφω το '70 πάλι στην Αθήνα, τρελαμένος εντελώς που δεν είχα διαβατήριο και δεν ήξερα πώς και από πού να φύγω, ως και κολυμπώντας σκεφτόμουνα. Σε τέτοια κατάσταση απελπισίας είχα φτάσει. Μια μέρα χτυπάει το τηλέφωνό μου κι είναι ένας φίλος μου επιμελητής στο Πολυτεχνείο. Καθηγητής τότε στην έδρα της ζωγραφικής ήταν ο Εγγονόπουλος. Και μου λέει ο φίλος μου: «Γιάννη, σε ψάχνει. Γιάννη, συνεχώς μου ζητά να σε φέρω για να μιλήσετε, σε θέλει εδώ, συνεχώς λέει "φέρτε μου τον Ψυχοπαίδη, θέλω τον Ψυχοπαίδη". Κάθε μέρα με πιάνει ο Εγγονόπουλος πιεστικά και μου λέει "μα είναι δυνατόν να μη μου έχεις φέρει ακόμα τον Ψυχοπαίδη;"». Του λέω του φίλου μου: «Με δουλεύεις; Ο Εγγονόπουλος; Εμένα;». «Εσένα, εσένα, συνεχώς για εσένα μου μιλάει!»

Γνωριζόσασταν με τον Εγγονόπουλο; Δεν τον ήξερα. Τον αγαπούσα, εκτιμούσα την ποίησή του, ίσως και λίγο περισσότερο από τη ζωγραφική του, τον θαύμαζα υπέρμετρα, αλλά δεν είχαμε συναντηθεί ποτέ. Τον θαύμαζα βαθιά, αλλά ως εκεί. Ο δικός μου, πάλι, χτυπιόταν, «έλα, ρε Γιάννη, να τον δεις, που με έχει φάει». Την άλλη εβδομάδα πάλι τα ίδια, τηλέφωνο, πάλι ο δικός μου, «φέρτε μου τον Ψυχοπαίδη να κάνει καριέρα στο πανεπιστήμιο», μιλάμε για την έδρα ζωγραφικής που είχε ο Εγγονόπουλος και μετά ο Γκίκας. Είχα τρελαθεί, δεν ήξερα τι να κάνω, ήθελε, λέει, να με προωθήσει...

Ίσως είχε δει δουλειές σας... Μα έως τότε, εντάξει, είχα συμμετάσχει σε κάποιες ομαδικές εκθέσεις, αλλά δεν τη λες και επαφή αυτή, είπα του φίλου μου. «Όχι», είπε ο Εγγονόπουλος, «μου φτάνουν αυτά που είδα, θέλω τον Ψυχοπαίδη για βοηθό μου». Σου μιλάω πως είχα σκάσει, τι διάολο, ίσως το όνομά μου να του δημιουργεί υπερεαλιστικούς συνειρμούς, σκεφτόμουνα, δεν εξηγείται αλλιώς. Οπότε λέω του φίλου μου: «Κοίτα, να του μεταφέρεις πόσο τον λατρεύω αλλά και το πόσο με τιμά που με σκέφτεται, όμως αρνούμαι. Δεν μπορώ, ακόμα κι αν είναι τόσο τιμητικό το αξίωμα, να το δεχθώ και να γίνω δημόσιος υπάλληλος της δικτατορίας. Δεν έχω τίποτα στα χέρια μου, δεν ξέρω πώς θα φύγω από την Ελλάδα, αλλά, όχι, δεν δέχομαι». «Είσαι βλάκας, ρε», λέει ο δικός μου, «ξανασκέψου το, που θα γίνεις και καθηγητής».

Το σκεφτήκατε; Όχι, εκείνη τη στιγμή ο Εγγονόπουλος εκπροσωπούσε κάτι θεσμικό, ένα σύστημα που ήμουν απέναντί του, σε μια άλλη εποχή, ομαλή, πιθανόν και να δεχόμουν, όμως τότε μου ήταν αδύνατο. Είχα την ελευθερία μου να παραμένω απολύτως στον αέρα!

Υποθέτω πως, ειδικά μετά που αποκτήσατε και όνομα και κύρος, πιθανόν να αντιμετωπίσατε πάλι τέτοιου είδους διλήμματα, σχέσεις με εξουσίες, που ήθελαν να σας προσεγγίσουν... Όχι, ποτέ. Αυτό που λες, η προσέγγιση-εναγκαλισμός, έχει να κάνει με τα σημάδια που δίνεις, σε ποιον βαθμό παρουσιάζεσαι διαθέσιμος. Διαθέσιμος να δεχθείς όρους που δεν είναι γραμμένοι, αλλά υπάρχουν στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα κάθε εξουσίας. Ο άλλος, η εξουσία, καταλαβαίνει αν και σε τι βαθμό είσαι διαθέσιμος. Ποτέ δεν αντιμετώπισα προσωπικά τέτοιο θέμα...

Στη Γερμανία τελικά πήγατε... Εκείνη την εποχή, που ήμουν στο απόλυτο κενό, με έπιασε ο Πέτρος Μάρκαρης, που τότε ξεκινούσε το Ελεύθερο Θέατρο, και μου ζήτησε να τους βοηθήσω στα σκηνικά. Θα ανέβαζαν την «Ιστορία του Άλι Ρέντζο», το πρώτο τους έργο. Δέχθηκα, αλλά μέσα στη συνολικότερη αυθορμησία μου, έκανα ένα ντοσιέ με δουλειές μου και το έστειλα στη γερμανική πρεσβεία, μην και πάρω κάποια υποτροφία, που ήμουν και απόφοιτος του γερμανικού σχολείου. Έργα με γυμνά, σκληρά, τους έστειλα, και μέρες μετά με παίρνει τηλέφωνο ο μορφωτικός ακόλουθος και μου λέει πως κέρδισα την ανώτατη ▶

Η έκθεση του ζωγράφου, όπως παρουσιάζεται στις αίθουσες του ΚΠΙΣΝ

υποτροφία υφηγεσίας, που ως τότε δεν είχε δοθεί ποτέ σε εικαστικό. Τρεις πρυτάνεις από γερμανικές σχολές καλών τεχνών είχαν ενθουσιαστεί. Μέσα σε 24 ώρες, έφυγα με μια βαλίτσα και με διαβατήριο, αφού η δικτατορία δεν μπορούσε να τους το αρνηθεί. Με είχαν ήδη γράψει και στη σχολή του Μονάχου, οπότε φεύγοντας είχα και μια ανυπομονησία για να γνωρίσω τον σωτήρα μου. Που στην πορεία από σωτήρας έγινε ο δήμιος μου...

Δηλαδή; Όταν έφτασα στο Μόναχο, ακολουθήθηκε η τυπική διαδικασία: ενώπιον περίπου 50 φοιτητών, ο νέος παρουσιάζει τη δουλειά του και τη συζητάνε όλοι μαζί. Δεν θα κρινόταν η τύχη μου, αφού την πενταετή υποτροφία την είχα κερδίσει, αλλά περισσότερο γινόταν σαν καλωσόρισμα, ας πούμε. Ενώ όμως είχα στείλει στο αρχικό ντοσιέ μου γυμνά, όπως σου είπα, στο εργαστήρι του Μονάχου και με παράφορο πάθος να γνωρίσω τον σωτήρα μου, διάλεξα να τους δείξω έργα μου διαφορετικά. Πιο ντοκουμενταρίστικα, κοινωνικοπολιτικά έργα, με σκοτωμένους, διαδηλώσεις, ήταν και η εποχή μετά τον Μάη του '68 αλλά και το περίφημο γερμανικό φθινόπωρο των ταραχών. Βέβαια, η Βαυαρία ήταν πάρα πολύ συντηρητική, οπότε έρχεται κι ο σωτήρας μου, ένας πολύ συμπαθητικός άνθρωπος, εκ πρώτης. «Πόσο χαίρομαι που είσαι εδώ», μου λέει, «πόσο χαίρομαι, δεν φαντάζεσαι!» Αλλά μόλις βλέπει τα έργα μου, κάνει σαν να τον χτύπησε κεραυνός. «Τι είναι αυτά;» ουρλιάζει. «Μα είναι η δουλειά μου» λέω. «Αυτά είναι απαίσια, αυτά δεν είναι τέχνη, δεν ντρέπεσαι; Αυτά είναι σκουπίδια, να τα πετάξεις αμέσως!» Κι όλο φούντωνε, σου μιλώ για ένα μισάωρο μονόπρακτο-καβγά με θεατές. Αυτός να ουρλιάζει κι εγώ να επιμένω πως αυτός είμαι, πως έρχομαι από την Ελλάδα κι αυτή είναι η εικόνα και η κατάσταση στη χώρα μου. Και πως η τέχνη μου αυτό το βγάζει, το μεταφέρει, αναμφίβολα είναι επηρεασμένη. «Κι εγώ τότε», λέει, «θα σου κόψω τώρα την υποτροφία και πάω αμέσως στη γραμματεία για να σε πετάξω από τη σχολή». Έμεινα στον τόπο.

Συγγνώμη, αυτός δεν σας διάλεξε, υποτίθεται εντυπωσιασμένος από τα έργα σας; Ναι, αλλά από τα γυμνά. Κάτι πολύ σκληρά γυμνά που του είχα στείλει, σώματα στραπατσαρισμένα, ακρωτηριασμένα, νεκρά, σαν αυτά που βλέπαμε στις εφημερίδες...

Κατάσταση Φράνσις Μπέικον; Κατάσταση νεκροτομείου, αφού υποχρεωτικά στη σχολή τρεις φορές την εβδομάδα παρακολουθούσα ανατομική επιστήμη μαζί με τους γιατρούς. Κάποια έργα έμπαιναν και στα συγγράμματα μετέπειτα. Δίπλα μου άλλοι ξερνούσαν, άλλοι λιποθυμούσαν – τέτοια γυμνά εντυπωσίασαν τον καθηγητή Γκάσπαρ. Που εγκατέλειψε την αίθουσα για να πάει στη γραμματεία να μου κόψει την υποτροφία. Κι ενώ σοκαρισμένος και περίλυπος κλαίω τη μοίρα μου, με πλησιάζει ένας φοιτητής και με ρωτάει: «Μα δεν τον ξέρεις αυτόν;». Και μου λέει ποιος είναι: ο καθηγητής Γκάσπαρ, επίσημος καλλιτέχνης των ναζί κι αγαπημένος του Χίτλερ. Εξαφανίστηκε μετά τον πόλεμο, μα σιγά0σιγά πήρε πίσω όλα τα παλιά αξιώματά του, ειδικά όταν μιλάμε για τη Βαυαρία, που ήταν σφηκοφωλιά, προσκείμενη ακόμα στη σκληρή δεξιά.

Ω, τώρα κατάλαβα, τα γυμνά των θανάτων σας τον «συγκίνησαν» σφόδρα... Κι εγώ λέω τη βάψαμε. Τηλεφωνώ στην απελπισία μου στο Υπουργείο Παιδείας και ζητάω τη γενική γραμματέα που αλληλογραφούσαμε στην Ελλάδα για τα τεχνικά θέματα της υποτροφίας μου. Σοσιαλδημοκράτισσα, με αρμοδιότητα και κύρος υπουργού, που τότε κυβερνούσαν κιόλας. Την επόμενη μέρα, προς τιμήν της, ήρθε στο Μόναχο, μαθαίνει την ιστορία με τον ναζί καθηγητή Γκάσπαρ και μου λέει: «Μην ανησυχείς, θα σε γράψουμε σε ένα άλλο εργαστήριο, γιατί η υποτροφία σου είναι ομοσπονδιακή, οπότε αυτός δεν μπορεί να σου την ακυρώσει. Μπορεί μόνο να μη σε δεχθεί στο εργαστήριό του». Κι έτσι έμεινα και τελείωσα στο Μόναχο. Έχεις συνειδητοποιήσει, βέβαια, πως μιλάμε για τα πάντα εκτός από την ποίηση και την έκθεση, ε;

Καθόλου δεν πειράζει, μου αρέσουν πάρα πολύ οι ιστορίες σας. Αλλά νομίζω πως από πολύ νωρίς είχατε μπει σε αυτό που λέμε τέχνη με κοινωνικοπολιτικό στίγμα. Από το 1962, που μπήκα στην Καλών Τεχνών, τα πράγματα που έκανα ήταν σε απόλυτη αντίθεση με τα ακαδημαϊκά της σχολής. Με ακραίο τρόπο, μπορούσα και το έκανα βέβαια. Τότε η σχολή είχε διαφορετική προσέγγιση αλλά και σύστημα εισαγωγής, με τρεις εισαγωγικές εξετάσεις σε ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική. Έδωσα στη ζωγραφική και πέρασα δεύτερος, ενώ στη χαρακτική μπήκα πρώτος. Δήλωσα χαρακτική για να πάρω την υποτροφία, αλλά κι επειδή με ενδιέφερε. Ζωγράφιζα από μικρός, οπότε εδώ στο εργαστήρι του καθηγητή Γραμματικόπουλου, που έκανε μια χαρακτική της απόλυτης αφαίρεσης, μπόρεσα και έκανα τις δικές μου παραστατικές φιγούρες, που προς τιμήν του, και μου το επέτρεπε και με ενθάρρυνε. Τότε απέναντι ήταν το εργαστήρι του Μόραλη, ο οποίος επίσης ήταν ανοιχτός, μπορούσα να παρακολουθώ χωρίς να ανήκω στο δυναμικό του. Κι ο Μόραλης έβλεπε και έργα τρίτων, οπότε μια μέρα πηγαίνω με έναν πίνακά μου, «έλα - έλα, με χαρά να τον συζητήσουμε» μου λέει. Του τον δείχνω, ήταν ένα έργο με έναν χτυπημένο στον δρόμο, ένας σκοτωμένος άνθρωπος που κειτόταν στην άσφαλτο, μια σκηνή από διαδήλωση. «Πολύ ενδιαφέρον» μου λέει, «μου επιτρέπεις κάποιες παρατηρήσεις; Να, αυτό το κόκκινο θα ήταν καλό να πάει λίγο προς τα πάνω, ώστε το γαλάζιο να μπορέσει να ισορροπήσει με την ώχρα, η οποία είναι κάθετη, σε αντίθεση με το γαλάζιο που είναι διαγώνιο. Οπότε πρέπει το κόκκινο να μετακινηθεί προς τα πάνω». Σκέψου αυτή την κουβέντα, «για να ισορροπήσει η φόρμα», κι εγώ να ψελλίζω, «μα ποιο κόκκινο; Αυτό είναι το αίμα ενός σκοτωμένου ανθρώπου, πού να πάει το αίμα, στα πόδια κάτω θα πάει...». Είναι ενδεικτικό αυτό με τα παραπάνω που σου έλεγα, πως πήγαινα αντίθετα με τον ακαδημαϊσμό της σχολής. Και ειδικά τον Μόραλη, τον άξιο, τον αγαπούσα, τον σεβόμουνα, όμως η αντίληψή του ήταν τόσο ακαδημαϊκή και αποστασιοποιημένη, ο χώρος που εξέφραζε ο ίδιος, αυτή η καθαρά τόσο αισθητική αντίληψη της φόρμας, η αντίληψη της αφαίρεσης που κινεί τα πράγματα στην επιφάνεια με βάση στέρεες αξίες, μου ακούγονταν από άλλον πλανήτη. Και ξέρεις, δεν μιλούσε λάθος, μιλούσε σωστά, ή μάλλον μιλούσε όπως θεωρούσε πως ήταν το σωστό γι' αυτόν. Δεν μπορούσε να αντιληφθεί πως αυτό που έκανα εγώ ήταν ένας άλλος τρόπος πρόσληψης του κόσμου. Γιατί αυτή ήταν η εποχή η δικιά μας τότε: στην πραγματικότητα του παλιού κόσμου και της γενιάς του '30, που δίδασκε με βάση τη δικιά της αισθητική αντίληψη, μπήκαν οι ιστορίες όπως τις διηγούνταν η νέα γλώσσα, της γενιάς μας. Που μεγάλωσε με Κλασικά Εικονογραφημένα, σινεμά, διαφήμιση, αφίσες. Μια νέα γλώσσα που είχε να κάνει και με το φιλμ, την τεχνολογία και το ντοκουμέντο, ειδικά η φωτογραφία και κυρίως η ασπρόμαυρη. Που από τη μια αποτυπώνοντας τον κόσμο και τη στιγμή, προσλαμβανόταν ως η απόλυτη αλήθεια, αλλά υπογείως μπορούσε να κριτικάρει. Το ξανακοίταγμα του κόσμου, ειδικά μέσω της διαφήμισης, που πρότασσε κι έναν κόσμο κατανάλωσης, έμοιαζε ειδικά για την Ελλάδα να μπορεί να καταγράψει την αντίφαση.

Δεν πάει η ζωγραφική να εικονογραφήσει ή ο λόγος να κερδίσει την εικόνα, αλλά να αναπτύξουν τις καλύτερες στιγμές τους σε μία

Μια σκοτεινή ποπ αρτ κάνετε νομίζω, από τότε... Μια κριτική ματιά, ναι, σκοτεινή ποπ αρτ μοιάζει, μια κριτική όμως ματιά στην Ελλάδα του τότε με τις καρτ ποστάλ, τα λαϊκά ειδύλλια στα περιοδικά που έφτιαχναν το ιδεολόγημα της νέας κουλτούρας που γεννιόταν. Της νέας κατανάλωσης, ιδεολόγημα που συνυπήρχε με μια Ελλάδα τραυματισμένη, σκληρή, σε κατάσταση αναβρασμού και ταραχής. Έβλεπα τους δυο κόσμους να συγκρούονται και αυτό το συγκρουσιακό έβγαινε σαν φόρμα στη ζωγραφική μου. Η γλώσσα μου καθορίστηκε από τις αναντιστοιχίες της εποχής εκείνης και αυτή την αναντιστοιχία εξέφραζε. Μια γλώσσα, μια φόρμα, που προσπαθούσε να συνδέσει τα ασύνδετα, πράγματα που συνυπήρχαν μέσα στην ελληνική κοινωνία ταυτόχρονα, αμφιλεγόμενα, συγκρουσιακά μέσα στην καθημερινότητά μας. Το συγκρουσιακό έπαιρνε μια μορφή εικόνας δανειζόμενο τη μορφή κάποιων άλλων εικόνων, ώστε να τις μεταλλάξει, να τις ξαναδιαβάσει εσωτερικά, κατά κάποιο τρόπο αναδεικνύοντας τη νέα πραγματικότητα, που πίσω από το φαινομενικό κάνει, στην ουσία, κι ένα σχόλιο για τα Μέσα που το αναπαράγουν, το παιχνίδι ανάμεσα στο αληθές και το αναληθές. Έτσι, χωρίς να θέλω να απαξιώσω τον Μόραλη, ήξερα, η αλήθεια του δεν ήταν δική μου, εμένα η αλήθεια μου ήταν αλλού. Μόνο για ποίηση δεν μιλάμε!!!

Ήρθε η ώρα να μιλήσουμε, όντως: η ποίηση και η ζωγραφική, μιας και μιλάτε για γλώσσες, είναι δυο γλώσσες που έχουν η καθεμία τους το συντακτικό και τη γραμματική τους. Και φυσικά, θέλουν η καθεμία τους να εκφράσουν ανθίζοντας το σύμπαν του εαυτού τους, την ομορφιά, τη φαντασία, την ευρηματικότητά του. Κι αυτές οι δυο γλώσσες, όταν συναντώνται, δεν προσπαθούν να καθυποτάξουν η μια την άλλη. Δεν πάει η ζωγραφική να εικονογραφήσει - κυριαρχήσει ή ο λόγος με την εικονογραφία του να κερδίσει την εικόνα. Πάνε αυτά τα δυο εκφραστικά όργανα να αναπτύξουνε τις καλύτερες στιγμές τους σε μία. Να βρεθούν σε ένα άλλο επίπεδο, να τελεστεί μια συνάντηση ενός πιο εσωτερικού κοινού αισθήματος που έχει να κάνει με τον κόσμο του ποιητή. Πρώτιστα. Και μετά τι και πώς καταγράφει ο ζωγράφος τις αλήθειες του, που έχουν να κάνουν με τη βαθύτερη αλήθεια. Εσωτερική είναι η συνάντησή μου με τους ποιητές, δεν πάω να τους εικονογραφήσω, αντλώ από τα ποτάμια τους, αυτό το κάτι τους που με άγγιξε, και συνομιλεί με κάτι βαθύτερο μέσα μου, που με αφορά. Αυτό μεταφέρω, με το δικό μου όργανο, τη ζωγραφική, τη στάση μου μέσα από τη στάση τους στον κόσμο. Η στάση μας στον κόσμο. Κι όλη αυτή η διαδικασία, αν θέλεις, ανάγνωσης πρώτα από όλα και ζωγραφικής έκφρασης στη συνέχεια, θέλω να την κρατήσω, να τη διαφυλάξω ως συνεχή ερασιτεχνική ενασχόληση. Να μείνω για πάντα ο ερασιτέχνης αναγνώστης, ο άδολος, ο ενθουσιασμένος, που αυτό που κάνει δεν έχει να του αποφέρει καμιά ωφέλεια. Πέραν της συνάντησής τους. Εκεί δηλαδή που συναντάς και τον αληθινό εαυτό σου. Γι' αυτό και επιμένω στο «μη επαγγελματικό»: όλα αυτά τα έργα δεν τα έκανα γιατί, ας πούμε, ήθελα να καταγράψω την ελληνική ποίηση, αφού αισθάνομαι πως δεν υπάρχει και πληρότητα σ' αυτόν τον κύκλο. Για παράδειγμα, πού είναι ο Τίτος Πατρίκιος, και φίλος, μα και δημιουργός μέγας; Δεν βρέθηκε ούτε η συγκυρία, ούτε η στιγμή, δουλεύω επομένως βάσει της τύχης τόσα χρόνια. Η φυσική μου κατάσταση είναι αυτή η τυχαιότητα, κι όχι μια συνείδηση ιστορικής συνέχειας. Ειδικά οι δημιουργικές αναγνώσεις συμβαίνουν έξω από την έννοια της χρονικότητας. Γι' αυτό και επιστρέφω σε κάποιους ποιητές. Επιστρέφω από ένστικτο, όπως ξεκίνησα άλλωστε μαζί τους και από ένστικτο. Η συγκυρία καμιά φορά σου φέρνει μια νέα εμπειρία, φερ' ειπείν ο Σεφέρης, που επί τριάντα χρόνια δουλεύω πάνω στο έργο του. Σχεδόν ανά δεκαετία τον επαναπροσεγγίζω, τελευταία φορά μου συνέβη στον Πόρο. Στέκομαι στη θάλασσα, βλέπω το κόκκινο σπίτι, συνειδητοποιώ πως σ' αυτή τη Βίλα Γαλήνη έγραψε την «Κίχλη» και τον «Ηδονικό Ελπήνωρα». Αυτό μου δημιούργησε μια νέα αναφορά, που ολοκληρώθηκε σε ένα νέο βιβλίο. **A**

INFO

Γιάννης Ψυχοπαίδης: Ποιητικά. Έως 12 Ιανουαρίου 2020, Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Η έκθεση πραγματοποιείται με ελεύθερη είσοδο χάρη στην αποκλειστική δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος. www.snfcc.org

344 σελ.

Μονόλογος παιχνίδι, στασίδι, αποκούμπι μιας γυναίκας στον προθάλαμο του γήρατος.
Ξυπνάει και είναι νέα. Ξυπνάει και είναι γριά. Ανάλογα με τη διάθεσή της.
Με τον ύπνο που έχει κάνει.
Στην Αθήνα του σήμερα, όπως τη ζει, όπως την έζησε, όσο την έζησε.
Με τα δικά της πρόσωπα.
Τη δική της φωνή.
Τη δική της ορθοστασία.

352 σελ.

Δεκαετία του 1980. Μια νεανική παρέα, μια αεροπειρατεία, μια εφημερίδα που γράφει μισές αλήθειες. Κι ένα αερόστατο στον ουρανό της Τιφλίδας.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ.

456 σελ.

Οι *Ρετσίνες του βασιλιά* είναι ένα μυθιστόρημα νόμισμα. Στη μια του όψη ένας αναμαλλιασμένος γέροντας που κάποτε ήταν βασιλιάς. Στην άλλη ένας κοιλαράς που μοιάζει να είναι ο Γαργαντούας ή ένας γεωργός που χαμογελάει βαστώντας στο χέρι ένα κρασοπότηρο.

296 σελ.

«Όσα έζησα στο πανεπιστήμιο, πρώτα ως φοιτητής, ύστερα ως καθηγητής, διατηρώντας όμως τις ίδιες αντιλήψεις. Εμπειρίες και προτάσεις ειδικά για τη διδασκαλία, στην οποία αφοσιώθηκα προπαντός για χάρη παιδιών από φτωχότερες και στερημένες οικογένειες, ιδίως της επαρχίας».

Γ. Θ. Μ.

256 σελ.

Τα περισσότερα κείμενα αυτού του βιβλίου συζητούν μια σκοτεινή πλευρά των τριών μονοθεϊσμών, εκείνη που αφορά τη μεταξύ τους σχέση.

192 σελ.

Όποια εικόνα είχατε μέχρι τώρα για τους προφήτες ξεχάστε την! Ο *Προφήτης* του Αρκά δεν είναι ένας πράος σοφός, που αγαπάει τους ανθρώπους και θέλει να τους συμβουλέψει και να τους προειδοποιήσει για το μέλλον.

416 σελ.

«Κάθε φράση είναι διαλεγμένη, η φόρμα είναι τέλεια. Κάθε ανατροπή στην πλοκή είναι σοφά υπολογισμένη. Με το βιβλίο αυτό ο ΜακΓιούαν μάς ανοίγει τα μάτια προς ένα μέλλον που έχει πολλές πιθανότητες να είναι αληθινό».

New York Journal of Books

736 σελ.

Το *Με λένε Κόκκινο* –ένα βιβλίο του βραβευμένου με Νόμπελ Λογοτεχνίας Ορχάν Παμούκ για την τέχνη και την καλλιτεχνική αφοσίωση, τον έρωτα και τον θάνατο, καθώς και τη σχέση της Ανατολής με τη Δύση– συνδυάζει με συναρπαστικό τρόπο το φιλοσοφικό με το αστυνομικό μυθιστόρημα.

448 σελ.

«Η *Εύα* είναι ένα εξαιρετικό μυθιστόρημα: η αριστοτεχνική πλοκή, οι ψυχολογικές μεταπτώσεις των πρωταγωνιστών, η επιθυμία, το δράμα που κλιμακώνεται και παρασύρει ολοένα και περισσότερους ανθρώπους...»

El País

616 σελ.

«Είναι αδύνατο να αφήσεις από τα χέρια σου το βιβλίο αυτό προτού διαβάσεις και τις 616 σελίδες του. Ο *Κυνηγός Κουνελιών* είναι το καλύτερο βιβλίο του Κέπλερ!»

Fædrelandsvennen, Νορβηγία

432 σελ.

«Ξεχωρίζει με την ακρίβεια, την οξυδέρκεια, την αντικειμενικότητα και τον τρόπο που τοποθετεί μια ιστορία με όλα τα στοιχεία ενός μεγάλου προσωπικού δράματος μέσα στις ευρύτερες διαστάσεις των συνθηκών της επαναστατημένης Ρωσίας».

Times Literary Supplement

256 σελ.

«Από πολλές απόψεις ο Σπινόζα είναι πολύ πιο μπροστά όχι μόνο από την εποχή του, αλλά και από τη δική μας. Αυτό ακριβώς αποκαλώ το *θαύμα Σπινόζα*».

Φ. Λ.

Ελένη Βαρβιτσιώτη

Ξέρουμε τι κάνατε φέτος το καλοκαίρ

Το ραντεβού μας με την Ελένη Βαρβιτσιώτη και τη Βικτώρια Δενδρινού ήταν τριπλή συνομιλία μέσω Skype. Και οι δύο βρίσκονταν στις Βρυξέλλες. Κατ' αρχάς μου ήρθε μια παράταιρη σύγκριση μεταξύ δύο καλοκαιριών...

Προ κρίσης, στις παραλίες οι Έλληνες διάβαζαν ανέμελοι τις «Πενήντα αποχρώσεις του γκρι». Το καλοκαίρι του '19 στις παραλίες διάβαζαν την «Τελευταία μπλόφα»...

Ε.Β. Δεν το είχα σκεφτεί αυτό. Όμως τώρα που το λες νομίζω ότι έτσι έγινε και έχει μια σημειολογία ότι φέτος διάβαζαν ένα βιβλίο για τα αίτια της κρίσης.

Β.Δ. Όντως είναι ενδιαφέρον αυτό, και είναι κολακευτικό.

Ποιο είναι το πιο κολακευτικό που σας έχουν πει για το βιβλίο σας;

Ε.Β. Το πιο κολακευτικό είναι όταν λένε ότι το βιβλίο θα έπρεπε να διδάσκεται στα πανεπιστήμια. Μάλιστα, νομίζω ότι πριν λίγο καιρό μπήκε και σε μία σχετική λίστα που υπάρχει για τα πανεπιστήμια.

Β.Δ. Εμένα άγνωστοι άνθρωποι δεν μου λένε τίποτα, γιατί μάλλον δεν με αναγνωρίζουν. Όμως το πιο ωραίο που ακούω είναι όταν φίλοι και φίλες που αντιδρούσαν στο να γράψω βιβλίο, τώρα μου λένε ότι κοιμόντουσαν διαβάζοντάς το και ανυπομονούσαν να ξυπνήσουν το άλλο πρωί για να συνεχίσουν.

Ε.Β. Στις αρχές είχα πάρει τηλέφωνο τον αδελφό μου, τον Κωνσταντίνο, και του διάβασα το πρώτο κεφάλαιο. Τον είχε πάρει ο ύπνος στον καναπέ.

Είναι εντυπωσιακό το ότι δεν έχει υπάρξει ούτε μία αντίδραση από αυτούς που εκτίθενται σε ιστορικό επίπεδο για τις πράξεις τους.

Β.Δ. Μα, πώς να το κάνουν αυτό; Ό,τι γράψαμε το διασταυρώσαμε τουλάχιστον δύο φορές. Όλα όσα είναι στο βιβλίο είναι διπλά και τριπλά επιβεβαιωμένα.

Υπάρχει κάτι το οποίο, αν και διπλοτσεκαρισμένο, εσείς να είπατε «αυτό ας μην το βάλουμε»;

Ε.Β. Δεν αφήσαμε τίποτα απέξω. Απολύτως τίποτα. Δεν βάλαμε μόνο αυτά που δεν μπορούσαμε να τα διασταυρώσουμε δεύτερη φορά.

Και ξαφνικά, το καλοκαίρι του 2019, στη ζωή των Ελλήνων, μετά από πολλά χρόνια, ξαναμπήκε ένα βιβλίο

Του ΜΑΚΗ ΠΡΟΒΑΤΑ

Λογικά, όλο αυτό το διάστημα θα πρέπει να χάλασε αρκετά και ο ύπνος σας...

Ε.Β. Σε όλη τη διάρκεια που γράφαμε, είχα ένα φοβερό άγχος. Ξύπναγα μέσα στη νύχτα με τη σκέψη σε πράγματα που έπρεπε να μπουν στο βιβλίο. Ακόμη δεν μου έχει φύγει αυτό. Συνεχίζω να ξυπνάω μέσα στη νύχτα.

Β.Δ. Εγώ ευτυχώς έτσι κι αλλιώς κοιμόμουν λίγες ώρες από πριν. Όμως κι εγώ ξύπναγα μέσα στη νύχτα.

Όταν γράφατε ακούγατε κάποια συγκεκριμένη μουσική που να ταιριάζει στο θέμα του βιβλίου;

Β.Δ. Η Ελένη έβαζε μουσική αλλά εγώ της την έκλεινα.

Ε.Β. Ναι, το έκανε. Όμως προς το τέλος πηγαίναμε σε τρία καφέ και γράφαμε. Ιδίως τον περασμένο Ιανουάριο, είχαμε πάρει άδεια όλο τον μήνα για να τελειώσουμε το βιβλίο, οπότε οι σερβιτόροι μάς είχαν μάθει, ήξεραν μάλιστα ότι γράφαμε και βιβλίο.

Από όλους αυτούς που αναφέρετε μέσα στο βιβλίο, ποιος είναι πιο συμπαθητικός από ό,τι φαίνεται σε εμάς;

Ε.Β. Η Μέρκελ είναι πιο γλυκιά από κοντά.

Βικτώρια Δενδρινού

ι... διαβάζατε την «**Τελευταία μπλόφα**»

Β.Δ. Έχει και πολύ έξυπνα μάτια.

Έχετε βγάλει ψευδώνυμο για κάποιον από αυτούς;
Β.Δ. Για όλους έχουμε βγάλει ψευδώνυμα. Ένας από τους λόγους ήταν επειδή θέλαμε να συνεννοούμαστε οι δυο μας μπροστά σε συναδέλφους μας, χωρίς να καταλαβαίνουν τι λέμε.

Πείτε μου ένα ψευδώνυμο για κάποιον.
Ε.Β. Ο «Σοφός Γέροντας» για τον Σόιμπλε.
Β.Δ. Τον βγάλαμε έτσι γιατί ό,τι έλεγε πριν από κάθε Eurogroup έβγαινε ακριβώς.

Για τη Μέρκελ τι ψευδώνυμο είχατε βγάλει;
Ε.Β. Άσ' το καλύτερα.
Β.Δ. Ας του πούμε. Τη λέγαμε «Κική». Από το Αγγελική.

Το πρώτο βιβλίο που διαβάσατε μόλις τελειώσατε το δικό σας, ποιο ήταν;
Β.Δ. Διαβάζαμε το ίδιο, το «Hillbilly Elegy». Όμως, από ένα σημείο το αφήσαμε και οι δύο,και εγώ διάβασα το «Milkman» και η Ελένη το «While we sleep».

Θα το έχετε ακούσει ότι γράφουμε επηρεασμένοι από τα βιβλία που διαβάζουμε.
Β.Δ. Υπήρχε ένα βιβλίο που όσο γράφαμε το είχαμε συνεχώς δίπλα μας, ήταν η Βίβλος μας. Το «Toobigtofail».
Ε.Β. Είχα πάει στη Νέα Υόρκη για να πάρω μια συνέντευξη από τον συγγραφέα, τον Andrew RossSorkin. Εκείνος μου είχε πει τον τρόπο του, με τον οποίο τελικά δουλέψαμε και το δικό μας βιβλίο. Έπαιρνε συνεντεύξεις ξανά και ξανά, και κάθε συνέντευξη συχνά τον οδηγούσε να επιστρέψει σε ένα προηγούμενο πρόσωπο για διευκρινίσεις.

Υπήρξε κάποια στιγμή που μία από τις δυο σας να βρήκε κάτι για το βιβλίο και να φώναξε στην άλλη «έλα να δεις τι βρήκα»;
Ε.Β. Αυτό που έγινε είναι ότι τις φορές που κάποια από εμάς πήγαινε μόνη της σε μία συνέντευξη και έβγαινε ενδιαφέρουσα έπαιρνε τηλέφωνο και έλεγε: «Ο τύπος είναι πολύ ενδιαφέρων, πρέπει να τον συναντήσουμε μαζί την επόμενη φορά».

Μετά από αυτή την εμπειρία, έχει αλλάξει κα-

θόλου η προσέγγιση της δουλειάς σας;
Β.Δ. Πάρα πολύ. Κάθε φορά που πρέπει να αποκωδικοποιήσω κάποιον πολιτικό, μου είναι πολύ πιο εύκολο. Επίσης νιώθω ότι έχω, πλέον, διαφορετικά εργαλεία για να κάνω συνεντεύξεις.
Ε.Β. Και εγώ καταλαβαίνω πολύ περισσότερο και πολύ καλύτερα, πια, τους πολιτικούς.

Στις διακοπές τους, λοιπόν, οι περισσότεροί Έλληνες διάβαζαν το βιβλίο σας. Εσείς τι κάνατε;
Ε.Β. Πήγαμε πέρυσι δέκα ημέρες στη Σέριφο, αλλά με σκοπό να γράψουμε.

Και έβλεπαν στο νησί δύο κοπέλες που, αντί να κάνουν μπάνια, έγραφαν;
Β.Δ. Ναι. Μάλιστα, μας είχε πλησιάσει ένας νεαρός και για να μας πιάσει κουβέντα, μας ρώτησε τι κάνουμε. Εμείς άνετες του είπαμε ότι γράφουμε βιβλίο. Μας ρώτησε για ποιο θέμα, και όταν του είπαμε για την κρίση του 2015, αυτός απογοητευμένος είπε: «Δεν θα ενδιαφέρει κανέναν αυτό, δεν θα το πάρει κανείς. Μερικοί φίλοι σας θα το αγοράσουν, και αυτοί από συμπόνια».

Αστόχησε ελαφρώς στην πρόβλεψή του. Επομένως είχατε ανάγκη συνεχώς να δουλεύετε μαζί;
Β.Δ. Μόνη μου δεν θα το έκανα ποτέ αυτό το βιβλίο.
Ε.Β. Ούτε εγώ, αποκλείεται.

Ήσασταν τόσο φίλες από πριν ή γράφοντας ήρθατε κοντά;
Ε.Β. Γνωριστήκαμε το '15. Κατά τη διάρκεια διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ γίναμε φίλες, αλλά με το βιβλίο γίναμε ακόμα πιο πολύ.
Β.Δ. Ήμασταν φίλες, αλλά τώρα είναι σαν να έχουμε παιδί μαζί.

Όσο γράφατε, υπήρξε κάποια στιγμή που να καταλάβατε ότι μάλλον γράφετε ένα bestseller;
Ε.Β. Όχι. Δεν μας ενδιέφερε αν θα είχε επιτυχία. Ένας φίλος μου που ξέρει καλά τη δουλειά, μας είχε πει ότι αν θέλετε να κάνετε επιτυχία, επικεντρωθείτε στα κεντρικά πρόσωπα, τη Μέρκελ, τον Τσίπρα, τον Σόιμπλε, τον Βαρουφάκη. Αν θέλετε να γράψετε ένα ενδιαφέρον βιβλίο, γράψτε για τα πρόσωπα «behindthescenes». Όταν φύγαμε από αυτήν τη συνάντηση, κοιταχτήκαμε με τη Βικτώρια και είπαμε ότι θα γράψουμε για τα πρόσωπα «behind the scenes» και ότι δεν μας ενδιαφέρει καθόλου η επιτυχία.

Με το βιβλίο σας αυτό είναι το πολύ σημαντικό. Όλοι γνωρίζαμε την ιστορία αλλά είδαμε καθαρά τι συνέβη από πίσω. Είναι σαν ένα κέντημα που ξέραμε τι δείχνει η μπροστινή πλευρά, αλλά όχι τον τρόπο διαπλέκονται οι κλωστές από την πίσω πλευρά... **Ε.Β.** Μας αρέσει πολύ αυτό που λες, αλλά «no comment». **A**

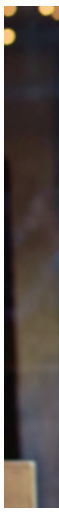

Ελένη Μπούρα

Αλέξανδρος Πανούσης

Βεατρίκη Κάντζολα-Σαμπατάκου

Αντώνης Πάσχος

26 συναρπαστικές προτάσεις βιβλίων από ανθρώπους που το υπηρετούν πιστά

Συγγραφείς, μεταφραστές, επιμελητές και στελέχη εκδοτικών οίκων μάς συστήνουν 3 βιβλία που ξεχώρισαν το 2019

Της **ΚΕΛΛΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ**

Ευθύμιος Καλομοίρης

Κυριάκος Αθανασιάδης

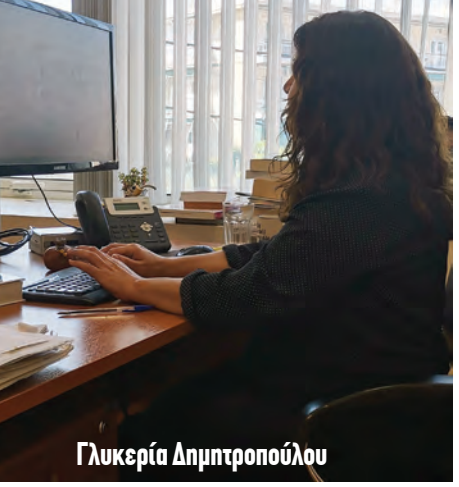

Δέσποινα Χατζή

Δήμητρα Δότση

Δημήτρης Στεφανάκης

Ευτυχία Γιαννάκη

Γλυκερία Δημητροπούλου

Χρίστος Κυθρεώτης

Βάσια Τζανακάρη

Γρηγόρης Μπέκος

Κυριάκος Αθανασιάδης
συγγραφέας

Κρατώ το «Ινστιτούτο» του Στίβεν Κινγκ, μτφ. **Έφη Τσιρώνη,** εκδ. **Κλειδάριθμος** για τον Δεκέμβριο, σαν δώρο Χριστουγέννων στον εαυτό μου. Ο Κινγκ περνά μία τρομερά δημιουργική περίοδο – είμαστε πολύ τυχεροί που υπάρχει. Σπουδαίος, από κάθε άποψη.

Ο **«Λαβύρινθος του Πάνα»,** από τον **Γκιγιέρμο ντελ Τόρο** και την **Κορνίλια Φούνκε,** μτφ. **Άννα Κοντολέων,** εκδ. **Ψυχογιός**, είναι από τις πιο ευτυχείς μεταφορές κινηματογραφικών ταινιών σε μυθιστορηματική μορφή. Προτείνεται 100%.

«Κάρι Μόρα», Τόμας Χάρις, μτφ. **Βεατρίκη Κάντζολα Σαμπατάκου,** εκδ. **Bell**. Πρώτο μυθιστόρημα μετά από πάρα πολλά χρόνια για τον Τόμας Χάρις, και μάλιστα χωρίς τον Χάνιμπαλ Λέκτερ. Ο άνθρωπος έφτιαξε ένα είδος από μόνος του, με άπειρους μιμητές. Εξακολουθεί να είναι ο #1.

▶ *Το επόμενο μυθιστόρημα του Κυριάκου Αθανασιάδη θα κυκλοφορήσει τον ερχόμενο Μάρτιο από τις Εκδόσεις Ψυχογιός.*

Χρήστος Αστερίου
συγγραφέας

«Ανάστροφα», **J.K. Huysmans,** μτφ. **Ρίτα Κολαΐτη**, επίμετρο: **Ν. Μπακουνάκης**, εκδ. **Στερέωμα**. Γλωσσικό κομψοτέχνημα από έναν μεγάλο παρακμιακό που έφτασε τη γραφή στα όριά της. Διαβάζεται κυριολεκτικά με δέος. Η μετάφραση της Ρίτας Κολαΐτη αποτελεί άθλο κι ένα μεγάλο κομμάτι της αναγνωστικής απόλαυσης οφείλεται σ' εκείνη.

«Περίγραμμα», **Rachel Cusk,** μτφ. **Αθηνά Δημητριάδου,** εκδ. **Gutenberg.** Αν και άνισο, το πρώτο μέρος της τριλογίας της Καναδέζας συγγραφέως έχει πρωτότυπη σύλληψη και μια σειρά από σελίδες μεγάλης συμπύκνωσης που το καθιστούν αξιανάγνωστο. Σημαντική κατάθεση στο ολοένα και μεγαλύτερο κύμα της λεγόμενης autofiction.

«Hitlers Hofstaat», **Heike Görtemaker,** εκδ. **C.H.Beck.** Όσο εντυφεί κανείς στην περίοδο του ναζισμού τόσο συνειδητοποιεί πως ο Φύρερ δεν ήταν μόνο ο ηγέτης που παρέσυρε τα πλήθη αλλά επιθυμία και κατασκεύασμα μιας μεγάλης ομάδας ισχυρών ανθρώπων. Εξαιρετικό ανάγνωσμα για την αυλή του μεγάλου δικτάτορα που δεν έπαψε να υφίσταται και μετά το τέλος του πολέμου.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο του Χρήστου Αστερίου «Η θεραπεία των αναμνήσεων» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πόλις.*

Ρηγούλα Γεωργιάδου
μεταφράστρια

Μολονότι το να ξεχωρίσω τρία βιβλία μέσα από τα δεκάδες καλά, πολύ καλά και εξαιρετικά που κυκλοφόρησαν αυτή τη χρονιά είναι πραγματική δοκιμασία, θα προσπαθήσω. Για διάφορους λόγους, λοιπόν, αλλά κυρίως επειδή διαβάζονται απνευστί, επιλέγω:

«Εκεί που τραγουδάνε οι καραβίδες», της **Delia Owen** σε –όπως πάντα– υποδειγματική μετάφραση της **Μαργαρίτας Ζαχαριάδου** από τις **Εκδόσεις Δώμα.**«Μια ωδή στον φυσικό κόσμο και μια σπαρακτική ιστορία ενηλικίωσης, που μας υπενθυμίζει πως τα παιδικά μας χρόνια μάς καθορίζουν για πάντα και ότι η ανθρώπινη φύση κουβαλά αρχέγονα, βίαια μυστικά, απ' τα οποία κανένας δεν μπορεί να ξεφύγει» όπως γράφει και στο οπισθόφυλλο.

«Άγιοι τίποτα» του **Κωνσταντίνου Κέλλη** από τις εκδόσεις **Bell,** ένα βιβλίο τρόμου που συνδυάζει το ελληνικό φολκλόρ με το σασπένς και μιλά για την αγάπη, τον θάνατο και την απώλεια με φόντο την ελληνική επαρχία.

«Η σιωπηλή ασθενής» του **Alex Michaelides σε** εξαιρετική μετάφραση **Κλαίρης Παπαμιχαήλ από τις Εκδόσεις Διόπτρα** – ένα ταξίδι στα σκοτεινά βάθη της ψυχής μιας γυναίκας που ύστερα από τη δολοφονία του συντρόφου της κλείνεται στη σιωπή.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο που μετέφρασε η Ρηγούλα Γεωργιάδου είναι η «Καλή κοινωνία» του Amor Towles που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Διόπτρα.*

Ευτυχία Γιαννάκη
συγγραφέας

«Σεροτονίνη», Μισέλ Ουελμπέκ, μτφ. **Γιώργος Καράμπελας,** εκδ.**Εστία.** Ένας ήρωας που ξεγυμνώνεται κι έρχεται αντιμέτωπος με το τέλος του κόσμου όπως τον γνωρίζουμε και όπως μας τον γνωρίζει. Αγωνιώδης θλίψη, οξεία κοινωνική παρατήρηση, καταβύθιση στις αναμνήσεις του έρωτα και αναζήτηση ενός νέου θεού για να τοποθετηθεί στο κέντρο του χαμένου παραδείσου του. Στην ουσία η ατελείωτη αναζήτηση του Άλλου.

«Εκεί που ζούμε», Χρίστος Κυθρεώτης, εκδ. **Πατάκη.** Μια μέρα στη ζωή ενός 35χρονου δικηγόρου στη σύγχρονη Αθήνα. Μια μέρα που χωνεύει όλες τις προηγούμενες και χωράει τα πολλά πρόσωπα και τους αντικατοπτρισμούς του ήρωα σε όσα τον περιβάλλουν. Αφηγηματική άνεση, ωραίος ρυθμός, χιούμορ, ενδιαφέρον κοινωνικό σχόλιο για το εδώ και το τώρα μας.

«Περί πρώων και τάφων», Ερνέστο Σάμπατο, μτφ. **Κλαίτη Σωτηριάδου,** εκδ. **Μεταίχμιο.** Η Αλεχάντρα κλειδώνεται στο δωμάτιό της μαζί με τον πατέρα της, τον σκοτώνει με τέσσερις πυροβολισμούς και στη συνέχεια περιλούζεται με βενζίνη και αυτοπυρπολείται. Η ιστορία εξελίσσεται στο παρελθόν σε τέσσερα κεφάλαια, με διαφορετικό αφηγητή και ύφος. Η αφήγηση είναι συχνά πυρετική. Σκοτεινό μυθιστόρημα που έχει στην καρδιά του την πολύπαθη Αργεντινή.

▶ *Το τελευταίο μυθιστόρημα της Ευτυχίας Γιαννάκη «Πόλη στο φως» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ίκαρος.*

Λουκία Δέρβη
συγγραφέας

«Είμαι όσα έχω ξεχάσει», Ηλίας Μαγκλίνης, εκδ. **Μεταίχμιο.** Από την άκρως συγκινητική, αληθινή ιστορία της οικογένειας του συγγραφέα, ξεχώρισα τις σελίδες που αφορούν το Αγρίνιο της Κατοχής (σελίδες μεταξύ Ιστορίας του τόπου και μαρτυρίας), τις καταληκτικές σελίδες των κεφαλαίων όπου συναισθανόμαστε τον συγγραφέα, και τέλος την σύνδεση της δολοφονίας του Ν. Μαγκλίνη το 1944 με τις συνέπειες που θα είχε αυτή στη διαμόρφωση των χαρακτήρων καθενός από τους απογόνους. Η σχέση παιδιού-πατέρα (εδώ δυο γενεών) που μας καθορίζει όλους.

«Εκεί που ζούμε», Χρίστος Κυθρεώτης, εκδ. **Πατάκη.** Μια μεστή υφολογικά και γλωσσικά γραφή που μας αποκαλύπτει με χιούμορ, αποστασιοποίηση και ενάργεια τις σκέψεις και την δράση του συμπαθέστατου λογοτεχνικού ήρωα, Αντώνη Σπετσιώτη, σε μια μόνο ημέρα. Ένα λογοτεχνικό road-movie, γραμμένο με απόλυτο ρεαλισμό και γραφή που κρατάει ζωηρό το ενδιαφέρον ως την τελευταία σελίδα.

«Το παιδί», Γιάννης Παλαβός, εκδ. **Νεφέλη.** Γλώσσα ρέουσα και προτάσεις σύντομες, κοφτές με θέματα παρμένα από την ελληνική ύπαιθρο άλλοτε πολύ σκληρά και άλλοτε πολύ ανθρώπινα. Η ωμή πραγματικότητα και τα μεταφυσικά στοιχεία συνυπάρχουν, συχνά για να λυτρώσουν τους ήρωες των διηγημάτων.

▶ *Το νέο βιβλίο της Λουκίας Δέρβη «Θέα Ακρόπολη» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο.*

Γλυκερία Δημητροπούλου
Rights & Acquisitions Manager των εκδ. Διόπτρα

«Τα λύτρα», Πάνος Αμυράς, εκδ. **Διόπτρα.** Στην καρδιά της Κατοχής, ένας άνθρωπος δίνει τη μάχη του απέναντι στην κτηνωδία, κάνοντάς μας μάρτυρες μιας συναρπαστικής ιστορίας.

«Καλή κοινωνία», Amor Towles, μτφ. **Ρηγούλα Γεωργιάδου,** εκδ. **Διόπτρα.** Φτιάξτε ένα κοκτέιλ, βάλτε τζαζ στο πικάπ και βυθιστείτε στις σελίδες του ατμοσφαιρικού «Καλή Κοινωνία», ταξιδεύοντας στη Νέα Υόρκη του '30!

«Στην παγίδα του χρόνου», Marisha Pessl, μτφ. **Χίλντα Παπαδημητρίου,** εκδ. **Διόπτρα.** Ο χρόνος έχει κολλήσει και μπορεί να ξεκολλήσει μόνο αν πάρεις μια συγκλονιστική απόφαση. Μια τελευταία ευκαιρία ζωής, σε ένα μυθιστόρημα φαντασίας και αγωνίας.

Δήμητρα Δότση
μεταφράστρια

«Μαύρο νερό», Μιχάλης Μακρόπουλος, εκδ. **Κίχλη.** Υψηλού επιπέδου δυστοπική νουβέλα, υπόδειγμα νέας ελληνικής λογοτεχνίας, όπου δεν περισσεύει ούτε μία λέξη.

«Το φθινόπωρο», Λούκα Ρίτσι, μτφ. **Δήμητρα Δότση,** εκδ. **Μεταίχμιο.** Καταβύθιση στο τέλμα των ερωτικών σχέσεων, με φόντο τη φθινοπωρινή Ρώμη. Ο Λούκα Ρίτσι αφοπλίζει τον αναγνώστη με τον ευθύβολο λόγο του και γράφει ένα σπουδαίο μυθιστόρημα για την απομάγευση του έρωτα, που είχα την τύχη να μεταφράσω.

«Τα λύτρα», Πάνος Αμυράς, εκδ. **Διόπτρα.** Λόγος λιτός και στιβαρός, χωρίς λογοτεχνικές επιδειξιμανίες. Ένα μυθιστόρημα που αναδεικνύει ιστορικές πλευρές της Αθήνας, μια «προηγούμενη», τραγική ζωή του κέντρου της πόλης.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο που μετέφρασε η Δήμητρα Δότση είναι «Το φθινόπωρο» του Luca Ricci που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, ενώ σε λίγες μέρες θα κυκλοφορήσει από τις εκδόσεις Ίκαρος το βιβλίο «Κάθε σύμπτωση έχει ψυχή» του Φάμπιο Στάσι σε δική της μετάφραση.*

Ευθύμιος Καλομοίρης
συγγραφέας

«Απόγνωση», Vladimir Nabocov, μτφ. **Αύγουστος Κορτώ,** εκδ. **Πατάκη.** Οξυδερκής συγγραφέας, με υποδειγματική τεχνική, εξαιρετική φαντασία και ανατροπές στην πλοκή. Μοιάζει να διασκεδάζει γράφοντας αλλά δεν γίνεται επιδεικτικός. Το συγκεκριμένο βιβλίο –μοντέρνο στη γραφή και στο θέμα του– παραμένει απόλυτα επίκαιρο, σαν να είχε γραφτεί εντελώς πρόσφατα. Αλλά αυτό θα έλεγα ότι ισχύει για τα περισσότερα έργα του Nabocov.

«Ελέφαντας», Raymond Carver, μτφ. **Τρισεύγενη Παπαϊωάννου,** εκδ. **Μεταίχμιο.** Σε όποιον αρέσουν τα διηγήματα, θα πρότεινα οπωσδήποτε να διαβάσει κάτι από Carver – και θεωρώ ότι ο «Ελέφαντας» είναι μια πολύ καλή επιλογή. Πρόζα με ομαλή, αβίαστη ροή αλλά συγχρόνως με ακρίβεια, περιεκτικότητα, σαφήνεια – και η αγωνία στο βάθος. Ήρωες που προσπαθούν να σταθούν όρθιοι απέναντι σε καταστάσεις που απειλούν να τους συνθλίψουν.

«Ο εφευρέτης, Αντώνης Ξυραφάς», εκδ. **Βακχικόν,** και **«Μακριά από τον κόσμο», Κώστας Μαυρακάκης,** εκδ. **Κέδρος.** Σε αντιδιαστολή με τα προηγούμενα, εδώ έχουμε δύο συγγραφείς που μάς συστήθηκαν τα τελευταία τρία χρόνια – για να δώσουμε μια γεύση από τη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία. Διαφορετικοί στη θεματολογία τους και στο ύφος («φιλοσοφικός» στο υπόβαθρό του ο πρώτος, έμφαση στο ψυχολογικό κομμάτι ο δεύτερος). Σε κάθε περίπτωση όμως, ο λόγος τους ρέει με ζωντάνια.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο του Ευθύμιου Καλομοίρη «Ανεβαίνοντας προς τα κάτω» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Βακχικόν.*

Κώστας Κρομμύδας
συγγραφέας

«21 μαθήματα για τον 21ο αιώνα», Harari Yuval Noah, εκδ. **Αλεξάνδρεια.** Ένα εκπληκτικό βιβλίο που με απλό τρόπο μας δείχνει το μέλλον και το πώς θα εξελιχθεί το ανθρώπινο είδος πολύ συντομότερα από ό,τι φανταζόμαστε.

«Τα λύτρα», Πάνος Αμυράς, εκδ. **Διόπτρα.** Μου αρέσει πολύ η γραφή του Πάνου Αμυρά και το νέο του βιβλίο μάς ταξιδεύει με λεπτομέρειες σε μια εποχή ξεχασμένη! Έχοντας κάνει ο ίδιος μεγάλη έρευνα μας παραθέτει ένα εξαιρετικό μυθιστόρημα για την περίοδο του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου. ▶

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ

«Η σιωπηλή ασθενής», **Alex Michaelides**, μτφ. **Κλαίρη Παπαμιχαήλ**, εκδ. **Διόπτρα.** Ένα εξαιρετικό ψυχολογικό θρίλερ με μια απίστευτη ανατροπή του καθορίζει όλο το μυθιστόρημα. Από τα πιο ωραία βιβλία που έχω διαβάσει τελευταία.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο του Κώστα Κρομμύδα «Μια νύχτα ακόμη» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Διόπτρα.*

Χρίστος Κυθρεώτης

συγγραφέας

«Όπως ποτέ», **Μισέλ Φάις**, εκδ. **Πατάκη.** Το βιβλίο που ολοκληρώνει την πιο πρόσφατη τριλογία του συγγραφέα, αποτυπώνοντας στην πυκνή, αγχωτική του πρόζα το κλίμα της εποχής μας με τον πιο αφηρημένο δυνατό τρόπο για την πεζογραφία. Ένας άντρας, μια γυναίκα και ένα πλήθος που άλλοτε πλησιάζει και άλλοτε απομακρύνεται μέσα σε μια βοή ταυτόχρονα κωμική και απειλητική.

«Ρηχό νερό, σκιές», **Άκης Παπαντώνης**, εκδ. **Κίχλη.** Δεύτερο βιβλίο για τον Παπαντώνη, δεύτερη λογοτεχνική καταβύθιση σε ένα θέμα ταυτόχρονα προσωπικό και συλλογικό: τη μνήμη και τις διαφορετικές αναφορές της. Με φόντο το εμβληματικό ατύχημα του Τσερνόμπιλ, οι ήρωες του μυθιστορήματος προσπαθούν, συχνά φασματικοί, να ακολουθήσουν ή να παρακούσουν τις υποδείξεις της μνήμης.

«Άνθρωπος στη σκιά», **Νικόλας Σεβαστάκης**, εκδ. **Πόλις.** Ένα μυθιστόρημα για την ελληνική εκδοχή της τρομοκρατίας, δομημένο γύρω από τον θάνατο του Φάνη Αυγερινού – και ταυτόχρονα η γλαφυρή ανασύσταση μιας Αθήνας που μπορεί να μην είναι πια εδώ αλλά σε όλους κάτι θυμίζει. Ο συγγραφέας εναλλάσσει τις αφηγηματικές οπτικές, δίνει τον λόγο στους χαρακτήρες του και αποφεύγει να τους πατρονάρει, εξερευνώντας μια επικράτεια στην οποία ο θεωρητικός πολιτικός στοχασμός δεν έχει πρόσβαση.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο του Χρίστου Κυθρεώτη «Εκεί που ζούμε» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη.*

Ευγενία Μακαριάδη

συγγραφέας

«Ο γύρος του θανάτου», **Θωμάς Κοροβίνης**, εκδ. **Άγρα.** Το θέμα του βιβλίου είναι η αληθινή ιστορία του Αριστείδη Παγκρατίδη, ο οποίος συλλαμβάνεται στα είκοσι τρία του χρόνια, ως κατά συρροήν δολοφόνος νεαρών γυναικών. Καταδικάζεται σε θάνατο και εκτελείται τον Φεβρουάριο του '68, σε ηλικία είκοσι οκτώ χρόνων.

«Καληνύχτα καλούδια μου», **Νικήτας Παπακώστας**, εκδ. **Δώμα.** Μια παράδοξη νουβέλα. Θα μπορούσε να είναι δημοτικό τραγούδι, ποίημα, όπου αναφέρονται δαιμόνια αιμοσταγή, παιδοκτονίες, εγκληματικές εκδικήσεις, σταυροί, εκκλησίες, καμπάνες, σεισμοί, καταποντισμοί.

«Άγρια ερημιά», **Χεσούς Καρράσκο**, μτφ. **Λένα Φραγκοπούλου**, εκδ. **Αντίποδες.** Ένα πολύ καλό βιβλίο, με χαρακτήρα παραμυθιού. Μια ζοφερή ιστορία. Το διαβάζεις με ενδιαφέρον από την αρχή μέχρι το τέλος. Θυμίζει έργο κλασικής λογοτεχνίας.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο της Ευγενίας Μακαριάδη «Ψευδάνθρακας και άλλες ιστορίες» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Βακχικόν.*

Γρηγόρης Μπέκος

Υπεύθυνος των σειρών Ξένης Λογοτεχνίας των εκδ. Καστανιώτη

«Άπαντα τα πεζά» του **Μπρούνο Σουλτς**, μτφ. **Αλεξάνδρα Ιωαννίδου**, εκδ. **Καστανιώτη.** Κατά τη γνώμη μου, αυτή είναι η σημαντικότερη έκδοση του 2019 στο πεδίο της ξένης λογοτεχνίας. Των τελευταίων ετών, γενικότερα, θα έλεγα. Ένας καλαίσθητος τόμος που περιλαμβάνει όλα τα γραπτά του σπουδαίου Πολωνοεβραίου συγγραφέα. Εξπρεσιονιστικές ιστορίες, ονειρικές, γοητευτικές. Απλώς διαβάστε τον, αφεθείτε στη μαγεία του, κάντε ένα δώρο στον εαυτό σας.

«Ευτυχισμένη Μόσχα» του **Αντρέι Πλατόνοφ**, μτφ. **Ελένη Μπακοπούλου**, εκδ. **Καστανιώτη**. Το βιβλίο αυτό περιλαμβάνει δύο νουβέλες, την «Ευτυχισμένη Μόσχα» και την εμβληματική «Εκσκαφή». Ο Αντρέι Πλατόνοφ, ιδιότυπη περίπτωση στο πλαίσιο της ρωσικής παράδοσης, υπήρξε ο μέγας ανατόμος της σοβιετικής ουτοπίας, της ελπίδας και της ματαίωσης. Ο Γιόζεφ Μπρόντσκι, στο θαυμάσιο επίμετρό του, μας βοηθά να κατανοήσουμε τη μοναδικότητα της γλώσσας του.

«Στο σπίτι του πατέρα (και άλλες ιστορίες)» του **Σμουέλ Γιοσέφ Αγκνόν**, μτφ. **Χρυσούλα Κ. Παπαδοπούλου**, εκδ. **Καστανιώτης.** Έντεκα χαρακτηριστικά διηγήματα του νομπελίστα συγγραφέα που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στα ελληνικά. Αριστοτέχνης του μεταφυσικού μετεωρισμού και της υπαρξιακής αμφισημίας ο ίδιος, υπήρξε ο θεμελιωτής της σύγχρονης εβραϊκής λογοτεχνίας. Άντλησε την έμπνευσή του από τα θρησκευτικά κείμενα και την κοινή ανθρώπινη μοίρα. Μας τον συστήνει εξαιρετικά ο Αβραάμ Β. Γεοσούα.

Ελένη Μπούρα

υπεύθυνη ελληνικής πεζογραφίας των εκδ. Μεταίχμιο

«Η Μέση Αγγλία» **του Τζόναθαν Κόου**, μτφ. **Άλκηστις Τριμπέρη**, εκδ. **Πόλις.** Μου αρέσει πολύ αυτός ο συγγραφέας, κάθε φορά βυθίζομαι στα θέματά του, αυτή τη φορά στη σύγχρονη βρετανική πραγματικότητα και τα μεγάλα της προβλήματα.

«Είμαι όσα έχω ξεχάσει» του **Ηλία Μαγκλίνη**, εκδ. **Μεταίχμιο.** Στην αρχή ταυτίστηκα - εδώ το προσωπικό γίνεται δημόσιο. Στη συνέχεια με γοήτευσε η εντυπωσιακή του αφηγηματικότητα και με συγκίνησε.

«Εκεί που ζούμε» του **Χρίστου Κυθρεώτη**, εκδ. **Πατάκη.** Στο βιβλίο αυτό βρήκα αυτό που λείπει από την ελληνική λογοτεχνία: χιούμορ και αυτοσαρκασμός. Είναι απολαυστικό και για πολλούς άλλους λόγους.

Ιωάννα Ντούμπρου

συγγραφέας

«Σεροτονίνη», **Μισέλ Ουελμπέκ**, μτφ. **Γιώργος Καράμπελας**, εκδ. **Εστία.** Ο μοναχικός ήρωας του Ουελμπέκ περιπλανιέται στη Γαλλία σε αναζήτηση μιας φευγαλέας ευτυχίας, αλλά εσωτερικά παραμένει αμετακίνητος. Άραγε βρίσκεται μπροστά σε αδιέξοδο ή μήπως πρόκειται για την αντανάκλαση μιας ντετερμινιστικής αυτομυθοπλασίας; Ουελμπέκ στα καλύτερά του.

«Είμαι όσα έχω ξεχάσει», **Ηλίας Μαγκλίνης**, εκδ. **Μεταίχμιο.** Σε μια χαμηλή πτήση πάνω από την επικράτεια του παρελθόντος, ο Μαγκλίνης ιχνηλατεί θραύσματα της οικογενειακής ιστορίας, με το βλέμμα στα άστρα. Ένας φακός που διαρκώς μετακινείται προκειμένου να συλλάβει τη μεγάλη εικόνα, σε ένα προσωπικό βιβλίο που, όταν το διαβάζεις, έχεις την αίσθηση ότι σε αφορά.

«Εκεί που ζούμε», **Χρίστος Κυθρεώτης**, εκδ. **Πατάκη.** Κατά τη διάρκεια μιας μέρας, ο τριανταπεντάχρονος ήρωας του Κυθρεώτη βλέπει όλη του τη ζωή να περνάει μπροστά από τα μάτια του κι είναι αρκετά οξυδερκής ώστε να εντοπίσει μοτίβα και συνάφειες που στους περισσότερους διαφεύγουν. Ένα απολαυστικό μυθιστόρημα.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο της Ιωάννας Ντούμπρου «Βορινή παραλία» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη.*

Αλέξανδρος Πανούσης

επιμελητής εκδ. Διάπλαση

«Οι κορυφές της ζωής», **Ρίτσαρντ Πάουερς**, μτφ. **Βασιλική Πολίτη**, εκδ. **Διάπλαση.** Πάντα μου άρεσαν οι παράλληλες ιστορίες με διαφορετικούς χαρακτήρες που σταδιακά αλληλοδιαπλέκονται και οδηγούν στην κορύφωση της πλοκής, και ο Πάουερς το κάνει αυτό αριστοτεχνικά. Επιπλέον, με τον δικό του ιδιαίτερο τρόπο κρούει τον κώδωνα του κινδύνου και μας καλεί να προστατέψουμε ένα ανεκτίμητο κομμάτι του πλανήτη. Σίγουρα δεν πήρε τυχαία το βραβείο Πούλιτζερ Λογοτεχνίας.

Πάρα πολύ καλή εντύπωση μου έκανε επίσης **«Το σταυροδρόμι των πρώων»**, του **Νίκου Παργινού**, εκδ. **Διάπλαση**, γιατί καταφέρνει να αποδώσει με άψογο μυθιστορηματικό τρόπο ένα

Αγγέλα Σωτηρίου

Ιωάννα Ντούμπρου

Δημήτρης Σίμος

Μαριαλένα Σεμιτέκολου

Ευγενία Μακαριάδη

Ρηγούλα Γεωργιάδου

Κώστας Κρομμύδας

Κική Τσιλιγγερίδου

Χρήστος Αστερίου

Λουκία Δέρβη.

Σαρίτα Χάιμ

Χρύσα Φραγκιαδάκη

ιστορικό γεγονός, το οποίο μάλιστα ομολογώ ότι αγνοούσα: την ηρωική αντίσταση στην Κέρκυρα που ανέκοψε την πορεία των τουρκικών δυνάμεων προς τη Βενετία και την Ευρώπη το 1716. Μεστή γραφή, πολυεπίπεδοι χαρακτήρες, ωραία κλιμάκωση – διαβάζεται απνευστί.

Στον αντίποδα του ύφους των προηγούμενων, ξεχώρισα, τέλος, τον **«Ασβό»**, **του Βασίλη Βασιλικού,** εκδ. **Διάπλαση,** μια έντονη και αποσπασματική ερωτική ιστορία που διαδραματίζεται στη Νέα Υόρκη, γραμμένη στην απαράμιλλη γλώσσα του συγγραφέα, που ακόμη και μετά από 30 χρόνια ακούγεται φρέσκια και σύγχρονη.

Αντώνης Πάσχος

συγγραφέας

«Το βιβλίο και η περφόρμανς», **Μιχάλης Μανωλιός,** εκδ. **Κέδρος.** Το μυθιστόρημα του Μιχάλη Μανωλιού είναι απ' τα πιο επίκαιρα που κυκλοφόρησαν φέτος. Σ' ένα ψηλαφητά κοντινό μέλλον, ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την ικανότητα ενσυναίσθησής του. Πώς αντιδρούν στον κόσμο αυτό οι πολιτικοί; Οι καλλιτέχνες; Οι εγκληματίες; Σε μια τέτοια Αθήνα, στήνεται ένα γρήγορο θρίλερ από το οποίο δεν απουσιάζουν τα σοβαρά ερωτήματα.

«Στην πόλη των ξένων», **Άγγελος Μανουσόπουλος,** εκδ. **Bell.** Μια δυστοπία που με εξέπληξε ευχάριστα, καθώς συνδυάζει στοιχεία από διαφορετικά είδη. Οι πορείες τριών ανθρώπων διασταυρώνονται σε μια φανταστική πόλη για μετανάστες. Πέρα από την όμορφη ιδέα, ο Άγγελος Μανουσόπουλος έχει μια γραφή ώριμη και μετρημένη, που από μόνη της αρκεί για να κρατήσει το ενδιαφέρον ως το δυνατό τέλος.

«Πολύ βούτυρο στο τομάρι του σκύλου», **Γιώργος Σκαμπαρδώνης,** εκδ. **Πατάκη.** Πρόκειται για επανέκδοση του μυθιστορήματος που είχε κυκλοφορήσει πριν δεκατρία χρόνια, με νέο, ταιριαστό εξώφυλλο. Το είχα σταμπάρει από τότε, λόγω του εμπρηστικού τίτλου του· τελικά έπεσε στα χέρια μου φέτος. Με αφορμή την επίσκεψη του Ντε Γκωλ στη Θεσσαλονίκη, τρεις μέρες πριν τη δολοφονία του Λαμπράκη, ο Σκαμπαρδώνης πλέκει το δίχτυ του σκοτεινού υπόκοσμου της εποχής με φωτεινά χρώματα και χιούμορ. Η εποχή αποδίδεται ολοζώντανα, ενώ στις σελίδες παρελαύνει πλήθος από χαρακτήρες, σε καταστάσεις τραγελαφικές, σπαρταριστές, και, δυστυχώς, επικίνδυνα αληθοφανείς, ακόμα και για σήμερα.

▶ *Το τελευταίο μυθιστόρημα του Αντώνη Πάσχου «Μετά βίας» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Bell.*

Βεατρίκη Κάντζολα-Σαμπατάκου

συγγραφέας - μεταφράστρια

Οι προτάσεις μου (οι δύο πρώτες από τις οποίες με κράτησαν πολλές νύχτες ξάγρυπνη, όχι μόνο με τη μετάφρασή τους αλλά και με την αγωνία για την εξέλιξη της πλοκής τους) είναι οι εξής:

«Ο Ψιθυριστής», **Άλεξ Νορθ**, μτφ. **Βεατρίκη Κάντζολα-Σαμπατάκου,** εκδ. **Bell.** «Αν αφήσεις μια πόρτα ανοιχτή μια σταλιά, τους ψιθύρους θ' ακούσεις μέσα στη σιγαλιά…» Το βιβλίο που χαρακτηρίστηκε θρίλερ της χρονιάς και το πιο δυνατό αστυνομικό θρίλερ της δεκαετίας, είναι ένα μυθιστόρημα σκοτεινό κι ευαίσθητο μαζί, με μια γερή δόση σαγηνευτικού μεταφυσικού μυστηρίου, και παράλληλα ένας ύμνος στη ζωή, που μιλάει για τη σχέση πατέρα-γιου, την απώλεια και την ανάκαμψη.

«Κάρι Μόρα», **Τόμας Χάρις,** μτφ. **Βεατρίκη Κάντζολα Σαμπατάκου,** εκδ. **Bell.** Ο συγγραφέας της Σιωπής των Αμνών γράφει ένα βιβλίο κάθε 10 χρόνια και ήρθε η ώρα να μας καθηλώσει ξανά! Η τελευταία του δουλειά, που σφύζει από δράση απ' την πρώτη ως την τελευταία σελίδα, είναι ένα έμπειρα δομημένο θρίλερ για το κακό, την απληστία και τις συνέπειεςτων σκοτεινών εμμονών• και η ηρωίδα του, που δανείζει στον τίτλο το όνομά της, γοητεύει, εμπνέει και συγκινεί με την τραγική ζωή και την απίστευτη δύναμη που κρύβει μέσα της.

«Σουν Τσου: Η τέχνη του πολέμου» **Πιτ Κατζ,** μτφ. **Άννα Παπασταύρου,** εκδ. **Σαββάλας.** Και μια εντελώς διαφορετική πρόταση: σ' αυτή την προσαρμογή της διάσημης πραγματείας του Σουν Τσου για τον πόλεμο, ένας δάσκαλος διδάσκει στον μαθητή του την πιο λεπτή απ' όλες τις τέχνες. Η εξαιρετική δουλειά του βραβευμένου εικονογράφου Πιτ Κατζ απεικονίζει σκηνές πολέμου και σενάρια στρατηγικής, δίνοντας νέα πνοή στις προαιώνιες αρχές του πολέμου για μια καινούρια γενιά αναγνωστών.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο που μετέφρασε η Βεατρίκη Κάντζολα-Σαμπατάκου είναι το «Κάρι Μόρα» του Thomas Harris, που αναμένεται να κυκλοφορήσει από τις εκδόσεις Bell εντός του Νοεμβρίου.*

Μαριαλένα Σεμιτέκολου

συγγραφέας

«Ο Γαλατάς», **Anna Burns,** μτφ. **Μαρία Αγγελίδου,** εκδ. **Gutenberg.** Η Burns, με μια χωρίς ανάσα, πρωτοπρόσωπη αφήγηση, σε παρασύρει σε έναν κόσμο σαγηνευτικά κλειστοφοβικό, στον οποίο ζεις με την ηρωίδα και τον βιώνεις όπως περίπου και η ίδια: υπνωτιστικά και με την αίσθηση μιας σπειροειδούς διαδρομής. Στην τελευταία φράση, ίσως για μια στιγμή μόνο, γελάσεις, όπως κι εκείνη, ελπίζοντας ότι οι κοινωνικές σπείρες του κόσμου που σε στοιχειώνει είναι σπείρες ανέλιξης, κι ότι εκεί έξω έχει φως.

«Γκίλιαντ», **Marilynne Robinson,** μτφ. **Κατερίνα Σχινά,** εκδ. **Μεταίχμιο.** «Έτσι καταρρακτωδώς που ρέει αυτός ο κόσμος, είναι εντυπωσιακό να σκέφτεσαι τι επιβιώνει μέσα του», είναι μία από τις φράσεις του βιβλίου. Και συνειδητοποιείς πως η Robinson μιλά ακριβώς για ό,τι επιβιώνει και για όσα με ευλάβεια επικαλούμαστε, προκειμένου να ανακαλύψουμε το νόημα και το ανθρώπινο μέτρο όσων μας υπερβαίνουν.

«Σπίτι με ονόματα», **Colm Toibin,** μτφ. **Αθηνά Δημητριάδου,** εκδ.**Ίκαρος.** Τρία πρόσωπα (η Κλυταιμνήστρα, η Ηλέκτρα και ο Ορέστης) υφαίνουν μια πολυφωνική αφήγηση πολλαπλών αναγνώσεων με άξονα τον μύθο της τραγικής οικογένειας των Ατρειδών και το πρόσωπο της Ιφιγένειας. Στους στενούς δεσμούς της οικογένειας, με άλλα λόγια, στο «σπίτι» ο αναγνώστης ανιχνεύει το αρχέγονο τραύμα της εμφύλιας βίας και την τρωτότητα των ταυτοτήτων του ατόμου· μέλους, με άλλα λόγια, των "ονομάτων".

▶ *Το τελευταίο βιβλίο της Μαριαλένας Σεμιτέκολου «Οι Κυριακές, το καλοκαίρι» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ίκαρος.*

Δημήτρης Σίμος

συγγραφέας

«Ενας έντιμος άνθρωπος», **John le Carre,** μτφ. **Μαρία Παπανδρέου,** εκδ. **Bell.** Το «Ένας έντιμος άνθρωπος» μοιάζει με μια ακριβή περιγραφή της εποχής μας, αγγίζοντας τα όρια των αντοχών του σύγχρονου ανθρώπου. Ο μαέστρος του spynovel, εκπλήσσει, ανατρέπει και δικαιώνει τους χαρακτήρες του μέσα στα όρια μια ξέφρενης πλοκής

«Πλην», **Andrew-SeanGreer,** μτφ. **Παλμύρα Ισμυρίδου,** εκδ. **Δώμα.** Μια δραματουργία που πραγματεύεται τη διαφορετικότητα στις σεξουαλικές σχέσεις και την αποτυχία τους, μέσω της φωνής ενός άσημου συγγραφέα. Βραβείο Πούλιτζερ 2018 και οι εκδόσεις Δώμα με κερδίζουν για δεύτερη χρονιά μετά «Το τραγούδι του Χιλμπίλη».

«Ο ανεπιθύμητος νεκρός», **Πράτανος Γιώργος,** εκδ. **Διόπτρα.** Η λατρεία μου στον Καζαντζάκη και το γεγονός πως η πρόζα του είναι ειλικρινής και αριστοτεχνικά δομημένη βάζουν τον «ανεπιθύμητο νεκρό» στη λίστα με τα αγαπημένα μου βιβλία. Χαρακτήρες ρεαλιστικοί κα συμβατή γραφή στο ύφος του κειμένου. Ένα μυθιστόρημα που έρχεται να μας φέρει μνήμες μιας παλιάς Ελλάδας.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο του Δημήτρη Σίμου «Τοξικά μάτια» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Bell.*

Δημήτρης Στεφανάκης

συγγραφέας

«Η έρημος των Ταρτάρων», **Ντίνο Μπουτζάτι,** μτφ. **Μαρία Οικονομίδου,** εκδ. **Μεταίχμιο.** Καφκικό, αινιγματικό, φιλοσοφικό, όπως κι αν το χαρακτηρίσετε, το μυθιστόρημα αυτό του Μπουτζάτι παραμένει ένα συμπαγές αριστούργημα.

«Η κυρία Όσμοντ», **Τζον Μπάνβιλ,** μτφ. **Τόνια Κοβαλένκο,** εκδ. **Καστανιώτη.** Θα μπορούσε να θεωρηθεί συνέχεια του κλασικού Πορτρέτου μιας κυρίας. Στην ουσία είναι ένα μεταμοντέρνο εγχείρημα που μας συνδέει με την μεγάλη παράδοση.

«Πατρίδα», **Φερνάντο Αραμπούρου,** μτφ. **Τιτίνα Σπερελάκη,** εκδ. **Πατάκη**. Το βιβλίο του Αραμπούρου αναδεικνύει την ουδετερότητα της καλής λογοτεχνίας στην αναψηλάφηση γεγονότων τα οποία διεγείρουν πάθη και μίση και εκδικητική μανία.

▶ Το *τελευταίο βιβλίο του Δημήτρη Στεφανάκη «Ευτυχισμένες οικογένειες» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο ενώ είναι και υπεύθυνος της σειράς των εκδόσεων Μεταίχμιο «Μεγάλες αφηγήσεις», που φέρνουν στις 7 Νοεμβρίου το έργο «Η ανθρώπινη μοίρα».*

Αγγέλα Σωτηρίου

διευθύντρια Εκδόσεων των εκδ. Ψυχογιός

«Ο έρωτας στα χρόνια της χολέρας», **Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες,** μτφ. **Μαρία Παλαιολόγου,** εκδ. **Ψυχογιός.** Την πρώτη φορά που το διάβασα, μαγεύτηκα. Ένας τόσο δυνατός έρωτας μεταξύ δυο νέων, σε μια εποχή όπου οι άνθρωποι πέθαιναν από χολέρα, με σαγήνευσε. Έμειναν ζωντανοί, και ο έρωτάς τους μεγάλωσε ακόμη περισσότερο για να έχουν μια ελπίδα να τον ζήσουν και πάλι 51 χρόνια και μερικούς μήνες μετά…

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ

«Στο Παρίσι με τον Χέμινγουεϊ», **Πόλα Μακλέιν,** μτφ. **Φωτεινή Πίπη,** εκδ. **Ψυχογιός.** Ένας από πιο θυελλώδεις έρωτες στον χώρο της λογοτεχνίας, αυτός του Έρνεστ Χέμινγουεϊ και της Χάντλι Ρίτσαρντσον, ζωντανεύει στο χαρτί, με αποτέλεσμα σε κάθε σελίδα του να νιώθω ότι ζω στο Παρίσι και είμαι μέρος αυτής της μυθικής «παρέας», που αποτελούνταν από τη Στάιν, τον Πάουντ, τον Φιτζεραλντ.

«Street food», **Άκης Πετρετζίκης,** εκδ. **Ψυχογιός.** Επειδή είμαι λιχούδα και λατρεύω σουβλάκια, wraps, σάντουιτς, τάκος και όλο αυτό το υπερνόστιμο φαγητό που βλέπεις να μαγειρεύεται στον δρόμο και το γεύεσαι την ίδια στιγμή, δεν υπάρχει καλύτερο βιβλίο συνταγών για να το μαγειρέψεις εύκολα στο σπίτι σου και να το απολαύσεις. Οι ολοζώντανες φωτογραφίες και μόνο σού ανοίγουν την όρεξη!

Βάσια Τζανακάρη

συγγραφέας & μεταφράστρια

«Εκεί που ζούμε», **Χρίστος Κυθρεώτης,** εκδ. **Πατάκη.** Από τα πιο απολαυστικά μυθιστορήματα που διάβασα εδώ και καιρό, με χιούμορ, βάθος, ακομπλεξάριστες pop culture αναφορές, μελαγχολικό και αισιόδοξο ταυτόχρονα. Ένα βιβλίο σταθμός για τη γενιά που είναι σήμερα 35-40.

«Ενα δικό της δωμάτιο», **Βιρτζίνια Γουλφ,** μτφ. **Βάσια Τζανακάρη,** εκδ. **Μεταίχμιο.** Θα έλεγα ότι ευλογώ τα γένια μου με αυτή την επιλογή, γιατί έχω τη χαρά η μετάφραση να είναι δική μου, αλλά πραγματικά δεν θα βαρεθώ να λέω πόσο σπουδαίο είναι το συγκεκριμένο βιβλίο, ένα μοναδικό φεμινιστικό μανιφέστο, ένα από τα πιο σπουδαία κείμενα που έχουν γραφτεί για τις γυναίκες και το γράψιμο.

«Έρως ο γλυκόπικρος», **Anne Carson,** μτφ. **Ανδρονίκη Μελετλίδου,** εκδ. **Δώμα.** Ένα διεισδυτικό πλην όμως απόλυτα κατανοητό δοκίμιο για τον έρωτα στην αρχαία σκέψη, με τη στοχαστική ματιά της Anne Carson, σε μια έκδοση-κόσμημα.

▶ *Τα βιβλία της Βάσιας Τζανακάρη κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Μεταίχμιο.*

26 συναρπαστικές προτάσεις βιβλίων *από ανθρώπους που το υπηρετούν πιστά*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ

Κική Τσιλιγγερίδου
συγγραφέας

Όποτε κυκλοφορεί νέα περιπέτεια με τη Λίσμπετ Σαλάντερ, μπαίνει αμέσως πάνω-πάνω στη στοίβα με τα βιβλία προς ανάγνωση. Οπότε: **Νταβίντ Λάγκερκραντζ, «Το κορίτσι που έζησε δυο φορές»**, μτφ. **Ξενοφών Παγκαλιάς**, εκδ. **Ψυχογιός**. Η Λίσμπετ είναι η καλύτερη.

Περιμέναμε έτσι κι αλλιώς τις **«Μαριονέτες»** του **M.W. Craven**, μτφ. **Βαγγέλης Γιαννίσης**, εκδ. **Bell**, γιατί έχει ήδη τρομερές συστάσεις. Πριν λίγες μέρες πήρε και το CWA Gold Dagger για το καλύτερο αστυνομικό μυθιστόρημα του 2019. Ένας λόγος παραπάνω, δηλαδή!

Χάρη στο μεταπτυχιακό μου διαβάζω, ή πρέπει να διαβάσω, διάφορα βιβλία ιστορίας. Οι **«Αιματοβαμμένες χώρες»** του **Timothy Snyder**, μτφ. **Ανδρέας Παππάς**, εκδ. **Παπαδόπουλος**, μια ιστορία των μαζικών εξοντώσεων στον 20ό αιώνα, διαβάζεται απνευστί, σαν μυθιστόρημα. Αν και δυστυχώς δεν είναι.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο της Κικής Τσιλιγγερίδου «Βυθισμένος ουρανός» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Bell και το δεύτερο μυθιστόρημά της με πρωίδα τη Στέλλα Άνταμς θα κυκλοφορήσει τον ερχόμενο Φεβρουάριο από τις Εκδόσεις Bell.*

Χρύσα Φραγκιαδάκη
γλωσσική επιμελήτρια, διορθώτρια, μεταφράστρια

«Η τέχνη της απώλειας», **Alice Zeniter**, μτφ. **Έφη Κορομηλά**, εκδ. **Πόλις.** Το επέλεξα γιατί με ενδιαφέρουν πολύ τα θέματα ταυτότητας, βίωσης της προσφυγιάς, καθώς και η ιστορία που αφορά τη διλημματική σχέση των Γάλλων με το Αλγέρι και αντιστρόφως, όπως την έχω γνωρίσει πρωτίστως από τον Αλμπέρ Καμύ, τον Μορίς Ατιά κ.ά. Πολύ καλογραμμένο, απαιτεί προσοχή και μνήμη καθώς εμπλέκει πολλά πρόσωπα και γεγονότα.

«Θαμμένος ζωντανός: μια ιστορία του καιρού μας», **Arnold Bennet**, μτφ. **Μαργαρίτα Ζαχαριάδου**, εκδ. **Πατάκη.** Ένας διάσημος αλλά εσωστρεφής ζωγράφος που αρπάζει την ασυνήθιστη ευκαιρία να οικειοποιηθεί την ταυτότητα του αιφνιδίως θανόντα υπηρέτη του, για να ζήσει τη μονήρη ζωή που επιθυμεί – αλλά θα τον βάλει σε μπελάδες η άσβεστη φλόγα της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Επιπλέον, μια απολαυστική χωροταξική και κοινωνική περιήγηση στο Λονδίνο των αρχών του 20ού αιώνα. Την ευφυέστατη αυτή σάτιρα την αναδεικνύει ακόμα περισσότερο η εξίσου ευφυής και εκλεπτυσμένα χιουμοριστική χρήση της γλώσσας.

«Τα χρόνια των ξενοδοχείων», **Joseph Roth**, μτφ. **Μαρία Αγγελίδου**, εκδ. **Άγρα.** Το διαβάζω τώρα. Δημοσιογραφικά, στην εποχή τους, απολύτως λογοτεχνικά σήμερα, κείμενα του Ροθ που ταξιδεύει ανά την Ευρώπη τα χρόνια μεταξύ των δύο παγκόσμιων πολέμων. Το επέλεξα και για τον συγγραφέα, αλλά κυρίως γιατί τόσο τα ξενοδοχεία όσο και η εποχή του Μεσοπολέμου είναι θέματα που με έλκουν πάρα πολύ. Η γραφή του Ροθ είναι αραβούργημα, ένας ατμοσφαιρικός ιστός αράχνης (γράφω την παρομοίωση αυθόρμητα, και μετά θυμάμαι το ομώνυμο μυθιστόρημά του!) που σε αιχμαλωτίζει και δεν θέλεις να ξεφύγεις.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο που μετέφρασε η Χρύσα Φραγκιαδάκη είναι «Η μονάδα» του Don Wisnlow (πρωτότυπος τίτλος «The Force») που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Athens Bookstore Publications.*

Σαρίτα Χάιμ
συγγραφέας

«Ένα δικό της δωμάτιο», **Βιρτζίνια Γουλφ**, μτφ. **Βάσια Τζανακάρη**, εκδ. **Μεταίχμιο.** Το «δωμάτιο» της Βιρτζίνια Γουλφ μοιάζει με χρονοκάψουλα. Ο αγώνας για τη γυναικεία χειραφέτηση φαντάζει μακρύς και βασανιστικά αργός, ενώ τα βασικά θέματα που απασχολούν μέχρι και τις μέρες μας τις γυναίκες, όπως αυτά: της ύπαρξης προσωπικού χρόνου, τόπου και οικονομικής ανεξαρτησίας φαίνεται να μεταφέρονται ως ζητούμενα στα χρόνια, συνεπή και αναλλοίωτα.

«Μορφωμένη», **Tara Westover**, μτφ. **Μαρία Φακίνου**, εκδ. **Ίκαρος.** Η αληθινή ιστορία της Westover γραμμένη από την ίδια. Μια ζωή που ξεπερνά τα συνηθισμένα και σχοινοβατεί επικίνδυνα ανάμεσα στην ψυχαναγκαστική, θρησκευτική, πολλές φορές βίαιη πραγματικότητα και την υπέρβαση που οδηγεί στην αναπάντεχη αναγνώριση μέσα στους πανεπιστημιακούς κόλπους.

«Ο Γαλατάς», **Anna Burns**, μτφ. **Μαρία Αγγελίδου**, εκδ. **Gutenberg.** Χωρίς ονόματα αλλά με βαθιά εγγραφή του φόβου τους, οι άρτιοι αφηγηματικοί ήρωες της Μπερνς κατορθώνουν να μας εντάξουν στο εμφυλιακό σκηνικό των φημών, των απαγορεύσεων και των συνωμοσιών εις βάρος των αδύναμων.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο της Σαρίτας Χάιμ «Η αδερφή μου» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μίνωας.*

Δέσποινα Χατζή
συγγραφέας

«Lumen», **Μπεν Πάστορ**, μτφ. **Χρήστος Καψάλης**, εκδ. **Μίνωας.** Η συγγραφέας εξυφαίνει ένα μυθιστόρημα σχεδόν ολοζώντανο με ετερόκλητους χαρακτήρες, αστυνομική πλοκή και βασισμένο σε μια εκτεταμένη έρευνα γύρω από τα βίαια επεισόδια του μαζικού εκτοπισμού και της εξόντωσης των Πολωνών Εβραίων. Ο διπλός συνδυασμός –το πορτρέτο της θηριωδίας και η αγωνιώδης πλοκή– καθιστούν το βιβλίο καθηλωτικό για τον αναγνώστη, όπως και η δεξιοτεχνία της συγγραφέως να διεισδύει στον κατακερματισμένο ανθρώπινο ψυχισμό.

«Οι αδιάφοροι», **Αλμπέρτο Μοράβια**, μτφ. **Ελένη Τουλούπη**, εκδ. **Ελληνικά Γράμματα.** Πρόκειται για ένα έργο που ο συγγραφέας έγραψε σε νεαρή ηλικία, την εποχή όπου ο Μουσολίνι είχε επιβάλλει τη δικτατορία του, αντιμετωπίζοντας τους ανθρώπους ως «απλές μαριονέτες στην επιφάνεια της ιστορίας». Μαζί με τον Μικέλε, τον νεαρό ήρωα του Α.Μοράβια, άλλοι πέντε χαρακτήρες ηθικά τυφλοί και εγκλωβισμένοι στην ύλη υφαίνουν το σαθρό πορτρέτο μιας αστικής ιταλικής οικογένειας που διακατέχεται από εγωκεντρισμό, κυνισμό και παθητικότητα.

«Η φαρμακερή πένα», **Άγκαθα Κρίστι**, μτφ. **Χρύσα Μπανιά**, εκδ.**Ψυχογιός.** Το βιβλίο διαδραματίζεται σε μια φιλήσυχη κωμόπολη της Αγγλίας, όπου ο νεαρός Τζέρυ επέλεξε προκειμένου ν' αναρρώσει, παίρνοντας μαζί και την αδελφή του. Με την άφιξή τους οι κάτοικοι της πόλης αρχίζουν να λαμβάνουν ανώνυμες επιστολές, η τοπική κοινωνία αναστατώνεται και το μυστήριο αναλαμβάνει να διαλευκάνει η «ντετέκτιβ της διπλανής πόρτας», Μις Μαρπλ. Η γνωστή ηρωίδα της συγγραφέως που αγαπά το πλέξιμο, την κηπευτική, το κουτσομπολιό και τα μυστήρια.

▶ *Το τελευταίο βιβλίο της Δέσποινας Χατζή «Οι Αλεξανδρινές, η ζωή στη Νειλοχώρα» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μίνωας.* A

Τι διαβάζουμε φέτος το φθινόπωρο

Ηλίας Μαγκλίνης

Είμαι όσα έχω ξεχάσει

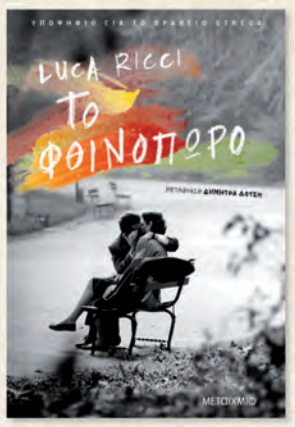
Είμαστε όλα όσα θυμόμαστε ή όσα έχουμε ξεχάσει; Μια αληθινή ιστορία για την προσωπική και τη συλλογική μνήμη.

Θανάσης Διαμαντόπουλος

Ο δικαστής

Ένας συνταξιούχος δικαστής με ένα ανεπούλωτο αίσθημα ενοχής. Αυτή είναι η ιστορία του και ταυτόχρονα η ιστορία των τελευταίων 70 χρόνων της Ελλάδας.

Luca Ricci

Το φθινόπωρο

Με φόντο τη Ρώμη ένας συγγραφέας σε κρίση μέσης ηλικίας βυθίζεται σε έναν κόσμο ερωτικών εμμονών.

Karin Brynard

Ματωμένη έρημος

Ένας βασανισμένος μπάτσος, μια άγρια δολοφονία, μια συγκλονισμένη νοτιοαφρικάνικη κοινότητα: τα μυστικά όλων γυμνά στο φως της ερήμου.

Jane Harper

Άγρια φύση

Πέντε γυναίκες πηγαίνουν για πεζοπορία. Μόνο τέσσερις επιστρέφουν Μια ιστορία καχυποψίας και βίας όπου παντού παραμονεύει ο κίνδυνος.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

metaixmio.gr

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Τα βιβλία της ζωής μας

Ελληνική Λογοτεχνία

6 βιβλία που διαβάσαμε και μας άρεσαν

από τις **Εκδόσεις Βακχικόν**

Τρίλημμα
Τάχης Νταλάκος
Αστυνομικό μυθιστόρημα

Η οικουμενικότητα που διατρέχει το βιβλίο και η βαθιά ουμανιστική ανθρωπογεωγραφία έχουν τη ρίζα τους σε χρόνια βαθιά παρατήρηση, μελέτη και σε πρώτο χρόνο σκανάρισμα των βασικών, στην αβυσσαλέα μέγγενη που απαρτίζει την καθημερινότητα. Εδώ, δεν υπάρχουν μόνο καλοί και heavy, ούτε βέβαια μόνο διανοούμενοι ή άνθρωποι της διπλανής πόρτας. Η δουλειά, οι επιμέρους φιλοσοφικές και ηδονιστικές αναζητήσεις, το κυνήγι της επιβίωσης, ο φόνος, μέρος μιας καθημερινής άσκησης, φτάνουν στην κορύφωσή τους και την επόμενη ημέρα ξεκινούν από την αρχή.

Το ημερολόγιο ενός αδέξιου εραστή
Θόδωρος Σούμας
Νουβέλα

Η ιστορία, με ήρωες έναν άντρα και τις γυναίκες που ερωτεύεται, περιστρέφεται γύρω από το μοτίβο του ανεκπλήρωτου πόθου: Άγονοι έρωτες, αδυναμία πραγμάτωσης κι ενσάρκωσης της σεξουαλικής επιθυμίας, πίκρα του ατελέσφορου έρωτα. Γραμμένο άλλοτε σε ένα ύφος ημερολογιακό, εσωτερικών σκέψεων, και

άλλοτε σκωπτικό και διαλογικό, ηδυπαθές και ενίοτε ζοφερό, αφηγείται μία κεντρική, «σύγχρονη», σκοτεινή ερωτική ιστορία του Φάνη γύρω από την ίδια γυναίκα, την Ηλέκτρα, και, εμβόλιμες, διαφορετικές παλαιότερες ερωτικές σχέσεις του.

Ανεβαίνοντας προς τα κάτω
Ευθύμιος Καλομοίρης
Διηγήματα

Οι ήρωες –κυνικοί, ονειροπόλοι, απελπισμένοι, γαλήνιοι– επιπλέουν χωρίς να ταξιδεύουν, εναλλάσσοντας διαρκώς προσωπεία. Οι τροχιές τους καθορίζονται από όρια συμφωνημένα με βάση τις μικρότερες δυνατές απώλειες και τη μεγαλύτερη δυνατή κανονικότητα. Ώσπου φτάνει ένα σημείο όπου η ισορροπία ανατρέπεται, γίνεται δυσβάστακτη ή αμφισβητείται. Τι θα επιλέξουν είναι τελικά το διακύβευμα: έναν νέο συμβιβασμό, να ανακατέψουν εντελώς την τράπουλα ή να τα τινάξουν όλα στον αέρα;

Ο εφευρέτης
Αντώνης Ξυραφάς
Μυθιστόρημα

Αν η μουσική είναι η μόνη μορφή τέχνης με την οποία μπορεί κανείς τόσο καθαρά και βαθιά να προχωρήσει πέρα από τον μανδύα των φαινομένων, τότε τι θα έκανε ένας μοναχικός στην ουσία του εφευρέτης για εκείνη; Για τον Ζακ Ντιεντονέ μοιάζει να μην υπάρχει κάποιο όνειρο ζωής, παρά μόνο ένα σκοτεινό

όραμα που οδηγεί το χέρι του στο εργαστήριό του και στους δρόμους του πολυσύχναστου, γεμάτου από λαμπερές μουσικές, Παρισιού. Εκείνο το σκοτεινό όραμα της νιότης του που τον εκτοξεύει από τη θέση του ταπεινού ωρολογοποιού στην κατάκτηση της ίδιας της τελειότητας.

Ψευδάνθρακας και άλλες ιστορίες
Ευγενία Μακαριάδη
Διηγήματα

Καθημερινοί ήρωες, όμορφοι, άσχημοι, λογικοί, παράλογοι, λογοδοτούν στην απώλεια, στη ζωή, στον χρόνο, στον έρωτα, στη φαντασία, στον θάνατο. Κινούνται σε τοπία αστικά, επαρχιακά, ουτοπικά και αλλόκοτα. Όνειρα παιδικά που γίνονται μνήμες, μάνες χωρίς μητρικό ένστικτο, νέοι χαμένοι σε πεδία παραίσθησης, κυνήγι του παρελθόντος χρόνου, φόνοι χωρίς καταδίκη, ζωντανοί και νεκροί σε αλισβερίσι.

Εξ απροόπτου έρωτες
Ισιμήνη Ζαγοραίου
Διηγήματα

Ο έρωτας χορεύει με την ανάσα του θανάτου στο σταυροδρόμι των ανθρώπων, μέσα από συμπτώσεις και μοιραία συναπαντήματα. Δεκατέσσερα διηγήματα επιχειρούν να προσεγγίσουν τα βήματα στο κενό των πρώων, που κυλούν τη ζωή τους σε σύγχρονες και παλαιότερες εποχές. Βασιζόμενη στα ηθογραφικά στοιχεία που συνθέτουν την

ελληνική κοινωνία μεταπολεμικά, η συγγραφέας προβάλει τους ήρωες των ιστοριών της χωρίς εξωραϊσμούς, με όσο το δυνατόν ρεαλιστική απεικόνιση τόσο των ίδιων όσο και του περιβάλλοντος που τους φιλοξενεί.

Η ΣΩΤΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣΑΕΙ ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ

Της **ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ**

Π

ασίγνωστη και πολυσυζητημένη, στα σχεδόν 30 χρόνια παρουσίας της στην ελληνική λογοτεχνική σκηνή, από το «Άλφαμπετ Σίτυ» μέχρι το πιο πρόσφατο, το «Λούνα παρκ στο ιερό βουνό». Η Σώτη (που μοιάζει να έχει χάσει το επίθετό της!) διεκδικεί πέρα από τη συγγραφική «πολλές ιδιότητες»: αρθρογράφος, δοκιμιογράφος, μεταφράστρια από τέσσερις γλώσσες, ερευνήτρια, επιμελήτρια εκδόσεων, δημοσιογράφος. Την απασχολούν ιστορικά φαινόμενα (αποικιοκρατία, σουφραζέτες, αστική παρακμή, σταλινισμός, εμφύλιος πόλεμος, εγκληματικότητα, θανατική ποινή, μετανάστευση), στα βιβλία της αναπλάθει αφηγηματικά ιστορικά γεγονότα μέσα από ιστορίες απλών ανθρώπων. Ανήσυχη, αιρετική, η Σώτη δεν μασάει τα λόγια της. Στα βιβλία, όπως και στα άρθρα της για την πολιτική, την κοινωνία, τη λογοτεχνία, τον κινηματογράφο, επιχειρεί να κατανοήσει και να ερμηνεύσει την εποχή, τον κόσμο και τι πραγματικά μας συμβαίνει…

Το *«Λούνα παρκ στο ιερό βουνό»* είναι το τρίτο βιβλίο, μετά *το «Εργοστάσιο των μολυβιών»* (2000) και το *«Σπάνιες γαίες»* (2013), μια εν εξελίξει τετραλογία για τη Σοβιετική Ένωση που κυκλοφορεί αυτές τις μέρες από τις εκδόσεις Πατάκη. Τώρα, η Σώτη μάς μεταφέρει στην Τιφλίδα της δεκαετίας του 1980 για να μας αφηγηθεί την ιστορία μιας συνηθισμένης γεωργιανής οικογένειας τις τελευταίες μέρες της σοβιετικής Γεωργίας. Μέσα από τα γεγονότα της ζωής μιας νεαρής δημοσιογράφου που ερευνά «με καυκασιανό πείσμα» μια αποτυχημένη αεροπειρατεία –μέσα σ' ένα περιβάλλον αδιαφορίας και κρυψίνοιας– ξετυλίγεται η ιστορία της χώρας της (το Τσέρνομπιλ, το άνοιγμα του Γκορμπατσόφ, η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης). Παράλληλα όμως με το μυθιστόρημα «Το λούνα παρκ στο ιερό βουνό» κυκλοφόρησε και ο πέμπτος τόμος άρθρων με τίτλο «Σύντομη δεκαετία» από τις εκδόσεις ATHENSVOICE Books. Πρόκειται για συλλογή άρθρων με τα οποία αποπειράται να αποκαταστήσει την αλήθεια για το χθες και το σήμερα στο ομιχλώδες τοπίο των κληρονομημένων ιδεών. Η συγγραφέας αναλύει τις διεθνείς σχέσεις, την εξέλιξη των νοοτροπιών και τις μορφές της πολιτικής που αναδύθηκαν την τελευταία, «σύντομη» δεκαετία.

Η καλή λογοτεχνία δεν έχει μηνύματα, έχει μια όσο το δυνατόν πιο διεισδυτική ματιά στην ανθρώπινη φύση

Σώτη, πιστεύεις ότι σήμερα οι νέοι έχουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για πολιτικά/ κοινωνικά βιβλία ή για μυθιστορήματα; Για τίποτα δεν υπάρχει ενδιαφέρον… Εκτός αν έχουν βρει τον τρόπο να διαβάζουν αστραπιαία ή να διαστέλλουν τον χρόνο. Απ' ό,τι έχω καταλάβει, δαπανάται τόσος χρόνος στην παρανάγνωση στο Ίντερνετ, στη συγγραφή σχολίων, στο Twitter και τα τοιαύτα, ώστε όποιος καταφέρνει να διαβάζει βιβλία (και άρθρα με έρευνα και βάθος) είτε αρνείται να ακολουθήσει το ρεύμα, είτε έχει πραγματοποιήσει κάποιο θαύμα.

Η λογοτεχνία μπορεί να είναι εκτός από προσωπική και πολιτική; «Πολιτική» λογοτεχνία κάνουν οι Κνίτες οι οποίοι δεν είναι μόνο τα μέλη της ΚΝΕ αλλά μια ευρύτερη, πολύ ευρύτερη, ομάδα απαίδευτων ανθρώπων που λένε διάφορες βλακείες περί στρατευμένης τέχνης. Ου γαρ οίδασι τι ποιούσι. Τούτου λεχθέντος, ό,τι κι αν γράφουμε, όποια ιστορία κι αν αφηγούμαστε, δεν μπορούμε να αποφύγουμε τον εαυτό μας και την οπτική μας για τον κόσμο. Αλλά δεν πρόκειται για «πολιτική», πρόκειται για βλέμμα πάνω στην ανθρώπινη κατάσταση. Η καλή λογοτεχνία δεν έχει μηνύματα, έχει μια όσο το δυνατόν πιο διεισδυτική ματιά στην ανθρώπινη φύση.

Ποια είναι τα 10 πιο σημαντικά πολιτικά βιβλία του 2019 που πρέπει να διαβάσουμε (εκτός από το δικό μας!) Έχουμε και λέμε:
Τζένη Λιαλιούτη, Ο «άλλος» ψυχρός πόλεμος - Η αμερικανική πολιτιστική διπλωματία στην Ελλάδα, 1953-1973 (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης). Η Τζένη Λιαλιούτη ασχολείται εδώ και πολλά χρόνια με τις σχέσεις της Ελλάδας με τις ΗΠΑ.
Lucy Crehan, Φυτώρια ευφυΐας - Ένα ταξίδι στα καλύτερα εκπαιδευτικά συστήματα του κόσμου, μετάφραση Μαρία Παπαπλιάδη (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης). Δεν συμφωνώ απαραιτήτως με τα εκπαιδευτικά μοντέλα, αλλά καλό είναι να ενημερωθούμε και ίσως να ξεστραβωθούμε.
Στέλιος Ράμφος, Μίμησις εναντίον μορφής Εξήγησι στο περί Ποιητικής του Αριστοτέλους (Αρμός). Δεν είναι «πολιτικό», αλλά όποιος θέλει να ασχοληθεί με το γράψιμο, καλό είναι να διαβάσει την «Ποιητική» και ύστερα αυτό το βιβλιαράκι.
Eamonn Butler, Adam Smith, μετάφραση Ξενοφών Μπαμιατζόγλου (Φιλελεύθερος Τύπος) Βιογραφία και παρουσίαση του έργου του Άνταμ Σμιθ.
Θάνος Βερέμης, 1940-1941: Ο πόλεμος των Ελλήνων (Μεταίχμιο). Δύσκολα χρόνια αλλά νοστιμότατη αφήγηση.
Κώστας Κωστής, Ο πλούτος της Ελλάδας: Η ελληνική οικονομία από τους Βαλκανικούς πολέμους μέχρι σήμερα (Πατάκης). Το πώς καταφέρνουμε να είμαστε πάντα άφραγκοι.
Ελένη Βαρβιτσιώτη, Βικτώρια Δενδρινού, Η τελευταία μπλόφα: Το παρασκήνιο του 2015, οι συγκρούσεις, το Plan B (Παπαδόπουλος). Τι μας συνέβη εκείνη την annus horribilis και τι παρ' ολίγο να συμβεί.
Συλλογικό έργο, Τα Βαλκάνια στον Ψυχρό Πόλεμο, επιμ. Svetozar Rajak, Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου, Ειρήνη Καραμούζη, Ευάνθης Χατζηβασιλείου (Παπαδόπουλος)
Étienne Gilson, Το πνεύμα της μεσαιωνικής φιλοσοφίας, μετάφραση Χρήστος Μαρσέλλος (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης). Επειδή γίνεται λόγος για δήθεν «επιστροφή στον Μεσαίωνα»…
Να προσθέσω όχι μόνο «το δικό μας», αλλά τα δικά μας; Τα προσθέτω!
Σύντομη δεκαετία (AthensVoice Books): τα άρθρα της τελευταίας χρονιάς
Μόνοι στον κόσμο: Ευρωπαίοι συγγραφείς, αντιαμερικανισμός και η αμερικανική μοναξιά (Πατάκης)

Έχει η λογοτεχνία τη δύναμη να μας ταρακουνήσει πολιτικά; Νομίζω πως κοιμόμαστε (ζζζζζζ), αλλά ίσως είμαι άδικη. Έχω πάρα πολύ καιρό να συναντήσω άνθρωπο που να συνομιλεί για τη λογοτεχνία. Μπορεί να φταίω εγώ. Αλλά νομίζω ότι το συριζαϊκό κατεστημένο, είτε ως κυβέρνηση, είτε ως αντιπολίτευση, έχει εντείνει την προκλητική αμάθεια και την ευτέλεια της καθημερινότητας. A

«Αν διαβάσετε μόνο ένα βιβλίο φέτος, φροντίστε να είναι αυτό.»
–Daily Express

«Ένα μυθιστόρημα που αγγίζει την ψυχή με φόντο τη φρίκη του πολέμου.»
–Κέλλη Κρητικού, Athens Voice

«Μια απρόσμενα καθηλωτική ιστορία για την επική διαμάχη ανάμεσα στον Th. Edison και N. Tesla»
–Washington Post

Μια νέα φωνή στην ελληνική αστυνομική λογοτεχνία

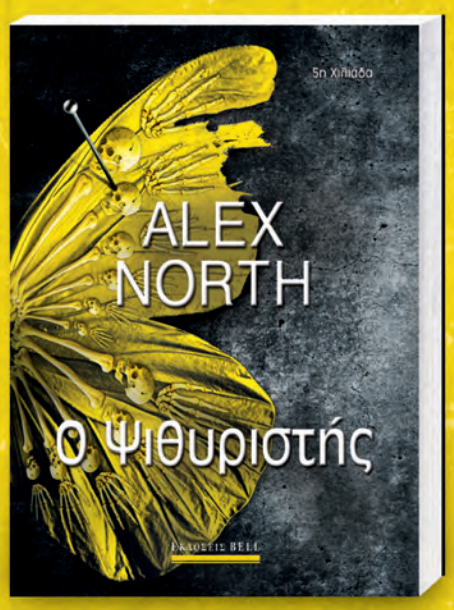
ΒΡΕΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

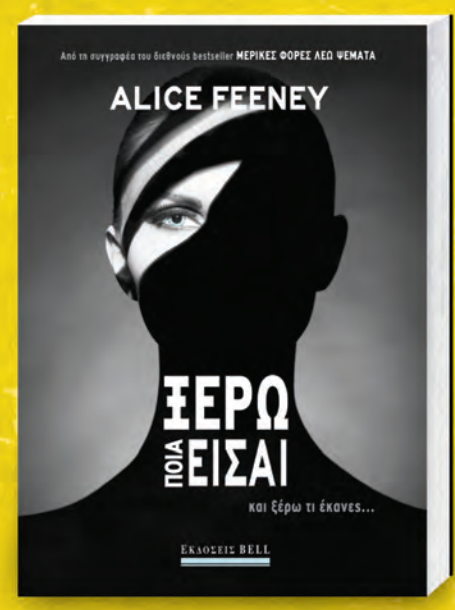
ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΑΞΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΣΟΥ

YouTube
www.klidarithmos.gr

Διεθνή bestsellers για απαιτητικούς αναγνώστες

Ο Τομ μετακομίζει μαζί με το γιο του, τον μικρό Τζέικ, στο γαλήνιο χωριουδάκι Φέδερμπανκ. Εκεί, πριν από είκοσι χρόνια, ένας διεστραμμένος δολοφόνος απήγαγε και σκότωσε πέντε μικρά αγόρια. Τώρα αγνοείται άλλο ένα αγόρι. Και ο Τζέικ αρχίζει να φέρεται παράξενα. Λέει ότι ακούει ψιθύρους στο παράθυρό του...

Επιστρέφοντας στο σπίτι από τα γυρίσματα της τελευταίας της ταινίας, η Έιμι ανακαλύπτει πως ο σύζυγός της έχει εξαφανιστεί. Και ξαφνικά η ζωή της αρχίζει να διαλύεται. Γιατί κάποιος ξέρει τι έχει κάνει η Έιμι.

Όταν το ιδιωτικό αεροπλάνο του αρραβωνιαστικού της συντρίβεται στα Βραχώδη Όρη του Κολοράντο, η Άλισον Κάρπεντερ ως εκ θαύματος βγαίνει ζωντανή. Όμως η μάχη για την επιβίωσή της μόλις ξεκίνησε. Γιατί όταν η ζωή σου είναι ένα ψέμα, η αλήθεια μπορεί να σε σκοτώσει.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ BELL

www.bell.gr BELLpublishing @bell_books @bell_books

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ

ΚΟΥΙΖ ΠΩΣ ΤΑ ΠΑΜΕ ΦΕΤΟΣ ΑΠΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ;

Ένα κουίζ που παρακολουθεί τη φετινή εκδοτική σοδειά και μετρά τις επιδόσεις σου

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**

1 «Κι εκείνος ο βασανισμένος μελαμψός με τις κηλίδες από ασβέστη στα μαύρα μποτίνια του και με το ροζ σακίδιο στα γόνατα, τα κλειδιά στο χέρι; Πόσες πιθανότητες υπάρχουν να τον ξαναδώ; Καμία, δες όμως ότι θεωρητικά δεν μπορώ να τον αποκλείσω. Αργά ή γρήγορα μπορεί να ξαναφανεί στη ζωή μου». Σαράντα χρόνια μετά την «Αρχαία Σκουριά», ένα βιβλίο τομή που αναζητεί από την αρχή τη βαθύτερη αιτία και τον άλλο τρόπο, μια μεγάλη κυρία των ελληνικών γραμμάτων επιστρέφει με την «Πύλη Εισόδου», αναζητώντας πάντα τον άλλο τρόπο, την άλλη φόρμα, τη διαφορετική σύμβαση. Είναι η...

α) Μάρω Δούκα (Πατάκης)
β) Άλκη Ζέη (Μεταίχμιο)
γ) Ευγενία Φακίνου (Καστανιώτης)

2 *«Εξ απροόπτου έρωτες»* (Βακχικόν): Δεκατέσσερα διηγήματα χωρίς εξωραϊσμούς, μια ρεαλιστική ηθογραφικά απεικόνιση βασισμένη στα στοιχεία εκείνα που συνθέτουν την ελληνική κοινωνία μεταπολεμικά. Άνθρωποι που ξέμειναν ή επέλεξαν την τετράγωνη φυλακή του περιθωρίου, ή άνθρωποι εντελώς οικείοι και συνηθισμένοι, που έζησαν το αναπάντεχο του έρωτα και πήραν παράταση ζωής. Από την πρωτοεμφανιζόμενη συγγραφέα...

α) Νατάσα Σιδέρη
β) Ισμήνη Ζαγοραίου
γ) Άκη Παραφέλα

3 Κρατικό βραβείο Δοκιμίου - Κριτικής 2018 απονεμήθηκε φέτος στον Αλέξη Πολίτη (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης), για ένα βιβλίο-πανόραμα αλλά και θεώρηση της ελλαδικής λογοτεχνίας σε ποίηση, πεζογραφία, θέατρο, καθώς και τα πάντα τόσο για τους συγγραφείς όσο και για την πνευματική κίνηση του έθνους από το 1830 έως το 1880. Μια συνολική θέαση της ρομαντικής εποχής, που συνυπολογίζοντας και τις μεταφράσεις ευρωπαϊκών έργων ή τα περιοδικά, τις αναγνωστικές συνήθειες και την κριτική του τότε, σχολιάζει, διερευνά και φωτίζει τα πάντα για εκείνη την περίοδο. Ο τίτλος του βιβλίου είναι...

α) Η Ρομαντική Λογοτεχνία στο Εθνικό Κράτος 1830 - 1880
β) Ο Λογοτεχνικός Ρομαντισμός Εν Ελλάδι 1829 - 1882
γ) Η Ρομαντική Ελλάδα των γραμμάτων 1828 - 1889

4 Αξίζει να παρακολουθείς τη σελίδα του στο fb! Το προηγούμενο Σαββατοκύριακο πρότεινε για ανάγνωσμα του γουίκεντ το *«Εκεί που τραγουδάνε οι καραβίδες»* της Ντέλια Όουενς, που ήδη σκοράρει στα ευπώλητα των New York Times. Λίγες μέρες μετά, η ανάρτησή τους για τον Ρεμπώ – *«Αγάπησα την έρημο, τους ξερούς οπωρώνες, τα δυνατά ποτά. Σύρθηκα στους δημόσιους δρόμους και με κλειστά τα μάτια παραδόθηκα στον ήλιο, τον θεό της φωτιάς»* – έδειξε πως ο χειριστής της αλυσίδας βιβλιοπωλείων ξέρει όχι μόνο να πουλά στις καλύτερες τιμές της αγοράς, αλλά και πως διαθέτει αληθινή αγάπη και για τους κλασικούς, πέρα από τους μοντέρνους. Όσο για τους διαγωνισμούς και τα δωρεάν αντίτυπα; Μπίνγκο: έδωσαν στους φόλοουερς της σελίδας τη δυνατότητα να κερδίσουν αντίτυπα της *«Μορφωμένης»*, της Τάρα Γουεστόβερ. Ακόμα δεν έκανες λάικ στη σελίδα των βιβλιοπωλείων...

α) Πλωτίνος
β) Πρωτέας
γ) Ευριπίδης

5 Διόπτρα Books & Life: δυο όροφοι γεμάτοι βιβλία και γωνίες ανάγνωσης, ένα φιλόξενο στέκι κουλτούρας και δράσεων με συγγραφείς, σελίδες, ράφια και όλη την γκάμα των ελληνικών και ξένων τίτλων του εκδοτικού οίκου που αποφασίζοντας να δώσει άλλη διάσταση στην έννοια «βιβλιοφιλικό στέκι», έφτιαξε έναν από τους πιο ιδιαίτερους χώρους της Αθήνα. Από το θρίλερ *«Πείραμα»* του Φίτζεκ ως *«Τα λύτρα»*, το νέο αστυνομικό του Πάνου Αμυρά, και από το πολυσυζητημένο *«Καλή κοινωνία»* του Άμορ Τόουλς μέχρι το πολυαναμένομενο *«Γλυκά χωρίς...»* του Χρήστου Βέργαδου, εδώ χτυπά η καρδιά της Διόπτρας, στο κέντρο, στην οδό...

α) Χαριλάου Τρικούπη 34
β) Μαυρομιχάλη 28
γ) Σόλωνος 93-95

6 *«Αιχμές»*! Ένα νέο έντυπο που δύο φορές τον χρόνο θα κεντρίζει το ενδιαφέρον σας για το διάβασμα, καθώς πρωτότυπα κείμενα από συγγραφείς, μεταφραστές και επιμελητές, προδημοσιεύσεις και νέα για επικείμενες εκδόσεις, φιλοτεχνούν έργα, λόγια ιδέες και τα πάντα για το φετίχ που λέγεται βιβλίο. Αναζητήστε το: στο πρώτο τεύχος διαβάζουμε κείμενα για την κλιματική αλλαγή όπως και τα ζητήματα φύλου, μια συνέντευξη με την Άλκη Ζέη περί του πολυαναμενόμενου *«Ένα παιδί από το πουθενά»* κι ένα ρόστερ από δυνατές υπογραφές των συνεργατών του: Γρηγόρης Αζαριάδης, Χίλντα Παπαδημητρίου, Κωνσταντίνος Τζαμιώτης, Στέλλα Κάσδαγλη, Νίκος Α. Μάντης, Γιώργος Συμπάρδης, Βάσια Τζανακάρη, Ηλίας Μαγκλίνης, Κέλλυ Κρητικού, Ελένη Μπούρα κ.ά. Στα έξτρα συν των «Αιχμών» και το καταπληκτικά ποπ lay out με την υπογραφή της γραφίστριας Ελένης Κυριακίδου. Η free press έκδοση που κυκλοφορεί σε εκατό χιλιάδες αντίτυπα, είναι μια ιδέα του εκδοτικού οίκου:

α) Ερέχθειο
β) Μεταίχμιο
γ) Ηφαίστειο

7 Από το *«Ο Φουρνάρης Πλατς και η κόρη του Φεγγαριού»*, ένα παιδικό παραμύθι της Μαρίας Σούμπερτ, ως και τα *«Παραμύθια με μουσικά όργανα»* της Μαρίας Κυνηγού Φλάμπουρα, οι εκδόσεις Διάπλαση θα μπορούσαν άνετα να παίξουν και με το ταγκ *«Η Διάπλαση των παίδων»*, αφού η γκάμα τους είναι ανεξάντλητη. Όλη η ελληνική μυθολογία γραμμένη από τη Σύρμω Καπούτση σε εικονογράφηση του Νέστορα Ξουρή αλλά και το *«Κόκκινο κασκόλ»* του Νικολά Σουφ μαρτυρούν το ποιόν και το παρόν τους: ένας υπέροχος παιδικός αναγνωστικός χειμώνας περιμένει τα πιτσιρίκια. Πέρα από παιδικά όμως οι εκδόσεις Διάπλαση διαθέτουν και δυνατή λίστα με λογοτεχνία για ενήλικες. Ποιος είναι ο μεγάλος και παγκόσμιος Έλληνας συγγραφέας που κυκλοφορεί τα βιβλία του μαζί τους;

α) Βασίλης Αλεξάκης
β) Βασίλης Βασιλικός
γ) Τζέφρι Ευγενίδης

8 Από το 1943 ταγμένος στην ποίηση αλλά και τη σύγχρονη ελληνική και ξένη πεζογραφία, ο Ίκαρος φέτος τον χειμώνα μπορεί να περηφανεύεται πως σαρώνει και στα δύο ρεπερτόρια. Στον φετινό του κατάλογο περιλαμβάνεται η τριλογία της Ευτυχίας Γιαννάκη (*«Στο πίσω κάθισμα»*, *«Αλκυονίδες μέρες»*, *«Πόλη στο φως»*) με ήρωα τον αστυνόμο Χάρη Κόκκινο και φόντο την επικίνδυνη Αθήνα, αλλά και η *«Μορφωμένη»*: η αυτοβιογραφία της Τάρα Γουεστόβερ, με αναμνήσεις της από τον αγώνα που έκανε για να ξεφύγει από μια οικογένεια φανατικών πιστών, προκειμένου να σπουδάσει, να μορφωθεί και να βρει τη θέση της στον μεγάλο, ανοιχτό και ελεύθερο κόσμο. Για δυνατούς λύτες: η κοινότητα πιστών από την οποία δραπετεύει η Τάρα είναι...

α) Μουσουλμάνοι τζιχαντιστές
β) Φανατικοί Εβραίοι
γ) Πωρωμένοι Μορμόνοι

9 Αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας σε νέα μετάφραση ή και επιστροφή στους κλασικούς: *«Ο Μετρ και η Μαργαρίτα»*, *«Η Μεταμόρφωση και άλλες ιστορίες»*, *«Ιστορία δυο πόλεων»*, *«Μαντάμ Μποβαρί»*. Απίστευτη λογοτεχνία, μοναδικές ιστορίες, πληθώρα τίτλων φέτος τον χειμώνα από τον εκδοτικό οίκο Μίνωας. Όσο για την Αγία Τετράδα των συγγραφέων που παραθέσαμε πιο πάνω, μπορείτε να βρείτε τη σωστή σειρά των συγγραφέων; Είναι οι...

α) Μπουκόφσκι, Ντιράς, Άμος Οζ, Μάργκαρετ Άτγουντ
β) Σαρτρ, Χέμινγουεϊ, Μουρακάμι, Ντοστογιέφσκι
γ) Μπουλγκάκοφ, Κάφκα, Ντίκενς, Φλομπέρ **Α**

Αποτελέσματα

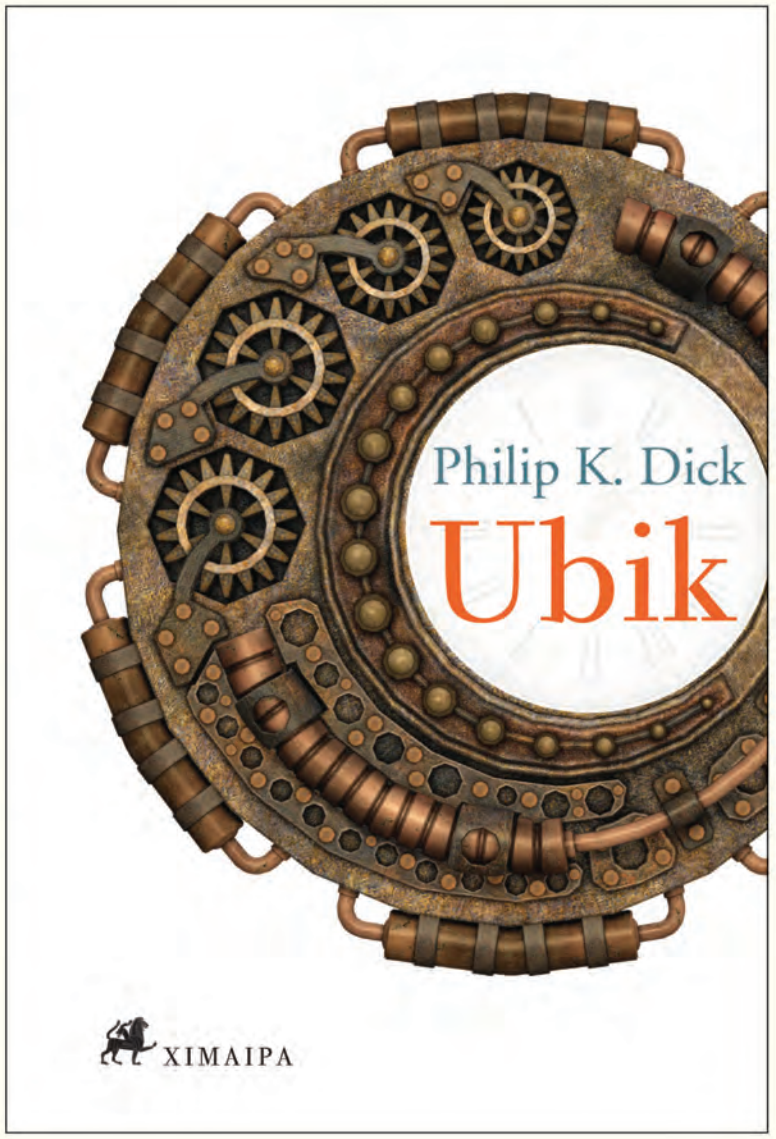
0 έως 1 Αυτοί που διαβάζουν έχουν τον κόσμο, αυτοί που βλέπουν τηλεόραση τον χάνουν! Μετάφραση στο γνωμικό του Βέρνερ Χέρτζογκ. Ξέρεις τα πάντα για την επιστροφή του «Μπέβερλι Χιλς» και του «Λόγω Τιμής», όλα τους είκοσι χρόνια μετά, αλλά στα βιβλία κόπηκες και πρέπει επειγόντως να διορθώσεις τους βαθμούς σου. Προσπάθησε να ελαττώσεις την τηλεθέαση και βάλε στο κομοδίνο σου το βράδυ εκτός από το τηλεκοντρόλ και κάποιες σελίδες. Μια απόφαση είναι!

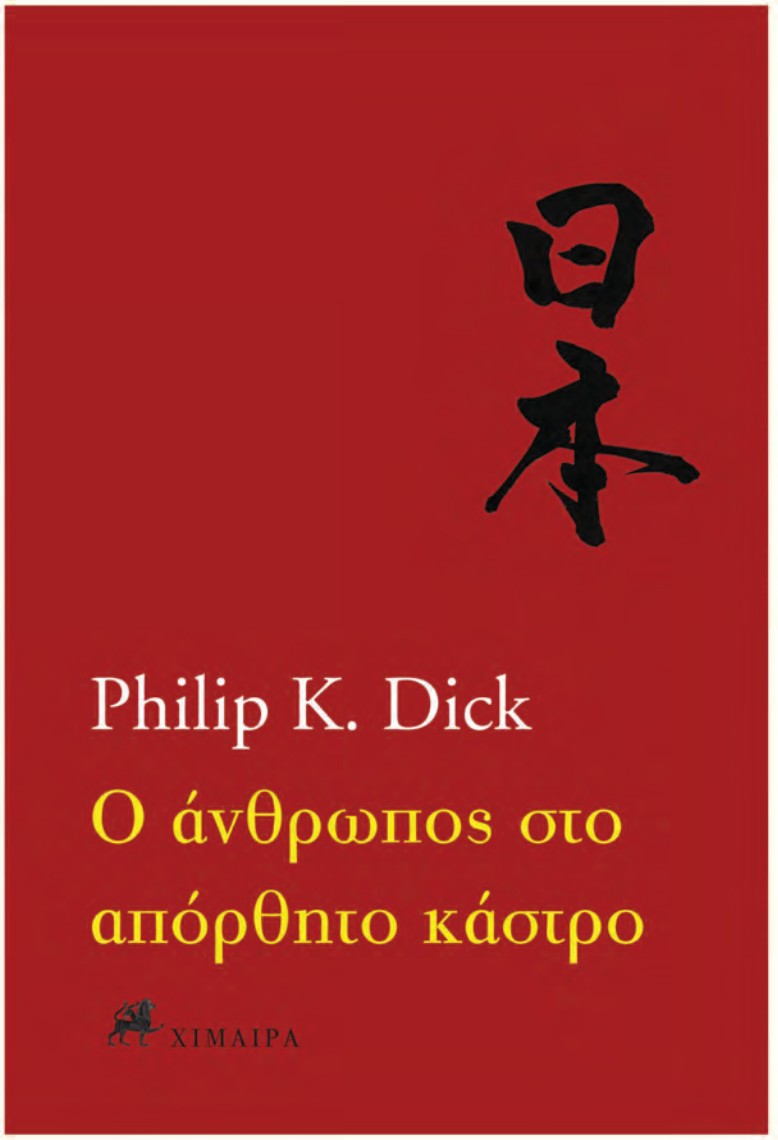
3 έως 5 Το διάβασμα, κατά Χοσέ Σαραμάγκου, είναι ένας άλλος τρόπος για να είσαι κάπου. Κι εσύ καλά τα πήγες, αν και όχι τρομερά: απάντησες σωστά σε κάποια, έχασες όμως σε κάποια άλλα. Μόνο με εννιά στα εννιά θα μπορούσες να πας Αμερική ή Πορτογαλία, χωρίς να κουνηθείς από το Παγκράτι! Αν και δεν σε φοβόμαστε: την άνοιξη, ως το άλλο κουίζ, θα γίνεις ξεφτέρι!

6 έως 9 Πάντα φανταζόσουν τον Παράδεισο σαν ένα είδος βιβλιοθήκης, όπως θα έλεγε για την περίπτωσή σου και ο Χόρχε Λουίς Μπόρχες. Για αυτό και παρακολουθείς τα πάντα γύρω από την κίνηση, τις κυκλοφορίες και τα νέα των εκδοτικών οίκων. Καλόν αναγνωστικό χειμώνα!

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
1-Α, **2**-Β, **3**-Α,
4-Γ, **5**-Γ, **6**-Β,
7-Β, **8**-Γ, **9**-Γ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΙΜΑΙΡΑ

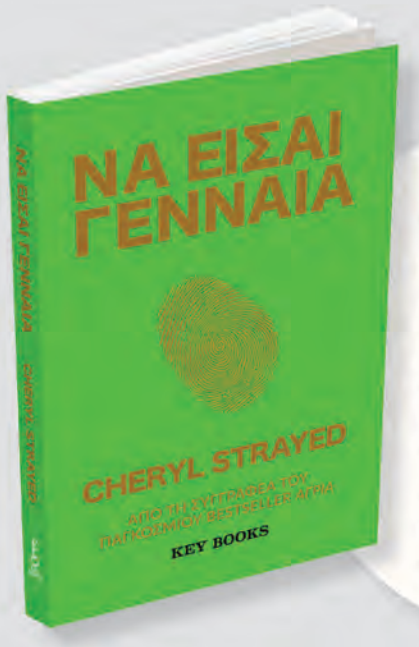
ΝΕΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Δρόμος του Καλλιτέχνη

«Χωρίς αυτό το βιβλίο, δεν θα είχε υπάρξει ποτέ το Eat, Pray, Love*». Ελίζαμπεθ Γκίλμπερτ*

«Η Τζούλια Κάμερον ανακάλυψε τον τρόπο με τον οποίο ξαναβρίσκουμε τη δημιουργική ψυχή μας». The New York Times

Να Είσαι Γενναία

Ένα μικρό εγχειρίδιο της ψυχής... Η συγγραφέας του παγκόσμιου bestseller Άγρια Cheryl Strayed μας ωθεί να ανακαλύψουμε τα ανεξάντλητα αποθέματα αγάπης, συμπόνοιας και γενναιότητας που έχουμε όλοι μέσα μας.

KEY BOOKS

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΑΝΟΙΧΤΑ ΜΥΑΛΑ

keybooks.gr

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΓΚΛΗΜΑ! (αλλά όχι ό,τι να 'ναι)

Της **ΜΑΝΙΝΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ***

Ο Ian Rankin σε μια επίσκεψή του στη Θεσσαλονίκη

Το «crime fiction» ως είδος το λέμε «αστυνομική λογοτεχνία» και τα βιβλία (συνήθως τσέπης) «αστυνομικά μυθιστορήματα» – παρόλο που είναι η φαντασία του εγκλήματος, και όχι μόνο

Οι γονείς μας είχανε μια βιβλιοθήκη με «κλασικούς», Ρώσους και Γάλλους συγγραφείς, με όλο τον Όσκαρ Ουάιλντ, όμως, και στο καπάκι πολλούς εναλλακτικούς για την εποχή: **Φραντς Κάφκα**, **Έρνεστ Χέμινγουεϊ**, **Τενεσί Ουίλιαμς** ξαφνικά, **Μάξιμ Γκόργκι**, **Περλ Μπακ**, **Τζακ Λόντον**, **Κρόνιν**, δεν θυμάμαι τι άλλο. Στην κάτω-κάτω σειρά ήτανε ΟΛΑ (σχεδόν) τα αστυνομικά των εκδόσεων *«Λυχνάρι»*, όχι μόνο η **Αγκάθα Κρίστι** από γεννησιμιού της αλλά και ο **Έντγκαρ Ουάλλας**, και άλλοι που ΑΔΥΝΑΤΟΝ να θυμηθώ. Στο μπάνιο, από την ίδια σειρά, υπήρχαν ΟΛΑ (σχεδόν) τα βιβλία του **Σαρλ Εσμπραγιά**. Τα διάβαζα με όποια σειρά μου γυάλιζε, με μανία. Ο Εσμπραγιά (Charles Exbrayat, 1906-1989) έγραψε γύρω στα εκατό χιουμοριστικά αστυνομικά μυθιστορήματα – ένα είδος που χάθηκε από την αγορά για πολλά χρόνια, και όταν επανεμφανίστηκε δεν ήταν πάντα όσο αστείο νόμιζε ότι ήταν.

Από την ηλικία των 8 ετών πάντως φάνηκε ότι δεν ήμουν λίρα εκατό: διάβαζα τα *«Λυχνάρια»* δύο και τρεις φορές απανωτά, και έψαχνα, πολύ-πολύ προ Ίντερνετ, πληροφορίες για τους συγγραφείς. Της Αγκάθα Κρίστι, μέχρι να τελειώσω το Γυμνάσιο, είχα μάθει απέξω τη βιβλιογραφία – ήξερα ποιος είναι ο δολοφόνος από την σελίδα 3, αλλά συνέχισα να τα διαβάζω.

Είμαι φαν της αστυνομικής λογοτεχνίας ενός συγκεκριμένου τύπου: χωρίς άντερα, χωρίς χυμένα μυαλά, χωρίς πολλά αίματα που τα πατάει ο κόσμος και κάνουν χλιατς χλιατς, χωρίς βασανιστήρια φρικτά και ανελέητες τιμωρίες και Φρεντυ-Κρουγκερ-ικά κόλπα. Με πρότυπο την Κρίστι και το Εσμπραγιά, έφτιαξα έναν κατάλογο με τους Τοπ 5 συγγραφείς αστυνομικών που με κάνουν μέχρι και να γελάω, κι έπειτα άλλους 5 που είναι πολύ καλοί χωρίς να γελάω, μέχρι και καθόλου.

1. Sue Graffton (1940-2017) Δυστυχώς συγχωρέθηκε, αλλά πρόλαβε να στήσει μια καταπληκτική ιδιωτική ντέντεκτιβ, την **Kinsey Millhone**, στη σειρά των Alphabet novels. Όλες οι ιστορίες εκτυλίσσονται στην πόλη Santa Teresa, της λαμπερής California – η Sue Graffton και η ηρωίδα της έχουν χιούμορ χωρίς να είναι ποτέ ενοχλητικές, και η ντέντεκτιβ της είναι η πιο αληθινή, η πιο αστεία και η πιο με-βάθος ηρωίδα αστυνομικών μυθιστορημάτων.

2. Ed McBain (1926-2005) Γεννήθηκε Salvatore Lombino, είχε το λογοτεχνικό ψευδώνυμο Evan Hunter για τα σενάρια και τα «σοβαρά» βιβλία του, και το στάνταρ ψευδώνυμο Ed McBain για τα αστυνομικά του, που εκτυλίσσονται με επίκεντρο το φανταστικό 87ο Τμήμα μιας πολύ ρεαλιστικής Νέας Υόρκης.

3. Carl Hiaasen (1953 -) Το είδος των βιβλίων του χαρακτηρίζεται «humorous crime fiction» και ο Hiaasen το παίζει στα δάχτυλα – ο πιο αστείος ήρωάς του είναι κάποιος που (καλή ώρα) σημειώνει συνέχεια πότε γεννήθηκε και πότε πέθανε ο κάθε επώνυμος… Τα βιβλία του ζούνε στη Φλόριντα, όπου κατοικεί και ο ίδιος.

4. Robert B. Parker (1932-2010) Δημιουργός μεταξύ άλλων του **Spencer**, του σκληρού πλην όμως διαβασμένου και χιουμορίστα ιδιωτικού ντέντεκτιβ που κινείται στην Βοστώνη, ο Parker έχει γράψει καμιά 70αριά βιβλία, ανάμεσα στα οποία και κάποια μυθιστορήματα μη-αστυνομικά.

5. Ian Rankin (1960-) Καθόλου φωτεινός και μόνον κατά λάθος αστείος, ο ήρωάς του, αστυνομικός ντέντεκτιβ **John Rebus**, είναι αλκοολικός σε κάποιες φάσεις, τα κάνει σκατά συνέχεια, ζει στο βροχερό Εδιμβούργο αλλά άπαξ και τον συναντήσεις, θέλεις να τον διαβάζεις συνέχεια.

Αυτοί είναι οι τοπ-οβ-δη-ποπς, οι πιο αγαπημένοι μου, που χάρη στο Ίντερνετ τους παρακολουθώ κι όλας (όσους ζούνε ακόμα) μη τυχόν και βγάλουνε βιβλίο χωρίς να με ειδοποιήσουνε. Επιπλέον είναι και άλλοι που μου αρέσουν, απλώς όχι με τόση θέρμη – μερικοί ξεφεύγουν και απλώνονται στον τομέα έντερο/βασανιστήριο/χυμένα μυαλά, και τους το συγχωρώ προσωρινά μέχρι την επόμενη προσπάθεια.

1. Harlan Coben (1962 -) Έκανε μια σειρά με έναν καταπληκτικό ήρωα, τον πρώην μπασκετμπολίστα, νυν ιδιωτικό ντέντεκτιβ, **Myron Bolitar**. Έγραψε κι άλλα καλά αστυνομικά βιβλία, αλλά ο Myron, με το τραυματισμένο του γόνατο και την μαμά που δεν έμπαινε ποτέ στην κουζίνα, μου λείπει ακόμα.

2. Lee Child (1954-) Έφτιαξε τον αντι-ήρωα **Jack Reacher**, από τις μεγαλύτερες εφευρέσεις της αστυνομικής λογοτεχνίας, έστω κι αν το έχει χάσει τελευταία, που πουλάει ένα εκατομμύρια βιβλία το λεπτό και όσο να 'ναι, σε χτυπάει στο δοξαπατρί, τόσο σουξέ.

3. Nicci French Στην πραγματικότητα είναι η **Nicci Gerard** (1958 -) και ο άντρας της **Sean French** (1959 -) που γράφουν αντάμα ως Nicci French με μεγάλη επιτυχία… Προτιμώ τα λιγότερο αιμοβόρικα, πρώτα βιβλία τους, πριν *τις σχισμένες σάρκες και τους ξηλωμένους βολβούς* (βλέπε, ή μη βλέπεις, *βγαλμένα μάτια*), αλλά γράφουν έξοχα αστυνομικά κατά τα λοιπά.

4. Michael Connelly (1956-) Πολύ ωραία και σφιχτά, με τον *«Δικηγόρο της Λίνκολν»* ως τοπ, με ελάχιστες ούτε-καν-αστείες-στιγμές, αλλά με πολύ πληγωμένο και λίγο μαλάκα ήρωα τον εξαίρετο **Harry Bosch**.

5. Mark Billingham (1961-) Κι αυτός τον σφίγγει τον ζωστήρα, έχει σφιχτή πλοκή/δράση, παρόλο που ξεκοιλιάζει κόσμο αβέρτα. Ο ήρωάς του είναι ο παρεξηγημένος αστυνομικός **Tom Thorne** που δεν σηκώνει μύγα στο σπαθί του, σε ένα ρεαλιστικό και σκληροτράχηλο Λονδίνο.

Φυσικά είναι δεκάδες άλλοι συγγραφείς αστυνομικών που μου ξεφεύγουν αυτή τη στιγμή, και την επόμενη στιγμή. Όλο το **Σκανδιναβικό νουάρ** είναι μια κατηγορία που δεν την πιάνω καθόλου, όχι επειδή δεν μου αρέσει (αν και δεν κόβω κρόσσια ακριβώς) αλλά επειδή είναι άλλου παππά ευαγγέλιο (ΔΕΝ). Ιδανικά, μου αρέσει το αστυνομικό μυθιστόρημα με χιούμορ, και με ιδανικά, μια που τα θυμήθηκα, αυτό που έχει στοιχεία feelgood, αισιόδοξα και ανεβαστικά, με τον κακό να τιμωρείται στο τέλος και τον καλό να την γλυτώνει φθηνά.

Ένα καλό αστυνομικό μυθιστόρημα μπορεί να σε βγάλει από τη δύσκολη πραγματικότητά σου και να σε πάει σε μιαν άλλη, πιο δύσκολη, πλην όμως απόμακρη πραγματικότητα. Στην οποία ο κακός πάει φυλακή επιτέλους, και ο/η καλός/ή, όπως είπαμε, πάει για μπίρες με αγαπημένο του/της πρόσωπο, και μάλιστα στη λιακάδα… A

** Η Μανίνα Ζουμπουλάκη είναι συγγραφέας. Το τελευταίο της βιβλίο με τίτλο «Το (σχεδόν) ημερολόγιο μιας 82χρονης» κυκλοφορεί από τις εκδ. Παπαδόπουλος και καθρεφτίζει τον τρόπο που ευχόμαστε όλοι να γεράσουμε.*

ΜΙΝΩΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΥΠΟΓΡΑΦΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ" www.minoas.gr

ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΜΕ GONCOURT ΠΙΕΡ ΛΕΜΕΤΡ

Μετάφραση: Έφη Κορομηλά

Πιερ Λεμέτρ

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Μετά το υπέροχο *Καλή αντάμωση εκεί ψηλά*, που απέσπασε το βραβείο Goncourt και γυρίστηκε σε κινηματογραφική ταινία, ο Πιερ Λεμέτρ ανασυνθέτει στο νέο του βιβλίο την τοιχογραφία της εποχής του μεσοπολέμου. Παρίσι, Φεβρουάριος 1927. Η Μαντλέν αναλαμβάνει τα ηνία μιας οικονομικής αυτοκρατορίας, σε μια εποχή που οι γυναίκες δεν έχουν καν δικαίωμα να υπογράφουν επιταγές. Η Μαντλέν θα κληθεί να επιβιώσει σε μια Γαλλία που παρατηρεί τα χρώματα της πυρκαγιάς που θα ανάψει η άνοδος του φασισμού...

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΣΕ 30 ΓΛΩΣΣΕΣ – ΝΟ1 NEW YORK TIMES BEST SELLER

Μετάφραση: Βασιλική Κοκκίνου

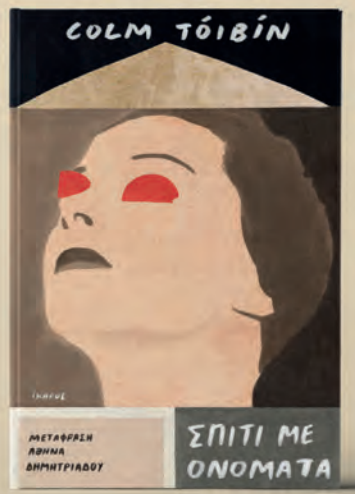
Ελίζαμπεθ Γκίλμπερτ

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Το νέο πολυαναμένο βιβλίο της συγγραφέως του *Eat, Pray, Love*, που ξεπέρασε στην Ελλάδα τα 32.000 αντίτυπα. Ένα μυθιστόρημα γεμάτο γοητεία, σεξ και περιπέτεια, που τοποθετείται στον κόσμο του θεάτρου στη Νέα Υόρκη τη δεκαετία του '40. Κυκλοφόρησε στην Αμερική το καλοκαίρι και βρέθηκε αμέσως στην κορυφή της λίστας με τα ευπώλητα των *New York Times*, ενώ έχει ήδη μεταφρασθεί σε 30 γλώσσες.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΤΕ ΤΑ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

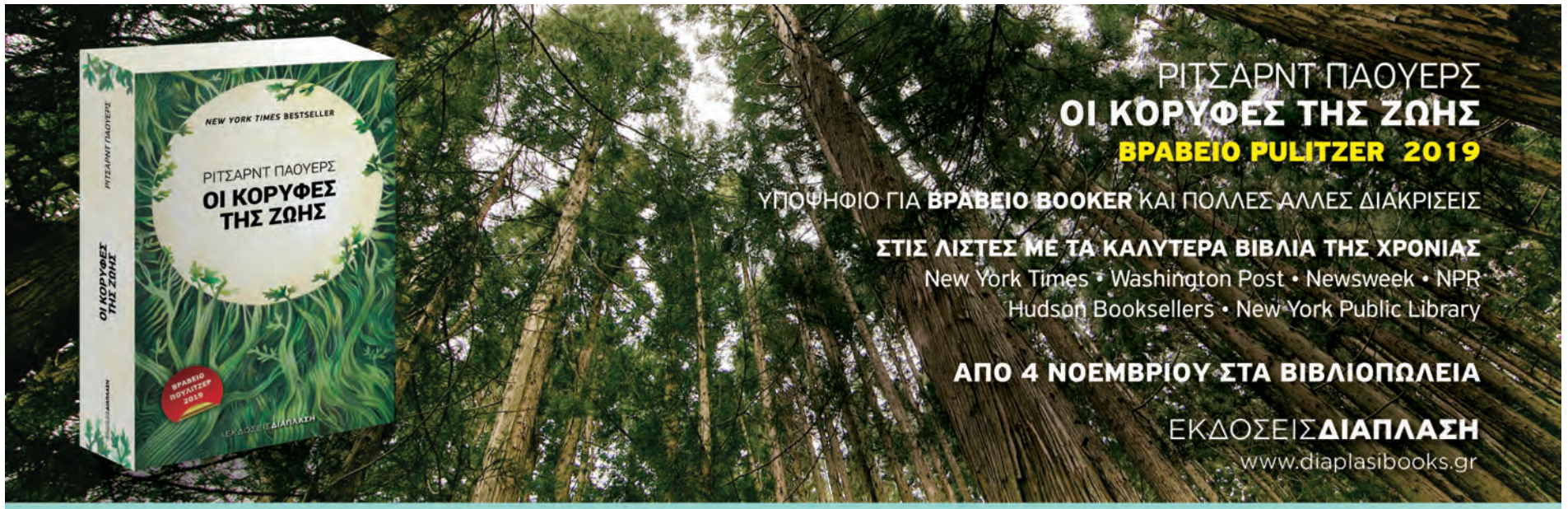
COLM TÓIBÍN

ΣΠΙΤΙ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΑ

Μετάφραση-Επίμετρο: Αθηνά Δημητριάδου

Στο νέο του μυθιστόρημα ο Colm Tóibín εμπνέεται
από τους τρεις Τραγικούς και επαναπροσδιορίζει τον κλασικό μύθο
του Αγαμέμνονα και της Κλυταιμνήστρας,
προσδίδοντας στους χαρακτήρες της ελληνικής τραγωδίας
το στοιχείο μιας απροσδόκητης ανθρωπιάς
που θα μας στοιχειώνει για πολύ καιρό.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ www.ikarosbooks.gr

BOOK PREVIEW

Ολόφρεσκα βιβλία, τα πολυτιμότερα δώρα του χειμώνα που έρχεται. Ξεφυλλίσαμε τα σημαντικότερα για να μην ψάχνετε από το κάτω ράφι.

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΘΑΝΟΥ

Έρχονται **φρεσκοτυπωμένα**, μοσχομυρίζουν μελάνι και υπόσχονται απολαυστικές αναγνώσεις. Χωρίς τα βιβλία, ο χειμώνας δεν θα ήταν τίποτε άλλο από ένα τσούρμο κατσούφικους μήνες, που μετά το δειλινό θα έτρεχαν σπίτι για να πέσουν σε νάρκη. Να τι θα διαβάζουμε τη φετινή σεζόν, όσο οι μέρες μικραίνουν και τα σύννεφα πυκνώνουν.

Μερικές σελίδες είναι ηχηρότερες από τις άλλες και διαβάζονται με το volume δυναμωμένο. Το μακρύ, μεγάλο ταξίδι του **Γιάννη Αγγελάκα** στις επικράτειες της δημιουργίας συνεχίζεται με μια μαγευτική περιπλάνηση στους ωκεανούς των λέξεων. Ο θρυλικός τραγουδοποιός αφήνει τα οικεία εδάφη της στιχοπλοκής και της ποίησης για να μας παρασύρει στη γοητεία της εξιστόρησης. Το βιβλίο του *«Ο Μεγάλος Μαθητής και ο Μικρός Δάσκαλος»* κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Στο ίδιο ροκ τέμπο, ένας ακόμη μουσοτραφής εραστής της ποπ κουλτούρας καταθέτει το πολυαναμενόμενο ντεμπούτο του. Ο δημοσιογράφος και παραγωγός του ATHENS VOICE Radio 102.5 **Στέφανος Τσιτσόπουλος** ξέρει ότι τον αγαπώ, κι αν συχνά αποθεώνει τον J.D. Salinger, είναι γιατί τον έχει μελετήσει περισσότερο από τον καθένα.

Το *«Ροκ σταρ»* (εκδ. Μεταίχμιο) είναι το από καιρό οφειλόμενο tribute του στον συγγραφέα που τον γαλούχησε. Προπάντων, είναι μια ιστορία ενηλικίωσης γύρω από το τι σημαίνει να μεγαλώνεις στην επαρχία καταβροχθίζοντας λογοτεχνία και μουσική, ψηλαφώντας τον δρόμο σου προς τα φώτα της μεγάλης πόλης και τις λεωφόρους των μελοποιημένων ονείρων.

Ο βασισμένος σε πραγματικά γεγονότα *«Τελευταίος φύλακας»* του **Δημήτρη Οικονόμου** (Ίκαρος) αφηγείται την ιστορία μιας οικογένειας διατρέχοντας παράλληλα όλη την ιστορία της Ηπείρου.
Επιστρέφοντας στο Μεταίχμιο, η *«Επιστροφή»* της **Πέρσας Κουμούτση** εκτυλίσσεται στη Θεσσαλονίκη της παραμονής του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.
Ο **Κωνσταντίνος Τζαμιώτης** διερωτάται *«Σε ποιον ανήκει η κόλαση»*, μέσα από διακόσιες σύντομες ιστορίες, ενώ αναμφίβολα εκδοτικό γεγονός αποτελεί η επανεμφάνιση της **Άλκης Ζέη** με το *«Ένα παιδί από το πουθενά»*, ένα βιβλίο που απευθύνεται σε μικρούς και μεγάλους, όπως άλλωστε το σύνολο του έργου της.
Στο *«Τα διηγήματα»* (1931-1977), η διηγηματογραφία της **Έλλης Αλεξίου** συγκεντρώνεται για πρώτη φορά σε έναν τόμο (Καστανιώτης). Στις ίδιες εκδόσεις, οι λογοτέχνες που απαγορεύτηκαν, λογοκρίθηκαν, κυνηγήθηκαν ή καταδικάστηκαν στη σιωπή, από τον Τολστόι ως τον Όσκαρ Ουάιλντ και από τον Νερούδα μέχρι τον Ηλία Πετρόπουλο, συναντώνται στο ευρηματικό παζλ του **Κώστα Αρκουδέα**, *«Επικίνδυνοι συγγραφείς»*, ενώ στις *«Παράξενες ιστορίες της κυρίας Φι»*, η **Φωτεινή Τσαλίκογλου** ενδίδει στο απροσδόκητο, στο απίθανο που παραμονεύει σε κάθε μας βήμα.
Ο **Πάνος Αμυράς** δίνει και πάλι ζωή στον υπαστυνόμο με *«Τα λύτρα»* (εκδ. Διόπτρα), ένα βασισμένο σε αληθινά γεγονότα μυθιστόρημα που ξεδιπλώνεται τον Σεπτέμβριο του 1943, με τις πρώτες φλόγες του εμφυλίου να τυλίγουν τη χώρα. Για μεγάλο διάστημα εκτός κυκλοφορίας, το *«Δεσποινίς Πελαγία»* του **Γιάννη Ξανθούλη** επανεκδίδεται με νέο εξώφυλλο από τη Διόπτρα.

Με το πρόσφατο Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος στο παλμαρέ των διακρίσεών της, η **Σώτη Τριανταφύλλου** συνεχίζει την εν εξελίξει τετραλογία της για τη Σοβιετική Ένωση με το *«Λούνα παρκ στο ιερό βουνό»*, όπου μια παρέα Γεωργιανών αποπειράται να αυτομολήσει στη Δύση, με τραγικά αποτελέσματα (Πατάκης). Στις εκδόσεις Πόλις, ο **Τεύκρος Μιχαηλίδης** εξυφαίνει ένα πρωτότυπο νουάρ που διαδραματίζεται την εποχή της βυζαντινής αυτοκρατορίας με το *«Φονικό στη μεγάλη εκκλησιά»*. Ο **Γιάννης Μακριδάκης** υπογράφει τις *«Βάρδιες των πουλιών»* στην Εστία και ο **Άρης Σφακιανάκης** σκιαγραφεί το πορτρέτο του Καποδίστρια μέσα από το βλέμμα του σωματοφύλακά του στη *«Σκιά του κυβερνήτη»* (Κέδρος). Στον *«Μεγάλο υπηρέτη»* του **Δημήτρη Σωτάκη** (Κέδρος), το διαρκές κυνήγι της ευτυχίας και η ψευδαίσθηση της δύναμης της εξουσίας μπαίνουν στο μικροσκόπιο του καταξιωμένου συγγραφέα.

Από τις εκδόσεις Πατάκη: Ο **Ισίδωρος Ζουργός** συνομιλεί με τους κόσμους του Σαίξπηρ και του Ραμπελαί στο *«Οι ρετσίνες του βασιλιά»*, ο **Μίμης Ανδρουλάκης** επιστρέφει με το *«Αγάπη Μέδουσας. Ιστορική προδοσία γραμμένη στο κύμα»* και ο **Γιώργος Σκαμπαρδώνης** διερευνά την περίοδο της αποστασίας και τα Ιουλιανά του ’65 μέσα από το πρώτο κοινόβιο της Θεσσαλονίκης και την παρέα τυχοδιωκτών αντιηρώων του *«Casa Μπιάφρα»*.
Στο καταιγιστικό νουάρ *«Εξημέρωση»* (Bell) του **Γιώργου Δάμτσιου**, η σειρά *«Ευγενείς Άγριοι»* περνά στο δεύτερο βιβλίο, ενώ το «Μετά βίας» του **Αντώνη Πάσχου** (Bell) είναι το μυθιστόρημα μιας βίαιης ενηλικίωσης με αντικείμενο το bullying, στα χρόνια πριν η λέξη μπει στην καθημερινότητά μας.

Ο πιο δυνατός δημιουργός είναι αυτός που θα αντέξει στη μνήμη σου. Παρά τις κοσμογονίες, τις ανατροπές και τις ανακατατάξεις του πλανητικού πολιτικοστρατιωτικού θεάτρου επιχειρήσεων, ο **Τζον Λε Καρέ** δεν παύει να καταθέτει την πιο επακριβή και διεισδυτική πρόζα της εποχής μας, γεγονός που επιβεβαιώνεται στο *«Ένας έντιμος άνθρωπος»* (Bell). Ένα ακόμη τιτάνιο όνομα της λογοτεχνίας της σκοτεινής πλευράς, ο **Τζέιμς Ελρόι**, πρόκειται επίσης να μας επισκεφθεί σύντομα με τη *«Θύελλα»* στις εκδόσεις Κλειδάριθμος.
Ο **Colm Toibín** εμπνέεται από τους χαρακτήρες της ελληνικής τραγωδίας στο *«Σπίτι με ονόματα»* (Ίκαρος), ενώ ο **Fabio Stassi**, συγγραφέας που αγαπήθηκε από το κοινό μέσα από τη *«Χαμένη αναγνώστρια»*, επανέρχεται με τη δεύτερη ιστορία του με ήρωα τον βιβλιοθεραπευτή Βίντσε Κόρσο: Το *«Κάθε σύμπτωση έχει ψυχή»* κυκλοφορεί επίσης από τις εκδόσεις Ίκαρος. Στο *«Ιδού, εγώ»*, του **Τζόναθαν Σάφραν Φόερ**, μια σπουδαία φωνή της σύγχρονης αμερικάνικης λογοτεχνίας επιστρέφει (Κέδρος).
Το *«Έλα να με βρεις»* του **Andrè Aciman** (Μεταίχμιο) αποτελεί συνέχεια του παγκόσμιου μπεστ σέλερ *«Να με φωνάζεις με τ’ όνομά σου»*, ενώ η λαχτάρα για περισσότερο **Ντέιβιντ Φόστερ Γουάλας** ικανοποιείται με το *«Σύντομες συνεντεύξεις με απαίσιους άντρες»*, στις εκδόσεις Κριτική. Ο **Anthony Horowitz** ανανεώνει τον μύθο του Τζέιμς Μποντ στο *«Ο θάνατος του 007»* (Διόπτρα) και η **Jessica Fellowes**, γνωστή για τη δουλειά της στο Downtown Abbey υπογράφει τη δεύτερη υπόθεση Μίτφορντ στο *«Χαρισματικός, νέος & νεκρός»* (Διόπτρα).
Στο *«Μακάρι όλα να πάνε καλά»* (εκδ. Μεταίχμιο), η Σουηδή **Carolina Setterwall** συστήνεται ως θηλυκός Κνάουσγκορντ και ήδη φιγουράρει στην κορυφή της λίστας των μπεστ σέλερ με τις ειλικρινείς της απεικονίσεις αγάπης και απώλειας.
Το μεγαλειώδες ιστορικό έπος του **Ken Follet** *«Ο χειμώνας του κόσμου»* επανεκδίδεται από τη Bell, ενώ το βραβευμένο με Booker *«Ένα άλογο μπαίνει σ’ ένα μπαρ»* του **Ντάβιντ Γκρόσμαν** έρχεται στις εκδόσεις Ψυχογιός. Βραβείο Booker, και μάλιστα ως νεότερη υποψήφια στην ιστορία του θεσμού διεκδίκησε και η **Ντέιζι Τζόνσον**, της οποίας το *«Κάτω από την επιφάνεια»* κυκλοφορεί από τον Καστανιώτη.

Επενδύοντας στους σύγχρονους κλασικούς, οι εκδόσεις Πατάκη μάς φέρνουν σε καινούργια μετάφραση την αριστουργηματική νουβέλα *«Η Φράννυ και ο Ζούι»*, του **J.D. Salinger**, καθώς επίσης και το *«Φόβος και παράνοια στο Λας Βέγκας»* του **Χάντερ Τόμπσον**, ενώ στον κατάλογο της σύγχρονης ξένης πεζογραφίας ξεχωρίζουμε το *«Έτσι αρχίζει το κακό»*, του πολυδιαβασμένου **Χαβιέ Μαρίας**, το *«Γράμματα από τη Μονμάρτη»* του **Νικολά Μπαρρό**, αλλά και τη νουάρ *«Πινακίδα»* του **Αντρέα Καμιλλέρι.**

Ελληνική λογοτεχνία

Η αδελφή μου, Σαρίτα Χαΐμ, εκδ. Μίνωας

Στο παρελθόν, μια πυρκαγιά που λίγο έλειψε να σκοτώσει την επτάχρονη Μάρθα βγάζει ανεξήγητα από τη ζωή της τη μεγαλύτερη αδελφή της. Ύστερα από χρόνια, ένα μήνυμα από τον άγνωστο Ηλία Π., που ζει σε ένα ελληνικό νησί, έρχεται να ταράξει την επιτυχημένη ζωή της Μάρθας η οποία μένει πλέον μόνιμα στο Τορόντο. Η συνάντηση επιφυλάσσει εκπλήξεις και, καθώς οι αλήθειες είναι αδυσώπητες, οι δύο γυναίκες θα πρέπει να βουτήξουν στα κατάβαθα της ύπαρξής τους και να αποτινάξουν το βάρος μιας ατελούς ταυτότητας.

Οι ρετσίνες του βασιλιά, Ισίδωρος Ζουργός, εκδ. Πατάκη

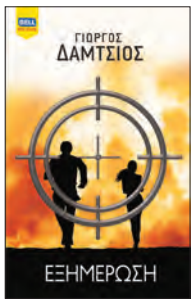
Το ένατο μυθιστόρημα του συγγραφέα εκτυλίσσεται στον καιρό της κρίσης, διατηρώντας όμως μια παλιά του έξη, την πότε φανερή και πότε υπόγεια διασύνδεση με γνωστούς συγγραφείς και βιβλία. Εδώ, συνομιλεί τόσο με τον Βασιλιά Ληρ όσο και με τον χθόνιο πολιτισμό των αμόρφωτων αγροτών του Ραμπελαί στον Γαργαντούα, κι όλα ξεκινούν όταν ένας ηλικιωμένος άντρας εγκαθίσταται στο χωριό, στο εμβληματικό αρχοντικό, πατρικό της γυναίκας του που έχει πεθάνει. Η παρουσία θα γεννήσει φήμες, οι οποίες εντείνονται από τη στιγμή που γίνεται γνωστό πως έχει έρθει για να εγκατασταθεί κι όχι να φύγει με τις πρώτες βροχές, τότε που το χωριό αρχίζει να ερημώνει.

Εξημέρωση, Γιώργος Δάμτσιος, εκδ. Bell

Η σειρά «Ευγενείς άγριοι» επιστρέφει με το δεύτερο βιβλίο της και ξαναβάζει στο επίκεντρο τον Λούκα. Ο ήρωας γυρίζει στη Θεσσαλονίκη με σκοπό να προστατεύσει μία νεαρή ιερόδουλη από τα αφεντικά της. Ωστόσο, η αποστολή δεν είναι τόσο απλή όσο την περίμενε, αφού οι άνθρωποι από τους οποίους την κρύβει είναι αδίστακτοι εγκληματίες, ένας πελάτης της απειλεί τη σταθερότητα όλης της χώρας και κάποιος από το παρελθόν του τον παρακολουθεί αναζητώντας την εκδίκηση.

Ο ασβός ή οι περιπέτειες μιας δύσκολης ανάρρωσης, Βασίλης Βασιλικός, εκδ. Διάπλαση

Ένα «αφήγημα πόλης» που εξελίσσεται πάνω στην ευεργετική και καταστροφική δύναμη του έρωτα. Ένας μεσήλικας άντρας βρίσκεται στις ΗΠΑ λίγο μετά τον θάνατο της αγαπημένης του. Σύντομα γνωρίζει μία νεότερη γυναίκα και ανάμεσά τους ξεκινά ένας θυελλώδης έρωτας, όπου αυτός είναι το θύμα και ο θύτης μαζί, ενώ εκείνη του είναι αφοσιωμένη και υποταγμένη. Η κοπέλα κάνει ό,τι μπορεί για να τον κρατήσει κοντά της, ενώ διεκδικεί την αποκλειστικότητα στην καρδιά του.

Λόγω τιμής, Μιρέλα Παπαοικονόμου, εκδ. Πατάκη

Η σειρά που έγραψε η Μιρέλλα Παπαοικονόμου και αγαπήθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1990, εκδίδεται για πρώτη φορά σε μυθιστόρημα και μας θυμίζει πώς ξεκίνησαν όλα για τον Μάνο, τον Μιχάλη, την Ηρώ, τον Βασίλη, τον Άρη, τη Μάνια και την Αθηνά, την παρέα που φέτος, είκοσι χρόνια μετά, επιστρέφει στη μικρή οθόνη. Η αφηγηματική απόδοση είναι του Βασίλη Τσακίρογλου.

Πύλη εισόδου, Μάρω Δούκα, εκδ. Πατάκη

Η συγγραφέας περιγράφει το δέκατο κατά σειρά βιβλίο της: Μια γυναίκα που προσπαθεί να φανταστεί τη ζωή της, να την περιποιηθεί, να την εκθέσει, να τη ζυγίσει, να την εντάξει, να τη δικαιώσει. Ως συγγραφέας, από δημοσίευση σε δημοσίευση στο φέισμπουκ, με όλα τα επινοημένα, επιθυμητά ή και ανεπιθύμητα πρόσωπά της… Σαν κωμωδία ή σαν τραγωδία… Μια γυναίκα –ή και μια κοινωνία– στα όριά της. Μια περιδιάβαση στην Αθήνα του σήμερα μέσα από τη ματιά μιας ηλικιωμένης, θεατρικής Αθηναίας.

Αναμνήσεις ενός μολυβένιου στρατιώτη, Γιώργος Μαυρογορδάτος, εκδ. Πατάκη

Ο συγγραφέας περιγράφει όσα έζησε στο πανεπιστήμιο, πρώτα ως φοιτητής, ύστερα ως καθηγητής, διατηρώντας όμως τις ίδιες αντιλήψεις. Αναλύει πώς παραμορφώθηκαν αυτά για τα οποία αγωνίστηκε ως φοιτητής, όπως το πανεπιστημιακό άσυλο και η συμμετοχή των φοιτητών στη διοίκηση. Λέει: «Ως καθηγητής μετά το 1982 αισθανόμουν λιγότερο ασφαλής στους ίδιους ακριβώς πανεπιστημιακούς χώρους από όσο αισθανόμουν ως φοιτητής μέχρι το 1967. Ως καθηγητής μετά το 1982 χρειαζόταν επίσης να προασπίζω την ακαδημαϊκή μου ελευθερία περισσότερο συχνά παρά ως φοιτητής πριν από το 1967».

Think Pig: Ένας οδηγός για να μείνεις μόνος, Μαριλένας Βαϊνανίδη, εκδ. Key Books

Σ' έναν κόσμο που όλοι πιστεύουν ότι είναι ξεχωριστοί και που ξεχνάνε ότι όλοι θα πεθάνουμε, οι Think Pig ανοίγουν γραφείο συνοικεσίων. Με βιτριολικό χιούμορ και πρωτότυπα σκίτσα περνάνε την ερωτική και ψηφιακή μας ζωή από πριονοκορδέλα. Πολλά από αυτά που θα διαβάσετε θα νιώσετε είτε ότι τα έχετε ζήσει είτε ότι τα έχετε ακούσει στις παρέες.

Ξένη Λογοτεχνία

Το κορίτσι και η νύχτα, Guillaume Musso, εκδ. Διόπτρα

Το 1992 Η Βίνκα εξαφανίζεται με τον καθηγητή φιλοσοφίας και δεν θα τους ξαναδεί ποτέ κανείς. Είκοσι ▶

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ

Οι **Αθηναϊκές Διαδρομές Βιβλίου** επιστρέφουν

Πόλη που διαβάζει, βιβλία που περπατούν, συγγραφείς που ξεναγούν, δρόμοι που ζωντανεύουν

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**

Μετά τη μεγάλη επιτυχία που είχαν οι Αθηναϊκές Διαδρομές Βιβλίου με αφορμή την «Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου», ο Δήμος Αθηναίων και το Δίκτυο Πολιτισμού Δήμου Αθηναίων Athens Culture Net ετοίμασαν για τους Αθηναίους μια σειρά από νέες, συναρπαστικές διαδρομές για όλη τη χρονιά παρέα με γνωστούς, αγαπημένους συγγραφείς και τα βιβλία τους.

Ετοιμαστείτε για νέες συναρπαστικές βόλτες στο κέντρο της πόλης με *«Τα μηχανάκια»* του **Μένη Κουμανταρέα**, όπως και να περπατήσετε στην Αθήνα συντροφιά με τον **Νίκο Βατόπουλο**. Να ανακαλύψετε την Αθήνα του πολέμου με τη **Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου**, να ακολουθήσετε την καθημερινή διαδρομή του **Κωστή Παπαγιώργη**, να περιηγηθείτε στην «επεισοδιακή» Αθήνα του 2012 με τη **Ρέα Γαλανάκη**, στον Κολωνό και στο Μεταξουργείο με τον **Κώστα Κατσουλάρη** και στα σημεία «πατρικής μνήμης» με τον **Χρήστο Χρυσόπουλο**.

Έλατε! *«Με ένα άλλο βλέμμα»* θα μυηθείτε στον άξονα Σύνταγμα - Ομόνοια με τον **Αλέξη Σταμάτη**, με έναν περίπατο στον Εθνικό Κήπο παρέα με τον **Θοδωρή Γκόνη** θα σας αποκαλυφθεί μια άλλη φύση, κι αν αγαπάτε τη *«Σκοτεινή Αθήνα στο ελληνικό νουάρ»* μαζί με τους συγγραφείς του βιβλίου θα νιώσετε τι πάει να πει αστυνομικό στιλ! Ακόμη: θα κάνουμε τη διαδρομή ενός φοιτητή στην Αθήνα του 19ου και 20ού αιώνα σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, θα κάνουμε αναπαραστάσεις της πόλης με τον αρχιτέκτονα **Γιώργο Πρεβελάκη**, θα αναζητήσουμε το *«Χθες στο σήμερα»* της πόλης με τον **Γιώργο Κυριακόπουλο** και θα βαδίσουμε στα ίχνη των Μικρασιατών προσφύγων στην Αθήνα με οδηγό την **Αγγελική Δαρλάση** και το *«Το αγόρι στο θεωρείο»*.

Η συμμετοχή είναι δωρεάν με ηλεκτρονική κράτηση (μέχρι 40 άτομα η κάθε διαδρομή).

Να η ευκαιρία και για γνωριμία μα και για μια λογοτεχνική πεζοπορία, αφού οι κάτοικοι σε κάθε γειτονιά της πόλης έχουν την ευκαιρία να συνδεθούν με το βιβλίο, έχοντας άμεση επαφή με τους συγγραφείς που αναλαμβάνουν τον ρόλο ξεναγού και συνοδοιπόρου στις διαδρομές, αλλά και να συνδεθούν περισσότερο με την ίδια την Αθήνα, γνωρίζοντάς την καλύτερα μέσα από τις αφηγήσεις, τις ιστορίες της, τα μικρά και μεγάλα μυστικά της!

«Οι καλύτερες βόλτες και τα μεγαλύτερα ταξίδια γίνονται με ένα βιβλίο. Σε αυτά τα ταξίδια, ο Δήμος της Αθήνας θα συνεχίσει να είναι επιβάτης και οδηγός. Θα συνεχίσει να δίνει το δικό του στίγμα σε κάθε δράση που φέρνει όλους μας πιο κοντά στον πολιτισμό, τη φαντασία και τη γνώση. Είναι οι δράσεις που μας χαρίζουν ποιότητα ζωής που τόσο έχουμε ανάγκη» τονίζει ο δήμαρχος Αθηναίων **Κώστας Μπακογιάννης**. Α

πέντε χρόνια μετά, οι τρεις καλύτεροί τους φίλοι θα λάβουν μια πρόσκληση και θα επισκεφτούν το παλιό τους σχολείο για μια τελευταία φορά, ξέροντας όλοι τους ότι εκεί βρίσκεται θαμμένο ένα πτώμα. Ένα συναρπαστικό βιβλίο από τον πιο ευπώλητο Γάλλο συγγραφέα της τελευταίας δεκαετίας.

Το πείραμα, Sebastian Fitzek, εκδ. Διόπτρα

Σε μια πολυτελή ψυχιατρική κλινική λίγο έξω από το Βερολίνο, λίγο πριν από τη βραδιά των Χριστουγέννων, ο Ψυχοθραύστης θα ξαναχτυπήσει. Γιατροί και ασθενείς συνειδητοποιούν με φρίκη ότι ο μανιακός που τρομοκρατεί εδώ και καιρό την πόλη βρίσκεται ανάμεσά τους. Η μόνη τους διέξοδος είναι να ενωθούν για να προστατέψουν ο ένας τον άλλον, όμως εκείνος θα τους αποδείξει πως δεν υπάρχει διαφυγή. 12 εκατ. πωλήσεις για το γεμάτο ψυχολογικές ανατροπές best seller του Fitzek.

Η κυνηγός του Χίτλερ, Kate Quinn, εκδ. Κλειδάριθμος

Ιστορικό μυθιστόρημα τοποθετημένο στον απόηχο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, βασισμένο σε αληθινά γεγονότα. Μια Ρωσίδα πιλότος και ένας Βρετανός ανταποκριτής προσπαθούν να εντοπίσουν την περιβόητη ναζί δολοφόνο, γνωστή ως «κυνηγό», ενώ στη μεταπολεμική Βοστώνη, ο χήρος πατέρας της 17χρονης Τζόρνταν φέρνει στο σπίτι μια μυστηριώδη γυναίκα με γερμανική προφορά.

Οι κορυφές της ζωής, Ρίτσαρντ Πάουερς, εκδ. Διάπλαση

Το βραβευμένο με Pulitzer βιβλίο αποτελεί ένα μυθιστόρημα ακτιβισμού και αντίστασης. Εννιά άνθρωποι, που κάποια στιγμή στη ζωή τους «συνομίλησαν» διαφορετικά με τα δέντρα και τη φύση, ενώνουν τις δυνάμεις τους σε μία τελευταία απελπισμένη προσπάθεια να σώσουν έστω τα τελευταία στρέμματα παρθένου δάσους που έχουν απομείνει στη χώρα, σε μία ιστορία που μας ταξιδεύει από την προ του αμερικανικού εμφυλίου Νέα Υόρκη μέχρι και τους Πολέμους της Ξυλείας στα τέλη του 20ού αιώνα.

Με λένε Κόκκινο, Ορχάν Παμούκ, εκδ. Πατάκη

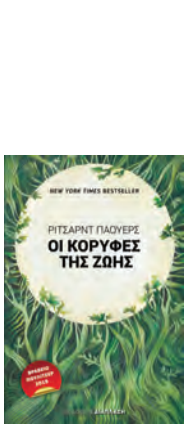
Ο βραβευμένος με Νόμπελ Λογοτεχνίας συγγραφέας γράφει εδώ για την τέχνη και την καλλιτεχνική αφοσίωση, τον έρωτα και τον θάνατο, καθώς και τη σχέση της Ανατολής με τη Δύση – συνδυάζοντας με συναρπαστικό τρόπο το φιλοσοφικό με το αστυνομικό μυθιστόρημα. Στην Ιστανμπούλ του 1591, ο Σουλτάνος, ενόψει της χιλιοστής επετείου της Εγίρας, ζητά από τους καλύτερους μικρογράφους και καλλιγράφους της αυλής του να φιλοτεχνήσουν, με άκρα μυστικότητα, ένα βιβλίο που θα δοξάζει την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Θέλει, όμως, οι ζωγραφιές του έργου να γίνουν σύμφωνα με τις τεχνοτροπίες των Φράγκων, κάτι που συνιστά προσβολή για το Ισλάμ.

Καχαραμπού, Φραντζέσκα Μάνγγελ, εκδ. Bell

Όποιος διάβασε το 2017 τη βραβευμένη «Νύχτα του Σάουιν» είναι σίγουρο ότι ανυπομονούσε για τη συνέχεια της. Αυτή έρχεται με το «Καχαραμπού», που σελίδα με τη σελίδα θα μας κάνει να κατανοήσουμε όλο και πιο καθαρά τα γεγονότα του πρώτου βιβλίου. Στο κέντρο της πλοκής βρίσκονται δύο γυναίκες που, σε διαφορετικούς χρόνους, βυθίζονται σε ένα μυστηριώδες οδοιπορικό που τις κάνει να αμφισβητούν όλα όσα πιστεύουν για τη ζωή, το καλό, το κακό, τον έρωτα και την αυτοθυσία.

Εύα, Αρτούρο Πέρεθ-Ρεβέρτε, εκδ. Πατάκη

Μάρτιος του 1937 κι ενώ ο ισπανικός εμφύλιος συνεχίζει την τραγική πορεία του, μια νέα αποστολή φέρνει τον Λορένθο Φαλκό στην Ταγγέρη, πολυτάραχο σταυροδρόμι κατασκόπων, μαύρης αγοράς και συνωμοσιών, με εντολή να πείσει τον καπετάνιο ενός πλοίου φορτωμένου με χρυσάφι από την Τράπεζα της Ισπανίας να

Η σκιά του κυβερνήτη, Άρης Σφακιανάκης (εκδ. Κέδρος)

Βασισμένο σε ιστορικά γεγονότα, το τελευταίο βιβλίο του Άρη Σφακιανάκη *«Η σκιά του κυβερνήτη»* (εκδ. Κέδρος) έχει για κεντρικό ήρωα τον σωματοφύλακα του Ιωάννη Καποδίστρια. Μέσα από τη δική του περιπαικτική, ζωντανή αλλά συγχρόνως γοητευτική αφήγηση ζούμε σαν σε ταινία τα πιο σημαντικά γεγονότα του τόπου αλλά και τις προσωπικές στιγμές του σημαντικού Κερκυραίου πολιτικού μέχρι τις 27 Σεπτεμβρίου του 1831, που έπεσε νεκρός από τους Μαυρομιχάληδες στην είσοδο μιας εκκλησίας του Ναυπλίου.

Ο Καποδίστριας υπήρξε ο θεμελιωτής του ελληνικού κράτους. Όταν έφτασε στα τέλη του 1827, η χώρα αγωνιζόταν ακόμα για την ανεξαρτησία της. Ανάμεσα σε δύο εμφύλιους, την πτώση του Μεσολογγίου, την επέλαση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, σε μια ύστατη προσπάθεια να μη σβήσει η επανάσταση, τον καλούν να κυβερνήσει. Η άφιξη του αναπτερώνει το ηθικό των πάμφτωχων Ελλήνων και γίνεται δεκτός με αισθήματα ανακούφισης και ενθουσιασμού από τους απλούς ανθρώπους. Ωστόσο δεν αργεί να συναντήσει εμπόδια. Οι κοτσαμπάσηδες πεισματώνουν, οι οπλαρχηγοί δυσανασχετούν, η αντιπολίτευση μηχανορραφεί κι εντέλει τον εγκαταλείπουν όλοι σιγά-σιγά. Έτσι, ο άνθρωπος που ήρθε στην Ελλάδα σαν σωτήρας έμεινε στην Ιστορία σαν μια μεγάλη ευκαιρία που χάθηκε.

αλλάξει πλευρά. Εθνικοί, δημοκρατικοί και Σοβιετικοί κατάσκοποι, άντρες και γυναίκες, βρίσκονται αντιμέτωποι σ' έναν πόλεμο σκοτεινό και βρόμικο, όπου θα επιστρέψουν επικίνδυνα φαντάσματα από το παρελθόν.

Ο άνθρωπος στο απόρθητο κάστρο, Philip K. Dick, εκδ. Χίμαιρα

Βρισκόμαστε σε έναν κόσμο όπου οι δυνάμεις του κακού έχουν θριαμβεύσει. Κάποιοι συνεργάζονται με αυτό για να επιζήσουν και άλλοι αυτοεξορίζονται σε τοποθεσίες που θεωρούν ουδέτερες ζώνες, ενώ μοναδική πηγή ελπίδας είναι ένα οραματικό βιβλίο που περιγράφει έναν κόσμο διαφορετικό. Είναι, όμως, πράγματι έτσι τα πράγματα ή τελικά το κακό δεν κυβερνά και το βιβλίο περιγράφει απλά την πραγματικότητα των αναγνωστών του;

Ubik, Philip K. Dick, εκδ. Χίμαιρα

Μία έκρηξη σχεδιασμένη να δολοφονήσει τον Γκλεν Ράνσιτερ και ένα θαυματουργό αέριο ικανό να θεραπεύσει ακόμα και τον θάνατο, αν χρησιμοποιηθεί σωστά, συντελούν αυτή την υπαρξιακή ιστορία τρόμου. Η ιστορία ξεχειλίζει από μία παρανοϊκή μανία και ένα ξέφρενο ψυχεδελικό πάθος, που βουτάνε τον αναγνώστη σε έναν εφιάλτη για τον οποίο δεν είναι ποτέ σίγουρος ότι έχει τελειώσει.

Σπίτι με ονόματα, Colm Tóibín, εκδ. Ίκαρος

Ένα μυθιστόρημα που μας επανασυστήνει τον μύθο του Αγαμέμνονα και της Κλυταιμνήστρας, ενισχύοντας τους πρωταγωνιστές του με μία μεγαλύτερη δόση ανθρωπιάς. Ο Αγαμέμνονας θυσιάζει την κόρη του για χάρη του πολέμου, αλλά αυτή τη φορά καμιά θεότητα δεν τη σώζει. Η αιματηρή επιλογή του σκιάζει σαν ένα σύννεφο βίας την οικογένεια. Η γυναίκα του θέλει τον θάνατό του ως εκδίκηση και τα παιδιά του οδηγούνται σε απάνθρωπες ενέργειες για να διορθώσουν το παρελθόν.

Casino Royale, Ian Fleming, εκδ. Διόπτρα

Ένα υποδειγματικά γραμμένο θρίλερ από τον συγγραφέα που σύστησε στον κόσμο τον Τζέιμς Μποντ. Στην πρώτη εμφάνιση του εμβληματικού 007, ο Μποντ αναλαμβάνει να αναμετρηθεί στην τσόχα του Καζινό Ρουαγιάλ με τον Σοβιετικό πράκτορα Λε Σιφρ, ο οποίος καταχράστηκε τη χρηματοδότηση ενός εργατικού συνδικάτου και προσπαθεί να καλύψει το τεράστιο έλλειμμα στο τραπέζι του μπακαρά. Φυσικά και υπάρχει γυναίκα στην υπόθεση, η οποία θα απαχθεί και ο Μποντ, για να τη σώσει, θα παραβιάσει κάθε κανόνα σπέρνοντας στο διάβα του την καταστροφή.

Το φτυάρι, Lize Spit, εκδ. Μεταίχμιο

Ένα υβρίδιο μυθιστορήματος ενηλικίωσης, θρίλερ μυστηρίου και μαύρης κωμωδίας, μας μεταφέρει σε μία ιστορία εκδίκησης και σωματικών και ψυχικών πληγών. Ο χρόνος του πάντα διπλός και στο επίκεντρο η επιστροφή της 27χρονης Εύας στο χωριό Μποβενμέερ μετά από χρόνια, ως απόκριση στην πρόσκληση ενός παιδικού της φίλου, μαζί με ένα κομμάτι πάγου στο πορτμπαγκάζ της. Σε κάθε σελίδα, ο αναγνώστης οδηγείται σε νέες εικασίες με κάθε λεπτομέρεια να μοιάζει με στοιχείο.

Αστυνομικό

Άγρια φύση, Jane Harper, εκδ. Μεταίχμιο

Πέντε γυναίκες βρίσκονται για πεζοπορία στην άγρια φύση της αυστραλιανής ενδοχώρας στο πλαίσιο σύσφιξης των εργασιακών τους δεσμών. Μία από αυτές, όμως, δεν επιστρέφει πίσω και κάθε μία από τις υπόλοιπες τέσσερις διηγείται τα γεγονότα διαφορετικά. Ο ομοσπονδιακός πράκτορας Άρον Φαλκ θα προσπαθήσει να λύσει το μυστήριο, καθώς θα ανακαλύπτει όλα τα μυστικά, τις υποψίες και τις προδοσίες που φαίνεται να δένουν τις γυναίκες μεταξύ τους.

Μαριονέτες, M.W. Craven, εκδ. Bell

Ένας σίριαλ κίλερ που καίει τα θύματά του είναι η αφετηρία για το πρώτο μυθιστόρημα της σειράς βιβλίων με πρωταγωνιστή τον σε διαθεσιμότητα ντετέκτιβ Ουάσινγκτον Πόου. Ο τελευταίος επιστρέφει στην ενεργή δράση, όταν το όνομά του εμφανίζεται χαραγμένο σε ένα απανθρακωμένο πτώμα. Μαζί με την ιδιοφυή, αλλά κοινωνικά αδέξια αναλύτρια Τίλι Μπράντσο ξεκινάει να ξεπλέκει το κουβάρι του σχεδίου του δολοφόνου, για να αποκαλύψει μία αλήθεια που ανατρέπει όλα όσα πιστεύει.

Τρεις βαθμοί μυωπίας - Χριστίνα, Ηρακλής Γεωργαντής, εκδ. Κλειδάριθμος

Το πρώτο βιβλίο της νέας νουάρ τριλογίας του συγγραφέα είναι μια ιστορία αγάπης και μίσους, εγκλήματος και προσωπικής αναζήτησης με φόντο τη σύγχρονη Αθήνα. Πρωταγωνιστές πέντε εντελώς διαφορετικές γυναίκες που προσεγγίζουν η καθεμία με τον δικό της τρόπο την ευτυχία, τον έρωτα, την εξουσία και το μέλλον. Ένα έγκλημα, το οποίο σκηνοθετείται από τον Μάριο, ώστε να μοιάζει με ατύχημα για να εισπραχθεί η ασφάλεια ζωής, εμφανίζει στο προσκήνιο τον δικηγόρο Ηριδανό, ο οποίος αναλαμβάνει την υπόθεση. Η παρουσία των δύο αυτών ανδρών, γίνεται αφορμή για συγκρούσεις αλλά και για εύθραυστες συμμαχίες.

Η διαθήκη του δολοφόνου, Νίκος Γκίκας, εκδ. Bell

Υπάρχει το τέλειο έγκλημα; Αυτό θα ανακαλύψουμε στη «Διαθήκη του δολοφόνου», ένα πρωτότυπο νουάρ μυθιστόρημα όπου ο δολοφόνος ανακοινώνει ότι θα σκοτώσει το θύμα του μέσω της διαθήκης του, αφότου έχει πρώτα αυτοκτονήσει. Τη λύση της υπόθεσης αναλαμβάνει ο αστυνόμος Άρης Δριμός, λίγο πριν τη λήξη της καριέρας του αλλά και της ζωής του, σε μία καθηλωτική ιστορία που θα φέρει κάθε αναγνώστη αντιμέτωπο με τα όρια της αυτοθυσίας και της ηθικής.

Ματωμένη έρημος, Karin Brynard, εκδ. Μεταίχμιο

Η βία δεν έχει γεωγραφικά και εθνικά σύνορα. Ο Αλμπέρτους Μπίσλααρ αναζητώντας μία ήρεμη ζωή εγκαθίσταται στις παρυφές της ερήμου Καλαχάρι, εγκαταλείποντας το αστυνομικό του πόστο και μία αποτυχημένη σχέση πίσω στο Γιοχάνεσμπουργκ. Ωστόσο, η γαλήνη γρήγορα διαλύεται όταν μία λευκή καλλιτέχνιδα και η μαύρη τετράχρονη θετή κόρη της δολοφονούνται, με αποτέλεσμα η κοινότητα να αρχίσει να βυθίζεται όλο και πιο βαθιά στις ραδιουργίες και τις φυλετικές εντάσεις.

Οι έρευνες του Δικαστή Τι, Ρόμπερτ Βαν Γκούλικ, εκδ. Μίνωας

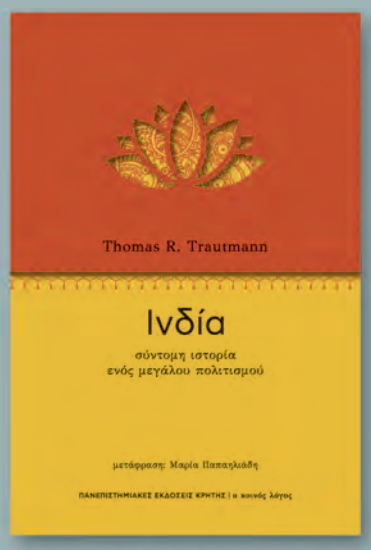
Ο χαρακτήρας του Δικαστή Τι βασίστηκε σε ιστορικό πρόσωπο που υπήρξε λαμπρός ντετέκτιβ και ανώτερος αξιωματούχος της δυναστείας Τανγκ στη Κίνα (618-907 μ.Χ.). Σχολαστικά πιστές στον παλιό, αυθεντικό κινεζικό τρόπο αφήγησης αστυνομικών ιστοριών, οι απολαυστικά δαιμόνιες ιστορίες μυστηρίου του Ρόμπερτ βαν Γκούλικ, με εικόνες σχεδιασμένες από τον ίδιο, ξαναζωντανεύουν με επιδεξιότητα την παλιά Κίνα. Στην ιστορία, το 663 μ.Χ. ο Δικαστής Τι μόλις διορίστηκε επίτροπος στην περιφέρεια του Πενγκλάι. Φτάνοντας στην πόλη, ξεκινάει αμέσως την έρευνα για την εξιχνίαση της δολοφονίας του προκατόχου του...

Τα τετράδια του Στρατηγού, Απόστολης Αρβανίτης, εκδ. Ζήτη

Τρεις αστυνομικές υποθέσεις με κοινό παρονομαστή ένα φόνο. 1971, μια ορφανή δεκαπεντάχρονη την πνίγουν με το μαντίλι της σε ένα χωριό του Ζαγορίου. 1997, μια πλούσια και όμορφη επιχειρηματίας δηλητηριάζεται στη Θεσσαλονίκη. 2016, ένας Αθηναίος έμπορος ναρκωτικών δέχεται πυροβολισμούς στην Πρέβεζα. Τι συνδέει αυτές τις υποθέσεις; Ένας αξιωματικός τη αστυνομίας καλείται να το ανακαλύψει...

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ

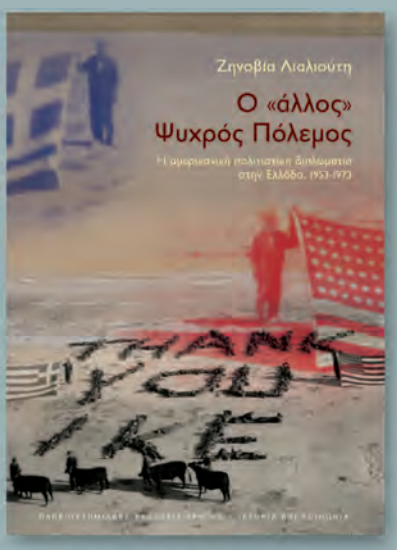
THOMAS R. TRAUTMANN
Ινδία
σύντομη ιστορία
ενός μεγάλου πολιτισμού

LUCY CREHAN
Φυτωρια ευφυΐας
ένα ταξίδι στα καλύτερα εκπαιδευτικά
συστήματα του κόσμου

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΓΟΥΟΛΙΝ
Τα παιδιά του Χάιντεγκερ
Χάνα Άρεντ, Καρλ Λέβιτ,
Χανς Γιόνας και Χέρμπερτ Μαρκούζε

ΖΗΝΟΒΙΑ ΛΑΛΙΟΥΤΗ
Ο «άλλος» Ψυχρός Πόλεμος
Η αμερικανική πολιτιστική διπλωματία
στην Ελλάδα, 1953-1973

www.cup.gr | info@cup.gr CreteUniversityPress @CreteUniPress @cup_gr

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ

Γιατί η **Αραπίνα** τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος - Νουβέλας 2018;

Της **ΖΩΗΣ ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΥ**

Της αραπίνας; Μα... έτσι, με έκπληξη και απορία, τράβηξα το μικρό αυτό βιβλίο από το ράφι και το πήρα δίχως να κοιτάξω τίποτ' άλλο. Τούτη η αραπίνα ήθελε οπωσδήποτε διάβασμα.

Γιώργος Κυριακόπουλος
«Η τρισεγγονή της αραπίνας και άλλες ιστορίες» (εκδόσεις Εστία)

Είκοσι μία μικρές ιστορίες, διηγήματα του **Γιώργου Κυριακόπουλου** που εμφανίζεται στη λογοτεχνία με αυτό το βιβλίο. Ιστορίες που ξεκινούν από βιώματα, από την προσωπική εμπειρία που πλανάται παντού στις σελίδες, μα δεν στέκει σ' αυτήν. Μυστικά, ντροπιαστικές επιλογές, κόσμοι κρυφοί κι ανομολόγητοι, συνθέτουν εικόνες συναρπαστικές τόσο ξένες, τόσο οικείες. Οικογένειες καθώς πρέπει, μα όχι εντάξει, άφθονος πλούτος που καταστρέφεται όπως και ζωές που χαραμίζονται, πηγαίνουν στράφι. Ο έρωτας και η φιλία, ο ανταγωνισμός και η φιλευσπλαχνία, ο θάνατος και το έγκλημα τιμής κι εκείνο το βορινό παράθυρο που ανοίγοντάς το δεν βλέπεις το αμπέλι πια, το 'χουν ξεριζώσει. Κι όμως έβγαζε μυρωδάτα σταφύλια και συντηρούσε «μια παντοτινή αγάπη». Αστοί μα και παρίες, γάμοι αταίριαστοι κι από ανάγκη, χωρισμοί αναπόφευκτοι, η ντροπή, η σιωπή, το έγκλημα, η αξιοπρέπεια και η κατάντια μπροστά στα μάτια μας. Πιο ανάλαφρη, η παλιά, γνωστή καταναγκαστική κατασκηνωτική ζωή, όσων τη ζήσαμε. Να σου λείπει ο γονιός, η μάνα, κι όμως να μένεις μακριά της μέρες ατελείωτες, να μην έχεις τη δυνατότητα να της τηλεφωνείς, να περνάς άθλια, να μην έχεις χαρτζιλίκι, να βαριέσαι αφόρητα και να υφίστασαι την απερίγραπτη μεσημεριανή ανάπαυση χωρίς να νυστάζεις, χωρίς να θέλεις να κοιμηθείς. Διακοπές χωρίς θάλασσα. Γίνεται;

«Κάμε, Παναγιά μου ν' ασπρίσει» και το πασπάλιζε αλεύρι. Είναι το παιδί του βιασμού, αυτή είναι λοιπόν η αραπίνα του τίτλου, το μαύρο παιδάκι που αρνείται να βαφτίσει ο παπάς και το βαφτίζει ο μητροπολίτης, το παιδάκι που η μάνα του το λατρεύει και το σιχαίνεται, που σε ίσα μέρη θέλει και να το έχει και να το σκοτώσει. Οι χαρακτήρες του Κυριακόπουλου είναι ήσυχοι, καρτερικοί, αφτιασίδωτοι, σκοτεινοί, γεμάτοι αντιφάσεις, τόσο γνήσιοι, ανυπόκριτοι, αληθινοί. Έχουν θάρρος και φόβο, αγάπη και μίσος, αξιοπρέπεια και κατάντια, είναι τέρατα μα και άνθρωποι αρχών, μα κι οι αρχές είναι για να δοκιμάζονται, ίσως να κάμπτονται κιόλας. Όχι; Εκεί είναι που αναμετρώνται οι ήρωες.

Ο συγγραφέας εξασκεί την παρατηρητικότητά του και τη φαντασία. Και βάζει και τον αναγνώστη να δοκιμάζεται το ίδιο. Να συνθέτει εικόνες, να καλύπτει την ελλειπτικότητα, να ανατριχιάζει μα και να χαίρεται, να νοσταλγεί και να φαντάζεται.

«Βαθύτατα λυπημένος, αν πρόσεχες την πλάτη του, βαθύτατα κοινωνικός, αν πρόσεχες το διαχυτικό πλατύ χαμόγελό του». Και μόνο γι' αυτή την υπέροχη περιγραφή του ταπεινού Λευτεράκη, ο συναρπαστικός κόσμος του Κυριακόπουλου έπρεπε να βγει στο φως. Μαζί με ενοχές, σιωπές, κρυφά κι ανομολόγητα πάθη. **Α**

Διάφορα

Μορφωμένη, Tara Westover, εκδ. Ίκαρος
Η Tara Westover αφηγείται την προσωπική της ιστορία, μία ιστορία που μπορεί να εμπνεύσει τον καθένα μας. Με πατέρα φονταμενταλιστή Μορμόνο που πιστεύει ότι έρχεται το Τέλος του Κόσμου, δεν είχε βρεθεί ποτέ στο σχολείο μέχρι τα 17 της χρόνια. Όταν πάει για πρώτη φορά καταλαβαίνει ότι η μόρφωση είναι ο μόνος τρόπος να βρει τη διέξοδο που ψάχνει και ξεκινώντας από το μηδέν καταλήγει απόφοιτος του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ.

Αόρατες γυναίκες, Caroline Criado Perez, εκδ. Μεταίχμιο
Είναι ο κόσμος μας φτιαγμένος να ευνοεί τους άντρες; Με τι τρόπους οι γυναίκες σε όλο τον πλανήτη αποκλείονται από την κυβερνητική πολιτική, την ιατρική έρευνα, την τεχνολογία, τους εργασιακούς χώρους, τον αστικό σχεδιασμό και τα μέσα ενημέρωσης; Το βιβλίο της Caroline Criado Perez έρχεται να μας εξηγήσει, καθώς η ακτιβίστρια και δημοσιογράφος συγκεντρώνει μελέτες περίπτωσης, ιστορίες και νέες έρευνες που φωτίζουν το θέμα.

Εξουσία & Αθωότητα, αναζητώντας τις πηγές της βίας, Rollo May, εκδ. Αρμός
Η έννοια της ισχύος αναφέρεται στο προσωπικό επίπεδο και η έννοια της εξουσίας που μπορούμε να ασκήσουμε στους άλλους στο διαπροσωπικό. Όπως λέει, καμία από τις δύο, ούτε η ισχύς ούτε η εξουσία, δεν είναι καλή ή κακή εκ προοιμίου. Ένα βιβλίο για μία διορατική κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων, του ίδιου μας του εαυτού και των ποικίλων επιλογών μας, αλλά και των βαθύτερων αιτιών κάθε μορφής βίας.

Οι τελευταίες μέρες της νύχτας, Graham Moore, εκδ. Κλειδάριθμος
Μια μυθιστορηματική εξιστόρηση της μετάβασης της Αμερικής στην εποχή του ηλεκτρισμού, με την ιστορία να ξεκινάει από το 1888 και τη Νέα Υόρκη. Κομβικές μορφές αυτής της μετάβασης υπήρξαν τρεις διάσημοι εφευρέτες: Ο χαρισματικός αλλά κυνικός Τόμας Έντισον, «πατέρας» του ηλεκτρικού λαμπτήρα, ο Τζορτζ Ουέστινγκχαουζ, ο ευρηματικός και τελειομανής θιασώτης του εναλλασσόμενου ρεύματος και ο Νίκολα Τέσλα, ο εκκεντρικός επιστήμονας από τη Σερβία.

Ο «άλλος» Ψυχρός Πόλεμος: η αμερικανική πολιτιστική διπλωματία στην Ελλάδα, 1953-1973, Ζηνοβία Λιαλιούτη, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτη
Πώς μπορεί, άραγε, να προωθήσει τους στόχους της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής μια θεατρική παράσταση του Άρθουρ Μίλλερ στην Αθήνα; Και, αντίστροφα, πόσο ζημιώνονται οι ίδιοι στόχοι από μια εντυπωσιακή επίδειξη βιομηχανικών προϊόντων στο σοβιετικό περίπτερο της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης; Συνολικά, το βιβλίο εικονογραφεί μια εποχή όπου η μάχη των δύο μεγάλων αντιπάλων, των ΗΠΑ και της ΕΣΣΔ, προσέδωσε πολιτικό περιεχόμενο στη σφαίρα της πολιτιστικής δράσης.

Τα μυστικά της λογοτεχνίας, Thomas C. Foster, εκδ. Κλειδάριθμος
Ο Φόστερ, βασιζόμενος στην πολυετή του εμπειρία ως καθηγητής σύγχρονης μυθοπλασίας, μας μυεί στην «τέχνη της ανάγνωσης». Πρόκειται για έναν πολύ ενδιαφέροντα οδηγό ανάγνωσης με χιούμορ, κατανοητή γλώσσα και συγκεκριμένα παραδείγματα, που απευθύνεται τόσο σε ακαδημαϊκούς και μελετητές της λογοτεχνίας, όσο και σε αναγνώστες, λέσχες ανάγνωσης, λέσχες ανάγνωσης, σπουδαστές λογοτεχνίας, φιλολογίας ακόμα και μετάφρασης.

Να είσαι γενναία, Σέριλ Στρέιντ, εκδ. Key Books
Ένα μικρό εγχειρίδιο της ψυχής, συγκεντρώνει περισσότερα από 100 αποφθέγματα και σκέψεις της συγγραφέως, που μας ωθούν να ανακαλύψουμε τα ανεξάντλητα αποθέματα αγάπης, συμπόνοιας, συγχώρεσης και αντοχής που έχουμε όλοι μέσα μας. Εκατομμύρια αναγνώστες σε όλο τον κόσμο έχουν βρει έμπνευση στα βιβλία της.

Τα παιδιά του Χάιντεγκερ: Χάνα Άρεντ, Καρλ Λέβιτ, Χανς Γιόνας και Χέρμπερτ Μαρκούζε, Ρίτσαρντ Γουόλιν, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
Το βιβλίο διερευνά τους τρόπους με τους οποίους τέσσερις από τους σημαντικότερους Εβραίους φοιτητές του φιλοσόφου Χάιντεγκερ προσέγγισαν τη σχέση του δασκάλου τους με τους ναζί, καθώς και το πώς το γεγονός αυτό επηρέασε τη σκέψη τους. Γιατί δεν κατόρθωσαν οι λαμπρές εκείνες διάνοιες να αντιληφθούν τι επιφύλασσε το μέλλον στη Γερμανία;

Αυτό θα πονέσει, Adam Kay, εκδ. Κλειδάριθμος
Ο συγγραφέας, πριν γίνει ένας βραβευμένος κωμικός και σεναριογράφος για την τηλεόραση και τον κινηματογράφο, εργάστηκε για 6 χρόνια ως εκπαιδευόμενος γιατρός. Αυτό είναι το προσωπικό του ημερολόγιο της συγκεκριμένης περιόδου, γραμμένο με πολύ χιούμορ, αν και συχνά αναφέρεται σε καταστάσεις που δεν είναι καθόλου αστείες. Κυκλοφορεί σε 28 χώρες.

Γεννημένοι ήρωες, Κρίστοφερ ΜακΝτούγκαλ, εκδ. Key Books
Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, στην Κρήτη, μια ετερόκλητη παρέα αγωνιστών της αντίστασης, ένας καλλιτέχνης, ένας βοσκός και ένας ποιητής, κατάφερε να απαγάγει τον στρατηγό Κράιπε. Για να δώσει μια εξήγηση σε αυτό το σπουδαίο κατόρθωμα ο ΜακΝτούγκαλ ακολουθεί τα χνάρια αυτών των ανδρών σε όλη την Κρήτη και ανακαλύπτει αρχαίες τεχνικές αντοχής, διατροφής και φυσικής κίνησης που επιβιώνουν μέχρι και σήμερα σε όλο τον κόσμο χάρη σε κάποιες μικρές

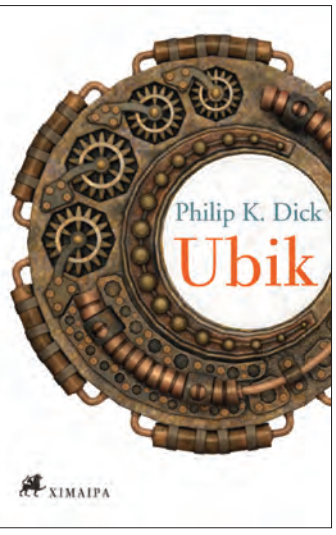

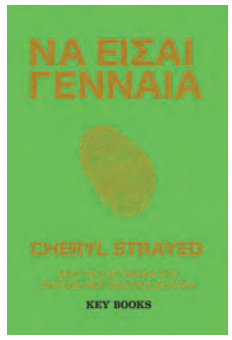

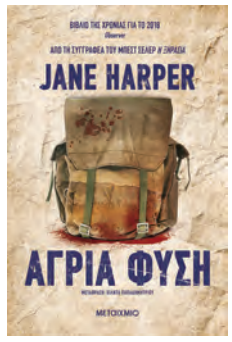

κοινότητες ανθρώπων. Το βιβλίο θα σας κάνει να αναθεωρήσετε την άποψή σας για το γυμναστήριο, θα σας εμπνεύσει να σκαρφαλώσετε, να τρέξετε, να κολυμπήσετε. Κυκλοφορεί στις 20/11.

Επτά παραμύθια ζωής, Σάββας Σαββόπουλος, εκδ. Αρμός

Εφτά παραμύθια ζωής ανθρώπων που επέζησαν και άλλων που δεν τα κατάφεραν. Αφετηρία του βιβλίου είναι οι ιστορίες καρκινοπαθών, οι οποίοι, κατά την ψυχοθεραπεία τους, ανακαλύπτουν τον εαυτό τους που αγνοούσαν. Ο συγγραφέας για περισσότερα από τριάντα χρόνια εργάζεται με καρκινοπαθείς ως ψυχαναλυτής-ψυχοθεραπευτής και ως επόπτης σε ογκολογικές και ψυχο-ογκολογικές υπηρεσίες.

Γενετήσια παιχνίδια: τα γεννητικά όργανα των ζώων και οι ιδιοτροπίες της εξέλιξης, Μέννο Σχίλτχαϋζεν, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

Το σεξ βρίσκεται στο επίκεντρο κάθε ατομικής συμπεριφοράς και ο εξελικτικός βιολόγος και οικολόγος Μέννο Σχίλτχαϋζεν καταφέρνει να συγκεντρώσει όλα τα καινούργια στοιχεία και να αναδείξει με χιούμορ, πολλά σκίτσα και διαγράμματα, και πάντοτε τεκμηριωμένα, την εξέλιξη της σεξουαλικής συμπεριφοράς μέσα από την εξέλιξη των γεννητικών οργάνων. Σκιαγραφώντας έναν κόσμο άλλοτε άγριο κι άλλοτε αστείο μάς δίνει να καταλάβουμε ότι το άρμα της εξέλιξης της ζωής το τραβούν, σε μεγάλο βαθμό, τα δύο «άλογα» της φυλετικής επιλογής. Το ένα είναι αρσενικό και το άλλο θηλυκό.

Οι κρυμμένες ιστορίες πίσω από τα τραγούδια, Τάσος Βαφειάδης, εκδ. Ζήτη

Ποιο ροκ εν ρολ τραγούδι έστειλε η NASA στους εξωγήινους; Ποιο τραγούδι δήλωσε η Madonna ότι θα ευχόταν να είχε γράψει; Το «Common people» των Pulp γράφτηκε τελικά για κάποια Ελληνίδα; 100 συνμία αφηγήσεις, ιστορίες αναπάντεχες, μελαγχολικές, περίεργες, αστείες, τραγικές, αισιόδοξες, που θα μας κάνουν να ακούσουμε πασίγνωστα τραγούδια σα να είναι η πρώτη φορά.

Το κλαμπ των 5 π.μ., Robin Sharma, εκδ. Διόπτρα

Ο Robin Sharma έχει χαρακτηριστεί ως ο βασιλιάς της αυτοβελτίωσης, ενώ οι πωλήσεις των βιβλίων του έχουν ξεπεράσει τα 15 εκατ. Το Κλαμπ των 5 π.μ. θα σας δείξει: Πώς ξεκινούν το πρωινό τους οι σπουδαίες μεγαλοφυΐες, οι τιτάνες των επιχειρήσεων και οι σοφότεροι άνθρωποι του κόσμου, για να παράγουν εκπληκτικά επιτεύγματα. Πρόκειται για μια πρακτική βασισμένη στη νευροεπιστήμη, που αποδεδειγμένα θα σας βοηθήσει να ξυπνάτε πιο εύκολα και θα σας δίνει πολύτιμο χρόνο για να σκέφτεστε, να εκφράζετε τη δημιουργικότητά σας και να αρχίζετε την ημέρα σας χωρίς άγχος.

Φυτώρια ευφυΐας: ένα ταξίδι στα καλύτερα εκπαιδευτικά συστήματα του κόσμου, Lucy Crehan, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

Η βρετανίδα εκπαιδευτικός Lucy Crehan, νέα αλλά με θητεία στις σχολικές τάξεις, αναρωτήθηκε γιατί οι μαθητές από ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα πρωτεύουν συστηματικά στις διεθνείς εκπαιδευτικές δοκιμασίες. Αποφάσισε, λοιπόν, να κάνει μια έρευνα πεδίου: ταξίδεψε διαδοχικά στη Φινλανδία, την Ιαπωνία, τη Σαγκάη, τη Σιγκαπούρη και στον Καναδά, ώστε να κατανοήσει βαθύτερα τον τρόπο ζωής και την κουλτούρα τους. Πρόκειται ουσιαστικά για έναν «εκπαιδευτικό γύρο του κόσμου», που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, γονείς, αρμόδιους για την παιδεία και σε όποιον πιστεύει πως η εκπαίδευση είναι το θεμέλιο του κοινού μας μέλλοντος.

Δώσε και θα πάρεις, Άνταμ Γκραντ, Key Books

Ο βραβευμένος ερευνητής και καθηγητής του Wharton Άνταμ Γκραντ εξετάζει τις κρυφές δυνάμεις που καθορίζουν γιατί κάποιοι ανεβαίνουν τη σκάλα της επιτυχίας ενώ άλλοι βρίσκονται καθηλωμένοι χαμηλά. Μέσα από πραγματικές ιστορίες, αποκωδικοποιεί το μεγάλο μυστικό: όσοι δίνουν χωρίς να περιμένουν τίποτα σε αντάλλαγμα καταφέρνουν να κατακτούν τη μια κορυφή μετά την άλλη. Κυκλοφορεί στις 20/11.

Παιδικό

Μεγάλη, εικ. Κανισάλες, εκδ. Διάπλαση

Ένα βιβλίο που θα μάθει κάθε μικρό αναγνώστη να μην εγκαταλείπει ποτέ τα όνειρά του και να μην κρίνει κανέναν από την εμφάνισή του. Πρωταγωνίστρια η Πέτρα, που αν και πολύ μικρή, δεν σταματά να ονειρεύεται ότι είναι μεγαλύτερη από όλους και που όταν οι άλλοι την κοροϊδεύουν εκείνη πεισμώνει και τους αφήνει όλους με το στόμα ανοιχτό.

Το κόκκινο κασκόλ, Νικολάς Σουφ, εκδ. Διάπλαση

Ο Φέλιξ χάνει το αγαπημένο κασκόλ του. Πού βρίσκεται; Ακριβώς αυτό θα μας αποκαλύψει το βιβλίο, καθώς παρακολουθούμε την πορεία του. Το κασκόλ αλλάζει χέρια για να καταλήξει τελικά πίσω στον αρχικό του ιδιοκτήτη. Μόνο που πια ο Φέλιξ δεν θα είναι αυτός που ήταν στην αρχή.

Το μυστικό του δράκου, Κωνσταντίνος Αντωνόπουλος, εκδ. Ζήτη

Στη μέση ενός δάσους, σ' ένα όμορφο χωριό η ζωή κυλούσε ήρεμα. Μέχρι τη μέρα που έκανε την εμφάνισή του ένας πανίσχυρος δράκος, που έδωσε στους κατοίκους τρεις μέρες διορία ζητώντας τους να του προσφέρουν το πολυτιμότερο πράγμα στον κόσμο. Ποιος άραγε θα είχε το θάρρος να αναμετρηθεί μαζί του και να σώσει το χωριό; ●

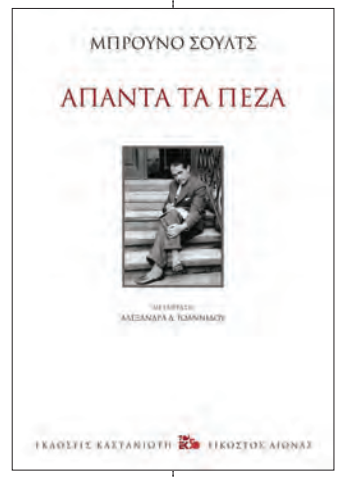
Μυθολογώντας την πραγματικότητα

Μια σπουδαία έκδοση: τα Άπαντα του Πολωνού συγγραφέα **Μπρούνο Σουλτς,** κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Καστανιώτη σε μετάφραση Αλεξάνδρας Δ. Ιωαννίδου

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΙΝΑ**

Υπάρχουν τρόποι και τρόποι για να γράψει κανείς την αυτοβιογραφία του – ο Μπρούνο Σουλτς οδηγήθηκε από τη φύση του («ίδιον της ύπαρξής μου είναι να παρασιτώ στις μεταφορές» γράφει στο αφήγημά του «Μοναξιά») στην πιο ποιητική ανασύνθεση της εμπειρίας, «αναζητώντας τη μυθική αίσθηση, τον ουσιώδη πυρήνα της προσωπικής μου ιστορίας» – όπως έλεγε.

Δύο συλλογές διηγημάτων και λίγα ακόμα σκόρπια πεζά συγκροτούν ένα έργο ριζοσπαστικό και πρωτότυπο, που επιτέλους υπάρχει ολόκληρο στα ελληνικά, θαυμάσια μεταφρασμένο από την Αλεξάνδρα Ιωαννίδου. Δεν ήταν εντελώς άγνωστος στην Ελλάδα· οι συλλογές του *«Τα μαγαζιά της κανέλας»* και *«Η νύχτα της μεγάλης εποχής»* είχαν κυκλοφορήσει το 1988 και το 1996 αντίστοιχα από τις εκδόσεις Νεφέλη σε μετάφραση του Δημήτρη Χουλιαράκη. Όμως τώρα μας δίνεται η ευκαιρία να επανεκτιμήσουμε στο σύνολό της την παραγωγή αυτού του πληθωρικού ταλέντου που έδυσε στα πενήντα του χρόνια τον Νοέμβριο του 1942, από τη σφαίρα ενός αξιωματικού της Γκεστάπο, την ώρα που γύριζε στο εβραϊκό γκέτο με μια φρατζόλα μαύρο ψωμί κάτω από τη μασχάλη. Σκοτώθηκε ενώ ετοιμαζόταν να δραπετεύσει από το Ντρόχομπιτς, την επαρχιακή πόλη της Γαλικίας απ' όπου δεν έφυγε ποτέ. Είχε εκδώσει ψεύτικα χαρτιά, είχε εμπιστευτεί το αρχείο του, πίνακες, σχέδια, αλληλογραφία, σε φίλους έξω από το γκέτο. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του αρχείου χάθηκε χωρίς να αφήσει ίχνη – μαζί και το χειρόγραφο του ημιτελούς του μυθιστορήματος με τίτλο *«Ο Μεσσίας»*.

Λίγες φωτογραφίες του Μπρούνο Σουλτς επέζησαν ως σήμερα. Η εικόνα του σχηματίζεται καθαρότερα μέσα από τις αυτοπροσωπογραφίες του, που βρίσκονται άλλοτε στο επίκεντρο και άλλοτε στο περιθώριο των εξίσου ονειρικών με τα πεζά του, εικαστικών του συνθέσεων, έργων καμωμένων με κάρβουνο ή μολύβι, όπου συχνά το μικρό του σώμα με το μεγάλο κεφάλι σπαρταρά παραδομένο στην κυριαρχική γοητεία επιβλητικών, απρόσιτων γυναικών. Μοιάζει παιδί που γέρασε χωρίς να μεγαλώσει – κι ίσως γι' αυτό διατήρησε την έκθαμβη ματιά του απέναντι στον κόσμο, *«έτοιμη να παρεκκλίνει ανά πάσα στιγμή σε μια εξωπραγματική, συμπαντική αλήθεια που μόνο τα παιδιά μπορούν να συνδυάσουν με τις καθημερινές τους εμπειρίες»*, καθώς σημειώνει η Αλεξάνδρα Ιωαννίδου στο επίμετρο της ελληνικής έκδοσης. Κι όπως το παιδί φτιάχνει από τα πιο ευτελή αντικείμενα το βασίλειό του, έτσι κι ο συγγραφέας σ' ένα κομμάτι σκούρο πανί βλέπει τη μυστικιστική απεραντοσύνη ενός ουρανού φωτισμένου από ένα βιολετί φεγγάρι, και στο παραγέμισμα ενός βαλσαμωμένου πουλιού που ξεφτάει, μια μεταφορά για τη φθορά και τη θνητότητα. *«Συνήθως θεωρούμε τη λέξη σκιά της πραγματικότητας, σύμβολό της»*, έγραφε σ' ένα σύντομο δοκίμιό του, με τίτλο *«Μυθολογώντας την πραγματικότητα»*. *«Το αντίθετο, ωστόσο, είναι πιο σωστό: η πραγματικότητα είναι η σκιά της λέξης»*.

Μεγάλος μάστορας μιας άκρως αισθησιακής γλώσσας, ο Μπρούνο Σουλτς είναι ένας θηρευτής της ομορφιάς του καθημερινού, ένας ασάλευτος ταξιδιώτης στο ανοίκειο. Τον σύγκριναν με τον Προυστ και τον Κάφκα, για την πληθωριστική ανασύσταση της παιδικής ηλικίας και την εκστατική ροή της παρομοίωσης, για την εμμονή του με τον πατέρα και τη δύναμη της μεταμορφωτικής του φαντασίας. Όμως, καθώς έγραψε ο νομπελίστας Ι.Μπ. Σίνγκερ, γεννημένος κι αυτός στην Πολωνία και μεγαλωμένος εκεί, ανάμεσα στους δυο μεγάλους πολέμους, ο Σουλτς *«κατάφερε να φτάσει σε βάθη που κανείς από τους δυο δεν είχε πλησιάσει»*. Οι σελίδες του είναι εκτυφλωτικά λαμπρές, όπως οι *«μεγάλες, φωτεινές και ευρύχωρες»* μέρες της άνοιξης, ο τόνος του μαυλιστικός, όπως τα μεσημέρια, όταν ξαπλώνεις ανάμεσα στα χόρτα ενός απεριποίητου, μυστικού κήπου στην καλοκαιρινή λιακάδα. Όμως κάτι απειλητικό παραμονεύει, έτοιμο να σπάσει το περίβλημα αυτής της αισθησιακής μαγείας, κάτι αλλόκοτο που κρύβεται ακόμη και στα πιο λυρικά, τα πιο όμορφα αποσπάσματα των διηγημάτων του. Είναι *«η σκληρότητα του μύθου»*, όπως έγραψε ο Τζον Απντάικ στην εισαγωγή του στην αγγλική έκδοση της συλλογής *«Το σανατόριο κάτω από την κλεψύδρα»* του Σουλτς (στη σειρά *«Συγγραφείς από την άλλη Ευρώπη»* των εκδόσεων Penguin, την επιμέλεια της οποίας είχε ο Φίλιπ Ροθ), η τρομερή ένταση μιας ιερής αφήγησης που νοηματοδοτεί τον κόσμο. Α

style

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

Τα αξεσουάρ δεν θεωρούνται «βαρύ» shopping. Αγοράστε χωρίς τύψεις.

PUMA
Αθλητικό παπούτσι CELL Alien, σειρά Puma x Karl Lagerfed, €149,99

MOSCHINO
Χρυσαφί παντελόνι €470

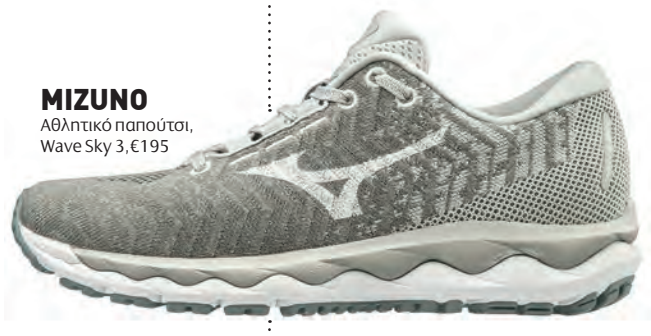
MAHJONG
Backpack κίτρινο €149

Μπουφάν
ARMANI EXCHANGE

SWATCH
Ρολόι Sheyenne, σειρά I love your Folk, €70

MIZUNO
Αθλητικό παπούτσι, Wave Sky 3, €195

CALZEDONIA
Κάλτσες με γεωμετρικές λεπτομέρειες €5,95

DORITA AVGEROU
Κρεμαστά σκουλαρίκια-λουλούδια

NOXZEMA
Αποσμητικό spray

FALCONERI
Κασμιρένιο ζιβάγκο πουλόβερ €397

WOMEN' SECRET
Σατέν εσώρουχα, σουτιέν €29,99/ σλιπ €16,99

KENZO
Δερμάτινη τσάντα €690

GLAMAZON

Αλήθεια;

Το πιο σημαντικό είναι να σέβεσαι τον απέναντί σου και την αλήθεια του

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η αντίληψη της πραγματικότητας. Διαφορετική στον καθένα. Πραγματικότητα και αλήθεια. Ο τρόπος για να βρούμε την αλήθεια είναι να μελετήσουμε και να αποκτήσουμε βιώματα. Αλλιώς πόσες αλήθειες θα ξεροστάλιαζαν εκεί έξω; Η αλήθεια είναι μία ή πολλές; Άλλη είναι η αλήθεια για σένα κι άλλη για μένα. Αλλά για να επικοινωνήσουμε και για να ζήσουμε πρέπει να συμφωνήσουμε σε κάποιες κοινές αλήθειες. Ας πούμε, να δώσουμε τα χέρια και να πούμε ότι το τραπέζι είναι τραπέζι. Τώρα αν συνδέεις το τραπέζι με το γεύμα ή αν εγώ συνδέω το τραπέζι με κάτι άλλο ή μου είναι παγερά αδιάφορο ως αντικείμενο, αυτό είναι δίκη μας υπόθεση.

Άρα πώς ερχόμαστε πιο κοντά στην πραγματικότητα; Ταξιδεύοντας, ζώντας, γελώντας, κλαίγοντας, διαβάζοντας, αγαπώντας, προσφέροντας, ζηλεύοντας, και ό,τι άλλο υπάρχει σε μετοχή. Με την καλή έννοια πάντα. Αυτή είναι η μαγεία. Αν δεν ζήσεις, δεν διευρύνεις τους ορίζοντές σου, δεν πετάξεις τις παρωπίδες και δεν απαλλαγείς από την απολυτότητα τότε δεν υπάρχει περίπτωση. Θα ζεις στη δική σου πραγματικότητα, άντε να βρεις και κάμποσους άλλους που να αντιλαμβάνονται τα πράγματα όπως εσύ.

Πώς μπορούμε να γνωρίζουμε την αλήθεια ολόκληρη, χωρίς να έχουμε εμπειρίες από πρώτο χέρι, χωρίς να έχουμε ζήσει καταστάσεις και δίχως να έχουμε γνωρίσει πρόσωπα; Δεν γίνεται. Και δεν γίνεται με κανένα τρόπο. Το πιο σημαντικό είναι να σέβεσαι τον απέναντί σου και την αλήθεια του.
Εκτός από τις κοινές αλήθειες στις οποίες έχετε συμφωνήσει.

«When you go out, can you introduce me as Joker?» Δύσκολη η αλήθεια, δεν μπορείς να την απαντήσεις, ένα πελώριο φιλοσοφικό ερώτημα. Τώρα αν πιάσουμε και τα ψέματα δεν θα ξεμπερδέψουμε ποτέ. Εκτός κι αν συμφωνήσουμε στα κοινά ψέματά μας. Καθόλου δύσκολο, η ζωή έχει δείξει ότι το 'χουμε. Και δεν μου φαίνεται σαν ψέματα.

CITY GUIDE

ΦΩΤΟ © ΧΑΡΗΣ ΑΚΡΙΒΙΑΔΗΣ

Μουσική για... τα μάτια μας στο Μέγαρο

Αγαπημένα μουσικά αποσπάσματα του κορυφαίου κινηματογραφικού συνθέτη, **John Williams**, από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών και τον μαέστρο **Κωνσταντίνο Δημηνάκη**

Ποιος δεν έχει δει τις περιπέτειες του δαιμόνιου αρχαιολόγου Ιντιάνα Τζόουνς, του θαρραλέου νεαρού μάγου Χάρι Πότερ ή του αγαπημένου εξωγήινου Ε.Τ.; Σπουδαίες κινηματογραφικές παραγωγές με ένα κοινό στοιχείο: Όλες τους φέρουν την υπογραφή του Αμερικανού Τζον Ουίλλιαμς, ενός από τους σημαντικότερους κινηματογραφικούς συνθέτες όλων των εποχών, με ήχους που άφησαν εποχή! Τώρα, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, ο μαέστρος Κωνσταντίνος Δημηνάκης και η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών σας καλούν να απολαύσετε για μία ακόμη φορά τη θαυμάσια μουσική του, σε κείμενα της Σοφίας Τοπούζη και στο ρόλο του αφηγητή τον ηθοποιό Δημήτρη Μακαλιά. Η συναυλία εντάσσεται στο πλαίσιο του δημοφιλούς κύκλου Το Μέγαρο των παιδιών – Κυριακή πρωί στο Μέγαρο και αποτελεί συμπαραγωγή της ΚΟΑ και του ΜΜΑ. - **Νατάσσα Καρυστινού**

INFO

Κυριακή 24 Νοεμβρίου, στις 11.30, στην Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης. 2107282333, megaron.gr

Δημήτρης Μακαλιάς

Επιμέλεια:
ΝΕΝΕΛΑ ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Μια Cookoovaya πιο «σοφή» από ποτέ

Δοκιμάζοντας το νέο μενού του λαμπρού εστιατορίου

ΠΟΥ ΤΡΩΜΕ

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ**

Ο Περικλής Κοσκινάς στο πάσο της ανοιχτής κουζίνας με ένα τσιμπιδάκι τοποθετεί προσεκτικά τις τελευταίες λεπτομέρειες. Ο Σπύρος Λιάκος δίνει χαμηλόφωνα εντολές στους σερβιτόρους, ενώ ο Βαγγέλης Λιάκος επιθεωρεί τα πιάτα στους δίσκους. Ο Κλεομένης Ζουρνατζής πάνω από ένα τραπέζι εξηγεί με ενθουσιώδεις κινήσεις των χεριών αυτό πού ήρθα απόψε να δω: το νέο μενού της *Cookoovaya*.

Το φαγητό εδώ δεν είναι απλά νόστιμο, έχει λογική. Και σοφία – *Cookoovaya, wise food* είναι το μότο τους. Που σημαίνει ότι οι καλύτερες πρώτες ύλες και η μαγειρική τέχνη, η μνήμη και η φαντασία, η εμπειρία και ο πειραματισμός, συνεργάζονται αρμονικά. Δεν θα βρεις πράγματα που σε κάνουν να αναρωτιέσαι, ούτε όμως και κάτι «απλό».

Τα πρώτα πιάτα που έφτασαν στο τραπέζι έμοιαζαν με πίνακες. Σασίμι τόνου με τσίλι, λάιμ, κόλιανδρο, καπνιστό χέλι και yuzu το πρώτο, και carpaccio από βοδινό φιλέτο με «στάλες» ταραμοσαλάτας, γαρίδες ξιδάτες με βινεγκρέτ κρεμμύδι και φύτρες ρόκας το άλλο. Δυο πιάτα κομψά, νόστιμα και τόσο όμορφα που σχεδόν λυπάσαι να «χαλάσεις». Ακολουθεί μαγιάτικο σε εκδοχή ταρτάρ μαζί με ρύζι μπασμάτι, αβοκάντο και spicy μαγιονέζα, τόσο διαφορετικό από οποιοδήποτε ταρτάρ έχεις δοκιμάσει, ταυτόχρονα και τόσο «γνώριμο».

Χατζηγιάννη Μέξη 2Α, Όπισθεν Χίλτον, 2107235005, www.cookoovaya.gr

Οι σαλάτες, πλούσιες, με αυτό το «κάτι», το διαφορετικό. Με μπέικον μαύρου χοίρου, εντίβ, μαρούλι, αυγό και dressing με καπνιστό χέλι, μελιτζάνα και παρμεζάνα, κι ακόμα μία με ψητή γάμπαρη Αμβρακικού, φινόκιο, σπανάκι, πορτοκάλι και σάλτσα αγουρίδας (στο δικό μας τραπέζι πάντως αυτή εξαφανίστηκε πρώτη).

Επόμενα πιάτα η τραγανή γαρίδα σε ριζότο με βασιλικό και κουκουνάρι, ταρτάρ ντομάτας και μους φέτας, τα κεφτεδάκια μαύρου χοίρου με αγελαδινό γιαούρτι, πιπεριές τηγανητές, σάλτσα με ντομάτα και λουκάνικο μαύρου χοίρου, κι ένα πιάτο που προσωπικά θα ήθελα να τρώω κάθε μέρα… Τα νιόκι με σπάλα μαύρου χοίρου στον ξυλόφουρνο και γραβιέρα με μαύρη τρούφα.

Μετά από αυτό, είπα θα σταματήσω. Δεν τα κατάφερα, είναι αδύνατον να αντισταθεί κανείς στο ossobuco από σιγομαγειρεμένο μοσχάρι γάλακτος, μαζί με πουρέ πατάτας, πράσο, καρότο, μανιτάρι και σάλτσα μαυροδάφνης. Ούτε και στο pepper steak από ελληνικό βοδινό φιλέτο, που σε κάνει να παίζεις ηδονικά με την μπουκιά στο στόμα για να νιώσεις όλη τη ζουμερή νοστιμιά που έφτιαξαν το τέλειο ψήσιμο και η πιπεράτη, φινετσάτη σάλτσα. Τίποτα δεν ολοκληρώνει καλύτερα ένα έξοχο γεύμα από ένα εξίσου έξοχο γλυκό, οπότε δοκίμασα και τη φαντασμαγορική μπουγάτσα με το τραγανό φύλλο, κρέμα βανίλια και παγωτό κανέλα, υποκλίθηκα όμως στην ασύγκριτη τάρτα αχλάδι με καραμέλα βουτύρου και παγωτό βανίλια, το ωραιότερο εστιατοριακό επιδόρπιο που έχει φτιάξει άνθρωπος!

Όλα συνδυάζονται με εξαιρετική λίστα κρασιών που περιλαμβάνει και τα house wines της Cookoovaya, κρασιά που δημιουργούνται αποκλειστικά για το εστιατόριο από το οινοποιείο της οικογένειας Γκιρλέμη. Οι λάτρεις της μπίρας θα ενθουσιαστούν εξίσου με την Black, Red και White Brew, τις τρεις house beers - διαμάντια της Cookoovaya.

Από εκείνο το βράδυ σκέφτομαι τρία πράγματα: 1. Την τάρτα αχλαδιού (ύπουλη σκέψη, εμφανίζεται σε στιγμές υπογλυκαιμίας). 2. Ότι υπάρχουν σεφ που ξέρουν πολύ καλά προς τα πού πρέπει να βαδίσει η ελληνική κουζίνα. 3. Τη γενικότερη αίσθηση αδιόρατης ευχαρίστησης που μου άφησαν ο χώρος, το φαγητό και οι άνθρωποι. Γιατί τελικά, όπως λέει και μια σοφή Cookoovaya, αυτό που έχει σημασία είναι «να θυμάσαι πώς ένιωσες, όχι απλώς τι έφαγες».

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ / ΠΡΟΣΩΠΑ / ΑΦΙΞΕΙΣ / ΣΥΝΤΑΓΕΣ / TIPS ΓΕΥΣΗΣ

Πέμπτες με Burgers & Cocktails

Το **Juju bar resto** άνοιξε πέρυσι μέσα στο ανακαινισμένο ξενοδοχείο *Caravel* και έλαμψε μεμιάς στο αθηναϊκό στερέωμα χάρη στο κοσμοπολίτικο περιβάλλον του και τις αξιόλογες επιδόσεις του νεαρού σεφ Σάββα Ληχανίδη. Φέτος εγκαινιάζει και το νέο του concept *«Burgers & Cocktails»* βάζοντας στις Πέμπτες έξτρα ενδιαφέρον. Εκτός από τις άλλες προτάσεις του πλούσιου καταλόγου, λοιπόν, κάθε Πέμπτη προσφέρει 5 λαχταριστές ιδέες σε burger όπως το 8 ½ Black Angus Burger, το μοντέρνο Caesar's Burger με κοτόπουλο, το full taste pulled pork, ένα άλλο με αστακό καθώς και ένα με vegan μπιφτέκι σόγιας. Παιχνίδι νοστιμιάς γίνεται και με τα ψωμάκια (επιλογές ανάμεσα σε μπριός, μαύρο ψωμί άνθρακα ή πολύσπορο) αλλά και με τα συνοδευτικά (πατάτες τηγανητές, γλυκοπατάτες ή εκείνα τα αχτύπητα homemade chips του Juju με τρούφα). Η casual γαστρονομική εμπειρία απογειώνεται με τη λίστα των limited edition cocktail που σερβίρονται στο Juju σε συνεργασία με την Diageo. Πληθωρικές γεύσεις και μεθυστικά κοκτέιλ μαζί με κινηματογραφική αισθητική και ανάλογες μουσικές φιλοδοξούν να μετατρέψουν μια αδιάφορη καθημερινή όπως η Πέμπτη σε βραδιά after office με την παρέα να το διασκεδάζει μέχρι αργά… *Divani Caravel, Λ. Βασιλέως Αλεξάνδρου 2, 2107207000* -**Κ.Β.**

Magic De Spell

LIVE! στο Κύτταρο

Όλα τα ονόματα που θα δείτε στο club της Ηπείρου και Αχαρνών

Ο Νοέμβριος είναι γεμάτος εκπλήξεις, μεγάλα ονόματα και την επέτειο για τους **Magic De Spell** που γιορτάζουν τα 40 τους χρόνια με πολλούς καλεσμένους και πρώην μέλη του γκρουπ.

Στις 2/11 στη σκηνή του Κύτταρο Club η επετειακή βραδιά *«Είμαι εσύ, είμαστε ένας»* με την ιστορική συνάντηση των Magic De Spell με τα πρώην μέλη Κώστα Βούλγαρη, Νίκο Μαϊντά, Γιώργο και Θανάση Σκαρλάτο, Δημήτρη Pixel και τους Panx Romana, Δημήτρη Μητσοτάκη, Οδυσσέα Γαλανάκη, Μιμη Καλαντζή, Γυμνά Καλώδια, Least Concern. Tommie Bouzianis και Art Telepaths για ένα 4ωρο live. *(22.00/€10)*

Ο Νοέμβριος θα ξεκινήσει με το εγχώριο heavy metal γκρουπ των Diviner *(1/11)* με το τελευταίο τους άλμπουμ *«Realms of Time»* που έφτασε μέχρι την Ιαπωνία. Special guests οι βετεράνοι Reflection και οι Tidal Dreams με νέο υλικό. *(21.00, €8,€10)*

Κώστας Τουρνάς

Ο Κώστας Τουρνάς μαζί με την Ελπίδα και διαφορετικούς καλεσμένους σε κάθε παράσταση για τέσσερις τελευταίες εμφανίσεις τα Σάββατα 9, 16, 23 και 30/11. Κατά σειρά ο Γιώργος Παπαδόπουλος, ο Βαγγέλης Γερμανός, ο Ρόμπερτ Ουίλιαμς και ο Μιχάλης Κουινέλης των Stavento θα κλείσουν την επιτυχημένη αυτή σειρά απρόβλεπτων κάθε φορά συναντήσεων με αγαπημένα τραγούδια. *(22.00/€10)*

Το νεοϋορκέζικο heavy metal γκρουπ Riot V επιστρέφει στην Αθήνα (3/11) μαζί με τους Tanith στην πρώτη τους ελληνική εμφάνιση και τους Strikelight. *(19.30/€15, €20. Προπώληση Eat Metal Records, Metal Era, Sirens, No Remorse)*

Οι Light In Babylon έρχονται για πρώτη φορά στην Αθήνα στις *8/11*. Το σχήμα που γνωρίστηκε στους δρόμους της Κωνσταντινούπολης έρχεται με τον πολύχρωμο ήχο της ανατολής που σχηματίζουν τα μέλη του γκρουπ με καταγωγή από Γαλλία, Αμερική, Ιράν και Τουρκία. *(Είσοδος €17, €20)*

Οι Άσαρκος και Hatemost από Βήτα Πεις έρχονται στις 15 Νοεμβρίου με τη *«Φάμπρικα»* τα *«Χειρόγραφα»*, το *«Άπειρο»* και ένα δείγμα από το νέο άλμπουμ *«Ροή του Μέλλοντος»*.

Οι Pavlov's Dog του David Surkamp σταματούν στην Αθήνα *(22/11)* στο πλαίσιο της περιοδείας *«Prodigal Dreamer»* του ομώνυμου τελευταίου τους άλμπουμ. Ένα από τα ιστορικά γκρουπ του prog rock που ξεκίνησε με το ντεμπούτο *«Pampered Menial»* του 1975 και το θρυλικό τραγούδι *«Julia»*. Support από τους Before Sunday. *(€20, €23) Προπώληση viva.gr, Eat Metal, Sirens Records, Metal Era, No Remorse*

Το wave/electro ντουέτο Coma Alliance από τη Γερμανία θα εμφανιστεί στις *24/11* με κομμάτια από την προσωπική πορεία τους ως Diary Of Dreams (Adrian Hates) και Diorama (Torben Wendt) μαζί φυσικά με την darkwave κυκλοφορία *«Weapon Of Choice»*που υπογράφουν μαζί ως Coma Alliance.

Η ώρα των Pink Floyd: Οι Lunatics, η κορυφαία εγχώρια 10μελής Tribute Band του σπουδαίου γκρουπ παρουσιάζει στις 29/11 ένα οπτικοακουστικό show με αφορμή τα 40 χρόνια από την κυκλοφορία του ανεπανάληπτου *«The Wall»* και επιλογές από την υπόλοιπη δισκογραφία των Floyd. *(21.30/€10)*
- Ν.Κ.

Κύτταρο, Ηπείρου 48 & Αχαρνών, 2108224134
(Προπώληση: viva.gr, Reload Stores, Seven Spot, 11876, Ευριπίδης, Viva Spot Τεχνόπολης, Yoleni's, Wind)

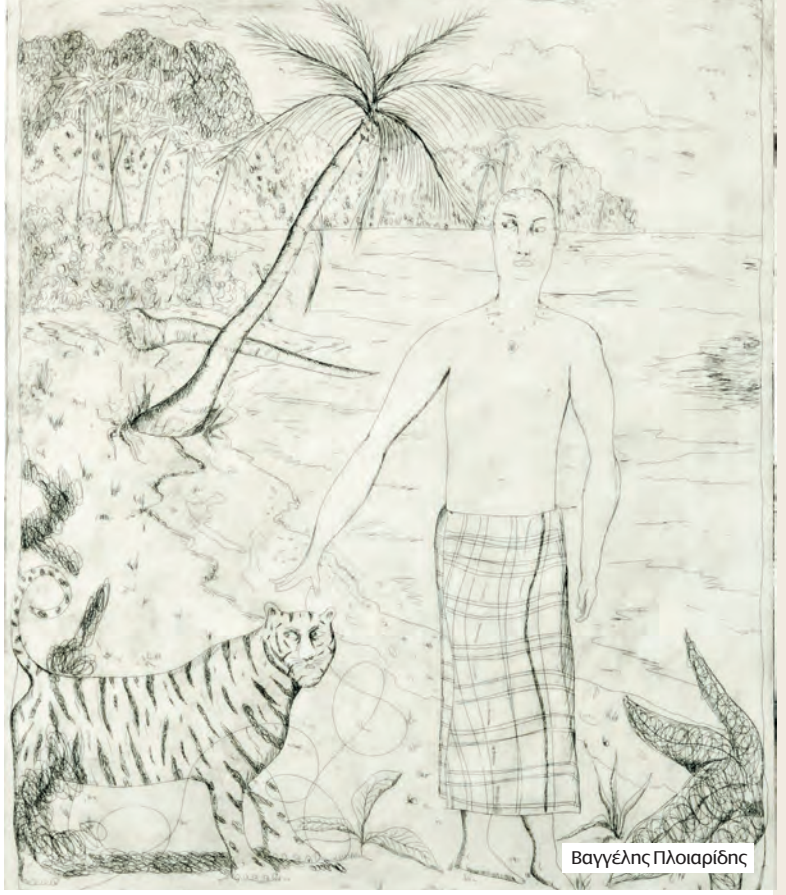
ΦΩΤΟ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΛΑΣΙΔΗΣ

Πυγμαλίων Καρατζάς

Ηλίας Καφούρος

Βαγγέλης Πλοιαρίδης

Αντώνης Βολανάκης

Η POLYMORPHIA της τέχνης στο i-D PROJECTART

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ**

Θα συμβεί στην καρδιά του αθηναϊκού κέντρου και θα αναδείξει την πολυμορφία της έκφρασης που χαρακτηρίζει τη σύγχρονη εικαστική σκηνή και τις τέχνες. Και μας περιμένει να βρεθούμε σε απόσταση αναπνοής με τα έργα των δημιουργών. Το Σάββατο 2 Νοεμβρίου, 12.00-19.00, η έκθεση *Fulbright POLYMORPHIA*, σε επιμέλεια της Ευγενίας Αλεξάκη, εγκαινιάζεται στο i-D PROJECTART.

Στο πλαίσιο του προγράμματος *«Η Τέχνη Στηρίζει την Εκπαίδευση - Fulbright Alumni Art Series»*, 36 εικαστικοί καλλιτέχνες υπότροφοι προσφέρουν έργα τους για την ενίσχυση των υποτροφιών του ιδρύματος Fulbright. Ανταποδίδουν την ευκαιρία που τους δόθηκε συμβάλλοντας με τα έργα τους στη χρηματοδότηση των υποτροφιών Fulbright και μας δίνουν την ευκαιρία για μια βόλτα γεμάτη χρώματα και σκέψεις στο Κολωνάκι.

Συμμετέχουν: *Εριέτα Αττάλη, Κώστας Βαρώτσος, Νικόλας Βεντουράκης, Αντώνης Βολανάκης, Γιώργης Γερόλυμπος, Θεόδωρος Ζαφειρόπουλος, Σώτος Ζαχαριάδης, Αντώνης Θεοδωρίδης, Πυγμαλίων Καρατζάς, Νταϊάν Κατσιαφίκα, Ηλίας Καφούρος, Ζωή Κεραμέα, Απόστολος Κιλεσσόπουλος, Πελαγία Κυριαζή, Σία Κυριακάκος, Μαρία Λετσίου, Ιωάννης Μιχαλού(δη)ς, Ελένη Μυλωνά, Σοφία Ντώνα, Ζάφος Ξαγοράρης, Ντόρα Οικονόμου, Δημήτρης Παπαϊωάννου + Μαριλένα Σταφυλίδου, Λάμπρος Παπανικολάτος, Βαγγέλης Πλοιαρίδης, Λουκία Ρίτσαρντς, Φώτης Σαγώνας, Άλεξ Σιμόπουλος, Γιώργος Ταξίδης, Γιώργος Τζινούδης, Αγγελική Χάϊδω Τσόλη, Φώτης Φλεβοτόμος, Λεωνίδας Χαλεπάς, Έφη Χαλικοπούλου, Τιτίνα Χαλματζή, Kristina Williamson.*

i-D PROJECTART, Κανάρη 12 &
Σέκερη (2ος όροφος), Κολωνάκι - Αθήνα
Διάρκεια: 2 Νοεμβρίου - 7 Δεκεμβρίου 2019

Γιώργος Τζινούδης

critic's CHOICE

Πόνος και δόξα (DOLOR Y GLORIA) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Πέδρο Αλμοδόβαρ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Αντόνιο Μπαντέρας, Πενέλοπε Κρουζ, Λεονάρντο Σμπαράλια

Ο Σαλβαδόρ Μάγιο, ένας διάσημος σκηνοθέτης του κινηματογράφου, βρίσκεται εγκλωβισμένος σε ένα βασανιστικό καλλιτεχνικό μπλοκάρισμα που επιβαρύνεται από τον εθισμό του στην ηρωίνη. Κλεισμένος στον εαυτό του προσπαθεί να συμβιβαστεί με την παρακμή και την κρίση που βιώνει μετά από τον πρόσφατο θάνατο της μητέρας του, ενώ ξεκλειδώνει με δυσκολία το κουτί των αναμνήσεων από την παιδική του ηλικία.

Ο Πέδρο Αλμοδόβαρ στα 70 του νιώθει την ανάγκη να εξομολογηθεί στο κοινό του κάποιες αλήθειες από την προσωπική και καλλιτεχνική ζωή του. Σε ένα φιλμ που κάπως εύκολα θεωρήθηκε από μερίδα της κριτικής ως το δικό του «8μισι» ο σκηνοθέτης προβαίνει σε μια συγκινητική εξομολόγηση γύρω από τον εθισμό του στην ηρωίνη, τον πρώτο μεγάλο του έρωτα που συναντά απρόσμενα μετά από αρκετά χρόνια, τη στενή σχέση με τη μητέρα του, τα φτωχά παιδικά χρόνια στις «κατακόμβες» ενός ταπεινού χωριού, τον άγριο καθολικισμό, τη δίψα του για μάθηση. Στην πραγματικότητα ελάχιστα πράγματα που γίνονται στην ταινία αφορούν την κινηματογραφική καριέρα του τρομερού παιδιού από τη Λα Μάντσα, την πατρίδα του Δον Κιχώτη. Η ταινία στηρίζεται κυρίως σε μύχιες σκέψεις, βαθιά συναισθήματα αλλά κι έναν κάπως κεκαλυμμένο εγωκεντρισμό κάτω από το μανδύα της καλλιτεχνικής ιδιορρυθμίας. Το κάπως βαρύγδουπο «Πόνος και δόξα» ποντάρει πολύ στη μεστή και συγκρατημένη ερμηνεία του Μπαντέρας, ο οποίος κέρδισε το αντίστοιχο βραβείο στο φεστιβάλ των Καννών. Εκεί που ο Αλμοδόβαρ έχασε πάντως δίκαια τον Χρυσό Φοίνικα από τα σημαντικότερα «Παράσιτα». Η πειστική μεταμόρφωση του διάσημου πρωταγωνιστή έχει ως αποτέλεσμα να καταργείται ενίοτε το δικό του πρόσωπο και να αναδεικνύεται η μορφή του σκηνοθέτη του, εξαιρετικά ανθρώπινη αλλά και κάπως επιτηδευμένα εύθραυστη. Στο πρώτο μέρος φαίνεται καθαρά η ιδιορρυθμία ενός απαιτητικού και δύσκολου ανθρώπου που ζει «παράξενα» αφού μόνο έτσι ξέρει να κάνει. Αν δεχτούμε τη συνθήκη αυτή, τότε η παρακολούθηση της ταινίας μπορεί να είναι και μια απέραντα γοητευτική ή απολαυστική περιπέτεια. Το σημείο κλειδί πάντως είναι η σχέση του σκηνοθέτη με τη μητέρα του. Είναι ίσως οι μόνες στιγμές που ο «σιδερένιος» σκηνοθέτης από τη Μάντσα χάνει την πανοπλία της κυριαρχίας του και μένει γυμνός μπροστά στην αλήθεια της κάμερας. Η αφοπλιστική ειλικρίνεια της αμόρφωτης αλλά και τόσο σοφής μοδίστρας που θυσιάζει τα πάντα για να έχει ο γιος της ένα καλύτερο μέλλον, τον φέρνει αντιμέτωπο με τις ενοχές και τα λάθη μιας ζωής που δεν εκτίμησε όσο θα έπρεπε. Οι σκηνές με την ηλικιωμένη μητέρα του («συγνώμη που δεν ήμουν ο γιος που περίμενες» της λέει) είναι μακράν οι πιο δυνατές στην ταινία. Αλλά κι εκείνες που ως μικρό παιδί ψάχνει να βρει τη θέση του σε ένα κόσμο που μοιάζει απροσπέλαστος (με την Πενέλοπε Κρουζ στο ρόλο της νεαρής μητέρας του να δίνει πνοή στην ταινία) μαθαίνοντας στον αμόρφωτο εργάτη να διαβάζει, βρίσκουμε τα πρώτα σημάδια του εκκολαπτόμενου δημιουργού που πρόκειται να μεγαλουργήσει. Το φινάλε-έκπληξη είναι η απόδειξη της ιδιοφυΐας του καλλιτέχνη που έφερε το σινεμά στα μέτρα του (σε ελάχιστες σεκάνς διαφαίνεται το βιτριολικό χιούμορ του) προκειμένου να διηγηθεί τη δική του ζωή. Κυρίως, τη δική του αλήθεια.

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

ΑΚΟΜΗ

▶ Στο δανέζικο animation **«Καρό Νίντζα»** *(Checkered Ninja) (-)* των Άντερς Μάθεσεν και Θορμπιόρν Κριστόφερσεν μια στοιχειωμένη κούκλα Νίντζα συνεργάζεται με τον νεαρό Άλεξ για να πάρει εκδίκηση για τον φόνο ενός φτωχού παιδιού.

▶ Το ντοκιμαντέρ του Βαγγέλη Ευθυμίου **«Ορεινές συμφωνίες»** *(-)* καταπιάνεται με την ιστορία του «άγνωστου» Κωνσταντίνου Μητσοτάκη και κυρίως με τη σχέση του με την οικογένειά του, την Κρήτη, την πολιτική, τη χώρα του.

«Δεν ξέρω αν είναι δράμα ή κωμωδία. Ποτέ δεν το ξέρεις αυτό» («Πόνος και δόξα»)

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

☛ *Ο Τζόκερ νίκησε και τον Παπακαλιάτη*

Το σενάριο που έβαλε φωτιές (TEL AVIV ON FIRE) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Σαμέχ Ζοάμπι ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Καΐς Νασίφ, Λούμπνα Αζαμπάλ

Ο Σαλάμ, ένας 30χρονος Παλαιστίνιος που ζει στην Ιερουσαλήμ, πηγαίνει καθημερινά στη Ραμάλα για τα γυρίσματα της δημοφιλούς σαπουνόπερας «Το Τελ Αβίβ φλέγεται». Στο σημείο ελέγχου συναντά τον αξιωματικό του Ισραηλινού στρατού Ασσί, του οποίου η σύζυγος είναι φανατική του σόου. Για να την εντυπωσιάσει, ο Ασσί προσπαθεί να εμπλακεί στην αλλαγή του σεναρίου.

Ένα θέμα που δεν θα έμοιαζε μόνο με καυτή πατάτα αλλά σχεδόν με χειροβομβίδα στα χέρια άλλου σκηνοθέτη, ο αθεόφοβος Σαχέμ Ζοάμπι, το διαχειρίζεται με μοναδική επιδεξιότητα. Κυρίως εκείνο που εντυπωσιάζει είναι η άποψη του δημιουργού που εντοπίζει στο ορκισμένο μίσος μεταξύ ισραηλινών και παλαιστινίων τα ψήγματα μιας μαύρης κωμωδίας που κάλλιστα θα μπορούσε να εξελιχτεί σε σαπουνόπερα. Τα στερεότυπα περί ηρωισμού, η σύζευξη ψέματος και αλήθειας, το lovestory ως πυρήνας κάθε κατασκοπικής ιστορίας. Δίχως να μπορεί να τον κατηγορήσει κάποιος πως σκόπιμα εθελοτυφλεί ή παραποιεί την ιστορία (οι σκηνές και μόνο στη ζώνη του ελέγχου για τους πολίτες που πηγαινοέρχονται μεταξύ Ιερουσαλήμ και Ραμάλα αναδεικνύουν πλήρως το στρατοκρατούμενο καθεστώς και την επίδειξη ισχύος των Ισραηλινών), ο σκηνοθέτης καταφέρνει να φτιάξει μια ξεκαρδιστική μαύρη κωμωδία όπου η κοφτερή πολιτική ματιά δένει μοναδικά με την ανάλαφρη διάσταση της «ανθρώπινης κωμικοτραγωδίας».

Εξολοθρευτής: Σκοτεινό πεπρωμένο (TERMINATOR: DARK FATE) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Τιμ Μίλερ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λίντα Χάμιλτον, Άρνολντ Σβαρτσενέγκερ, Μακένζι Ντέιβις, Νατάλια Ρέγιες

Έχουν περάσει περισσότερο από δύο δεκαετίες από τότε που η Σάρα Κόνορ εμπόδισε την Ημέρα της Κρίσης, άλλαξε το μέλλον και ξαναέγραψε τη μοίρα της ανθρωπότητας. Η Ντάνι Ράμος ζει μια απλή ζωή στην Πόλη του Μεξικού με τον αδερφό και τον πατέρα της, όταν ένας υψηλά προηγμένος και θανάσιμος Εξολοθρευτής (ο Rev-9) ταξιδεύει πίσω στον χρόνο για να την κυνηγήσει και να τη σκοτώσει.

Κάθε «Εξολοθρευτής», από εκείνη την πρώτη φορά στα 1984 που ο Τζέιμς Κάμερον έδωσε το ok στον Σβατσενέγκερ για να σκοτώσει τη Σάρα Κόνορ, είναι μια αγωνιώδης κούρσα θανάτου και χρόνου. Το ίδιο ισχύει και τώρα με το σίκουελ «Dark Fate» όπου προφανώς στοχεύει στη φιλόδοξη δημιουργία μιας νέας τριλογίας ταινιών κρατώντας απαράλλαχτη τη βασική ιδέα. Όμως η ταινία αυτή έχει ξεχωριστή αξία καθώς λειτουργεί κι ως κλείσιμο λογαριασμών με την παλιά ρομαντική eight-ίλα, τότε που ο Άρνι ως ασταμάτητη ρέπλικα μάς προειδοποιούσε ότι κάποια στιγμή θα επιστρέψει. Το βασικό ατού και στη νέα ταινία είναι ο ίδιος χαρακτήρας. Έχοντας ολοκληρώσει την αποστολή του και βρισκόμενο σε αδράνεια, εκείνο το θανατηφόρο ρομπότ με την ανθρώπινη μορφή αποφάσισε να αποκτήσει συνείδηση. Η παρουσία του και στη νέα χορταστική περιπέτεια είναι ο καταλύτης που χρειαζόταν προκειμένου να υποβαθμιστεί ο ρόλος των κολοσσιαίων ψηφιακών εφέ (θα δείτε πράγματα ασύλληπτα στον κοινό νου ειδικά στις εναέριες καταδιώξεις) και να αναδειχτεί ένας πολύπλευρος χαρακτήρας με τσαγανό, ανθρωπιά και… χιούμορ. Δεν θα σας πούμε περισσότερα για την κατάσταση του αρχετυπικού «Εξολοθρευτή» που τα έχει καταφέρει μια χαρά στη νέα, γήινη ζωή του σε αντίθεση με τη Σάρα Κόνορ, που είναι πιο οργισμένη από ποτέ και του υπόσχεται πως όταν τελειώσουν όλα αυτά θα τον καθαρίσει!

Το κορίτσι και το λιοντάρι (MIA AND THE WHITE LION) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ζιλ ντε Μεστρ
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ντανιά Ντε Βιλιέρ, Μελανί Λοράν, Λάνγκλεϊ Κέρκγουντ

Η ζωή της δεκάχρονης Μία ανατράπηκε, όταν η οικογένεια της αποφάσισε να αφήσει το Λονδίνο για να αναλάβει μία φάρμα με λιοντάρια στην Αφρική. Όταν γεννιέται ένα λευκό λιονταράκι με το όνομα Τσάρλι η Μία ξαναβρίσκει τη χαρά της, αναπτύσσοντας έναν ιδιαίτερο δεσμό μαζί του.

Το δέσιμο ενός ανθρώπου με ένα ατίθασο ζώο έχει πάντα κινηματογραφικό ενδιαφέρον. Ειδικά όταν τα δύο αυτά μέλη της ιδιόμορφης φιλίας κινδυνεύουν και ξεκινούν ένα απίστευτο ταξίδι σαν αυτό που πραγματοποιούν ο Τσάρλι και η Μία στη σαβάνα της Νότιας Αφρικής, όπου ο Τσάρλι ίσως να βρει το μέρος εκείνο που μπορεί να ζήσει ελεύθερος. Γλυκό συναίσθημα και οικολογικές ανησυχίες συνδυάζονται μέσω μιας στρωτής αφήγησης σε ένα καλοφτιαγμένο φιλμ που απευθύνεται σε όλη την οικογένεια, αλλά ειδικά στα παιδιά που λατρεύουν τα ζωάκια. Ακόμη και τα πιο επικίνδυνα.

Δωμάτιο ασθενή με ημικρανία

Μίλα για την ημικρανία σου

Καμπάνια ενημέρωσης από τη **Novartis Hellas** με στόχο την ολιστική διαχείριση της νόσου

Ημικρανία: Για την πλειοψηφία των Ελλήνων αποτελεί συνώνυμο του δυνατού πονοκέφαλου, μια εσφαλμένη αντίληψη που δυστυχώς εξακολουθεί να κυριαρχεί, δυσχεραίνοντας την προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική ζωή των ασθενών. Μάλιστα έχει χαρακτηριστεί ως η 2η αιτία αναπηρίας παγκοσμίως, λόγω της σημαντικής προσωπικής και κοινωνικής της επιβάρυνσης.

Πρόσφατα, εκδήλωση ενημέρωσης των μέσων μαζικής ενημέρωσης για την ολιστική διαχείριση της νόσου και τις επιπτώσεις της στην καθημερινότητα των ασθενών διοργάνωσε η Novartis, στο πλαίσιο της εκστρατείας ευαισθητοποίησης «Μίλα για την ημικρανία σου», πρωτοβουλία που τελεί υπό την επιστημονική αιγίδα της Ελληνικής Νευρολογικής Εταιρείας και της Ελληνικής Εταιρείας Κεφαλαλγίας.

Στην εκδήλωση, εξειδικευμένοι επαγγελματίες υγείας παρουσίασαν την κατηγοριοποίηση της ημικρανίας, τα συμπτώματά της, τις διαθέσιμες θεραπευτικές προσεγγίσεις, καθώς και το φορτίο της νόσου στον ασθενή και την κοινωνία. Οι προσκεκλημένοι είχαν παράλληλα την ευκαιρία να ξεναγηθούν στο «δωμάτιο του ασθενή με ημικρανία», μία ειδικά διαμορφωμένη κατασκευή φυσικού μεγέθους, που παρουσίαζε το χώρο όπου ένας ασθενής μπορεί να βρίσκει ανακούφιση κατά τη διάρκεια μιας κρίσης ημικρανίας.

Τι είπαν οι ειδικοί

«Η ελλιπής ενημέρωση του κοινού για την ημικρανία έχει δυστυχώς δημιουργήσει την αντίληψη ότι πρόκειται για έναν δυνατό πονοκέφαλο. Ακόμη και άτομα του στενού κοινωνικού ή εργασιακού περιβάλλοντος ενός ανθρώπου με ημικρανία δυσκολεύονται να κατανοήσουν την αληθινή επίπτωσή της στην καθημερινότητά του», σημείωσε ο Γρηγόριος Ρομπόπουλος MD, Επιστημονικός Διευθυντής, Επικεφαλής Ιατρικού Τμήματος στη Novartis Hellas. Παράλληλα, στην υψηλή ψυχολογική επιβάρυνση της νόσου στάθηκε η Εβίνα Ηλιοπούλου, Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπεύτρια, Head of Occupational Health Psychology, EAP Hellas: «Καθώς οι κρίσεις ημικρανίας εκδηλώνονται απρόβλεπτα, πολλοί ασθενείς αισθάνονται ότι δεν έχουν τον έλεγχο της ζωής τους, μία αίσθηση που αναπόφευκτα προκαλεί άγχος και αισθήματα απομόνωσης και απογοήτευσης. Πολλοί επίσης αποφεύγουν να μοιράζονται την εμπειρία τους, θεωρώντας ότι δε θα βρουν κατανόηση από τον συνομιλητή τους και θα χαρακτηριστούν υπερβολικοί. Με άλλα λόγια, οι άνθρωποι αυτοί νιώθουν ότι "σηκώνουν το βάρος της νόσου" μόνοι τους», ανέφερε χαρακτηριστικά. Ο χώρος ανάπαυσης του ατόμου που βιώνει μια κρίση ημικρανίας μπορεί να διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να μειωθεί η βαρύτητα των συμπτωμάτων, σύμφωνα με τη Μαρία Χατζησταύρου, Interior Architect. Όπως είπε, «η αυξημένη ευαισθησία στο φως και στους ήχους μπορούν να αμβλυνθούν εάν το άτομο επιλέξει ένα ήσυχο, σκοτεινό χώρο για να αναπαυτεί. Οι τοίχοι αυτού του χώρου πρέπει να έχουν ένα απαλό ουδέτερο χρώμα και σκουρόχρωμες κουρτίνες, ώστε να απορροφούν όσο το δυνατόν περισσότερο ηλιακό φως. Στο δωμάτιο δεν θα υπάρχει ανοικτή τηλεόραση ή ηλεκτρονικός υπολογιστής, καθώς η ακτινοβολία της οθόνης μπορεί να επιδεινώσει την ημικρανία».

*(από αριστερά) **Φωτεινή Μπαμπανάρα**, Διευθύντρια Επικοινωνίας Novartis Hellas, **Μαρία Χατζησταύρου**, Interior Architect, **Εβίνα Ηλιοπούλου**, Ψυχολόγος – Ψυχοθεραπεύτρια, Head of Occupational Health Psychology, EAP Hellas, **Γρηγόριος Ρομπόπουλος** MD, Επιστημονικός Διευθυντής, Επικεφαλής Ιατρικού Τμήματος Novartis Hellas*

Ήξερες για την ημικρανία ότι...

Είναι μια σοβαρή νευρολογική διαταραχή που στην Ελλάδα επηρεάζει περίπου 1,2 εκατομμύρια ενήλικες. Ωστόσο, οι περισσότεροι ασθενείς καθυστερούν να διαγνωστούν, καθώς επισκέπτονται διαφορετικές ιατρικές ειδικότητες, προτού καταλήξουν στον νευρολόγο, που είναι αρμόδιος για τη διαχείριση της νόσου. Η ημικρανία έχει χαρακτηριστεί ως η 2η αιτία αναπηρίας παγκοσμίως, λόγω της σημαντικής προσωπικής και κοινωνικής της επιβάρυνσης. Ειδικότερα, πολλοί ασθενείς αναγκάζονται να χάνουν σημαντικές στιγμές με τα αγαπημένα τους πρόσωπα και να περιορίζουν τη συμμετοχή τους σε καθημερινές δραστηριότητες. Όσον αφορά στην επαγγελματική ζωή, η ημικρανία προκαλεί μείωση της παραγωγικότητας, ενώ ορισμένες φορές οι ασθενείς αναγκάζονται να χάνουν ημέρες εργασίας. ●

Unlimited Abilities Days

Στις 26 Οκτωβρίου στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση Unlimited Abilities Days. Η εκδήλωση, η οποία φιλοδοξεί να γίνει θεσμός, ήταν αφιερωμένη στην ανάδειξη των ατόμων με ορατή ή αόρατη αναπηρία, καθώς και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην ενδυνάμωσή τους, με σκοπό να ενεργοποιήσει και να εμπλέξει κάθε πολίτη. Χορηγός της εκδήλωσης ήταν η Novartis με την καμπάνια «Μίλα για την ημικρανία σου».

ΜΙΛΑ ΜΟΥ ΒΡΩΜΙΚΑ

Της ΜΥΡΤΩΣ ΚΟΝΤΟΒΑ

Υπάρχει περίπτωση, Μυρτώ, να γίνει σχέση μια άσχετη γνωριμία που έγινε για πλάκα σε dating app;;; Τι λες;Έχεις τύχει σε καμιά περίπτωση σαν τη δική μου; Ενώ μπήκα απλά να δω τι παίζει χωρίς εννοείται να περιμένω να βρω τίποτα καλό, έπεσα σε αντίστοιχο άτομο με ψεύτικο προφίλ που καβλάντιζε αλλά δεν το προχωρούσε ποτέ. Αρχίσαμε κάτι συζητήσεις εκτός κλίματος dating, πολύ αντικαβλωτικές, κάναμε πλάκες, καγκουριές και τέτοια, μέχρι που το φτάσαμε στο τελείως φιλικό και παραδεχτήκαμε κι οι δύο ότι καμία σχέση με το σπορ. Ε και έγινε το κακό (ή το καλό, δεν ξέρω). Βγήκαμε έξω για ποτά και κάπως το ένα έφερε το άλλο γιατί αλληλογουστάραμε από το πρώτο λεπτό που βρεθήκαμε από κοντά και είχαμε και το background της γνωριμίας, οπότε για να μην πολυλογώ, καταλήξαμε sex buddies και φίλοι. Δηλωμένα κι από εκείνον κι από μένα δεν έχουμε σχέση, κι από την άλλη είμαστε όλη την ώρα μαζί, κοιμόμαστε δυο, τρεις και τέσσερις φορές τη βδομάδα σε εκείνον ή σε μένα, μαγειρεύουμε και βλέπουμε ταινίες. Επίσης δεν βλέπουμε άλλους, είμαστε οι δυο μας και νιώθουμε μια χαρά άνετα. Το πράγμα στραβώνει αν κάποιος φίλος, δικός μου ή δικός του, αναφερθεί σ' αυτό που έχουμε σαν «σχέση». Τότε κουμπωνόμαστε, σκαλώνουμε κι οι δύο. Σκέφτομαι ότι τελικά εγώ σκαλώνω που σκαλώνει αυτός. Παράξενο έτσι;

Καθόλου. Κι αυτός μπορεί να σκαλώνει που σκέφτεται πως σκαλώνετε εσείς. Και γενικά δεν θέλω να σας ταράξω, θα σας το πω με τρόπο και παρακαλώ να κρατήσετε την ψυχραιμία σας: τα 'χετε. Δεν ξέρω από πότε και για πόσο, πάντως τα 'χετε, πώς το λένε, έχετε σχέση, είστε γκόμενοι, κοιμάστε και μαγειρεύετε μαζί, βλέπετε ταινίες και κυρίως, ΚΥΡΙΩΣ, ξέρετε τους φίλους ο ένας του άλλου. Και τώρα πιείτε λίγο νεράκι ή κρασάκι ή βοτκίτσα, χαλαρώστε και απολαύστε το.
Υ.Γ. Α και δεν υπάρχει κανένας μα κανένας λόγος να ανοίξετε συζήτηση τύπου ορίζουμε τα πράγματα για να ξέρουμε πού βαδίζουμε. Βαρετό. Αναποτελεσματικό. Καταστροφικό πιθανότατα.

Μυρτάκι μου, πότε τελειώνει η ζωή; Η ελπίδα; Είμαι 55 μα νιώθω όπως παλιά, όπως πάντα. Τα χρόνια που έζησα με γράφουν μεγάλη κι όμως δεν αισθάνομαι ούτε ένα κύτταρό μου να είναι κουρασμένο. Έχω την ανάγκη να φλερτάρω, να είμαι και πάλι ποθητή ύστερα από μια σχέση 18 ετών που μόλις τέλειωσε, θέλω να ταξιδέψω, να βάλω μπρος καινούργια πλάνα, μια νέα δουλειά ίσως, μια μετακόμιση σε μονοκατοικία, να πάω Βερολίνο στην παιδική μου φίλη, να ξαναρχίσω πιλάτες, να κάνω μαθήματα ζαχαροπλαστικής, να πάρω σκύλο, να ξαναβρώ όλα όσα αγαπούσα και μου τα απαγόρευε η σχέση που είχα. Είναι πολύ αργά;

Εσείς τι πιστεύετε, είναι;
Υ.Γ.1 Απορώ τι διάολο σχέση ήταν αυτή που βγήκατε σαν αφυδατωμένος βεδουίνος. Και δεν θέλω καν να ακούσω ή να σκεφτώ το επιχείρημα ότι έτσι είναι οι πολύχρονες σχέσεις, σε κάνουν να χάσεις τον εαυτό σου. Α στο διάολο πια, δηλαδή.
Υ.Γ.2 Too old to rock n' roll too young to die, όπως λένε και οι κουμπάροι μου οι Τζέθρο Ταλ και εξηγούμαι: αν θέλατε να καβαλάτε βρωμόγκαζα ντίρλα στις βότκες και να αλωνίζετε την παραλιακή, θα σκεφτόμουν ότι βρίσκεστε υπό την επήρεια ευδαιμονικής μέθης ενός πολύ πρόσφατου χωρισμού, οπότε είμαστε ακόμα στο πρώτο στάδιο (πριν το πένθος και τη θλίψη) και λέμε άλλα αντ' άλλων. Κατά τα άλλα, ποτέ δεν είναι αργά για να πάρεις σκύλο, να κάνεις πιλάτες και ταξίδια και μαθήματα και όλα αυτά που περιγράφετε. Άντε, ξεκινήστε από κάπου ντε.
Υ.Γ. 3 Φλερτ στα 55. Ναι, και; Είναι δυνατόν να το συζητάμε; Είναι δυνατόν να το κάνουμε θέμα; Ελάτε τώρα.

Αγαπητή Μυρτώ, κατάγομαι από Αλβανία αλλά έχω γεννηθεί και μεγαλώσει εδώ και νιώθω σαν Ελληνίδα. Έχω όνομα και αλβανικό και ελληνικό, αλλά χρησιμοποιώ το ελληνικό μου και όλοι με ξέρουν Ειρήνη. Όχι ότι έχω πρόβλημα με τη χώρα μου, αλλά όταν με ρωτάνε λέω είμαι από Ελλάδα και πολλές φορές νιώθω μειονεκτικά. Η γνώμη των Ελλήνων για τους Αλβανούς δεν είναι καλή και μπορεί να έχουν δίκιο, απλά δεν είμαστε όλοι ίδιοι. Θέλω να βρω μια λύση για να είμαι καλύτερα με τους φίλους μου, να κάνουμε πιο πολλή παρέα και να μην κρύβομαι. Βλέπω εφιάλτες πως όλοι το μαθαίνουν και ξυπνάω με κλάματα. Επίσης μου αρέσει ένα παιδί από Ελλάδα και μου έχει ζητήσει να πάμε για καφέ, αλλά δεν θέλω να του πω ψέματα και δεν βγαίνω. Τι να κάνω;

Να πάρετε βοήθεια και στήριξη. Υπάρχουν δομές που προσφέρουν αυτή την υπηρεσία δωρεάν, μπείτε στον κόπο να γκουγκλάρετε και τηλεφωνήστε για να κλείσετε ραντεβού. Από όλα αυτά που γράφετε, στέκομαι στους νυχτερινούς εφιάλτες. Μπαμπούλας κάτω από το κρεβάτι δεν υπάρχει αν δεν τον βάλεις εσύ εκεί, κόφτε λοιπόν τη μαλακία του αυτοβασανισμού και πάτε παρακάτω. Στο γυμναστήριο το λένε «ενδυνάμωση».
Υ.Γ. Δεν μπαίνω καν στην κουβέντα περί ρατσισμού, θα μας πάρει η νύχτα.

Στείλε το γράμμα σου ταχυδρομικά ή στο fax της Α.Ν. ή στο info@athensvoice.gr για τη στήλη «Μίλα μου βρώμικα».

Μικρές αγγελίες

*Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το **210 3617.369** (11.00-18.00) **Χρεώσεις**: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.*

Σε γνωρίζω...

Αβαντάζ. 43χρονος επιχειρηματίας, εξαιρετικά εμφανίσιμος, με μεταπτυχιακές σπουδές στην Αγγλία, κάτοικος σε πλούσια περιοχή νοτίων Προαστίων, ευκατάστατος, με υψηλά εισοδήματα, ακίνητη περιουσία, αριστοκρατικός, ευγενής, επιθυμεί γνωριμία γάμου. «Πάππας», Ομήρου 38, Κολωνάκι, 210 3620.147 www.pappas.gr

© JOHN HOLMES

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Ερωτικά πάθη και μια αχτίδα φωτός και ανανέωσης στο βάθος

Με τη Νέα Σελήνη (28) ανάβουν τα αίματα στην ερωτική σου ζωή, πράγμα που εγκυμονεί από τα καλύτερα μέχρι τα χειρότερα. Από τη μία τα πάθη είναι στα χάι τους και το κλίμα στην κρεβατοκάμαρά σου μπορεί να είναι άψογο. Από την άλλη το παραμικρό που μπορεί να ξεφύγει σε σένα ή τον άλλο γίνεται εύκολα σύγκρουση, μάλωμα, ανταγωνισμός καθώς τα λάθος «κουμπιά» πατιούνται ευκολότερα από τα σωστά. Ο ανάδρομος Ερμής (31) ανακινεί κάποια οικονομικά μπερδέματα στις συνεργασίες σου, σε υποθέσεις επιχειρήσεων, στις δουλειές σου με τράπεζες. Είναι βασικό να θυμάσαι να σκέφτεσαι για να μη μπεις σε ένα πανικόβλητο μπέρδεμα. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) ανανεώνει την κοινωνική και προσωπική σου ατζέντα μέσα από πραγματάκια που σε κάνουν να αισθάνεσαι καλύτερα με τον εαυτό σου. Μπορεί να είναι από μία εκδρομή μέχρι κάτι που θα ήθελες να μάθεις, ίσως καλύτερη συνεννόηση με τους δικούς σου. Πάντως φέρνει μια ανάλαφρη πνοή και σε στρέφει στο καλό κομμάτι, όποιο κι αν είναι αυτό.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Σφοδρές εξελίξεις στις σχέσεις σου και η δυνατότητα να λειτουργήσουν υπέρ σου

Καλό θα ήταν να έχεις το νου σου στις σχέσεις σου, προσωπικές κι επαγγελματικές, με τη Νέα Σελήνη στον ζωδιακό σου άξονα (28). Κάθε κουβέντα και κάθε μικροπεριστατικό της οικογενειακής ζωής, του σπιτιού, ή διαφωνία, συναλλαγή ή διαπραγμάτευση του γραφείου μπορεί εύκολα να βγει εκτός ελέγχου και μάλιστα υποδεικνύοντας εσένα ως υπαίτιο. Ο ανάδρομος Ερμής στον ζωδιακό σου άξονα (31) ίσως βοηθήσει να δεις σε μεγαλύτερο βάθος θέματα που αφορούν το ερωτικό κομμάτι της σχέσης σου ή σε επίπεδο δουλειάς κάποιες συζητήσεις που γίνονται για το πώς μπορούν τα δημιουργικά σου πτρότζεκτ να είναι περισσότερο επικερδή. Ο κυβερνήτης σου, Αφροδίτη, στον Τοξότη (1) είναι σαφής βοήθεια και στα δύο μέτωπα, καθώς σχεδόν διασφαλίζει ότι οποιοσδήποτε κόπος σου να οργανώσεις ή να δουλέψεις πάνω σε κάτι έχει θετικό αντίκτυπο στο κοινό ταμείο, οικογενειακό ή επαγγελματικό, ειδικά αν έχεις σαφή ιδέα τι κάνεις και είσαι συγκεντρωμένος σε μία κατεύθυνση. Τονώνει επιπλέον τη λίμπιντό σου, κάνοντάς σε να αναζητάς κάποια ανανέωση κι εκεί.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Τρέχεις και δεν φτάνεις στη ρουτίνα σου με νότες διασκέδασης στα προσωπικά σου

Μπορεί να είναι και καλό το ότι σου ψιλοπέφτει ο ουρανός στο κεφάλι με τη Νέα Σελήνη (28) γιατί έτσι κινητοποιείσαι στη δουλειά και τη ρουτίνα σου και πιάνεις πραγματάκια που είχες αφήσεις στην άκρη, έστω κάπως πανικόβλητος. Χρησιμοποίησε όση διάθεση για δουλειά έχεις, μήπως βγάλεις από τη μέση σοβαρά θέματα και για να αποφύγεις κουτσομπολιά και άσχημες εντυπώσεις. Ο κυβερνήτης σου, Ερμής, ανάδρομος στον Σκορπιό (31), ανοίγει θέματα που αφορούν κληρονομικά, καθώς και οικονομικές υποθέσεις για το σπίτι και την οικογένειά σου, από λογαριασμούς μέχρι έριδες. Να είσαι γενναιόδωρος και όσο πιο γρήγορος μπορείς στις κινήσεις σου, έστω κι αν δεν φαίνεται να τραβάνε τα πράγματα. Να είσαι επίσης εξαιρετικά προσεκτικός στην οδήγηση και τις μετακινήσεις σου. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) κρατά τις ισορροπίες με μια πιο ανέμελη νότα στις σχέσεις σου, με περισσότερη διασκέδαση, μεγαλύτερη κοινωνικότητα κι ίσως την ευκαιρία να διαχωρίσεις τι είναι σημαντικό και τι όχι στην προσωπική σου ζωή.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Έντονα επεισόδια στην ερωτική σου ζωή και ένα μεγάλο τράβηγμα προς τα πίσω

Καλό είναι να φορέσεις κανένα αλεξικέραυνο στην προσωπική σου ζωή με τη Νέα Σελήνη (28) καθώς, είτε είσαι σε σχέση είτε όχι, είναι ιδιαίτερα εύκολο να χάσεις την μπάλα στο ερωτικό κομμάτι και να δεις τα πάνω κάτω. Προσπάθησε να αποφύγεις τις μεγάλες ακρότητες και τους μεγάλους εγωισμούς και, προς Θεού, μη γυρίσεις σε πρώην, έχεις ακόμη μια ρανίδα λογικής. Ο ανάδρομος Ερμής (31) δεν το κάνει εύκολο καθώς, όπως φαίνεται, και η επικοινωνία παίζει και η νοσταλγία παίζει και γενικώς θα ήθελες να κάνεις rewind και να βρεθείς στο παρελθόν. Ειλικρινά, είναι μάταιο. Αν τώρα το πάρεις όλο αυτό και το διοχετεύσεις σε δουλειά και δημιουργικότητα, έχεις πολύ καλές πιθανότητες να βάλεις τις βάσεις για κάτι καινούργιο, αν και δεν χρειάζονται βιασύνες για τον ρυθμό με τον οποίο θα προχωρήσεις. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) συνάδει στο να προσγειωθείς ανανεωμένος και να συντονίσεις σχέδια, δουλειά, αυτά που γίνονται στο σπίτι και μέσα σου με την καθημερινότητά σου.

ΛΕΩΝ (22Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Πλέεις σε δύσκολα νερά στο σπίτι ώσπου θυμάσαι να παίρνεις τα πράγματα πιο λάιτ

Αναστατώνει επαρκώς τα πράγματα στο σπίτι και την οικογενειακή σου ζωή η Νέα Σελήνη (28) και χρειάζεται αρκετές ασκήσεις υπομονής και υπενθύμισης στον εαυτό σου ότι σε κάποιο επίπεδο αγαπάς τον απέναντι για να μη γίνεις μπίλιες. Παρομοίως, και στο γραφείο οι δυναμικές είναι εύφλεκτες καθώς είναι λες και οι συνεργάτες σου έχουν βαλθεί να σκατώνουν επίτηδες ό,τι κυνηγάς. Και στις δύο περιπτώσεις, το να μη γίνεις θεριό ανήμερο θα είναι υπέρ σου. Ο ανάδρομος Ερμής (31) μπορεί να οδηγήσει σε δυσκολία στο να συντονίσεις τα σχέδιά σου με το οικογενειακό πορτοφόλι ως επίσης και το να βρεις ελεύθερο χρόνο για φίλους και χόμπι χωρίς να διαταράξεις τις οικογενειακές δυναμικές. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) σου θυμίζει ότι δεν είσαι και τόσο σοβαρός κατά βάθος και ξαναβάζει τον αυτοσαρκασμό, το χιούμορ και το φλερτ στην προσωπική σου ζωή, εκτονώνοντας πολλή ένταση. Πιθανώς μέσα από κάτι καινούριο. Επαγγελματικά επίσης σε βγάζει από στεγνές αναζητήσεις καριέρας και σου θυμίζει καλύτερους λόγους να δουλεύεις.

COSMIC
TELEGRAM
Από την
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΒΔΑΡΗ
(panastron)

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Ευέλικτοι χειρισμοί για να μην τα κάνεις μαντάρα σε δουλειά και προσωπικά

Τείνεις να γίνεις αδέξιος κι απρόσεκτος με τη Νέα Σελήνη (28) κι αυτό είναι ένας καλός λόγος για να πασχίσεις περισσότερο να μην αφαιρείσαι και να μη γίνεσαι ριψοκίνδυνος, από τον τρόπο που μιλάς και επικοινωνείς μέχρι τον τρόπο που οδηγάς και μετακινείσαι. Υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις και ειδήσεις που περίμενες στη δουλειά, όμως πριν ενθουσιαστείς, προσπάθησε να εκτιμήσεις ρεαλιστικά τις δυνατότητές τους και το χρονοδιάγραμμα που αφορούν. Ο κυβερνήτης σου, Ερμής, ανάδρομος στον Σκορπιό (31) υπογραμμίζει τα προηγούμενα μοτίβα, ενώ παράλληλα σου δίνει περισσότερο χρόνο σε ό,τι αφορά διαπραγματεύσεις για την καριέρα σου εάν τον χρειάζεσαι. Στα μείον ότι μπορεί να σου βγάλει θέματα με πάσης φύσεως τεχνικό εξοπλισμό. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) σε βάζει να ασχοληθείς με το σπίτι και την οικογένειά σου, ξεκινώντας σίγουρα με διάθεση ανανέωσης, από τον χώρο μέχρι τις σχέσεις με τους συγγενείς σου. Όσο δεν πεισμώνει καμία μεριά είναι ευκολότερο να κρατηθεί θετικό το κλίμα.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Προσπαθείς να περάσεις καλά με νύχια και με δόντια και σου το χαλάνε όλοι

Κάποιος έχει ανάγκη να περάσει καλά, να απολαύσει τη ζωή του, τον χρόνο του, τη σχέση του κ.ο.κ. με τη Νέα Σελήνη (28). Μπορεί να αποδειχθεί δυσκολότερο από ό,τι ακούγεται αφού εσύ καλά τα έχεις προγραμματίσει και τα έχεις στο μυαλό σου, όμως ο σύντροφος, τα παιδιά, τα πρότζεκτ σου είναι (τουλάχιστον) ένα καρέ πίσω και ίσως όχι απολύτως συνεργάσιμοι. Τουλάχιστον βάζεις κάτι στην τσέπη σου με αυτά και άλλα, έστω κι αν το τίμημα σε άγχος είναι μεγάλο. Ο ανάδρομος Ερμής (31) φέρνει στο μυαλό σου το έδαφος που έχεις να καλύψεις για να κάνεις το επόμενο βήμα οικονομικά, όπως και κάθε υπόθεση που αφορά τους συγγενείς σου, η οποία σου χαλάει τη ζαχαρένια. Από την άλλη βλέπεις κίνηση σε εκκρεμούσες νομικές υποθέσεις και επαγγελματικά ανοίγματα που έχεις ήδη κάνει, έστω κι αν όχι με την ιδανική ταχύτητα. Με τον κυβερνήτη σου, Αφροδίτη, στον Τοξότη (1) αναπροσανατολίζεσαι στην κοινωνική σου ζωή, ανοίγεσαι σε ερωτικές γνωριμίες και γενικώς ανανεώνεσαι.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Αποσταθεροποίηση στις σχέσεις σου, εάν δεν προσπαθήσεις για το αντίθετο

Με τη Νέα Σελήνη στο ζωδιό σου (28) η οδηγία είναι σαφής, δώσε την απαραίτητη προσοχή, ή αλλιώς οι σχέσεις σου και τα μάτια σου, ιδιαίτερα αν ενδιαφέρεσαι να τις διατηρήσεις και δεν έχεις αποφασίσει ήδη να τις τελειώσεις. Οι θερμοκρασίες είναι ιδιαίτερα υψηλές και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να είναι εύκολο να γίνεις υπερβολικά εγωκεντρικός ή να δώσεις διαστάσεις στα πάντα, πράγμα που είναι δύσκολο να συμμεριστεί ο σύντροφος ή η οικογένειά σου ή στη δουλειά οι συνάδερφοί σου. Ο ανάδρομος Ερμής στο ζώδιό σου (31) ίσως καταφέρει να μαζέψει κάπως μερικά από αυτά που σου φεύγουν πριν προλάβεις καν να τα σκεφτείς, ίσως πάλι σε κάνει να σιωπήσεις επικίνδυνα. Βοηθά σίγουρα να βελτιώσεις τα οικονομικά σου σχέδια, όπως και όλα αυτά που σκέφτεσαι για το μέλλον της ερωτικής σου ζωής. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) είναι επίσης μια καλή βοήθεια όσον αφορά την τσέπη σου, καθώς φαίνεται τελικώς να αποδίδουν τα τολμηρά βήματα που έκανες τον προηγούμενο καιρό στις συνεργασίες σου. Παράλληλα είναι εξαιρετική και όσον αφορά την ανανέωση της ερωτικής σου ζωής μέσα από καινούριες φόρμουλες ή απλώς βοηθώντας σε να βρεις χρόνο να διαθέσεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20Δεκεμβρίου)

Πιάσε τους προβληματισμούς και τις αδιαθεσίες, πριν σε ρίξουν για τα καλά

Πρόκληση για την υγεία σου ή τουλάχιστον για τη σωματική και ψυχολογική σου ευεξία αποτελεί η Νέα Σελήνη (28). Ενδεχομένως να βυθιστείς σε προβληματισμούς για τα τεκταινόμενα στο συγγενικό σου περιβάλλον, ενδεχομένως να βγεις νοκ άουτ από την κούραση ή το άγχος για να καταστρώσεις ένα ταξίδι, μία συμφωνία, ένα επαγγελματικό άνοιγμα. Σε κάθε περίπτωση να θυμάσαι να είσαι όσο πιο ακριβής κι ανοιχτός γίνεται για να μην υποστηρίζεις την παρασκηνιακή δραστηριότητα. Ο ανάδρομος Ερμής (31) υπογραμμίζει την ανάγκη για ειλικρίνεια, κατανόηση και μεγαλοψυχία, καθώς ένα μεγάλο κομμάτι της σχέσης σου και των συνεργασιών σου φαίνεται να πάει να λειτουργήσει παρασκηνιακά. Μην το επιτρέψεις. Η Αφροδίτη στο ζώδιό σου (1) είναι ένα καλό πρώτο βήμα έξω από τους προβληματισμούς και την όποια αδιαθεσία σου, αφού σε βοηθά να θυμηθείς τις προτεραιότητές σου και να ασχοληθείς κυρίως με αυτές, πράγμα που σου δίνει ενέργεια και λάμψη. Επαγγελματικά σχέδια κι ελεύθερος χρόνος συντονίζονται καλύτερα για σένα.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Πας να θεωρήσεις πράγματα αυτονόητα με κίνδυνο να χαλάσεις το γλυκό μόνος σου

Εκτίμησε την αξία των φίλων σου και των ασχολιών που διανθίζουν τον ελεύθερο χρόνο σου με αυτή τη Νέα Σελήνη (28) και μη ματαιώσεις τίποτα από τα δύο επειδή προς το παρόν μπορεί να έχει περισσότερες απαιτήσεις από σένα από θέμα προσπάθειας ή χρόνου. Για την ακρίβεια δεν θα είσαι καλύτερα αν κάνεις την εύκολη κίνηση, έρθεις σε ρήξη ή τα πεις ένα χεράκι. Μάλλον το αντίθετο. Το ίδιο ισχύει στο πρόγραμμα που κάνεις με σύντροφο και παιδιά. Ο ανάδρομος Ερμής (31) μπορεί να πατήσει φρένο σε οποιοδήποτε οικονομικό ξεκίνημα ή άνοιγμα θέλεις να κάνεις στη δουλειά, όμως μπορεί να βοηθήσει σε υποθέσεις πρακτικής φύσεως που έχεις ανοιχτές με συγγενείς ή τον νόμο. Επίσης σου δίνει την ευκαιρία να βελτιώσεις το πρόγραμμα του ελεύθερου χρόνου σου. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) υποδεικνύει την ανάγκη για ανανέωση σε σωματικό και ψυχικό επίπεδο, κυρίως μέσα από καλύτερες φροντίδες για τον εαυτό σου και πιο σωστή προσέγγιση στην υγεία σου.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Μπαίνεις σε πίστα για προχωρημένους στην καριέρα σου, με δυνατότητα επιτυχίας

Θα δείξεις τη μαεστρία και τη μαγκιά σου ταυτόχρονα στην καριέρα σου με αυτή τη Νέα Σελήνη (28), αν καταφέρεις να συντηρήσεις τον απαιτητικό ρυθμό που σου υπαγορεύει ο συνδυασμός των συνεργασιών, της ερωτικής σου ζωής και της οικογενειακής σου ζωής. Είναι αρκετά δύσκολο, και σίγουρα δεν θα ωφελήσει καθόλου να έρθεις σε ρήξη με όσους σε στηρίζουν, από την οικογένεια μέχρι τις πεποιθήσεις σου, όμως χρειάζεται και είναι σημαντικό να αποδεχτείς τις αλλαγές που συμβαίνουν για να μη σε πάρει από κάτω. Ο ανάδρομος Ερμής (31) ανοίγει την κουβέντα για το βαθύτερο ερωτικό και συναισθηματικό κομμάτι της προσωπικής σου ζωής και σου δίνει την ευκαιρία να κάνεις διορθώσεις, αν το αντιληφθείς έγκαιρα. Επιπλέον ίσως χρειαστεί να αναθεωρήσεις οικονομικές συμφωνίες για δημιουργικές ασχολίες και τα έξοδα των παιδιών σου. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) σε βοηθά να ξεσκάσεις δίνοντάς σου περισσότερο ελεύθερο χρόνο και επιτρέποντάς σου να κάνεις καινούρια σχέδια, καθώς αποδίδουν νέα ανοίγματα που έκανες, καθώς και η οπτική σου πάνω στα οικογενειακά σου θέματα.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Καινούριες ευκαιρίες και συνθήκες που χρειάζονται διάθεση περιπέτειας

Καινούρια πράγματα, καινούριες περιπέτειες ή τουλάχιστον κάποια απρόοπτα υπόσχεται η Νέα Σελήνη (31). Σε πρακτικό επίπεδο οτιδήποτε κανονίζεις για να ανανεωθείς, να ευχαριστηθείς, να βελτιωθείς, να αλλάξεις παραστάσεις είναι πιθανό να κυλήσει με παράδοξο τρόπο, αλλαγές στο πρόγραμμα ή επικοινωνία ό,τι να 'ναι. Σε δεύτερο επίπεδο γνωρίζοντας νέα άτομα ή κάνοντας μερικές συνειδητοποιήσεις πιθανώς να κόψεις τα πολλά με άτομα του συγγενικού σου περιβάλλοντος ή διάφορες γνωριμίες. Ο ανάδρομος Ερμής (31) βάζει πάγο σε δραστηριότητες που προγραμματίζεις με τη σχέση σου ή σε θέματα που αφορούν τα οικονομικά της οικογένειας και του σπιτιού σου, όμως από την άλλη φέρνει εξελίξεις σε οποιεσδήποτε ανοιχτές υποθέσεις του είδους μπορεί να έχεις. Κατά τα άλλα εφιστά προσοχή και να ξεκαβαλήσεις το καλάμι σε μαθήματα, παρέες και οτιδήποτε μπορεί να νομίζεις ότι ξέρεις καλά. Η Αφροδίτη στον Τοξότη (1) χρειάζεται από σένα ένα πνεύμα περιπέτειας και διάθεσης εξερεύνησης για να αξιοποιήσεις τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στα ερωτικά σου ή τα οικονομικά σου. **Α**

**Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάζεις και τον ωροσκόπο σου*

Η μεγαλύτερη εκπαιδευτική έκθεση για επαγγελματίες των bars έρχεται 5 & 6 Νοεμβρίου
στη Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων και γιορτάζει Δέκα χρόνια Athens Bar Show

Μόνο για επαγγελματίες

10 YEARS
ATHENS
BAR
SHOW
5-6.11.2019

#10yearsathensbarshow

500+ προϊόντα και λύσεις για **bartenders**, bar managers, ιδιοκτήτες και managers σύγχρονων bars και χώρων εστίασης, σε **10.000** τετραγωνικά μέτρα.

Περισσότεροι από **100 ομιλητές**, Bar experts και gurus από ολόκληρο τον κόσμο, παρουσιάζουν **70+ σεμινάρια**, masterclasses, και case studies με σύγχρονα θέματα.

Δύο ημέρες αποκλειστικά για επαγγελματίες των bars

Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων
athensbarshow.gr

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
athens bar show
#20yrsTECHNOPOLIS
SETE

Φυσικό αέριο από τη ΔΕΗ

Αλλάζουμε τα ενεργειακά δεδομένα στην Ελλάδα.

Αλλάζουμε μαζί το σπίτι και την επιχείρησή σας με νέες υπηρεσίες φυσικού αερίου.
Άλλαξε σε φυσικό αέριο ΔΕΗ σήμερα.

Μάθε περισσότερα

11770

fysikoaerio.dei.gr

Αλλάζουμε μαζί